

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

ספר הזהר

שחבר התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי זיע"א

ובו: "ספר הזהר", "זהר חדש", "תקוני הזהר"

מנקד

- כרך מא -

גשא - בהעלתך

דף קל"ח ע"ב - דף קנ"ה ע"ב

מבאר בלשון הקדש עם פרוש קל ונחמד למען ירוץ הלומד בו

מחלק לשנה אחת ולשלוש שנים

מופץ ללא מטרות רווח כלל ועיקר
לקירוב הגאולה ברחמים

בדקות ספורות בלבד תזכה להיות בן עולם הבא

נסדר, נערך והוגה מחן ש, בנקוד ופסוק מלא, עם מראה מקומות,
בחלוק קטעים לפי העניינים, באותיות גדולות ומאירות עינים

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בעיה"ק בית שמש תובב"א
כסלו תשע"א לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

תפלה קודם למוד הזהר (קבלה מהאריז"ל)

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול פנה. על פן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לביניך.

ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינתינו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה:

תפלה לאחר למוד הזהר (יאמר בפנות הלב)

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו בהמון רחמיך בגלל אבות שעשו רצונך. בנה ביתך כבתחלה וכוונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירם ולזמרם. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאהבה את שמך הגדול הגבור והנורא אמן פן יהי רצון.

מִנְחִירוֹי תִנָּנָא וְאַשָּׁא, בְּהֵוּא קָלָא דְנָגִיד לֹון לְבַר.

בְּהֵוּא קָלָא דְעֵייל בְּאוּדְנִין, אֲתַמְשַׁכְּאן וּמְתַעְרֵן (ס"א מתערבין) פּוּלִי הָאִי, בְּגִין פְּךָ כְּתִיב, וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיַּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְיָ. בְּהֵיִא שְׁמִיעָה דְהֵוּא קָלָא, אֲתַעַר מוּחָא (כּלָא). תִּנָּנָא, כְּתִיב הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ, כְּלוּמַר אֲרַפִּין (ס"א אוֹדִינִין). שְׁיֵת מָאָה אֶלְף רַבּוּא אִינּוּן מְאַרִיחוּן דְגַדְפִּין, דְתַלְיִין בְּאַלִּין אוּדְנִין. וְכֹלָא אֲתַקְרוּן אֲזַנֵּי יְיָ. וּמָה דְאַתְמַר הִטָּה יְיָ אֲזַנְךָ, אֲזַנְךָ בְּזַעִיר אַפִּין אֲתַמַּר.

מִסְטְרָא דְחַד חֲלָלָא דְמוּחָא תַלְיִין אוּדְנִין. וּמִחֲמַשִּׁין תַּרְעִין דְנִפְקִין מֵהֵוּא חֲלָלָא, דָּא הוּא (ס"א אִית) תַּרְעָא חַד, דְנָגִיד וְנִפְיָק וְאַתְפַּתַּח בְּהֵוּא נוּקְבָא דְאוּדְנָא, דְכְתִיב, (אִיּוֹב ל"ד) כִּי אֲזַן מְלִין תִּבְחֵן. וְכְתִיב (תְהִלִּים ז') וּבוֹחַן לְבוֹת וּכְלִיּוֹת. וּמִסְטְרָא דְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְהֵוּא חֲלָלָא, דְחֲמַשִּׁין תַּרְעִין דְאַתְפַּשְׁטוּתָא בְּגוּפָא, בְּאַתֵּר דְלִבָּא שְׂאֵרִי, מִתְפַּשֵּׁט הֵוּא חֲלָלָא דְחֲמַשִּׁין תַּרְעִין, וְאוּדְנָא קְרִי בֵיהּ בְּחִינָה, וּבְלִבָּא קְרִי בֵיהּ בְּחִינָה, מְשׁוּם דְמֵאַתֵּר חַד מִתְפַּשְׁטִין. (ס"א בְּהֵוּא נוּקְבָא דְאוּדְנָא וּמִסְטְרָא דְאַתְפַּשְׁטוּתָא דְהֵוּא חֲלָלָא דְחֲמַשִּׁין תַּרְעִין אֲתַפְשֵׁט בְּגוּפָא כְּאַתֵּר דְלִבָּא שְׂאֵרִי וְעַל דָּא בְּאוּדְנָא קְרִי בֵיהּ בְּחִינָה וּבְלִבָּא קְרִי בֵיהּ בְּחִינָה דְכְתִיב כִּי אֲזַן מְלִין תִּבְחֵן וְכְתִיב בּוֹחַן לְבוֹת וּכְלִיּוֹת מְשׁוּם דְמֵאַתֵּר חַד מִתְפַּשְׁטִין).

הָאֲנָא בְּעִנְיֵוֹתָא דְסַפְרָא, כְּמָה דְאוּדְנָא דָּא אֲבַחִין בֵּין טַב וּבִין בִּישׁ, פְּךָ כּלָא. דְבְּזַעִיר אַפִּין אִית סְטְרָא דְטַב וּבִישׁ. יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. רַחֲמֵי וְדִינָא. וְהָאִי אוּדְנָא כְּלִיל בְּמוּחָא וּמְשׁוּם דְאַתְפַּלִּיל בְּמוּחָא וּבְחֲלָלָא חַד אֲתַפַּלִּיל בְּקָלָא דְעֵייל בֵּיהּ. וּבְאוּדְנָא קְרִי בֵיהּ שְׁמִיעָה. וּבְשְׁמִיעָה אֲתַפַּלִּיל בֵּינָה. שְׁמַע: כְּלוּמַר, הֲבֵן אֲשַׁתְּכַח (ס"א וְאַסְתַּכַּל) דְכֹלָא בְּחַד מִתְקָלָא אֲתַקַּל. וּמְלִין אֲלִין לְמְאַרִיחוּן דְמְאַרִין אֲתִיְהָבֵן, לְמְשַׁמַּע וּלְאַסְתַּפַּלָּא וּלְמַנְדַּע. הָא חֲזִי, כְּתִיב, (חִבְקוּק ג') יְיָ שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי וְגו', הָאִי קְרָא אֲשַׁתְּמוּדַע, דְכַד נְבִיאָה קְדִישָׁא, (ס"א מְהִימְנָא) שְׁמַע, וְאַסְתַּפַּל, וַיִּדַּע, וְקָאִים עַל תְּקוּוּנִין אֲלִין, כְּתִיב יְרֵאתִי, תִּמְן יָאוֹת הוּא לְדַחֲלָא וּלְאַתְבָּר קַמֵּיהּ, הָאִי בְּזַעִיר אַפִּין אֲתַמַּר.

כַּד אֲסַתְפַּל וַיִּדַּע מָה כְּתִיב. יְיָ פַּעַלְךָ בְּקִרְבִּי שְׁנִים חֲיִיהוּ. הָאִי לְעַתִּיק יוּמִין אֲתַמַּר. וּבְכַל אֲתַר דִּישְׁתַּכַּח, יְיָ יְיָ, כִּי־ד ה"א תְּרִי זְמַנֵּי, אוּ בְּאַלְף דְל"ת, וַיִּוֹד ה"א, חַד לְזַעִיר אַפִּין, וְחַד לְעַתִּיקָא דְעַתִּיקִין. וְאַף עַל גַּב דְכֹלְהוּ חַד, וְחַד שְׂמָא אֲקֵרוּ.

וְתַנְיֵן אִימְתִי אֲקֵרִי שֵׁם מְלָא. בְּזַמְנָא דְכְתִיב יְיָ אֱלֹהִים. דְהָאִי הוּא שֵׁם מְלָא דְעַתִּיק דְכֹלָא, וְדְזַעִיר אַנְפִּין. וְכֹלָא הוּא שֵׁם מְלָא אֲקֵרִי. וְשְׂאֵר לָא אֲקֵרִי שֵׁם מְלָא, כְּמָה דְאוּקִימְנָא, (בְּרַאשִׁית ב') וַיִּטַּע יְיָ אֱלֹהִים, שֵׁם

מלא בנטיעות גנתא. ובכל אתר, יי אלהים, אתקריא שם מלא. יי יי,
כלא הוא בכללא. וההוא זמנא אתערון רחמין בכללא.

יי פעלך בקרב שנים חייהו, לעתיק יומין אתמר. מאן פעלך. זעיר אפין.
בקרב שנים, אינון שנים קדמוניות, דאקרון ימי קדם, ולא אקרון שנות
עולם. שנים קדמוניות אינון ימי קדם. שנות עולם אלין ימי עולם. והכא
בקרב שנים, מאן שנים. שנים קדמוניות. חייהו למאן. חייהו לזעיר
אפין. דכל נהירו דיליה מאינון שנים קדמוניות אתקיימו, ובגין כך אמר
חייהו. ברוגז רחם תזכור, לההוא חסד עלאה דעתיקא דעתיקין, דביה
אתער רחמין לכלא, למאן דבעי לרחמא, ולמאן דיאות לרחמא.

תאנא, אמר רבי שמעון, אסהדנא עלי שמיא, ולכל אלין דעלנא קיימין.
דחדאן מלין אלין, בכלהו עלמין. וחדאן בלפאי מלי, ובגו
פרוכתא עלאה דפריסא עלנא, מתטמרין, וסלקין, וגניז להו עתיקא
דכלא, גניז וסתים מפלא. וכד שרינא למלא, לא הוו ידעין חבריא,
דכל הני מלין קדישין מתערין הכא. זכאה חולקיכון חבריא דהכא.
וזכאה חולקי עמכון, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים ד) ואתם הדבקים ביי אלהיכם וגו'. מאן
עמא קדישא כישראל, דכתיב בהו (דברים לג) אשריך ישראל מי כמוך,
דכתיב (שמות טו) מי כמוכה באלם יי. משום דאתדבקותא דלהון הוא בשמא
קדישא בעלמא דין. ובעלמא דאתי יתיר מהכא. (דף קל"ט ע"א) דהתם לא
מתפרשן מגייה, מההוא צורא דצירין ביה צדיקיא, הדא הוא דכתיב
ואתם הדבקים ביי, ולא פתיב הדבקים ליי, אלא ביי מממש.

תאנא, פד נחית מן דיקנא יקרא עלאה, דעתיקא קדישא, סתים וטמיר
מפלא, משחא דרבות קדישא, לדיקנא דזעיר אפין. אתתקן דיקנא
דיליה, בתשעה תקונין. ובשעתא דנהיר דיקנא יקרא דעתיקא דעתיקין,
בהאי דיקנא דזעיר אפין, נגדין תליסר מבויעין דמשחא עלאה, בהאי
דיקנא. ומשתכחין ביה, עשרין ותרין תקונין. ומגיה נגדין, עשרין ותרין

אתון (ס"א דאורייתא) דשמא קדישא. (נ"א ובעלמא דאתי, משום דאתדבקותא דלהון הוא בשמא
קדישא בעלמא דין ובעלמא דאתי יתיר מהכא דהתם לא מתפרשין מההוא צורא דחני דצורין ביה צדיקיא הדא הוא
דכתיב ואתם הדבקים ביי ממש עליכו כתיב אשריך ישראל מי כמוך עם נושע ביי וכתיב מי כמוך פאלים יי השתא
אתקונו דעתא לאוקורי למלא ולאוקיר יקרא דדיקנא קדישא למלא, תנא מתתקן דיקנא עלאה דיקנא קדישא כמ'
תקונין ודא אינון דיקנא דזעיר אפין וכד נחית מן דיקנא יקרא עלאה דעתיקא קדישא בהאי דיקנא דזעיר אפין נגדין
י"ג מבויעין דמשחא עלאה בהאי דיקנא ומשתכחין ביה כ"ב תקונין ומגיה נגדין כ"ב אתון דשמא קדישא).

ואם תאמר דיקנא לא אשתכח, ולא אמר שלמה אלא (שיר השירים ה) לחייו.
(ולא קארי דיקנא) אלא הכי תאנא בצניעותא דספרא, כל מה דאטמר וגניז,

וְלֹא אֲדַכֵּר וְלֹא אֲתַגְלִיֵּיא. הֵהוּא מְלָה הָיִי עֲלָאָה וְיִקְרָא מְפֻלָּא, (משום)
וּבְגִין דָּא הוּא סְתִים וְגִנְיִז. וְדִיקְנָא מְשׁוּם דְּהוּא שְׁבַחָא וּשְׁלִימוּתָא,
וְיִקְרוּתָא מְפֻלָּא פְּרָצוּפָא, גְּנֻזִיה קָרָא, וְלֹא אֲתַגְלִיֵּיא.

וְתֵאנָא, הָאִי דִיקְנָא דָּאִיהוּ שְׁלִימוּתָא דְּפְרָצוּפָא וּשְׁפִירוּתָא דְּזַעִיר אַפִּין,
נְפִיק מְאוּדְנױ, וְנַחֲתִית וְסָלִיק וְחָפִי, בְּתַקְרוּבָא דְּבוּסְמָא. מָאִי
תַקְרוּבָא דְּבוּסְמָא. כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שיר השירים ה) לְחַיּוּ כְּעֵרוּגַת הַבּוֹשֶׂם (ולא
עֵרוּגוֹת). בְּתַשְׁעָה תְּקוּנִין, אֲתַתְּקֵן הָאִי דִיקְנָא דְּזַעִיר אַנְפִּין. בְּשַׁעֲרֵי (דְּדִיקְנָא)
אוּכְמִי, מִתְּתַקְנָא בְּתַקוּנָא שְׁפִיר. כְּגַבְרַתְּ תַקִּיף שְׁפִיר לְמַחְזִי. דְּכַתִּיב, (שיר
השירים ה) בַּחֹר פְּאָרְזִים.

תְּקוּנָא קְדָמָא. מִתְּתַקֵּן שְׁעָרָא מְלַעֲיִלָא, וְנְפִיק הֵהוּא נִיצוּצָא בּוּצִינָא
דְּקַרְדִּינוּתָא, וְנְפִיק מְפֻלָּלָא דְּאוּרָא דְּכִיָּא, וּבְטַשׁ בְּתַחֲתוֹת שְׁעָרָא
דְּרִישָׁא, מִתְּחִיל קוּצִין דְּעַל אוּדְנִין. וְנַחֲתִית מְקַמִּי פְתַחָא דְּאוּדְנִין נִימִי עַל
נִימִי, עַד רִישָׁא דְּפוּמָא.

תְּקוּנָא תְּנִינָא. נְפִיק שְׁעָרָא, וְסָלִיק מְרִישָׁא דְּפוּמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא
דְּפְתַחָא דְּפוּמָא. וְנַחֲתִית מִתְּחִיל פּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא, נִימִין עַל
נִימִין, בְּתַקוּנָא שְׁפִירָא.

תְּקוּנָא תְּלִיתָא. מְאֻמְצֵיתָא דְּתַחֲתוֹת חוּטְמָא, מִתְּחִיל תְּרִין נוֹקְבִין, נְפִיק
חַד אַרְחָא, וּשְׁעָרִין זַעֲרִין תְּקִיפִין, מְלִיִין לְהֵהוּא אַרְחָא, וּשְׁאָר
שְׁעָרִין מְלִיִין מְהֵאִי גִיסָא, וּמְהֵאִי גִיסָא, סוּחְרַנְיָה דְּהֵהוּא אַרְחָא. וְאַרְחָא
לֹא אֲתַחְזִי לְתַתָּא כָּלֵל, אֶלָּא הֵהוּא אַרְחָא דְּלַעֲיִלָא, דְּנַחֲתִית עַד רִישָׁא
דְּשְׁפּוּוֹתֵן, וְתַמֵּן שְׁקִיעָא הֵהוּא אַרְחָא.

תְּקוּנָא רְבִיעָא. נְפִיק שְׁעָרָא, וְאֲתַתְּקֵן, וְסָלִיק וְחָפִי בְּעֲלֵעוּי דְּתַקְרוּבָא
דְּבוּסְמָא.

תְּקוּנָא חֲמִשָּׁא. פְּסִיק שְׁעָרָא, וְאֲתַחְזִיִן תְּרִין תְּפּוּחִין, מְפָאֵן וּמְפָאֵן,
סוּמְקֵן כְּהֵאִי וְרָדָא סוּמְקָא. וּמִתְּלַהֲטֵן בְּמֵאֲתָן וּשְׁבַעִין עֲלָמִין,
דְּמִתְּלַהֲטִין מִתְּמֵן (כ"א מְנַחוּן).

תְּקוּנָא שְׁתִּיתָא. נְפִיק שְׁעָרָא כְּחַד חוּטָא בְּסַחְרַנְיָה דְּדִיקְנָא, וְתַלְיִין עַד
רִישָׁא דְּמַעוּי, וְלֹא נַחֲתִית עַד טְבוּרָא.

תְּקוּנָא שְׁבִיעָא. דְּלֹא תַלְיִין שְׁעָרֵי עַל פּוּמָא, וּפּוּמָא אֲתַפְּנִי מְפֻלָּא סְטְרוּי.
וְיַתְבִּין שְׁעָרֵי בְּתַקוּנָא סְחוּר סְחוּר לִיָּה.

תְּקוּנָא תְּמִינָא. דְּנַחֲתִין שְׁעָרֵי בְּתַחֲתוֹת דִיקְנָא, דְּמַחְפְּיִין קְדָלָא, דְּלֹא
אֲתַחְזִיא. כְּלֵהוּ שְׁעָרֵי דְּקִיקִין, נִימִין עַל נִימִין. מְלִיִין מְפֻלָּא סְטְרוּי.

תְּקוּנָא תְּשִׁיעָאָה. (מתערכין שערי עם אינון) דְּמִתְחַבְּרין (נ"א אתמטשון) שְׁעָרֵי כְּלָהוּ בְּשְׁקוּלָא מְעַלְיָא, (ס"א מל"א) עַד (נ"א עם) אֵינוּן שְׁעָרֵי דְתַלְיִין. כְּלָהוּ בְּשְׁקוּלָא שְׁפִיר, כְּחַד גִּיבְר תְּקִיף, מְאָרֵי נְצַח קְרַבִּין.

בְּתַשְׁעָה תְּקוּנִין אַלִּין, נְגַדִין וְנִפְקִין ט' מְבוּעִין דְּמִשַּׁח רְבוּת דְלְעִילָא. וַיִּמְהֵרָא מִשַּׁח רְבוּת, נְגַדִין לְכָל אֵינוּן דְלִתְתָא. תַּשְׁעָה תְּקוּנִין אַלִּין אֲשַׁתְּכַחוּ בְּדִיקְנָא דָא. וּבְשָׁלִימוֹת תְּקוּנָא דְדִיקְנָא דָא, אֲתִקְרִי (כר נש לתתא) גִּיבְר תְּקִיף. דְּכָל מָאן דְחָמֵי דִיקְנָא קְיִימָא בְקִיּוּמִיהָ, תַלְיָא בֵּיה גְבוּרָה תְּקִיפָא. עַד כָּאן תְּקוּנָא דְדִיקְנָא עֲלָאָה דְזַעִיר אַפִּין.

אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְרַבֵּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, קוּם בְּרִי (קדישא), סְלִסְל תְּקוּנָא דְדִיקְנָא (נ"א דמלפא) קְדִישָׁא, בְּתִקּוּנֵי אַלִּין. (דד קל"ט ע"ב) קָם רַבֵּי אֶלְעָזָר, פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קיח) מִן הַמְּצַר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה. עַד מִבְּטוּחַ בְּנְדִיבִים. תְּנָא, הֲכָא תַשְׁעָה תְּקוּנִין דְּבִדִיקְנָא דָא. לְהֵנִי תְּקוּנִין אֲצִטְרִיךְ דְּוֹד מְלָפָא, בְּגִין לְנִצְחָא לְשָׂאָר מְלַכִּין, וְלְשָׂאָר עַמּוּין.

תָּא חֲזִי, פִּינּוֹן דְאָמַר הֵנִי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, לְבַתָּר אָמַר כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְשֵׁם יְיָ פִּי אֲמִילִם. אָמַר, הֵנִי תְּקוּנִין דְאֲמִינָא, לְמָאֵי אֲצִטְרִיכְנָא. מְשׁוּם דְכָל גּוֹיִם סְבָבוּנִי. וּבִתְקוּנָא דְדִיקְנָא דָא, תַשְׁעָה תְּקוּנִין, דְאֵינוּן שֵׁם יְיָ, אֲשַׁצִּינוּן מִן עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב בְּשֵׁם יְיָ פִּי אֲמִילִם.

וְתָנָא בְּצַנִיעוּתָא דְסַפְרָא, תַשְׁעָה תְּקוּנִין אָמַר דְּוֹד, הֲכָא, שִׁיתָא אֵינוּן בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. דְשִׁית שְׁמֵהּ הוּו, וְתִלַּת אָדָם. וְאִי תִימָא תְרִין אֵינוּן. תְּלַתָּא הוּו, דְהָא נְדִיבִים בְּכָלל אָדָם הוּו.

תְּנָא שִׁיתָא שְׁמֵהּ, דְכְּתִיב: מִן הַמְּצַר קָרָאתִי יְהוָה, חַד. עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה, תְּרִין. יְיָ לִי לֹא אִירָא, תְּלַת. יְיָ לִי בְעוֹזָרִי, אַרְבַּע. טוֹב לַחֲסוֹת בְּיְיָ, חֲמִשָּׁה. טוֹב לַחֲסוֹת בְּיְיָ, שִׁיתָא. אָדָם תְּלַת, דְכְּתִיב: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, חַד. טוֹב לַחֲסוֹת בְּיְיָ מִבְּטוּחַ בְּאָדָם, תְּרִי. טוֹב לַחֲסוֹת בְּיְיָ מִבְּטוּחַ בְּנְדִיבִים, תְּלַת.

וְתָא חֲזִי רְזָא דְמִלָּה, דְּבְכָל אֲתָר דְאֲדַכְּר אָדָם הֲכָא, לָא אֲדַכְּר אֶלָּא בְשֵׁמָא קְדִישָׁא. דְהָכִי אֲתַחֲזִי. מְשׁוּם דְלָא אֲקָרִי (תוה) אָדָם, אֶלָּא בְמָה דְאֲתַחֲזִי לִיה. וּמָאֵי אֲתַחֲזִי לִיה. שְׁמָא קְדִישָׁא. דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּצְרַח יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלָא, דְהוּא יְיָ אֱלֹהִים. כְּמָה דְאֲתַחֲזִי לִיה וּבְגִין כֶּן הֲכָא לָא אֲדַכְּר אָדָם אֶלָּא בְשֵׁמָא קְדִישָׁא.

וְתָנָא, פְּתִיב מִן הַמְּצַר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה, תְּרִי זְמַנֵּי יְיָ יְיָ הִיא, לְקַבִּיל תְּרִי עֲלֵעוּי, דְשְׁעָרֵי אֲתַאחְדָן בְּהוּ. וּמִדְחָמָא דְשְׁעָרֵי אֲתַמְשְׁכָאן וְתַלְיִין, שְׁאָרֵי וְאָמַר יְיָ לִי לֹא אִירָא. יְיָ לִי בְעוֹזָרִי. בְשֵׁמָא דְלָא

חֶסֶד. בְּשֵׁמָא דְהוּא קְדִישָׁא. וּבְשֵׁמָא דָא, אֲדַכְּרָא אָדָם. וּמָה דְאָמַר מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, הָכִי הוּא. דְתִנָּא כָּל אֵינּוֹן פְּתָרִין קְדִישִׁין דְמִלְפָּא, פִּד אַתְּתַקְנָן בְּתַקּוּנָוִי. אַתְּקְרוּן אָדָם. דִּי יִקְנָא דְכֻלִּיל כְּלָא. וּמָה דְמִשְׁלָפָא בְּהוּ, אַתְּקְרִי שְׂמָא קְדִישָׁא. וְתַעֲרָא וּמָה דְבִיָּה, אַתְּקְרִי יְהוּ"ה, וְאַתְּקְרִי אָדָם בְּכֻלָּא דְתַעֲרָא, וּמָה דְבִיָּה. (ס"א וּמָה דְאִשְׁתַּלִּיף מִתַּעֲרָא אַתְּקְרִי שְׂמָא קְדִישָׁא, תַּעֲרָא וּמָה דְבִיָּה אַתְּקְרִי יְהוּ"ה אַתְּקְרִי אָדָם בְּכֻלָּא תַּעֲרָא וּמָה דְבִיָּה).

וְאַלִּין תְּשַׁעָה תְּקוּנָוִין דְאָמַר דָּוִד הֶכָא, לְאַכְנַעָא שְׁנָאוֹי בְּגִין דְמָאֵן דְאָחִיד דִּיקְנָא דְמִלְפָּא, וְאוּקִיר לִיה בְּיָקִירוּ עֲלָאָה, כָּל מָה דְבַעֵי מִן מִלְפָּא מִלְפָּא עֲבִיד בְּגִינָיָה. מָאִי טַעֲמָא דִּיקְנָא, וְלֹא גּוּפָא. אֲלֵא גּוּפָא אֲזִיל בְּתַר דִּיקְנָא, וְדִיקְנָא לֹא אֲזִיל בְּתַר גּוּפָא. (ול"ג מִן וְדִיקְנָא עַד גּוּפָא) (דִּיקְנָא אִיהוּ עִיקְרָא דְכָל גּוּפָא וְכָל הַדְּוּרָא דְגּוּפָא בְּתַר דִּיקְנָא אֲזִיל וְכֻלָּא בְּדִיקְנָא תְּלִיא).

וּבְתַרֵּי גּוּוּנֵי אֲתִי הָאִי חֲשַׁבְנָא, חֵד פְּדֻקָּא מְרָן. תְּרִין: מִן הַמְצַר קְרָאֲתִי יְהוּ, חֵד. עֲנַנִּי בְּמִרְחַב יְהוּ, תְּרִי. ה' לִי לֹא אִירָא, תְּלַת. מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, אַרְבַּע. ה' לִי בַעֲזָרִי, חֲמִשׁ. וְאֲנִי אֲרָאָה בְּשׁוּנְאֵי, שִׁיתָא. טוֹב לְחַסוֹת בְּה', שְׁבַעָה. מִבְּטוּחַ בְּאָדָם, תְּמַנְיָא. טוֹב לְחַסוֹת בְּיַי מִבְּטוּחַ בְּנַדִּיבִים, תְּשַׁעָה. (ס"א טוֹב לְחַסוֹת בְּה', מִמְּטוּחַ בְּאָדָם. וְ טוֹב לְחַסוֹת בְּה'. ת. מִמְּטוּחַ בְּנַדִּיבִים).

מִן הַמְצַר קְרָאֲתִי י"ה, מָאִי קָא מִיָּרִי אֲלֵא דָּוִד, כָּל מָה דְאָמַר הֶכָא, עַל תְּקוּנָא דְדִיקְנָא דָא קְאָמַר. (רַבִּי יְהוּדָה אָמַר) מִן הַמְצַר קְרָאֲתִי יְהוּ, מְאָתַר דְשָׂאֲרֵי דִיקְנָא לְאַתְּפִשְׁטָא, דְהוּא אַתְרַ דְּחִיק, מְקַמֵּי פִתְחָא דְאוּדְנִין מְעִילָא, תְּחוֹת שְׁעָרֵי דְרִישָׁא. וּבְגִין כְּוָּ אָמַר י"ה י"ה תְּרִי זְמַנֵּי. וּבְאַתְרַ (ס"א וּבְתַר) דְאַתְּפִשְׁטָא דִיקְנָא, וְנַחֲתִית מְאוּדְנֵוֹי, וְשָׂאֲרֵי לְאַתְּפִשְׁטָא, אָמַר יי לִי לֹא אִירָא, דְהוּא אַתְרַ דְּלֹא דְחִיל (ס"א דְחִיק) וְכָל הָאִי אֲצַטְרִיךְ וְכוּ', (אָדָם אַתְּקְרִי וְעַל אַתְּפִשְׁטוּתָא הָאִי אֲצַטְרִיךְ) דָּוִד לְאַכְנַעַ תְּחוֹתֵיהָ מְלָכִין וְעַמִּין, בְּגִין יִקְרָא דְדִיקְנָא דָא.

וְתֵאנָא בְּצַנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, כָּל מָאֵן דְחֲמֵי בְּחַלְמֵיהָ דְדִיקְנָא דְכַר נֶשׁ עֲלָאָה אַחִיד בִּידֵיהָ, אוּ דְאוּשִׁיט יְדֵיהָ לִיהָ. יְנַדַּע דְשָׁלִים הוּא עִם עֲלָאֵי, וְאַרְמֵיהָ תְּחוֹתֵיהָ אֵינּוֹן דְמַצְעָרִין לִיהָ. תִּנָּא, מִתְתַּקֵּן דִּיקְנָא עֲלָאָה בְּתַשְׁעָה תְּקוּנָוִין, וְהוּא דִיקְנָא דְזַעִיר אֲפִין, בְּתַשְׁעָה תְּקוּנָוִין מִתְתַּקֵּן.

תְּקוּנָא (דף ק"ט ע"א) קְדַמָּאָה. מִתְתַּקֵּן שְׁעָרָא מְעִילָא, וְנִפְיָק מְקַמֵּי פִתְחָא דְאוּדְנִין, מִתְּחוֹת קוּצֵי דְתַלְיִין עַל אוּדְנִין, וְנַחֲתִין שְׁעָרֵי, נִימִין עַל נִימִין, עַד רִישָׁא דְפּוּמָא. תֵּאנָא, כָּל אֵלִין נִימִין דְבְּדִיקְנָא, תְּקִיפִין יַתִּיר מִכָּל נִימִין דְקוּצִין דְשְׁעָרֵי דְרִישָׁא, וְשְׁעָרֵי דְרִישָׁא אַרְיִכִין (וּבְכִיזוּ), וְהָנִי לְאוּ אַרְיִכִין, וְשְׁעָרֵי דְרִישָׁא, מְנַהוֹן שְׁעִיעֵי, וּמְנַהוֹן קְשִׁישִׁין.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְמַשְׁכֵּן שְׁעָרֵי חוּרֵי דְעַתִּיק יוֹמִין, לְשַׁעְרֵי דְזַעִיר אַפִּין, כְּתִיב,
(משלי א) חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה. מָאִי בַחוּץ. בְּהַאי זַעִיר אַפִּין.
דְּמַתְחַבְרָן תְּרֵי מוּחֵי.

תְּרֵי מוּחֵי סְלָקָא דְעַתְפָּךְ. אֵלָא אִימָא אַרְבַּע מוּחֵי. תְּלַת מוּחֵי דְהוּוּ בְזַעִיר
אַפִּין, וְאַשְׁתַּכְחוּ בְתִלְת חֲלָלֵי דְגוּלְגַלְתָּא דְרִישָׁא. וְחַד מוּחָא שְׁקִיט
עַל בְּרִייה, דְכְּלִיל כָּל תְּלַת מוּחֵי. דְאַתְמַשְׁךְ מַנְיָה מְשִׁיכֵן כְּלִילָן שְׁקִילָן,
בְּשַׁעְרֵי חוּרֵי. לְהַאי זַעִיר אַפִּין לְתִלְת מוּחֵי דְבִיה.

וּמִשְׁתַּכְחֵן אַרְבַּע מוּחֵי בְהַאי זַעִיר אַפִּין. בְּגִין כְּפֵךְ אֲשַׁתְּלִימוּ אַרְבַּע פְּרִשְׁוֹת
דְּכְתִיבִין בְּתַפִּילִין, דְאַתְכְּלִיל בְּהוּוּ שְׁמָא קְדִישָׁא דְעַתִּיק יוֹמִין,
עַתִּיקָא דְעַתִּיקִין, וְזַעִיר אַפִּין. דְהַאי הוּא שְׁלִימוּתָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא. דְכְּתִיב,
(דברים כח) וַרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִי נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ. שָׁם יִי.
שָׁם יִי מִמֶּשׁ, דְאַיְנוּן אַרְבַּע רַהִיטֵי בְתֵי דְתַפִּילִין.

וּבְגִין כְּפֵךְ, חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה. דְהַכָּא מִשְׁתַּפְּחִין. דְהַא עַתִּיקָא דְעַתִּיקִין,
סְתִימָא דְסְתִימִין, לֹא אֲשַׁתְּכַח, וְלֹא זְמִין חֲכַמְתָּא דִּילִיה, מְשׁוּם
דְּאִית חֲכַמְתָּא סְתִימָא דְכָלָא וְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ. וּבְגִין דְאַתְחַבְרוּ אַרְבַּעַה מוּחִין
בְּהַאי זַעִיר אַפִּין. אֲתַמַּשְׁכֵּן אַרְבַּע מְבוּעִין מַנְיָה לְאַרְבַּע עֵיבֵר, וּמִתַּפְּרֵשֵׁן
מִחַד מְבוּעָא, דְנַפִּיק מְכַלְהוּ. וּבְגִין כְּפֵךְ אִינּוּן אַרְבַּע.

וְתַאנָּא, הַאי חֲכַמְתָּא דְאַתְכְּלִילָא בְאַרְבַּע, אֲתַמַּשְׁכָּא בְהַנִּי שְׁעָרֵי, דְאַיְנוּן
תְּלִיין תְּלִין עַל תְּלִין. (נ"א הוּא) וְכְּלָהוּ קְשִׁיין וְתַקִּיפִין, וְאַתְמַשְׁכּוּ
וּנְגִידוּ כָּל חַד לְסִטְרוּי. וְאַלְף אֲלָפִין וּרְבּוּא רַבְבָּן תְּלִין, מַנְיָיהוּ דְלִיתְהוּן
בַּחוּשְׁבָּנָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) קוּוּצוּתִיו תִּלְתְּלִים. תְּלִי תִלִּים.
וְכְּלָהוּ קְשִׁיין וְתַקִּיפִין לְאַתְחַבְרָא, כְּהַאי חֲלָמִישׁ תַּקִּיף. וְכְּהַאי טַנְרָא דְאִיהִי
תַּקִּיפָא. עַד דְעַבְדִּין נּוֹקְבִין וּמְבוּעִין מִתַּחוּת שְׁעָרָא, וּנְגִידִין מְבוּעִין תַּקִּיפִין
לְכָל עֵיבֵר וְעֵיבֵר לְכָל סִטְר וְסִטְר. וּבְגִין דְהַנִּי שְׁעָרֵי אוּכְמֵי וַחֲשׁוּכֵן, כְּתִיב
(איוב יב) מְגַלָּה עֲמוּקוֹת מְנֵי חֹשֶׁךְ וַיּוֹצֵא לְאוּר צִלְמוֹת.

וְתַנָּא, הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא תַקִּיפִין (בְּלַחוּדִי) מִשְׁאַר שְׁעָרֵי דְרִישָׁא, מְשׁוּם דְהַנִּי
בְּלַחוּדִייהוּ מִתַּפְּרֵשֵׁן וּמִשְׁתַּכְחֵן, וְאַיְנוּן תַקִּיפִין בְּאוּרְחִייהוּ. אִמָּאִי
תַקִּיפִין. אִי תִימָא, מְשׁוּם דְכְּלָהוּ דִינָא, לָאוּ הָכִי, דְהַא בְּתַקּוּנִין אֲלִין
אַשְׁתַּכְחוּ רַחְמֵי (דִּינָא). וּבְשַׁעֲתָא דְנַחְתִּין תְּלִיסֵר מְבוּעֵי נְהָרֵי דְמִשְׁחָא, אֲלִין
כְּלָהוּ רַחְמֵי.

אַלָּא תַאנָּא, כָּל הַנִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא, כְּלָהוּ תַקִּיפִין. מָאִי טַעְמָא. כָּל אִינּוּן
דְּרַחְמֵי, בְּעִיין לְמַהוּי תַקִּיפִין. לְאַכְפִּיָּא לְדִינָא. וְכָל אִינּוּן דְאַיְנָהוּ
דִינָא, הַא תַקִּיפִין אִינּוּן. וּבִין כְּפֵךְ וּבִין כְּפֵךְ בְּעִיין לְמַהוּי תַקִּיפִין, מִתְרִין

סְטָרִין. כִּד בְּעֵי עֲלָמָא רַחֲמִין, רַחֲמֵי תְקִיפִין וְנִצְחִין עַל דִּינָא. וְכִד בְּעֵי
דִּינָא, דִּינָא תְקִיף, וְנִצַּח עַל רַחֲמֵי. וּבְגִין כֶּף בְּעֵינָן לְמַהוּי תְקִיפִין מִתְרִין
סְטָרִין, דְּכִד בְּעוּ רַחֲמֵי, שְׁעָרֵי דְאִינוּן בְּרַחֲמֵי, קְיִימִין וּמִתְחַזְּיָא (ס"א מִתְחַזְּרָא)
דִּיקְנָא בְּאִינוּן שְׁעָרֵי, וְכֹלָא הוּוּ רַחֲמֵי. וְכִד בְּעֵינָא דִּינָא, אִתְחַזְּיָא דִּיקְנָא
בְּאִינוּן שְׁעָרֵי, וְכֹלָא אִתְקַיֵּים בְּדִיקְנָא.

וְכִד אִתְגְּלִיָּא דִּיקְנָא קְדִישָׁא חוּרָא, כֹּל הֵנִי וְכֹל הֵנִי מִתְנַהֲרִין וּמִסְתַּחֲרִין,
כְּמֵאן דְּאִסְתַּחֲי בְּנִהְרָא עֲמִיקָא מְמַה דְּהוּה בֵּיה. וְאִתְקַיֵּימוּ כְּלָהוּ
בְּרַחֲמֵי, וְלִית דִּינָא אִשְׁתַּכַּח, וְכֹל הֵנִי תִשְׁעָה כִּד נִהְרִין כְּחָדָא, כְּלָהוּ
אִסְתַּחֲרִין בְּרַחֲמֵי.

וּבְגִין כֶּף אָמַר מִשֶּׁה זְמָנָא אַחְרָא, (במדבר יד) יי אָרְךְ אֲפִים וְרַב חֶסֶד. וְאִלוּ
אַמֶּת לָא קָאמַר. מִשׁוּם דְּרִזָּא דְמִלְּהָ, אִינוּן תִּשְׁעָה מְכִילָן דְּנִהְרִין
מִעֲתִיק יוֹמִין לְזַעִיר אֲפִין. וְכִד אָמַר מִשֶּׁה זְמָנָא תְנַיִנָא, תִּשְׁעָה תְקוּנִין
אָמַר. וְאִינְהוּ תְקוּנֵי דִיקְנָא דְמִשְׁתַּפְּחֵי בְזַעִיר אֲפִין, וְנִחְתִּין מִעֲתִיק יוֹמִין
וְנִהְרִין (דף ק"ט ע"ב) בֵּיה. וּבְגִין כֶּף אַמֶּת תִּלְיָא בְּעֲתִיקָא, וְהִשְׁתָּא לָא אָמַר
מִשֶּׁה וְאַמֶּת.

תְּנָא, שְׁעָרֵי דְרִישָׁא דְזַעִיר אֲפִין, כְּלָהוּ קְשִׁישֵׁי, תִּלְיָן עַל תִּלְיָן. וְלָא
שְׁעִיעִין. דְּהָא חֲמִינָא דְתִלְת מוּחֵי בְתִלְת חֲלָלֵי מִשְׁתַּפְּחִין בֵּיה,
וְנִהְרִין מִמוּחָא סְתִימָאָה. וּמִשׁוּם דְּמוּחָא דְעֲתִיק יוֹמִין, שְׁקִיט וְשְׁכִיף
כְּחָמַר טַב עַל דוּרְדֵייהָ, שְׁעָרוֹי כְּלָהוּ שְׁעִיעִין, וּמִשִּׁיחִין בְּמִשְׁחָא טַב.
וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, (דניאל ז) רֵאשִׁיה בְּעֶמַר נִקָּא.

וְהָא דְזַעִיר אֲפִין, קְשִׁישִׁין וְלָא קְשִׁישִׁין. דְּהָא כְּלָהוּ תִלְיָין וְלָא מִתְקַמְטֵי,
וּבְגִין כֶּף חֲכַמְתָּא נְגִיד וְנִפִיק. אַבְל לָא חֲכַמְתָּא דְחֲכַמְתָּא, דְּאִיהִי
שְׁכִיכָא וְשְׁקִיטָא. דְּהָא תְנַיִנָא דְלִית דִּידַע מוּחִיהָ דְעֲתִיק יוֹמִין, בַּר אִיהוּ.
וְהָא דְכְתִיב, (איוב כח) אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפְּהָ וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ, בְּזַעִיר
אֲפִין אִתְמַר. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיף בְּרִי לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, בְּעֲלָמָא
דִּין וּבְעֲלָמָא דְאַתֵּי.

תְּקוּנָא תְנַיִנָא. נִפִיק שְׁעָרָא, וְסָלִיק מִרִישָׁא דְפּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא
דְּפִתְחָא דְפּוּמָא, וְנִחִית מִתְחֹת פּוּמָא, עַד רִישָׁא אַחְרָא, נִימִין עַל
נִימִין, בְּתִקּוּנָא שְׁפִיר.

קוּם רַבֵּי אַבָּא. קָם רַבֵּי אַבָּא, פָּתַח וְאָמַר, כִּד תְּקוּנָא דְדִיקְנָא דָא מִתְתַּקֵּן
בְּתִקּוּנָא דְמִלְכָּא, (ס"א בְּתִיקוּנֵי מִלְכִּין) (ס"א כִּד תְּקוּנָא דָא מִתְתַּקֵּן בְּדִיקְנָא דְמִלְכָּא אִתְחַזֵּי) כְּגַבְר
תְּקִיף שְׁפִיר לְמַחְזֵי, רַב וְשְׁלִיט, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קמז) גְּדוֹל אֲדוּנֵינוּ
וְרַב כֹּחַ. וְכִד אִתְבְּסָם בְּתִקּוּנָא דִיקְנָא יִקְרָא קְדִישָׁא, וְיִשְׁגַּח בֵּיה, אִקְרִי

בְּנֵהִירוֹ דִּילִיָּה, אֶל רַחוּם וְגוֹ'. וְהֵאֵי תְּקוּנָא תְּנִינָא אֶתְתַּקֵּן, כִּד נְהִיר בְּנֵהִירוֹ
דְּעֵתִיק יוֹמִין, אֶקְרִי רַב חֶסֶד. וְכִד מְסַתְּפְלִי דָא בְּדָא, אֶתְקְרִי בְּתִקּוּנָא
אֶחְרָא וְאַמֶּת. דְּהָא נְהִירוֹ אֲנַפִּיָּה. (ס"א דא נְהִירוֹ דְּאַנְפִּין).

וְתֵאֵנָא, נוּשָׂא עֲוֹן אֶתְקְרִי דָא תְּקוּנָא תְּנִינָא, כְּגוּוּנָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא.
אָבֵל מְשׁוּם הֵהוּא אֹרְחָא דְּנַפִּיק, בְּתִקּוּנָא תְּלִיתָאָה תְּחוּת תְּרִין
נוֹקְבִין דְּחוּטְמָא, וְשַׁעְרִין תְּקִיפִין זְעִירִין מְלִיין לְהֵהוּא אֹרְחָא, לָא אֶתְקְרוּן
הָכָא נוּשָׂא עֲוֹן וְעוּבֵר עַל פִּשְׁעָא, וְאֶתְקְרִימוּ בְּאַתְרֵי אֶחְרָא.

וְתֵנָא, תְּלַת מְאָה וְשִׁבְעִין וְחֶמֶשׁ חֶסְדִּים, כְּלִילָן בְּחֶסֶד דְּעֵתִיק יוֹמִין,
וְכִלְהוּ אֶקְרוּן חֶסְדֵי קְדָמָאֵי, דְּכְתִיב, (תהלים פט) אֵיָה חֶסְדֵיךָ
הֵרָאשׁוּנִים, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּחֶסֶד דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכֻלָּא, וְחֶסֶד
דְּזַעִיר אֲפִין אֶקְרִי חֶסֶד עוֹלָם.

וּבְסַפְרָא דְּצְנִיעוּתָא, קְרִי בִיָּה לְחֶסֶד קְדָמָאָה דְּעֵתִיק יוֹמִין רַב חֶסֶד. וּבְזַעִיר
אֲפִין, חֶסֶד סְתָם. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הָכָא, (שמות לד) וְרַב חֶסֶד. וּכְתִיב,
(שמות לד) נוֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים סְתָם. וְאוּקִימָנָא, הָאֵי רַב חֶסֶד, מִטָּה כְּלַפִּי
חֶסֶד, לְנִהְרָא לִיָּה, וְלֹאֲדֻלְקָא בּוֹצִינֵי.

דְּתֵנָא הָאֵי אֹרְחָא דְּנַחֲתֵי תְּחוּת תְּרִין נוֹקְבִין דְּחוּטְמָא, וְשַׁעְרִין זְעִירִין
מְלִיין לְהֵהוּא אֹרְחָא, לָא אֶקְרִי הֵהוּא אֹרְחָא עוּבֵר עַל פִּשְׁעָא, דְּלִית
אַתְרֵי לְאַעְבְּרָא לִיָּה בְּתֵרֵי גּוּוּנֵי. חַד מְשׁוּם שַׁעְרֵי דְּאַשְׁתַּכַּח בְּהֵהוּא אֹרְחָא,
הוּא אַתְרֵי קְשִׁיא לְאַעְבְּרָא. וְחַד, מְשׁוּם דְּנַחֲתֵי אַעְבְּרָא דְּהֵהוּא אֹרְחָא עַד
רִישָׁא דְּפוּמָא, וְלֹא יִתִּיר.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ה) שְׁפֹתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים, סוּמְקִין כְּנֹרְדָא, נוֹטְפוֹת מוֹר
עוּבֵר, סוּמְקָא תְּקִיף, וְהֵאֵי אֹרְחָא דְּהָכָא, בְּתֵרֵי גּוּוּנֵי לָא (ס"א בְּתֵרֵי גּוּוּנֵי
אֲנִים וְלֹא) אֶתְבַּסֵּם. מִפְּאֵן מָאן דְּבַעֵי לְאַגְזָמָא, תְּרִי זְמַנֵי כְּטַשׁ בִּידֵיהּ בְּהֵאֵי
אֹרְחָא.

תְּקוּנָא רַבִּיעָאָה נַפִּיק שַׁעְרָא, וְאֶתְתַּקֵּן, וְסֻלִּיק וְחַפִּי בְּעַלְעוּי, בְּתִקּוּבְתָא
דְּבוּסְמָא. הָאֵי תְּקוּנָא יָאָה וְשַׁפִּירָא, לְאַתְחַזְיָא הוּד וְהֶדֶר הוּא (ס"א
הוּד עֲלָאָה). וְתֵנָא, הוּד עֲלָאָה, נַפִּיק וְאַתְעַטֵּר וְנִגִּיד לְאַתְאַחַדָּא (ס"א לִיאָח דְּעַלְעוּי)
בְּעַלְעוּי, וְאֶתְקְרִי הוּד זְקָן. וּמַהֲאֵי הוּד וְהֶדֶר, תְּלִיין אֵלִין לְבוּשֵׁי, דְּאַתְלַבֵּשׁ
בְּהוּ, וְאֵינוּן פּוּרְפִירָא יְקִירָא דְּמִלְפָא. דְּכְתִיב, (תהלים קד) הוּד וְהֶדֶר לְבִשְׁתָּ,
תְּקוּנִין דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְאֶתְתַּקֵּן בְּהֵאֵי דִּיוּקְנָא דְּאָדָם, יִתִּיר מִכָּל דִּיוּקְנִין.

וְתֵאֵנָא (דף קמ"א ע"א) הָאֵי הוּד, כִּד אֶתְנַהֵר בְּנֵהִירוֹ דְּדִיקְנָא עֲלָאָה, (נ"א דא)
וְאַתְפַּשֵּׁט בְּשָׂאֵר תְּקוּנִין נְהִירִין. הָאֵי הוּא נוּשָׂא עֲוֹן מַהֲאֵי גִיסָא,
וְעוּבֵר עַל פִּשְׁעָא מַהֲאֵי גִיסָא. וּבְגִין כֶּף, (שיר השירים ה) לְחַיִּיו כְּתִיב. וּבְצְנִיעוּתָא

דספרא אקרי, הוד והדר ותפארת. דהא תפארת הוא עובר על פשע, שנאמר (משלי יט) ותפארתו עבור על פשע. אבל האי תפארת לא אוקימנא, אלא בתקונא תשיעאה, כמה דאת אמר ותפארת בחורים כחם. ותמן אקרי תפארת. וכד אתתקל (ס"א אסתבל), במתקלא חד סלקין. אמר רבי שמעון, יאות אנת רבי אבא, לאתברכא מעתיקא קדישא, דכל ברכאן נפקין מניה.

תקונא חמישאה. פסיק שערא, ואתחזון תרין תפוחין מפאן ומפאן, סומקן פהאי ורדא סומקא. ומתלהטן במאתן ושבעין עלמין, הני תרי תפוחין, כד נהרין (מתרין ספריו) מנהירו דתרין תפוחין קדישין עלאין דעתיקא, אתמשך סומקא, ואתי חיורא. בהאי כתיב, (במדבר ו) יאר יי פניו אליך ויחנף. דכד נהרין מתברך עלמא. ובשעתא דאתעבדו סומקא, פתיב ישא יי פניו אליך, פלומר יסתלק. ולא ישתפח רוגזא בעלמא. תאנא, פלהון נהורין דאתנהרן מעתיקא קדישא, אתקרונ חסדי קדמאי. ובגין אינון, נהרין כל אינון חסדי עולם.

תקונא שתיתאה. נפיק שערא, כחד חוטא דשערי בסחרניה דדיקנא. (ס"א ותליון עד רישא דמעיו ולא נחית עד ספורא, תנא תקונא דא הוא דאקרי) פאת הזקן ואיהו חד מחמש פאין, דתליין בחסד (וברממי), ולא אבעי לחבלא האי חסד, כמה דאתמר. ובגין כן, (ויקרא יט) לא תשחית את פאת זקנך כתיב.

תקונא שביעאה. דלא תליין שערא על פומא, ופומא אתפני מפל סטרוי, ויתבין שעריין בתקונא סחור סחור ליה. קום רבי יהודה. קם רבי יהודה, פתח ואמר, (דניאל ד) בגזירת עירין פתגמא. כמה אלף רבבן מתנשן (ס"א מתישבן) ומתקיימן בהאי פומא, ותליין מניה, וכלהון אקרון פה. הדא הוא דכתיב, (תהלים לג) וברוח פיו כל צבאם. ומיהוא רוחא דנפיק מפומא, מתלבשן.

כל אינון דלבר, תליין מהאי פומא. ומהאי פומא (ס"א רוחא) כד אתפשט האי רוחא, מתלבשן ביה כמה נביאי מהימנא, וכלהו פה יי אתקרונ. ובאתר דרוחא נפיק, לא אתערבא מלה אחרא וכלהו (פיות) מחפאן לאתלבשא בההוא רוחא דנפיק. והאי תקונא שליטא על כלהו שיתא. משום דהכא מתקיימן כלהו ומתאחדן. ובגיני כן שערוהי שקילין סוחרניה דפומא. ואתפני מפל סטרוי, והאי תקונא שליטא על כלהו משום דהכא מתקיימן כלהו ומתאחדן. אמר רבי שמעון, בריך אנת לעתיקא קדישא.

תקונא תמינאה דנחתין שערי בתחות דיקנא, מחפין קדלא דלא אתחזי.

דַתְנִינָא, אִין לְמַעְלָה לֹא עֲרַף וְלֹא עֲפוּי, וּבְזַמְנָא דְאַגָּח (כ"א דְנִצְחָ) קִרְבִּי
אֲתַחֲזִי. מִשּׁוּם לְאַחֲזָאָה גְבוּרְתָא. דְהָא תְנִינָן, אֶלְף עֲלָמִין אֲתַאֲחֲדָן מִנִּיה,
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֶלְף הַמָּגֵן תְּלוּי עֲלָיו כֹּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים.
וְאֶלְף הַמָּגֵן רְזָא הוּא. בְּצַנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, כֹּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים דְאָתוּ מִסְטֵר
גְבוּרָה חַד, מְאִינוּן גְבוּרָאן.

תְּקוּנָא תְּשִׁיעָאָה. דְאֲתַמְשְׁכֵן (כ"א דְמַתְחַבְרו) שְׁעָרֵי בְּשִׁקוּלָא מְלִיא, עִם אִינוּן
שְׁעָרֵי דְתַלְיִין, כְּלָהוּ בְּשִׁקוּלָא שְׁפִיר, כְּחַד גִּיבַר תְּקִיף, מְאִרֵי נִצְחָן
קִרְבִּיָא. מִשּׁוּם דְכְּלָהוּ שְׁעָרֵי אֲתַמְשְׁכֵן בְּתֵר אִינוּן דְתַלְיִין. וּכְלָלָא דְכְּלָהוּ
בְּאִינוּן דְתַלְיִין. וְכֹלָא אֲתַמְשְׁף, (חֲסֵר כַּאן) וְעַל דָּא כְתִיב, (מְשִׁלִּי כ) תְּפַאֲרַת
בְּחֹרִים כְּתִיב. (וְנִרְאָה עַל הַיָּם כְּבַחוֹר מִזֵּב הָדָא הוּא דְכְתִיב) כְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) בְּחֹר פְּאֲרָזִים,
כְּגִיבַר עֶבֶד גְבוּרָאן, וְדָא הוּא תְּפַאֲרַת, חִילָא וּגְבוּרְתָא וְרַחֲמֵי.

תְּנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כָּל הַגִּי תְּקוּנִין, וְכֹל הַגִּי מְלִין, בְּעִינָא לְגַלְאָה
לְמְאִרִיהוֹן דְאֲתַקְלוּ בְּמַתְקָלָא, וְלֹא לְאִינוּן דְלֹא עָאלוּ (נ"א דְעָאלוּ וְלֹא
נִפְקוּ) אֶלָּא לְאֵלִין דְעָאלוּ וְנִפְקוּ, דְכֹל מְאָן דְעִיל וְלֹא נְפִיק, טַב לִיה דְלֹא
אֲבָרֵי.

בְּרִרָא דְכֹל מְלִין, עֲתִיקָא דְעֲתִיקִין, וְזַעִיר אֲפִין, כְּלָא חַד. כְּלָא הָוָה. כְּלָא
הוּי. כְּלָא יְהֵא. לֹא יִשְׁתַּנִּי. וְלֹא מִשְׁתַּנִּי. וְלֹא שְׁנָא. אֲתַתְּקֵן בְּתַקוּנִין
אֵלִין. אֲשַׁתְּלִים דְיִוְקָנָא דְכִלִּיל כֹּל דְיִוְקָנִין. דְיִוְקָנָא דְכִלִּיל כֹּל שְׁמָהָן.
דְיִוְקָנָא (דף קמ"א ע"ב) דְאֲתַחֲזִי בְּגוּוֹנוּי כְּהֵא דְיִוְקָנָא (נ"א כְּגוּוִיהַ כֹּל דְיִוְקָנִין) לָאוּ הֵא
דְיִוְקָנָא הוּי, אֶלָּא כְעִין הֵא דְיִוְקָנָא.

כַּד אֲתַחֲבָרֵן עֲטָרִין וְכַתְרִין, כְּדִין הוּא אֲשַׁלְמוּתָא דְכֹלָא. בְּגִין, דְדְיִוְקָנָא
דְאָדָם, הוּי דְיִוְקָנָא דְעֲלָאִין וְתַתְּאִין דְאֲתַפְלְלוּ בֵיה. וּבְגִין דְהֵא דְיִוְקָנָא
כִלִּיל עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֲתַקִּין עֲתִיקָא קְדִישָׁא תְּקוּנוּי, וְתַקוּנָא דְזַעִיר אֲפִין,
כְּהֵא דְיִוְקָנָא וְתַקוּנָא.

וְאִי תִימָא מַה בֵּין הֵא לְהֵא. כְּלָא הוּא בְּמַתְקָלָא חַדָּא, אֲבָל מְכַאן (נ"א
כָּנֵן) אֲתַפְרָשָׁן אֲרַחוּי. (נ"א אֲתַפְשָׁשׁוּן רַחֲמֵי) וּמְכַאן (נ"א וּמְנֵן) אֲשַׁתְּכַח דִּינָא.
וּמִסְטָרָא דִילָן הוּוּ שְׁנִינָן דָּא מִן דָּא. וְרִזִין אֵלִין לֹא אֲתַמְסְרוּ, בַּר לְמַחֲצָדִי
חַקְלָא קְדִישָׁא. וּכְתִיב (תְּהִלִּים כה) סוּד יִי לִירָאִיו.

כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּצֹר יִי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּתֵרֵי יוֹדֵי"ן. אֲשַׁלִּים
תְּקוּנָא גוּ תְּקוּנָא, טְבַרְקָא דְגוּשְׁפַנְקָא. וְדָא הוּא וַיִּצֹר.
תְּרִין יוֹדִין לְמָה. רְזָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְרְזָא דְזַעִיר אֲפִין. וַיִּצֹר, מְאִי
צַר. צַר צוּרָה בְּגוּ צוּרָה. (וְדָא הוּא וַיִּצֹר) וּמַהוּ צוּרָה בְּגוּ צוּרָה. תְּרִין
שְׁמָהָן, דְאֲתַקְרִי שֵׁם מְלֵא, יִי אֱלֹהִים. וְדָא הוּא רְזָא דְתְרִין יוֹדֵי"ן

דְּוִיִּצָר, דְּצָר צוֹרָה גּוֹ צוֹרָה. תְּקוּנָא דְשָׁמָא שְׁלִים, יִי אֱלֹהִים.
וּבְמָה אֲתַפְּלִלוּ. בְּדִיוּקְנָא עֲלָאָה דָא, דְאֶקְרִי אָדָם. דְכָלִיל דְכָר וְנוֹקְבָא.
וְעַל דָא כְּתִיב אֵת הָאָדָם דְכָלִיל דְכָר וְנוֹקְבָא. אֵת: לְאַפְקָא וּלְמַסְגִי
זֵינָא דְנַפְיָק מְנִיָה. (מְדַכָר וְנוֹקְבָא).

עֲפָר מִן הָאֲדָמָה: דִּיוּקְנָא בְּגוֹ דִּיוּקְנָא. וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשָׁמַת חַיִּים: טְבַרְקָא
דְּגוֹשְׁפִּנְקָא גּוֹ בְּגוֹ. וְכָל דָא לְמָה. בְּגִין לְאַשְׁתַּלְפָא וּלְעֵיילָא בֵּיה
סְתִים דְסְתִימָא עֲלָאָה, עַד סוּפָא דְכָל סְתִימִין. (הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ
נְשָׁמַת חַיִּים) נְשָׁמַתָא, דְכָל חַיִי דְעֵילָא וְתַתָּא תַלְיִין מֵהֵיאָה נְשָׁמַתָא, וּמִתְקִימִי
בָּהּ.

וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, לְאַתְרָקָא, וּלְעֵיילָא בְּתַקוּנִין כְּגוּוֹנָא דָא, וּלְאַשְׁלַפָּא
לְהֵיָא (נ"א מְחַיָּא) נְשָׁמַתָא. מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא עַד סוּפָא דְכָל דְרַגְיִין. בְּגִין
דִּיהֵיָא הֵיאָה נְשָׁמַתָא מְשַׁתְּפַחָא בְּכָלָא, וּמִתְפַּשְׁטָא בְּכָלָא. וּלְמַהוּי פְּלָא
בִּיחודָא חַד. וּמֵאֵן דְפְּסִיק הָאִי יחודָא מִן עֲלָמָא, כְּמֵאֵן דְפְּסִיק נְשָׁמַתָא
דָא, וּמְחַזִּי דְאִית נְשָׁמַתָא אַחְרָא, בַּר מֵהֵיאָה. וּבְגִין כֵּן, יִשְׁתַּצִּי הוּא וְדוּכְרַנְיָה
מִן עֲלָמָא לְדַרְי דְרִין.

בְּהָאִי דִּיוּקְנָא דָאָדָם, שְׁאֲרִי וְתַקִּין כְּלָלָא דְכָר וְנוֹקְבָא. כִּד אֲתַתְּקִין הָאִי
דִּיוּקְנָא בְּתַקוּנֵי, שְׁאֲרִי מְחַדוּי, מִבִּין תְּרִין דְרוּעִין. בְּאַתָּר דְתַלְיִין
שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא, דְאַתְקִרוּן (נ"א דְאַתְקִרִי) תְּפֹאֲרַת. וְאַתְפַּשְׁטָא הָאִי תְּפֹאֲרַת, וְתַקִּין
תְּרִין חַדִּין, וְאַשְׁתַּלְּף לְאַחֲרוּי, וְעַבְד גּוּלְגַלְתָּא דְנוֹקְבָא. פְּלָא סְתִימָא מְפַל
סְטֵרוּי. בְּשַׁעְרָא בְּפְרָצוּפָא דְרִישָׁא. וּבְכָלָלָא חָדָא אֲתַעְבִּידוּ בְּהָאִי תְּפֹאֲרַת,
וְאַקְרִי אָדָם דְכָר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָה מֵד) כְּתַפְּאֲרַת אָדָם לְשֶׁבֶת
בֵּית.

כִּד אֲתַבְּרִי פְּרָצוּפָא דְרִישָׁא דְנוֹקְבָא, תַלְיָא חַד קוּצָא דְשַׁעְרֵי מְאַחֲרוּי
דְזַעִיר אֲפִין, וְתַלִּי עַד רִישָׁא דְנוֹקְבָא. וְאַתְעֵרוּ שְׁעָרֵי בְּרִישָׁהָ, כְּלָהוּ
סוּמְקֵי דְכָלְלִין בְּגוֹ גּוּוֹי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) וְדַלַת רֵאשִׁן פְּאַרְגָּמָן.
מֵהוּ אַרְגָּמָן. גּוּוֹי דְכָלִילִין בְּגוֹ גּוּוֹי.

תְּאַנָּא, אֲתַפַּשְׁטָא הָאִי תְּפֹאֲרַת מְטַבּוּרָא דְלְבָא, וְנָקִיב וְאַתְעֵבֵר בְּגִיסָא אַחְרָא,
וְתַקִּין פְּרָצוּפָא דְנוֹקְבָא עַד טַבּוּרָא. וּמְטַבּוּרָא שְׁאֲרִי, וּבְטַבּוּרָא
שְׁלִים.

הֵן אֲתַפַּשְׁטָא הָאִי תְּפֹאֲרַת, וְאַתְקִין מְעוּי דְכּוּרָא, וְעֵייל (וְאַתְקִין) בְּהָאִי אֲתָר
כָּל רַחֲמִין, וְכָל סְטֵרָא דְרַחֲמִי. וְתְּאַנָּא, בְּהֵי מִיעֵיין אֲתַאֲחֲדִין, שִׁית
מְאַה אֲלָף רַבּוּא מְאַרִי דְרַחֲמִי. וְאַתְקִרוּן בְּעֵלִי מִיעֵיין. דְכְּתִיב, (יִרְמִיָה לָא) עַל
כֵּן הָמוּ מְעִי לֹו רַחֵם אֲרַחֲמֵנוּ נָאִם יִי.

תאנא, האי תפארת, כליל ברחמי, וכליל בדינא, ואתפשט רחמי בדכורא,
ואתעבר ונקיב (ס"א ונהיר) לסטר אחרא, ותקין מייעוי דנוקבא,
ואתתקנו מעהא בסטרא דדינא.

תאנא, אתתקן דכורא בסטריה, במאתן ותמנא וארבעין תקונין דכלילין
ביה, ומנהוין לגו, ומנהוין לבר. מנהוין רחמי. ומנהוין דינא. כלהו
(דף קמ"ב ע"א) דדינא, אתאחדו בדינא דאחורוי, דנוקבא אתפשטת תמן.
ואתאחדו ואתפשטו בסטרהא.

ותאנא, חמשה ערייתא (נ"א תקונין) אתגליין בה, בסטרא דדינין חמשה.
ודינין חמשה (נ"א בסטרא דדינא ודינהא) אתפשטן, במאתן וארבעין
ותמנא ארחין. והכי תאנא, קול באשה ערוה. שער באשה ערוה. שוק
באשה ערוה. יד באשה ערוה. רגל באשה ערוה. דאף על גב דתרין אלין
לא שנייה חברנא, ותרין אלין נהיר מערוה אינון.

ותאנא בצניעותא דספרא, אתפשט דכורא ואתתקן בתקוני. אתתקן
תקונא דכסותא דכא. והאי הויא אמה דכא. ארכיה דההוא
אמה, מאתן וארבעין ותמנא עלמין. וכלהו תליין בפומא דאמה, דאתקרי
יו"ד. וכיון דאתגלייא יו"ד פומיה דאמה, אתגלי חסד עלאה. והאי אמה
חסד הוא דאתקרי, ותלי (נ"א והאי חסד הוא תלי) בהאי פום אמה. ולא אקרי
חסד, עד דאתגלייא יו"ד בפום אמה.

ותא חזי, דלא אתקרי אברהם שלים בהאי חסד, עד דאתגלייא יו"ד
דאמה. וכיון דאתגלי אקרי שלים, הדא הוא דכתיב, (בראשית יז) התהלך
לפני והיה תמים, תמים ממש. וכתיב (שמואל ב כב) ואהיה תמים לו ואשתמרה
מעוני. מאי קא מיירי, רישא וסיפא. אלא כל דגלי האי יו"ד, ואסתמר
דלא עייליה ליו"ד ברשותא אחרא. ליהווי שלים לעלמא דאתי, ולהוי
צריך בצרורא דחיי. מאי ברשותא אחרא. דכתיב, (מלאכי ב) ובעל בת אל
נכר. ובגין כך כתיב, ואהיה תמים לו, דכיון דהוא תמים בגלוייא דיו"ד,
ואשתמרה מעוני.

וכיון דאתפשט אמה דא, אתפשט סטר גבורה מאינון גבוראן (בשמאלא)
דנוקבא, ואשתקע בנוקבא באתר חד, וארשים בערייתא, כסותה
דכל גופא דנוקבא. ובההוא אתר אקרי ערוה דכלא. אתר לאצנעא לההוא
אמה, דאקרי חסד. בגין לאתבסמא גבורה דא דכליל חמש גבוראן, בהאי
חסד דכליל בחמש חסדין. חסד ימינא, גבורא שמאלא. אתבסם דא בדא,
ואקרי אדם, כליל מתרין סטרין. ובגין כך, בכלהו כתרין אית ימינא
ושמאלא, דינא ורחמי.

תֵּאנָא, עַד לֹא זְמִין תְּקוּנֵי דְמִלְכָּא, עֵתִיקָא דְעֵתִיקוּן, בְּנָה עֲלִמִין, וְאַתְקִין
תְּקוּנִין לְאַתְקִימָא. הֵהוּא נִיקְבָּא לֹא אֲתַבְּסָמָא, וְלֹא אֲתַקְיָמוּ, עַד
דְּנַחִית חֶסֶד עֲלָאָה וְאַתְקִימוּ, וְאַתְבְּסָמוּ תְּקוּנֵי נִיקְבָּא, בְּהַאי אַמְהָ דְאַקְרִי
חֶסֶד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית לו) וְאַלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוּם,
אַתְר דְּכָל דִּינִין מִשְׁתַּפְּחִין תַּמָּן (ואינון תְּקוּנֵי אֲתַתָּא, אֲשֶׁר הִיוּ לֹא כְּתִיב אֱלָא אֲשֶׁר מְלָכוּ) וְלֹא
אַתְבְּסָמוּ, עַד דְּאַתְקִין כְּלָא, וְנִפְיָק הַאי חֶסֶד, וְאַתִּישֵׁב בְּפוּמָא דְאַמְהָ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, וַיָּמַת וַיָּמַת, דְּלֹא אֲתַקְיָמוּ, וְלֹא אֲתַבְּסָמוּ, דִּינָא בְּדִינָא.

וְאִי תִימָא אִי הֲכִי דְדִינָא כְּלָהוּ, וְהָא כְּתִיב וַיִּמְלוֹךְ תַּחְתָּיו שְׂאוּל מֶרְחוּבוֹת
הַנְּהָר, וְהָא לֹא אֲתַחֲזִי דִינָא. דְּתַנִּינָן, רְחוּבוֹת הַנְּהָר אִיהוּ בִינָה, דְּמִינָה
מִתַּפְּתַחִין חֲמִשִּׁין תַּרְעִין דְּנֶהֱוְרִין וּבּוֹצִינִין, לְשִׁית סְטְרִי עֲלִמָּא. תֵּאנָא,
כְּלָהוּ דִינָא, בְּרַ מְחַד דְּאַתְקִימָם בְּתַרְאָה, וְהַאי שְׂאוּל מֶרְחוּבוֹת הַנְּהָר, דָּא
הוּא חַד סְטְרָא, דְּאַתְפְּשֵׁט וְנִפְיָק מֶרְחוּבוֹת הַנְּהָר.

וּבְכִּהּוּ לֹא אֲתַקְיָמוּ, לֹא תִימָא דְאַתְבְּטְלוּ, אֱלָא דְלֹא אֲתַקְיָמוּ בְּהֵהוּא
מְלָכוּ, (ובספר ניקבא) עַד דְּאַתְעַר וְאַתְפְּשֵׁט הַאי בְּתַרְאָה מְכֻלָּהוּ, דְּכְּתִיב
וַיִּמְלוֹךְ תַּחְתָּיו הַדְר. מָאִי הַדְר. חֶסֶד עֲלָאָה. וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ, מָאִי פְּעוּ.
בְּהַאי פְּעִי בְּרַ נָשׁ דְּזָכִי לְרוּחָא דְקוּדְשָׁא וְשֵׁם אֲשֶׁתּוּ מְהִיטְבָּאֵל, בְּכֶאֱן
אַתְבְּסָמוּ דָּא בְּדָא, וְאַתְקִרִי אֲשֶׁתּוּ, מַה דְּלֹא כְּתִיב בְּכֻלָּהוּ.

מְהִיטְבָּאֵל, אֲתַבְּסָמוּתָא דְדָא בְּדָא. בַּת מְטֵרַד, תְּקוּנִין דְּמַסְטֵר גְּבוּרָה. בַּת
מִי זְהָב, אֲתַבְּסָמוּ וְאַתְפְּלִילוּ דָּא בְּדָא, מִי זְהָב: רַחֲמֵי וְדִינָא.
כְּאֵן אֲתַדְבְּקוּ אֲתַתָּא בְּדְכוּרָא.

בְּסְטְרוֹי, אֲתַפְּרִשֵׁן בְּדְרוּעִין, בְּשׁוּקִין. דְּרוּעִין דְּדְכוּרָא, חַד יְמִינָא, חַד
שְׂמָאלָא דְרוּעָא קְדָמָאָה (כ"א קד"שא) (דף קמ"ב ע"ב) תְּלַת קְשָׁרִין אֲתַקְשְׁרוּ
בֵּיהּ, וְאַתְפְּלִילוּ בִּי דְרוּעִין. וְאַתְפְּלִילוּ סְלֵקָא דְעֵתְפָּ. אֱלָא תְּלַת קְשָׁרִין
בִּימִינָא, וְתְּלַת קְשָׁרִין בְּשְׂמָאלָא. תְּלַת קְשָׁרִין דִּימִינָא, אֲתַפְּלִלֵן בְּתְּלַת
קְשָׁרִין דְשְׂמָאלָא. וּבְגִין כְּהָ, דְרוּעָא לֹא כְּתִיב אֱלָא חַד. אֲבָל יְמִינָא, לֹא
כְּתִיב בֵּיהּ זְרוּעַ, אֱלָא (שמות טו) יְמִינָהּ יִי. (תהלים קיח) יְמִין יִי אֲתַקְרִי, בְּתְּלַת
קְשָׁרִין דְאַבְהֶתָּא דְאַחְסִינוּ לְחוּלְקִיהוּן.

וְאִי תִימָא הָא בְּתְּלַת חֲלָלִין מוּחָא דְגוּלְגֻלְתָּא מִשְׁתַּפְּחִין. תֵּאנָא, כְּלָהוּ
תְּלַת מִתַּפְּשֵׁטִין, וּמִתַּקְשְׁרִין בְּכָל גּוּפָא, וְכָל גּוּפָא אֲתַקְשֵׁר בְּהַנִּי תְּלַת,
וּמִתַּקְשְׁרִין בְּדְרוּעָא יְמִינָא. וּבְגִין כְּהָ תְּאִיב דְּוֹד וְאָמַר, (תהלים קי) שֵׁב לִימִינִי.
מְשׁוּם דְּהוּא אֲתַחְבֵּר עֲמָהוּן דְאַבְהֶתָּא, וַיְתִיב תַּמָּן לְכוּרְסִיא שְׁלִימָתָא.
וּבְגִין כְּהָ כְּתִיב (תהלים קיח) אֲכֶן מְאָסוּ הַבּוֹנִים וְגוֹ', מְשׁוּם דִּיְתִיב לִימִינָא.
הֵינּוּ דְכְּתִיב, (דניאל יב) וְתַנּוּחַ וְתַעֲמוּד לְגוּרְלָךְ לְקֶץ הַיָּמִין, כְּלוּמַר, כְּמָאֵן

דזכי לחביבותא דמלפא. זפאה חולקיה, דמאן דפריש מלפא ימיניה.
וקביל ליה תחות ימיניה. והאי ימינא כד יתיב, קשרין אתפשטא.

ודרועא לא אושיט ידיה (כ"א וקשרין לא אתפשטו ודרועא לא אושיט יתיב) בתלת קשרין
דאמרן. וכד מתערין חייביא, ומתפשטן בעלמא, מתערין תלת
אחרנין, דאינון דינא קשיא, ואושיט דרועא וכד אושיט דרועא, יד ימינא
הוא, אבל אתקרי זרוע יי, (דברים ט) זרועה הנטויה (נ"א תלת קשרין אתקשרו
ביה ואתבללו תלת קשרין דימינא ותלת קשרין דשמאלא בג' קשרין דאכתתא דאחסינו לחולקיהון. ואי תימא הא בג'
חללי מוקא דגולגלתא משתבחין. תאנא כולח ג' מתפשטין ומתקשרין בכל גופא וכל גופא אתקשר בהני תלתא ומתקשרין
בדרועא ימינא. והאי ימינא כד יתיב קשרין לא אתפשטו ודרועא לא אושיט יתיב בתלת קשרין דאמרן. וכד חייביא
מתערין. מתערין תלת אחרנין דאינון דינא קשיא ואושיט דרועא ואתקרי זרוע יי וזרועה הנטויה) בזמנא דתלת
אלין אתפלילן בתלת אחרנין, אקרי כלא ימינא, ועביד דינא ברחמי,
הדא הוא דכתיב, ימינה יי נאדרי בכח ימינה יי תרעין אויב, בגין דמתערין
רחמי בהו.

ותאנא, בהאי ימינא מתאחדן תלת מאה ושבעין אלף רבוא, דאקרוין
ימינא. ומאה ותמנין וחמשה אלף רבוא, מזרוע דאקרי זרוע יי.
מהאי ומהאי תלייא זרועא, והאי והאי אקרי תפארת, דכתיב, (ישעיה ג)
מוליך לימין משה, הא ימינא. זרוע, הא שמאלא. דכתיב, (ישעיה ג) זרוע
תפארתו, דא בדא.

ותאנא, בידיא שמאלא, מתאחדן ארבע מאה וחמשים רבוא מארי תריסין,
מתאחדן בכל אצבעא ואצבעא. ובכל אצבעא ואצבעא עשר
אלפין מארי תריסין משתבחין. פוק וחשוב, כמה אינון דבידיא. וההוא
ימינא אקרי סיועא קדישא, דאתי מדרועא דימינא, בתלת קשרין. (ואף על
גב דאקרי יד חיי סיועא) דכתיב (וכתיב) (שמאל ב ג) והנה ידי עמך. ומתאחדן מהאי,
אלף וארבע רבוא, ותמניא, וחמש מאה אלפין מאריהון דסיועין בכל
עלמא. ואקרוין יד יי עלאה. יד יי תתאה. ואף על גב דבכל אתר יד יי
שמאלא. זכו ימין יי, אתפלל ידא בזרועא, והוי סיועא, ואקרי ימין. ואי
לאו, יד יי תתאה. תאנא, פד מתערין דינין קשיין לאחתא בעלמא, הכא
כתיב, (תהלים כה) סוד יי ליראיו.

ותאנא בצניעותא דספרא, דכל דינין דמשתכחין מדכורא, תקיפין ברישא,
ונייחין בסופא. וכל דינין דמשתכחין מנוקבא, נייחין ברישא,
ותקיפין בסופא. ואלמלא דאתעבידו כחדא, לא יכלין עלמא למסבל.
עד דעתיק דעתיקי סתימא דכלא, פריש דא מן דא, וחבר לון לאתבסמא
כחדא.

וְכַד פְּרִישׁ לֹזֶן, אָפִיל דוּרְמִיטָא לְזַעֵיר אַפִּינְ, וּפְרִישׁ לְנוּקְבָא מְאַחֲרוּי
 דְסִטְרוּי, וְאַתְקִינן לָהּ כָּל תְּקוּוּנָהָ, וְאַצְנַעָא לְיוּמָא דִּילִיָּהּ, לְמִיתְהָא
 לְדְכוּרָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּפֹּל יְיָ אֱלֹהִים תְּרַדְמָה עַל הָאָדָם
 וַיִּישָׁן. מַהוּ וַיִּישָׁן. הָאִי הוּא דְכְּתִיב, (תהלים מד) עֹרָה לְמָה תִישָׁן יְיָ. וַיִּקַּח
 אַחַת מִצְלָעוֹתָיו, מָאִי אַחַת. דָּא הִיא נוּקְבָא. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שיר השירים ו)
 אַחַת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי, וְסִלְקָא, וְאַתְתַּקְנָא. וּבְאַתְרָהָא שְׁקִיעַ רַחֲמֵי וְחֶסֶד,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בְּשַׁר תַּחְתְּנָהּ. וְכְתִיב (יחזקאל לו) וְהִסִּירוּתִי
 אֶת לֵב הָאָבֶן מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בְּשַׁר.

וּבְשַׁעְתָּא דְבָעָא לְמִיעַל שְׁבַתָּא הָוָה בְּרִי רוּחִין וְשִׁדִּין וְעֲלֵעוּלִין, וְעַד לָא
 סִיִּים לֹזֶן, אַתְת מְטְרוּנִיתָא בְּתַקוּוּנָהָ, וְיִתִּיבַת קַמִּיָּה. בְּשַׁעְתָּא
 דִּיתִיבַת קַמִּיָּה, אָנַח לֹזֶן לְאִינוּן בְּרִיָּאן, וְלָא אֲשַׁתְּלִימוּ. פִּיּוּן דְמְטְרוּנִיתָא
 יִתְבַּת עִם מִלְפָּא, (דף קמ"ג ע"א) וְאַתְתַּחְפְּרוּ אַפִּין בְּאַפִּין, מָאן יִיעוּל בִּינִיָּיהוּ,
 מָאן הוּא דִּיקְרַב בְּהַדְרִיָּיהוּ. (כְּגִין כְּד סְתִימָא דְמִלְחָ עֹנְתוּן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְיִדְעוּן דְוָא דְנָא מְשַׁבַּת
 לְשַׁבַּת.) וְכַד אַתְתַּחְפְּרוּ, אַתְתַּבְּסְמוּ דָּא בְדָא. יוּמָא דְכָּלָא אַתְתַּבְּסַם בִּיָּהּ. וּבְגִין
 כְּד, אַתְתַּבְּסְמוּ דִינִין דָּא בְדָא, וְאַתְתַּקְנוּ עַלְאִין וְתַתְּאִין.

וְתֵאנָא בְּצַנִיעוּתָא דְסַפְרָא, בָּעָא עַתִּיקָא קְדִישָׁא לְמַחְזִי, אִי אַתְתַּבְּסְמוּ דִינִין,
 וְאַתְדְּבִקוּ תְרִין אֲלִין דָּא בְדָא, וְנַפְק מִסְטְרָא דְנוּקְבָא דִינָא תְקִיפָא,
 (דָּלָא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל) דְכְּתִיב, (בראשית ד) וְהָאָדָם יָדַע אֶת חֲוָה אִשְׁתּוֹ וַתְּהַר וַתֵּלֶד
 אֶת קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי וְגו'. וְלָא הָוָה יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל, מְשׁוּם דְלָא
 אַתְתַּבְּסַת, וְחֻיָּא תְקִיפָא אֲטִיל בְּה זִוְהֶמָא דְדִינָא קְשִׂיא, וּבְגִין כְּד לָא
 הָוָה יְכִיל לְאַתְתַּבְּסָא. וְכַד נַפִּיק דָּא קִינ מִסְטְר דְנוּקְבָא, נַפְק תְקִיפָא קְשִׂיא,
 תְקִיפָא בְדִינוּי, קְשִׂיא בְדִינוּי. פִּיּוּן דְנַפְק אַתְתַּחְלָשַׁת וְאַתְתַּבְּסַת. בְּתַר דָּא,
 אַפִּיקַת אַחְרָא בְּסִימָא יִתִיר, וְסִלִּיק קְדַמָּאָה דְהָוָה תְקִיפָא קְשִׂיא, וְכָל דִינִין
 לָא אַתְתַּעְרְבוּ (ס"א אַתְתַּעְרְבוּ) קַמִּיָּה (ס"א וְכָל דִינִין לָא) אַתְתַּעְרוּ עַמִּיָּה.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ד) וַיְהִי בְהִיוֹתֶם בְּשֻׁדָּה. בְּשֻׁדָּה: דְאַשְׁתַּמוּדַע
 לְעִילָא. בְּשֻׁדָּה דְאַקְרִי שְׁדָּה דְתַפּוּחִים. וְנַצַּח הָאִי דִינָא לְאַחוּהָ, מְשׁוּם
 דְהָוָה קְשִׂיא מְנִיָּה, וְאַכְפִּיָּיָה וְאַטְמִרִיָּה תַחֲוִתִּיָּה. עַד דְאַתְעַר בְּהָאִי קְדָשָׁא
 בְּרִיָּךְ הוּא, וְאַעֲבִרִיָּה מִקַּמִּיָּה. וְשַׁקְעִיָּה בְּנוּקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. וְכָלִיל
 לְאַחוּי בְּשַׁקּוּעָא דִינָא רַבָּא, דְמַבְּסַם דְמַעִין עַלְאִין. וּמְנַהוּן נַחְתִּין נְשַׁמְתִּין
 לְעֲלָמָא, אֵינְשׁ לְפּוּם אֹרְחֻי.

וְאַף עַל גַּב דְטְמִירִין אִינוּן. מְתַפְּשָׁטִין דָּא בְדָא, וְאַתְעַבִּידוּ גּוּפָא חַד
 וּמַהֲאִי גּוּפָא, נַחְתִּין נְשַׁמְתִּין דְרְשִׁיעִיָּא חֲיִיבִיא, תְקִיפִי רוּחָא.
 מְתַרוּוִיָּהוּן כַּחְדָּא סִלְקָא דְעַתְדָּ. אָלָא דָּא לְסִטְרוּי, וְדָא לְסִטְרוּי. זְפִאִין

אינון צדיקייא, דמשלפי נשמתהון מיהאי גופא קדישא דאקרי אדם, דכליל כלא, אתר דעטרין וכתרין קדישין מתחבראן תמן, בצרורא דאתקלא (ס"א דאתקלא).

זכאין אינון צדיקייא, (ס"א אתון חכרייא) דכל הני מלין קדישין, דאתמרו ברוח קדישא עלאה, רוח דכל קדישין עלאין אתפללן ביה, אתגלויין לכו. מלין דעלאין ותפאין צייתין להו, זכאין אתון מאריהון דמאריין, מחצדי חקלא, דמלין אלין תנדעון ותסתפלון בהו, ותנדעון למאריכון אפין באפין, עינא בעינא. ובהני מלין תזכון לעלמא דאתי, הדא הוא דכתיב, (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך וגו'. יי, עתיק יומין הוא האלהים. וכלא הוא חד, בריה שמייה לעלם ולעלמי לעלמיא.

אמר רבי שמעון, חמינא עלאין לתתא, ותפאין לעילא. עלאין לתתא, דיוקנא דאדם, דהוא תקוני עלאה, פללא דכלהו. (חסר).

תאנא, כתיב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, דכליל שית בקרטופא כחדא. והאי הוא דכתיב, (שיר השירים ה) שוקיו עמודי שש.

ותאנא בצניעותא דספרא, באדם אתפלילו כתרין עלאין, בכלל ובפרט. ובאדם אתפלילו כתרין תתאין, בפרט וכלל. כמה דאתמר בדיוקנא דכל הני תיקונין (ס"א דיוקנין). בפרט: באצבעין דידן, חמש כנגד חמש. כתרין תתאין, באצבעין דרגלין דאינון פרט וכלל. דהא גופא לא אתחזי בהדייהו. דאינון לבר מגופא. ובגין כך לא הו בגופא. דגופא אעדיה מנייהו.

אי הכי, מאי (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא. אלא רגליו דגופא, מאריהון דדינין (ס"א דמאריין) למעבד נוקמין ואקרון בעלי רגלים. ומנהון תקיפין. ומתאחדן מאריהון דדינין די לתתא, בכתרין תתאין.

תאנא, פל אינון תקוני דלעילא, דבגופא קדישא, (בדבר ונוקמא) פללא דאדם, אתמשיה דא מן דא, ומתאחדן דא בדא, ואשקון דא לדא. כמה דאתמשך דמא בקטפין דורידין לדא ולדא, להכא ולהכא, מאתר דא לאתר אחרא, ואינון משקין (ס"א מסמין) דגופא (נ"א לגופא). אשקיין דא לדא, מנהרין דא לדא. עד דאנהירו כלהו עלמין, ומתברכאן בגיניהון.

תאנא, פל אינון כתרין (דף קמ"ג ע"ב) דלא אתפללו בגופא, פלהו רחיקין ומסאבין, ומסאבן פל מאן דיקרב לגביהון, למנדע מנהון מלין.

תאנא, מאי תיאובתא דלהון לגבי תלמידי חכמים. אלא משום דחמן בהו גופא קדישא, ולא תפללא בהו כההוא גופא. וכי תימא, אי הכי, הא מלאכין קדישין וליתהון בכללא דגופא. לא. דחס ושלום אי

לְיִהוּוֹן לְבַר מִכְּלָלָא דְגּוּפָא קְדִישָׁא, לֹא הוּוּ קְדִישִׁין וְלֹא מִתְקַיְיֵמי. וּכְתִיב
(דניאל י') וּגְוִייתוּ כְתָרְשִׁישׁ. וּכְתִיב (יחזקאל א) וּגְבוֹתֶם מְלֹאוֹת עֵינַיִם. (דניאל ט)
וְהָאִישׁ גְּבַרְיָאֵל. כִּלְהוּ בְכָלְלָא דְאָדָם. בַּר מִהַנִּי דְלִיתְהוּן בְּכָלְלָא דְגּוּפָא,
דְּאֵינוּן מְסַאֲבִין, וּמְסַאֲבָן כֹּל מָאן דְּיִקְרַב בְּהַדְיֵיהוּ.

וְתֵאנָא, כִּלְהוּ מְרוּחָא דְשְׁמַאלָא, דְלֹא אֲתַבְּסָם בְּאָדָם מִשְׁתַּכְּחִין, וְנִפְקוּ
מִכְּלָלָא דְגּוּפָא קְדִישָׁא, וְלֹא אֲתַדְבְּקוּ בֵיהּ. וּבְגִין כֶּף כִּלְהוּ מְסַאֲבִין
וְאֲזִלִין וְטָאסִין עֲלֵמָא, וְעֵיילִין בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, לְאֲתַדְבְּקָא בְּהַהוּא
דִּינָא קְדַמָּאָה דְאִקְרִי קִינ, דְנִפְיָק בְּכָלְלָא דְגּוּפָא דְלִתְתָא. וְשָׂאטִין וְטָאסִין
כֹּל עֲלֵמָא, וּפְרַחֲזִין וְלֹא מִתְדַבְּקָאן בְּכָלְלָא דְגּוּפָא, וּבְגִינֵי כֶּף אֵינוּן לְבַר,
מִכֹּל מִשְׁרִיין דְלַעִילָא וְתַתָּא. מְסַאֲבִין אֵינוּן. בְּהוּ כְתִיב (ויקרא יג) מְחוּץ
לְמַחֲנֵה מוֹשְׁבוֹ.

וּבְרוּחָא דְאִקְרִי הֶבֶל, דְּאֲתַבְּסָם יְתִיר בְּכָלְלָא דְגּוּפָא קְדִישָׁא. נִפְקִין אַחֲרֵינִין
דְּמַבְּסָמָן יְתִיר, וּמִתְדַבְּקִין בְּגּוּפָא, וְלֹא מִתְדַבְּקִין. כִּלְהוּ תַלְיִין
בְּאִוְרָא וְנִפְקִין מִהַאי כִלְלָא דְאֵלִין מְסַאֲבִין. וְשְׁמַעִין מַה דְשְׁמַעִין מְעִילָא,
וּמַנְיֵיהוּ יַדְעֵי לְתַתָּא דְקֹאמְרֵי לְהוּ.

וְתֵאנָא בְּצַנְיַעוּתָא דְסַפְרָא, פִּיּוּן דְּאֲתַבְּסָמוּ לְעִילָא כִלְלָא דְאָדָם, גּוּפָא
קְדִישָׁא, דְכַר וְנוֹקְבָא. אֲתַחֲבְרוּ זְמַנָּא תְלִיתָאָה, וְנִפְקִין אֲתַבְּסָמוּתָא
דְכִלְלָא. וְאֲתַבְּסָמוּ עֲלֵמִין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין. וּמִכָּאֵן אֲשַׁתְּכָלְלָא עֲלֵמָא דְלַעִילָא
וְתַתָּא, מְסַטְרָא דְגּוּפָא קְדִישָׁא. וּמִתְחַבְּרִין עֲלֵמִין, וּמִתְאַחֲדִין דָּא בְדָא,
וְאֲתַעֲבִידוּ חַד גּוּפָא. (וּבְגִין דְכִלְהוּ חַד גּוּפָא, שְׂכִינְתָא לְעִילָא, שְׂכִינְתָא לְתַתָּא, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעִילָא,
קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְתַתָּא) וּמִשְׁלַפָּא רוּחָא, וְעֵיילָא בְּחַד גּוּפָא. וּבְכִלְהוּ לֹא אֲתַחֲזִי
אַלָּא חַד. (ישעיה ו) קָדֵשׁ קָדֵשׁ קָדֵשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. דְכִלְלָא
הוּא חַד גּוּפָא.

וְתֵאנָא, פִּיּוּן דְּאֲתַבְּסָמוּ דָּא בְדָא, (כְּתִיב (שיר השירים א) תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף)
אֲתַקְשְׁרוּ דִינָא וְרַחֲמֵי. (אֲתַבְּסָמָא דִינָא בְּרַחֲמֵי) וְאֲתַבְּסָמַת נּוֹקְבָא בְּדְכוּרָא.
וּבְגִינֵי כֶּף לֹא סְלִקָא דָּא בְלֹא דָּא, כִּהַאי תְּמַר, דְלֹא סְלִקָא דָּא בְלֹא דָּא.
וְעַל הַאי תְּנִינָן, מָאן דְּאִפְיָק גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלֵמָא מִכְּלָלָא דְאָדָם, לְבַתֵּר
כַּד נִפְיָק מִהַאי עֲלֵמָא, לֹא עֵייל בְּכָלְלָא דְאָדָם, דְּאִקְרִי גּוּפָא קְדִישָׁא.
אַלָּא בְּאֵינוּן דְלֹא אִקְרוּן אָדָם, וְנִפְיָק מִכְּלָלָא דְגּוּפָא.

וְתֵאנָא, תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף, דְּאֲתַבְּסָמוּ דִינָא בְּרַחֲמֵי.
וְלִית דִּינָא, דְלֹא הוּוּ בֵיהּ רַחֲמֵי. וְעַל הַאי כְּתִיב, (שיר השירים א) נָאוּף
לְחַיִּיךָ בַּתּוֹרִים צְוֹאֲרֶךְ בַּחֲרוּזִים. בַּתּוֹרִים: כִּמָּה דְכְּתִיב, תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה
לָךְ וְגוֹ'. בַּחֲרוּזִים: כִּמָּה דְכְּתִיב, עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. צְוֹאֲרֶךְ, בְּכָלְלָא

דְּנוּקְבָא, דָּא מְטְרוֹנִיתָא אֲשֶׁתְּכַח בִּי מִקְדָּשָׁא דְלְעִילָא, וִירוּשָׁלַם דְלַתְתָּא (ס"א הוא מקדשא דכלא) וּמִקְדָּשָׁא. וְכָל דָּא מְדָאֵתְּבַסְמַת בְּדַכּוּרָא, וְאֲתַעְבִּיד כְּלָלָא דְאָדָם, וְדָא הוּא כְּלָלָא דְמַהִימְנוּתָא. מְאִי מַהִימְנוּתָא. דְבַגְוִיָּה אֲשֶׁתְּכַח כָּל מַהִימְנוּתָא.

וְתַאנָּא, מְאֵן דְאֶקְרִי אָדָם, וְנִשְׁמַתָּא נִפְקַת מִנְיָה, וּמִית, אָסִיר לְמִיבַת לִיה בְּבֵיתָא, לְמַעְבַּד לִיה לִינָה עַל אַרְעָא, מְשׁוּם יִקְרָא דְהַאי גּוּפָא, דְלָא יִתְחַזִּי בֵּיה קְלָנָא, דְכְּתִיב, (תהלים מט) אָדָם בִּיקָר בַּל יִלִּין, אָדָם דְהוּא יִקָּר מִכָּל יִקְרָא, בַּל יִלִּין. מְאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְאִי יַעֲבֹדוּן הַכִּי, נִמְשָׁל כְּבַהֲמוֹת נְדָמוּ. מַה בְּעִירִי לָא הוּוּ בְּכָלְלָא דְאָדָם, וְלָא אֲתַחַזִּי בְהוּ רוּחָא קְדִישָׁא, אוֹף הָכָא כְּבַעֲרִי, גּוּפָא בְלָא רוּחָא, וְהַאי גּוּפָא, דְהוּא יִקְרָא דְכָלָא, לָא יִתְחַזִּי בֵּיה קְלָנָא.

וְתַאנָּא בְּצַנִּיעוּתָא דְסַפְרָא, כָּל מְאֵן דְעַבִּיד לִינָה לְהַאי גּוּפָא קְדִישָׁא, בְּלָא רוּחָא, עַבִּיד פְּגִימוּתָא בְּגוּפָא דְעֶלְמִין. דְהָא בְּגִין (דף קמ"ד ע"א) דָּא, לָא עַבִּיד לִינָה בְּאַתְרָא קְדִישָׁא, בְּאַרְעָא דְצָדֵק יִלִּין בֵּיה, (ס"א דכתיב קדישא דמלכא בארעא דכתיב ישעיה א צדק גליון ביה) מְשׁוּם דְהַאי גּוּפָא יִקְרָא, אֲתַקְרִי דִּיוֹקְנָא דְמַלְכָּא. וְאִי עַבִּיד בֵּיה לִינָה, הוּוּ כְּחַד מִן בְּעִירָא. (הָרָא הוּא דְכְּתִיב, תהלים מט) נִמְשָׁל כְּבַהֲמוֹת (ע"ב נְדָמוּ).

וְתַאנָּא, (בראשית ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם. (ס"א בני האלהים) אִינוּן דְאֲטָמְרוּ, וְנִפְלוּ בְנוּקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. אֵת בְּנוֹת הָאָדָם, (הָאָדָם חֲדָיוּע). וְכְּתִיב וַיִּלְדוּ לָהֶם הַמָּה הַגְּבֹרִים אֲשֶׁר מְעוֹלָם וְגו' . מַהֲהוּא דְאֶקְרִי עוֹלָם. כְּדַתְּנִינן יְמֵי עוֹלָם. אַנְשֵׁי הַשָּׁם, מְנַהוּן נִפְקוּ רוּחִין וְשִׁדִּין לְעֶלְמָא, לְאַתְדַּבְּקָא בְּרִשְׁעֵיָא.

הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאַרְצָא, לְאַפְקָא אַלִּין אַחַרְנִין. דְלָא הוּוּ בְּאַרְצָא. הַנְּפִילִים: עַז"א וְעַזָּא"ל הוּוּ בְּאַרְצָא. בְּנֵי הָאֱלֹהִים לָא הוּוּ בְּאַרְצָא. וְרַזָּא הוּא וְכָלָא אֲתַמַּר.

כְּתִיב (בראשית ו) וַיִּנְחָם יי כִּי עָשָׂה אֵת הָאָדָם בְּאַרְצָא, לְאַפְקָא אָדָם דְלְעִילָא, דְלָא הוּוּ בְּאַרְצָא. וַיִּנְחָם יי הַאי כְּזַעִיר אַפִּין אֲתַמַּר. וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוּ, וַיַּעֲצֵב לָא נְאֻמַּר. אֵלָא וַיִּתְעַצֵּב, אִיהוּ אֲתַעַצֵּב, דְּבִיה תְּלִיָּא מְלִתָּא. לְאַפּוּקִי מִמָּאן דְלָא אֲתַעַצֵּב. אֵל לְבוּ, בְּלְבוּ לָא כְּתִיב, אֵלָא אֵל לְבוּ. כְּמָאן דְאֲתַעַצֵּב (וּמְקַבֵּל) לְמַאֲרִיָּה, דְאֲחַזִּי הַאי לְלַבָּא דְכָל לְבִין.

וַיֹּאמֶר יי אֲמַחָה אֵת הָאָדָם אֲשֶׁר בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְגו'. לְאַפְקָא אָדָם דְלְעִילָא. וְאִי תִימָא אָדָם דְלַתְתָּא בְּלַחֲדוּי. לָאו לְאַפְקָא כָּלְל, מְשׁוּם דְלָא קָאִים דָּא בְּלָא דָּא.

וְאֵלֶימָלְא חֲכָמָה סְתִימָא דְכֻלָּא, כְּלָא אֲתַתְקַן פְּמִרִישָׁא. הָדָא הוּא דְכְתִיב,
(משלי ח) אֲנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עֲרֻמָּה. אֵל תִּקְרִי שְׁכַנְתִּי, אֶלָּא שְׁכַנְתִּי
(ס"א שִׁכְנַתִּי).

וְאֵלֶימָלְא הָאֵי תְקוּנָא דְאָדָם, לָא קָאִים עֲלֻמָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ג)
יִי בְּחֲכָמָה יָסֵד אַרְצָךְ. וְכְתִיב (בראשית ו) וְנָח מִצָּא חֵן בְּעֵינַי יִי.
וְתֵאנָא, פְּלֵהוּן מוּחִין תְּלִיין בְּהָאֵי מוּחָא. וְהַחֲכָמָה הוּא פְּלָלָא דְכֻלָּא הוּא.
וְדָא חֲכָמָה סְתִימָא, דְּבַה אֲתַתְקִיף וְאֲתַתְקַן תְּקוּנָא דְאָדָם,
לְאֲתִישְׁבָּא כְּלָא עַל תְּקוּוּנָהּ, כָּל חַד בְּאַתְרֵיהּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (קהלת ו)
הַחֲכָמָה תַּעֲוֹז לְחַכְמָה מִעֲשֶׂרָה שְׁלִיטִים, דְּאִינוּן תְּקוּנָא שְׁלִימָא דְאָדָם.
וְאָדָם הוּא תְקוּנָא דְלִגְו, מְנִיָּה קָאִים רוּחָא. (הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמואל א טז) כִּי הָאָדָם יִרְאֶה
לְעֵינַיִם וַיַּחַן וַיִּרְאֶה לְלֵבָב, דְּאִיהוּ בְלִגְו לְגו).

וּבְהָאֵי תְקוּנָא דְאָדָם, אֲתַחֲזִי שְׁלִימוּתָא מְהִימְנוּתָא דְכֻלָּא, דְּקָאִים עַל
פּוּרְסִיָּא. דְכְתִיב, (יחזקאל א) וּדְמוּת כְּמִרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלֻמְעָלָה.
וְכְתִיב (דניאל ז) וְאָרוּ עִם עֲנְנֵי שָׁמַיָא כְּבַר אַנְשֵׁי אֲתָה הוּא וְעַד עֲתִיק יוּמָא
מְטָה וּקְדֻמוּהֵי הִקְרַבּוּהֵי. עַד פְּאֵן סְתִימָאֵן מְלִין, וּבְרִירֵן טַעֲמִין. זְפָאָה
חוּלְקִיָּה דְמָאֵן דִּידַע וַיִּשְׁגַּח בְּהוּן, וְלָא יִטְעִי בְּהוּן, דְּמְלִין אֵלִין לָא
אֲתִיְהִיבוּ, אֶלָּא לְמֵאֲרֵי מְדִין (מֵאֲרִין) וּמְחַצְדֵי חֲקָלָא, דְּעָאלוּ וּנְפָקוּ, דְכְתִיב,
(הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְרָכֵי יִי וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפּוֹשְׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם.

וְתֵאנָא, בְּכַה רְבִי שְׁמַעוֹן, וְאָרִים קְלִיָּה וְאָמַר, אֵי בְּמְלִין דִּילָן, דְּאֲתַגְלִיין
הָכָא, אֲתַגְנִיזוּ חֲבַרְיָא בְּאֲדָרָא דְעֲלֻמָּא דְאֲתִי, וְאֲסַתְלָקוּ מְהֵאֵי
עֲלֻמָּא, יָאוּת וְשְׁפִיר הוּהּ, בְּגִין דְלָא אֲתַגְלִיין לְחַד מְבַנֵי עֲלֻמָּא. הָדָר
וְאָמַר, הֲדָרִי בִי, דְהָא גְלִי קְמִיָּה דְעֲתִיקָא דְעֲתִיקִין, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין,
דְהָא לָא לִיקְרָא דִילִי עֵבִידְנָא, וְלָא לִיקְרָא דְבֵית אַפָּא, וְלָא לִיקְרָא דְחֲבַרְיָא
אֵלִין, אֶלָּא בְּגִין דְלָא יִטְעוּן בְּאוּרְחוּי, וְלָא יַעֲלוּן בְּכִסּוּפָא לְתַרְעִי פְּלִטְרוּי,
וְלָא יִפְחוּן בִּידֵיהוּן. זְפָאָה חוּלְקִי עֲמָהוּן, לְעֲלֻמָּא דְאֲתִי.

וְתֵאנָא, עַד לָא נְפָקוּ חֲבַרְיָא מְהֵהוּא אֲדָרָא, מִיתוּ רְבִי יוֹסִי בְּרַבִּי יַעֲקֹב,
וְרַבִּי חֲזַקְיָה, וְרַבִּי יִיסָא. וְחַמוּ חֲבַרְיָא, דְהוּוּ נְטֻלִין לֹוּן מְלֻאָכִין
קְדִישִׁין בְּהֵהוּא פְּרָסָא. וְאָמַר רְבִי שְׁמַעוֹן מְלָה, וְאֲשַׁתְּכּוּ. צְוּחַ וְאָמַר,
שְׁמָא חַס וְשְׁלוֹם גְזַרְהּ אֲתַגְזֹר עֲלֵנָא לְאֲתַעֲנָשָׁא, דְאֲתַגְלִי עַל יְדִנָּא מְה
דְלָא אֲתַגְלִי מִיוּמָא דְקָאִים מִשָּׁה עַל טוּרָא דְסִינַי, דְכְתִיב, (שמות לד) וַיְהִי
שֵׁם עִם יִי אֲרַבְעִים יוֹם וְאֲרַבְעִים לַיְלָה וְגו'. מְה אֲנָא הָכָא. אֵי בְּגִין דָּא
אֲתַעֲנָשׁוּ.

שְׁמַע קָלָא, זְפָאָה אֲנִת רְבִי שְׁמַעוֹן, זְפָאָה חוּלְקָךְ וְחֲבַרְיָא, אֵלִין דְקִימִין

בְּהַדָּר, דְּהָא אֲתַגְלִי לְכוּן מַה דְּלֹא אֲתַגְלִי לְכָל חֵילָא דְלַעֲיִלָּא, (דף קמ"ד ע"ב)
אָבֵל תָּא חֲזִי, דְּהָא כְּתִיב, (יהושע ו) בְּכֹרוֹ יִסְדְּנָהּ וּבְצַעֲרֵירוּ יִצִיב דְּלִתְיָהּ.
וְכָל שְׁפָן דְּבִרְעוּ סָגִי וְתַקִּיף, אֲתַדְּבָקוּ נַפְשָׁתְהוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא דְאֲתַנְסִיבוּ.
זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוֹן, דְּהָא בְּשָׁלִימוּתָא אֶסְתַּלְקוּ. (דלא הוה בן לאינון דהוה קמנייהו, אמאי מיתו).
תַּאנְא, בְּעוּד דְּאֲתַגְלִיין מְלִין, אֲתַרְגִּישׁוּ עֲלֵאין וְתַתְּאין, (דאינון רתיבין) וְקָלָא
אֲתַעַר בְּמֵאתָן וְחֲמֻשִׁין עֲלֵמִין דְּהָא מְלִין עֲתִיקִין לְתַתָּא אֲתַגְלִיין,
וְעַד (נ"א ועוד) דְּאֵלִין מִתְּבַסְּמִין נִשְׁמַתִּיָּהוּ בְּאִינוֹן מְלִין, נַפְקָא נִשְׁמַתִּיָּהוּ
בְּנִשְׁקָה, וְאֲתַקְשֵׁר בְּהוּא פְּרָסָא, וְנֻטְלִין לְהוּ מְלֵאכִי עֲלֵאי, וְסַלְקִין לֹון
לְעִילָא. וְאֲמַאי אֵלִין. מִשׁוּם דְּעָאלוּ וְלֹא נַפְקוּ זְמָנָא אַחְרָא מִן קְדַמַּת דְּנָא,
וְכִלְהוּ אַחְרֵינִי עָאלוּ וְנַפְקוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּמָה זַפְּאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּהֵנִי תִלְתָּא, וְזַפְּאָה חוּלְקִנָּא
לְעֵלְמָא דְּאֲתִי בְּגִין דָּא. נַפְק קָלָא תְּנַיִנוֹת וְאָמַר, (דברים ד) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם. קָמוּ וְאִזְלוּ. בְּכָל אֶתֶר דְּהוּ
מִסְתַּפְּלִי סְלִיק רִיחִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שָׁמַע מִינָהּ, דְּעֵלְמָא מִתְּבַרְךְ בְּגִינָן.
וְהוּוּ נְהָרִין אֲנַפּוּי דְכִלְהוּ, וְלֹא הוּוּ יְכֻלִין בְּנִי עֵלְמָא לְאַסְתַּפְּלָא בְּהוּ.

תַּאנְא, עֲשֵׂרָה עָאלוּ, וְשִׁבַע נַפְקוּ, וְהוּוּ חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי אָבָא עָצִיב.
יוֹמָא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אָבָא עֲמִיה, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
מְלָה, וְחֲמוּ לְאֵלִין תִּלְתָּא דְּהוּוּ מִיִּיתִין לְהוֹן מְלֵאכִין עֲלֵאין, וּמְחֻזְיִין לְהוּ
גְּנִיזִין וְאֲדָרִין דְּלַעֲיִלָּא, בְּגִין יְקָרָא דְלַהוֹן. וְהוּוּ עֵיילִי לֹון בְּטוּרֵי
דְּאַפְרָסְמוֹנָא דְכָּיָא. נַח דְּעֵתִיָּה דְרַבִּי אָבָא.

תַּאנְא, מַהְהוּא יוֹמָא לֹא אַעֲדוּ חֲבַרְיָא מִפִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְכַד הָוָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן מְגַלָּה רְזִין, לֹא מִשְׁתַּפְּחִין תַּמָּן אֲלֵא אִינוֹן. וְהוּוּ קְאָרִי
לְהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁבַעָה אֲנָן עֵינֵי יִי. דְּכְתִיב, (זכריה ד) שְׁבַעָה אֵלֶּה עֵינֵי יִי
וְעֵלָן אֲתַמַּר. אָמַר רַבִּי אָבָא, אֲנָן שִׁיתָא בּוֹצִינֵי, דְנַהֲרָאן מִשְׁבִּיעָאָה. אֲנַתְּ
הוּא שְׁבִיעָאָה דְכִלָּא. דְּהָא לִית קִיּוּמָא לְשִׁיתָא, פֶּר מִשְׁבִּיעָאָה. דְּכִלָּא תְלִי
בְּשִׁבִיעָאָה. רַבִּי יְהוּדָה קְאָרִי לִיה שַׁבַּת, דְּכִלְהוּ שִׁיתָא מְנִיָּה מִתְּבַרְכִין,
דְּכְתִיב, (שמות כ) שַׁבַּת לֵינִי, קֹדֶשׁ לֵינִי, מַה שַׁבַּת לֵינִי קֹדֶשׁ, אוּף רַבִּי שְׁמַעוֹן
שַׁבַּת לֵינִי קֹדֶשׁ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תְּנוּהֲנָא עַל הַהוּא חֲגִיר חֲרָצָן, מְאָרִיָּה דְשַׁעֲרֵי, אָמַאי
לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּבִי אֲדָרָא דִילָן, בְּזְמָנָא דְאֲתַגְלִיין מְלִין אֵלִין קְדִישִׁין.
אֲדַהְכִי, אֲתָא אֲלֵיהוּ, וְתִלַּת קְטַפּוּרֵי נְהִירִין בְּאַנְפּוּי. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן,
מַאי טַעְמָא לֹא שְׁכִיחַ מוֹר בְּקַרְדּוּטָא (ס"א בְּקַרְדּוּטָא) גְּלִיפָא דְמְאָרִיָּה, בְּיוֹמָא
דְּהַלּוּלָא.

אָמַר לִיה, חֵיִךְ רַבִּי שְׁבַע יוֹמִין אֲתַבְרִירוּ קַמִּיה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל
 אֵינוֹן דִּיִּתּוֹן וְיִשְׁתַּכְּחֵן עִמִּיה, עַד לָא עֵילְתוֹן בְּבֵי אֲדָרָא דְלָכוֹן,
 וּבְעֵינָא לְאִשְׁתַּכְּחָא, זְמַיִן קָשִׁיר בְּכַתְפּוּי (ס"א נ"ל שכן צריך לומר, וְאֵנָּה הָנָה זְמַיִן תְּמַן, וּבְעֵינָא
 קַמִּיה לְאִשְׁתַּכְּחָא, וּבְרִין קָשִׁיר בְּכַתְפּוּי) וְלָא יְכִילְנָא, דִּהֵהוּא יוֹמָא שְׁדַרְנִי קַדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, לְמַעַבְד נְסִין לְרַב הַמְנוּנָא סָבָא וְחַבְרוּי, דְאֲתַמְסְרוּ בְּאַרְמוּנָא (ס"א
 בְּקַרְוִינָא) דְמַלְפָּא, וְאַרְחִישְׁנָא לְהוּ בְּנִסָּא, דְרַמִּינָא לְהוּ כּוּתְלָא דְהִיכְלָא
 דְמַלְפָּא, וְאַתְקַטְרוּ בְּקַטְרוּי, דְמִיתוּ אַרְבַּעִים וְחַמְשָׁה פְּרַדְשָׁפִי. וְאַפִּיקְנָא
 לְרַב הַמְנוּנָא וְחַבְרוּי וְרַמִּינָא (נ"א וְאוּלִיכְנָא) לוֹן לְבַקְעַת אוּנוּ, וְאַשְׁתַּזִּיבוּ.
 וְזַמִּינָא קַמִּיִּהוּ נְהָמָא וּמִיָּא, דְלָא אַכְלוּ תְלַתָּא יוֹמִין. וְכָל הַהוּא יוֹמָא
 לָא בְדִילְנָא מְנִיִּיהוּ.

וְכַד תְּבַנָּא, אֲשַׁכְּחָנָא פְּרָסָא דְנִטְלוּ כָּל אֵינוֹן סַמְכִין, וְתַלְת מִן חַבְרִיָּא
 עָלָה, וְשְׂאִילְנָא לוֹן. וְאַמְרוּ חוּלְקָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מַהְלוּלָא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְחַבְרוּי. זַפְּאָה אַנְתָּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְזַפְּאָה חוּלְקָה, וְחוּלְקָא
 דְאֵינוֹן חַבְרִיָּא דִּיתְבִּין קַמָּךְ. כְּמָה דְרַגִּין אֲתַתְקִנוּ לְכוֹן לְעֶלְמָא דְאַתִּי.
 כְּמָה בּוֹצִינִין דְנְהוּרִין זְמִינִין לְנְהָרָא לְכוּ.

וְתָא חֲזִי, יוֹמָא דִּין בְּגִינָךְ אֲתַעֲטְרוּ חַמְשִׁין כְּתָרִין לְרַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר
 חַמוּד. וְאַנָּא אֲזִילְנָא עִמִּיה בְּכָל אֵינוֹן נְהָרֵי דְטוּרֵי דְאַפְרַסְמוּנָא דְכָנָא,
 וְהוּא בְרִיר דְיֹכְתִיָּה, וְאַתְתְּקֵן. (ס"א וְאֵנָּה הָא חֲוִינָא דְהָא בְרִיר וְכוּ) אָמַר לִיה, קְטוּרִין
 צְדִיקֵיָּא בְּקַרְטוּפָא דְעַטְרִין, (דף קמ"ח ע"א) בְּרִישׁ יְרַחֵי וּבְזַמְנֵי וְשַׁבְתִּי, יְתִיר
 מִכָּל שְׂאָר יוֹמִין.

אָמַר לִיה, וְאַף כָּל אֵינוֹן דְלָבַר, דְכְּתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מְדֵי חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
 וּמְדֵי שַׁבַּת בְּשַׁבְתּוֹ וְגו'. אֵי אֵלִין אֲתִיִּין, כָּל שְׁפָן צְדִיקֵיָּא. מְדֵי
 חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ, לְמָה. מְשׁוּם דְמַתְעַטְרֵי אַבְהָתָא רְתִיכָא קְדִישָׁא. וּמְדֵי שַׁבַּת
 בְּשַׁבְתּוֹ, דְמַתְעַטְר שְׁבִיעָא דְכָל אֵינוֹן שִׁיתָא יוֹמִין, דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיְבָרֶךְ
 אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וְגו'.

וְאַנְתָּ הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁבִיעָא דְשִׁיתָא, תְּהָא מַתְעַטְר וּמַתְקַדֵּשׁ יְתִיר
 מִכָּלָא. וְתַלְת עֲדוּנִין דְמִשְׁתַּכְּחִין בְּשְׁבִיעָא, זְמִינִין חַבְרִיָּא אֵלִין
 צְדִיקֵיָּא לְאַתְעֵדְנָא בְּגִינָךְ לְעֶלְמָא דְאַתִּי. וְכְתִיב (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנֵג
 לְקִדּוּשׁ יְיָ מְכוּפֵד. מָאן הוּא קִדּוּשׁ יְיָ. דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְאַקְרִי
 מְכוּפֵד בְּעֶלְמָא דִּין, וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי. עַד כַּאן הֵאדְרָא קְדִישָׁא רַבָּא.

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו וגו'. (במדבר ו') רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים ap) וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שפכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות.

רעיא מהימנא

פקודא (כ"ב) דא לברכא כהנא ית עמא בכל יומא, בזקיפו דאצבעון. ולברכא ברכתא בכל יומא, לאשתפחא ברכאן עילא ותתא. דהא אצבעאן קיימן ברזא עלאה, חמש גו חמש. חמש דימינא, וחמש דשמאלא. חמש דימינא, אינון שבחא יתירא על אינון דשמאלא, בגין, דהא ימינא אית ליה שבחא יתירא על שמאלא. ועל דא בברכתא דקא בריך כהנא ית עמא, אצטריך לזקפא ימינא על שמאלא. ולעינא בעינא טבא.

וכר פריש ידוי כהנא, שכנינתא שריא על אינון אצבעאן, דהא קדשא בריך הוא אסתכם עמיה דכהנא באינון ברכאן. וישראל מתברכין מתרין סטרין מעילא ותתא. מעילא, שכנינתא דשריא על אינון אצבעאן, וכהנא דקא מברך.

תא חזי, מלין דקא עבדי, מתערין מלין לעילא. כגוונא דא בפרישו דאצבעון דכהנא לתתא, אתערת שכנינתא למיתי ולשריא עלן. וכן כמה מלין אינון בעלקמא, דמתערין מלין לעילא. דהא באתערותא דלתתא, אתער חילא אתרא לעילא. והא אוקימנא בכמה דוכתי. והיינו טעמא דלולב, והיינו טעמא דשופר. וכמה אינון בהאי גוונא עשר אצבעון, מתערי שכנינתא לשריית עלייהו. מתערי עשר דרגין אתרנין לעילא לאנהרא, וכלא בשעתא חדא.

טעם השופר. וכמו הם בגון זה עשר אצבעות מעוררות השכינה לשרות עליהן. מתעוררות עשר מעלות אחרות להאיר, והכל בשעה אחת.

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים ap) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו וצדקתו לבני בניו. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שפכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות.

רעיא מהימנא

מצוה (כ"ב) זו לברך הכהן את העם בכל יום בזקיפות האצבעות, ולברך ברכה בכל יום, להמצא ברכות מעלה ומטה. שהרי האצבעות עומדות בסוד עליון, חמש תוף חמש. חמש של הימין וחמש של שמאל. חמש של הימין הן שבח יותר על אותן של שמאל, משום שימין זו יש לה שבח יותר על שמאל. ועל זה בברכה שמברך הכהן את העם, צריך לזקף ימין על שמאל ולעין בעין טובה.

ובשפורש הכהן את ידיו, השכינה שורה על אותן האצבעות, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים עם הכהן באותן ברכות. וישראל מתברכים משני צדדים - מלמעלה ומלמטה. מלמעלה - השכינה ששורה על אותן אצבעות, והכהן שמברך. בא ראה, דברים שעושים, מעוררים דברים למעלה. כמו זה בפרישת אצבעות הכהן למטה, מתעוררת השכינה לבא ולשרות עלינו. וכן כמה דברים הם בעולם שמעוררים דברים למעלה, שהרי בהתעוררות שלמטה מתעורר כח אחר למעלה, וזה בארנו בכמה מקומות. והיינו טעם הלולב והיינו

טעם השופר. וכמו הם בגון זה עשר אצבעות מעוררות השכינה לשרות עליהן. מתעוררות עשר מעלות אחרות להאיר, והכל בשעה אחת.

ועל כן אסור ליה לבר נש לזקפא אצבעאן בזקיפו למגנא, אלא בצלותא, ובברכאן, ובשמא דקודשא בריהו דאורייתא, ודאינון אתערין דשמא קדישא, ורזא דמהימנותא. זקיפו דאצבעאן, ממנן בההוא זקיפו דלהון, עשרה שליטין, כמה דאוקמוהו. וכהנא בעי לברכא בעינא טבא, באסתכמותא דשכינתא, כמה דאתמר.

במה היא שעתא דברכתא דא נפקא מפומיה דכהנא, אינון שתיין אתוון, נפקין וטסין ברקיעא, וממנן שתיין ברכין, על כל את ואת. וכלהו אודן על כל אלין ברכאן. מאי טעמא שתיין אתוון בברכין אלין. בגין דישראל שתיין רבוא אינון, ורזא דשתיין רבוא קיימין בעלמא, וכל חד וחד איהו חד (רבוא).

שמא קדישא דנפקא מהאי, סלקא לעילא, עד ההוא כרסייא דלעילא. וכלא שכינתא עלאה, ושכינתא דלתתא, אודן בכהנא באינון ברכאן, וכל אינון שתיין ממנן. ועל דא כתיב, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. וכדין קדשא בריהו דא מברך לון לישראל.

התאנא, מי שיצא מן היראה, ונתלבש בענוה, ענוה עדיף, ונכלל בכלהו. הדין הוא דכתיב, (משלי כב) עקב ענוה יראת יי. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה, דכתיב עקב ענוה יראת יי. לחסידות, דכתיב וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו.

התאנא, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני מה זכה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני

התאנא, מי שיצא מן היראה, ונתלבש בענוה, ענוה עדיף, ונכלל בכלהו. הדין הוא דכתיב, (משלי כב) עקב ענוה יראת יי. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה, דכתיב עקב ענוה יראת יי. לחסידות, דכתיב וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו.

התאנא, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני מה זכה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני

התאנא, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני מה זכה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני

התאנא, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא מלאך (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני מה זכה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יי צבאות הוא. מפני

מה זכה כהן להקרא מלאך ה' צבאות? אמר רבי יהודה, מה מלאך ה' צבאות כהן למעלה, אף כהן מלאך ה' צבאות למטה. ומי הוא מלאך ה' צבאות למעלה? (דניאל יב) זה מיכאל השר הגדול, שבא מחסד של מעלה, והוא כהן גדול של מעלה. כפיכול כהן גדול שלמטה נקרא מלאך ה' צבאות, משום שבא מצד החסד. מהו חסד? רחמים תוף רחמים. ומשום כך כהן לא נמצא מצד הדין. מה הטעם זכה כהן לחסד? בגלל היראה. זהו שכתוב (תהלים קג) וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו.

מהו עולם ועולם? אמר רבי יצחק, כמו שהתקן בחדר הקדוש, עולם אחד, ועולם שנים. אמר רבי חייא, אם כך, מן העולם ועד העולם צריך לו להיות! אמר לו, שני עולמות הם, וחדרו להיות אחד. אמר רבי אלעזר לרבי יצחק, עד מתי תסתם דבריך? מן העולם ועד העולם כלל של סוד עליון, אדם שלמעלה ואדם שלמטה, והינו עולם ועולם. וכתוב ימי עולם, וכתוב שנות עולם, והרי פרשוה בחדר הקדוש העליון.

על יראיו - שכל מי שהוא ירא חטא, נקרא אדם. מתי? אמר רבי אלעזר, שיש בו יראה, ענוה, חסידות, כלל של הכל.

אמר רבי יהודה, והרי שנינו, אדם כלל זכר ונקבה. אמר לו, ודאי כך זה בכלל של אדם, שמי שמתחבר זכר ונקבה, נקרא אדם, ואז ירא חטא. ולא עוד, אלא ששורה בו ענוה. ולא עוד, אלא ששורה בו חסד. ומי שלא נמצא זכר ונקבה, אין בו לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ומשום כך נקרא אדם כלל הכל. וכיון

כהן להקרא מלאך יי צבאות. אמר רבי יהודה, מה מלאך יי צבאות, כהן למעלה, אף כהן מלאך יי צבאות למטה.

ומאן הוא מלאך יי צבאות למעלה. זה מיכאל השר הגדול, דאתי מחסד של מעלה, והוא כהן גדול של מעלה, כפיכול, כהן גדול דלתתא, אקרי מלאך יי צבאות, משום דאתי מסטרא דחסד. מהו חסד. רחמי גו רחמי. ובגין כך, כהן לא אשתכח מסטרא דדינא. מאי טעמא זכה כהן לחסד, בגין היראה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קג) וחסד יי מעולם ועד עולם על יראיו.

עולם ועולם מהו. אמר רבי יצחק כמה דאתתקן באדרא קדישא, עולם חד, ועולם תרי. אמר רבי חייא אי הכי מן העולם ועד העולם מיבעי ליה. אמר ליה, תרי עלמי נינהו. ואתהדרו לחד. אמר רבי אלעזר לרבי יצחק עד מתי תסתום דבריך. מן העולם ועד העולם, כללא דרזא עלאה, אדם דלעילא, ואדם דלתתא, והיינו עולם ועולם. וכתיב ימי עולם, וכתיב שנות עולם, והא אוקמוה באדרא קדישא עלאה.

על יראיו, דכל מאן דאיהו דחיל חטאה, אקרי אדם. אימתי. אמר רבי אלעזר, דאית ביה יראה ענוה חסידות, כללא דכלא.

אמר רבי יהודה, והא תנינן אדם כללא דדכר ונוקבא. אמר ליה ודאי הכי הוא, בכללא דאדם, דמאן דאתחבר דכר ונוקבא, אקרי אדם, וכדין דחיל חטאן. ולא עוד אלא שריא ביה ענוה. ולא עוד אלא דשריא ביה חסד. ומאן דלא אשתכח דכר ונוקבא, לא הוה ביה לא יראה ולא ענוה ולא חסידות. ובגין כך אקרי אדם כללא דכלא, וכיון דאקרי אדם,

שְׂרִיָּא בִּיה חֶסֶד, דְּכִתִּיב, (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם
חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכִּיל לְאַתְּבַנְאָה, אִי לֹא
אֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא.

וְכִתִּיב וְחֶסֶד יִי מַעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו.
יִרְאָיו פְּלִלָא דְאָדָם. דְּבַר אַחַר וְחֶסֶד יִי
מַעוֹלָם וְעַד עוֹלָם, אֲלִין אֵינוֹן בְּהִי דְאָתוּ
מִסְטָרָא דְחֶסֶד, וְאַחְסִינוּ אַחְסַנָּא דָּא דְנַחֲתִית
מַעוֹלָם דְלַעֲיִלָא לְעוֹלָם דְלַתְתָּא. עַל יִרְאָיו,
כְּהִי דְלַתְתָּא, דְכִתִּיב, (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעַדוֹ וּבְעַד
בֵּיתוֹ לְאַתְּפַלְלָא בְּכָלֵלָא דְאָדָם. וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנֵי
בָנִים, מִשׁוּם דְזָכָה לְבָנֵי בָנִים. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה,
אִי הָכִי, מַהוּ וְצַדִּיקְתּוֹ, וְחֶסֶדוֹ מִיבְעִי לִיה.

אֲמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, הֵיִינוּ רְזָא דְתַנִּינָן בְּזֹאת,
(בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת. וְכִתִּיב
(בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, וְזֹאת אֶתְפַּלִּילָת
בְּאִישׁ, דְּהֵיִינוּ חֶסֶד, וְזֹאת נוֹקְבָא. חֶסֶד דְּכַר.
וּבְגִין כֶּף דְּכַר דְאָתִי מִסְטָרָא דְחַוּוּרָא דָּא, אֲקָרִי
חֶסֶד. וְזֹאת אֶתְקָרִי צַדִּיק, דְאֶתִּיא מִסְטָר
סוּמְקָא. וּבְגִין כֶּף אֲקָרִי אִשָּׁה. וְהֵיִינוּ דְכִתִּיב
וְצַדִּיקְתּוֹ, מָאִי וְצַדִּיקְתּוֹ. צַדִּיקְתּוֹ דְחֶסֶד, בַּת זִוְגוּ,
דְאֶתְבַּסְמָא דָּא בְדָא. וּבְגִין כֶּף תַּנִּינָן, כָּל כְּהִן
שְׂאִין לוֹ בַת זִוְג, אֲסוּר בְּעַבּוּדָה, דְכִתִּיב וְכִפֹּר
בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ.

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשׁוּם דְלִית שְׂכִינְתָּא שְׂרִיא,
בְּמָאן דְלֹא אַנְסִיב, וְכְהִי בְעֵינִן יִתִּיר
מִכָּל שְׂאָר עֲמָא, לְאַשְׂרִיָּא בְהוּ שְׂכִינְתָּא. וְכִיּוֹן
דְשֵׁרֶת בְּהוּ שְׂכִינְתָּא, שְׂרִיא בְהוּ חֶסֶד, וְאַקְרוּן
חֲסִידִים. וּבְעֵינִן לְבָרְכָא עֲמָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב
(תהלים קמה) וְחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה. וְכִתִּיב, (דברים לג)
תִּמְדֶיךָ וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וּמִשׁוּם דְכְּהִנָּא
אֲקָרִי חֲסִיד, בְּעֵי לְבָרְכָא. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, דְּבַר
אֶל אֶהְרֵן וְאֶל בְּנָיו לְאֹמֹר פֹּה תִבְרַכּוּ. מָאִי
שְׂכַהֵן נִקְרָא חֲסִיד, צְרִיף לְכַרְף. וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב, דְּבַר אֶל

שְׂנַקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד,
שְׂכְתוּב (שם פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד
יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכִּיל לְהַבְנוֹת אִם
לֹא נִמְצָא זְכָר וְנוֹקְבָא.

וְכִתוּב (תהלים ק) וְחֶסֶד ה' מַעוֹלָם
וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כָּלֵל
שֶׁל אָדָם. דְּבַר אַחַר וְחֶסֶד ה'
מַעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם
כְּהִנִּים שְׂבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ
יִרְשֵׁה זֶה שְׂרִידָה מַעוֹלָם שְׁלִמְעֵלָה
לְעוֹלָם שְׁלִמְטָה. עַל יִרְאָיו -
כְּהִנִּים שְׁלִמְטָה, שְׂכְתוּב (ויקרא טז)
וְכִפֹּר בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ, לְהַתְּפַלֵּל
בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנֵי
בָנִים, מִשׁוּם שְׂזָכָה לְבָנֵי בָנִים.
אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֶּף, מַהוּ
וְצַדִּיקְתּוֹ? וְחֶסֶדוֹ הִיָּה צְרִיף לוֹ
לְהִיּוֹת!

אֲמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, הֵיִינוּ סוּד
שְׂשִׁינּוּ בְזֹאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ
לִקְחָה זֹאת. וְכִתוּב לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה. וְזֹאת נְכַלְלָה בְּאִישׁ, שְׂהֵינּוּ
חֶסֶד, וְזֹאת נְקָבָה. חֶסֶד זְכָר.
וּמִשׁוּם כֶּף זְכָר שְׂבָא מִצַּד הַלְבָן
הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת
צַדִּיק, שְׂבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשׁוּם
כֶּף נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵיִנוּ מַה
שְׂכְתוּב וְצַדִּיקְתּוֹ. מַה זֶה וְצַדִּיקְתּוֹ?
צַדִּיקְתּוֹ שֶׁל חֶסֶד, בַּת זִוְגוּ,
לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֶה. וּמִשׁוּם כֶּף
לְמַדְנּוּ, כָּל כְּהִן שְׂאִין לוֹ בַת זִוְג,
אֲסוּר בְּעַבּוּדָה, שְׂכְתוּב וְכִפֹּר
בְּעַדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ.

אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשׁוּם שְׂאִין
שְׂכִינָה שׁוּרָה בְּמִי שְׁלֹא נִשְׂא
אִשָּׁה, וְכְהִנִּים צְרִיכִים יוֹתֵר מִכָּל
שְׂאָר הָעָם לְהַשְׁרוֹת בְּהֵם שְׂכִינָה.
וְכִיּוֹן שְׁשׁוּרָה בְּהֵם שְׂכִינָה, שׁוּרָה
בְּהֵם חֶסֶד, וְנִקְרָאִים חֲסִידִים,
וְצְרִיכִים לְכַרְף אֶת הָעָם. זֶהוּ
שְׂכְתוּב (תהלים קמה) וְחֲסִידֶיךָ
יִבְרַכּוּכָה. וְכִתוּב (דברים לג) תִּמְדֶיךָ
וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וּמִשׁוּם
אֶהְרֵן וְאֶל בְּנָיו לְאֹמֹר פֹּה תִבְרַכּוּ.

טעמא. משום דאקרון חסידים, וכתוב
והסידיד יברוכה.

מה הטעם? משום שנקראים
חסידים, וכתוב והסידיד
יברוכה.

בה תברכו את בני ישראל אמור להם, פה
תברכו, בלשון הקדש. פה תברכו,
ביראה. פה תברכו, בענוה. אמר רבי אבא,
פה תברכו, תאנא, האי צד"ק אתקרי כ"ה,
דכל דינין מתערין מפ"ה (נ"א מניה), והיינו דאמר
רבי אלעזר, מהו מפה (ס"א דבה) רבה. פלומר,
מפה מן פה. וכתוב (שמות ז) והנה לא שמעת עד
כ"ה, פמה דאגזים משה. וכתוב (שמות ז) בזאת
תדע פי אני יי, וכלא חד, וכתוב (שמות ז) ולא
(דף קמ"ו ע"א) שית לבו גם לזאת, דזמינא לחרפא
ארעיה.

בה תברכו את בני ישראל אמור להם.
פה תברכו - בלשון הקדש.
פה תברכו - ביראה. פה תברכו
- בענוה. אמר רבי אבא, פה
תברכו - למדנו, הצדק הזה נקרא
כ"ה, שכל הדינים מתעוררים
מכ"ה (ממנו), והיינו מה שאמר רבי
אלעזר, מה זה מפה (שבה) רבה?
פלומר, מפה מכה. וכתוב (שמות ז)
והנה לא שמעת עד כ"ה, כמו
שהפחיד משה. וכתוב בזאת תדע
פי אני ה', והכל אחד. וכתוב ולא
שית לבו גם לזאת, שהזמינה
להחריב את ארצו.

ומהאי כ"ה מתערין דינין. ומדאתחבר עמה
חסד, אתבסמת. ובגין כך, אתמסר דא
לכהן, דאתי מחסד, בגין דתתברך ותתבסם
כ"ה, הדא הוא דכתיב פה תברכו, פלומר,
אף על גב דהאי כה אשתכחת בדינין, תבסמון
לה, ותברכון לה, דכתיב פה תברכו את בני
ישראל, תברכו בהאי חסד לכ"ה, ותבסמון
לה לקבליהו דישראל, בגין דלא ישתפחון
בה דינין.

מהכ"ה הזאת מתעוררים
הדינים, ומשהתחבר עמה חסד,
מתבשמת. ומשום כך נמסר זה
לכהן שבא מחסד, כדי שתתברך
ותתבסם כ"ה. זהו שכתוב פה
תברכו. פלומר, אף על גב שהכה
הזאת נמצאת בדינים, תבשמו
אותה ותברכו אותה, שכתוב פה
תברכו את בני ישראל. תברכו
בחסד זה את כ"ה, ותבשמו
אותה מול ישראל, כדי שלא
ימצאו בה דינים.

הדא הוא דכתיב פה תברכו את בני ישראל
אמור להם. אמרו לא כתיב, אלא אמור,
לאפקא משרבו הפריצים, דלא מפרסמין
מלה, דהא לא אתפקדו לפרסמא שמא,
משמע דכתיב אמור להם. אמור סתם. דבר
אחר אמור פיון דכתיב פה תברכו, אמאי לא
כתיב תאמרו. אלא תני רבי יהודה, אמור להם.
זכו להם, לא זכו אמור סתם.

זהו שכתוב פה תברכו את בני
ישראל אמור להם. לא כתוב
אמרו, אלא אמור, להוציא
משרבו הפריצים שלא מפרסמים
דבר, שהרי לא הצטוו לפרסם
השם, משמע שכתוב אמור להם.
אמור סתם. דבר אחר אמור -
פיון שכתוב פה תברכו, למה לא
כתוב תאמרו? אלא שנה רבי
יהודה, אמור להם, זכו - להם.
לא זכו - אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי אני דניאל לבדי
את המראה והאנשים אשר היו עמי לא
ראו את המראה וגו'. וראיתי אני דניאל לבדי.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי
אני דניאל לבדי את המראה
והאנשים אשר היו עמי לא ראו
את המראה וגו'. וראיתי אני

דְּנִיאל לְבָדִי? ! וְהָרִי שְׁנִינוּ, הֵם
נְבִיאִים, וְהוּא לֹא נְבִיא, וּמִי הֵם?
חֲגִי זְכָרְיָה וּמְלָאכִי. אִם כֶּף, נַעֲשֶׂה
קֹדֶשׁ חַל, וְהָרִי כְּתוּב לֹא רָאוּ,
לְמָה פָּחְדוּ? וּבְדִנְיָאֵל כְּתוּב
וְרֵאִיתִי אֲנִי, וְלֹא פָּחַד, וְהוּא לֹא
נְבִיא, הָרִי חַל קֹדֶשׁ?

אֲרָא כֶּף לְמַדְנֹה, כְּתוּב (תהלים כו)
אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא לְפָנַי
אִם תִּקּוּם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוֹטָח. בְּזֹאת, זֶה שְׁאֲמַרְנוּ. זֹאת
חֶבֶל חֶלְקוֹ לִירֵשׁ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ
נִקְמוֹת. וְשְׁנִינוּ, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת דָּוִד מִרְפָּכָה קְדוֹשָׁה
עִם הָאֲבוֹת, כְּתָרִים עֲלִיוֹנִים
קְדוּשִׁים שֶׁל הַחֵל, שְׁיִרְשׁוּ
הָאֲבוֹת. וְלַמְדֵנוּ שְׁדוּד הוֹרֵשׁ
מַלְכוּת לְבָנָיו, וּבִמְקוֹם מַלְכוּת
הָעֲלִיוֹנָה הַתַּחֲזֹק וְיִרֵשׁ הוּא וּבָנָיו
מַלְכוּת זוֹ שְׁלֹא תַעֲבֹר מִשְׁלֹטוֹנָם
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

וְלַמְדֵנוּ, בְּשַׁעַת שְׁכַתְרַת הַמַּלְכוּת
הַזֶּה הַתְּעוֹרֵר לְבָנֵי דָוִד, אֵין מִי
שְׁיַעֲמַד לְפָנָיו. וְרֵאִיתִי אֲנִי דְנִיָּאל
לְבָדִי אֶת הַמְּרָאָה, מִשׁוּם שְׁמַבְנִי
דָּוִד הַזֶּה, שְׁכַתְרֹב (דְּנִיָּאל א) וְיָהִי
בְּהֵם מַבְנֵי יְהוּדָה דְנִיָּאל חֲנַנְיָה
וְגו'. וְהוּא רָאָה וְשָׂמַח בְּזֶה שֶׁהוּא
מַצֵּד יִרְשֶׁת חֶלְק חֶבֶל אָבִיו,
וּמִשׁוּם שֶׁהִיא שְׁלוֹ הוּא סָבֵל,
וְאַחֲרֵים לֹא סָבֵלוּ. שְׁאֲמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַת שֶׁהִכִּיָּה הַזֹּאת
מִתְּעוֹרֶרֶת בְּדִינִיהָ, לֹא יְכוּלִים בְּנֵי
הָעוֹלָם לַעֲמַד לְפָנֶיהָ.

וּבְשַׁעַת שֶׁהַפְּהָגִים פּוֹרְשִׁים
יְדִיהֶם, שְׁבָאִים מַחְסֵד, מִתְּעוֹרֵר
חֶסֶד שְׁלֹמְעֵלָה וּמִתְּחַבֵּר בִּפְ"ה
הַזֹּאת, וּמִתְּבַשְּׂמֵת וּמִתְּבַרְכֵת
בְּפָנִים מְאִירוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּמַעֲבִירִים מֵהֶם דִּינִים. זֶהוּ
שְׁכַתְרֹב כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים.
בְּגִלְדֵי כֶּף כֶּהֱן וְלֹא אַחֲרָי. כֶּהֱן,
כְּדִי שִׁתְּעוֹרֵר הַכְּתָר הַזֶּה שְׁלוֹ, חֶסֶד, עַל יְדוֹ, שְׁנַקְרָא חֶסֶד, שְׁכַתְרֹב (דְּבָרִים לג) לְאִישׁ חֶסֶד. וְהוּא

וְהָא תְּנִינָן, אֵינְהוּ נְבִיאִי, וְאֵינְהוּ לָאוּ נְבִיא,
וּמֵאֵן נִינְהוּ. חֲגִי זְכָרְיָה וּמְלָאכִי. אֵי הָכִי,
אֶתְעַבֵּיד קֹדֶשׁ חוֹל, וְהָא כְּתִיב לֹא רָאוּ, אֲמַאי
דְּחִילוּ. וּבְדִנְיָאֵל כְּתִיב וְרֵאִיתִי אֲנִי, וְלֹא דְּחִילוּ.
וְאֵינְהוּ לָאוּ נְבִיא, הָא חוֹל קֹדֶשׁ.

אֲרָא הָכִי תְּאָנָא, כְּתִיב (תהלים כו) אִם תַּחֲנֶה עָלַי
מַחֲנֶה לֹא יִירָא לְפָנַי אִם תִּקּוּם עָלַי
מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בוֹטָח. בְּזֹאת, הָא דְּאֲמַרְן
זֹאת עַדְבָּא חוֹלְקִיהָ, לְאֶתְחַסְנָא, וְלִמְעַבְד לִיה
נוֹקְמִין. וְתָנָא, עַבֵּיד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְדוּד,
רְתִיכָא קְדִישָׁא עִם אֲבֹהָתָא, כְּתָרִין עֲלָאִין
קְדִישִׁין דְּכָלָא, דְּאֶחְסִינוּ אֲבֹהָתָא. וְתָנָא,
מְלָכוּת יְרִית דָּוִד לְבָנָיו בְּתָרוּי. וּבְאַתְרַת מְלָכוּת
דְּלַעֲלֵא, אֶתְקַרַף, וְאַחְסִין הוּא וּבָנָיו מְלָכוּת דָּא,
דְּלֹא אַעֲדִי מִשְׁוֹלְטָנְהוֹן לְדָרֵי דָרִין.

וְתָנָא, בְּשַׁעַתָּא דְּהָאִי כְּתָרָא דְּמַלְכוּתָא אֶתְעַר
לְבָנָיו דְּדָוִד, לִית מָאֵן דְּקָאִים קָמִיהָ.
וְרֵאִיתִי אֲנִי דְּנִיָּאל לְבָדִי אֶת הַמְּרָאָה, מִשׁוּם
דְּמַבְנֵי דְּדָוִד הַזֶּה, דְּכְתִיב, (דְּנִיָּאל א) וְיָהִי בְּהֵם
מַבְנֵי יְהוּדָה דְּנִיָּאל חֲנַנְיָה וְגו'. וְהוּא חֶמָא
וְחִדֵּי בְּהָאִי דְּהוּא מַסְטֵר אֶחְסַנְתַּת חוֹלְקָא עַדְבָּא
דְּאַבּוּי, וּמִשׁוּם דְּהוּא דִּילִיה הוּא סָבֵל,
וְאַחֲרִינֵי לֹא סָבֵלִי. דְּאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַתָּא
דְּהָאִי כ"ה אֶתְעַר בְּדִינָיו, לֹא יְכַלִּין בְּנֵי עֲלָמָא
לְמִיקָם קָמִיהָ.

וּבְשַׁעַתָּא דְּפָרְסִין פְּהָגִי יְדִיָּהוּ, דְּאֶתְיִין מַחְסֵד,
אֶתְעַר חֶסֶד דְּלַעֲלֵא, וְאַתְחַבֵּר בְּהָאִי
כֹּה, וּמִתְּבַסְמָא וּמִתְּבַרְכָא בְּאַנְפִּין נְהִירִין לְבָנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְאַתְעַדִּי מְנַהוֹן דִּינִין, הַדָּא הוּא דְּכְתִיב
כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְשְׂאֵר עַמִּין.
בְּגִין כֶּף כֶּהֱן, וְלֹא אַחֲרָא. כֶּהֱן בְּגִין דִּיתְעַר
הָאִי כְּתָרָא דִּילִיהָ חֶסֶד, עַל יְדוּי, דְּאֶקְרִי
כְּדִי שִׁתְּעוֹרֵר הַכְּתָר הַזֶּה שְׁלוֹ, חֶסֶד, עַל יְדוּ, שְׁנַקְרָא חֶסֶד, שְׁכַתְרֹב (דְּבָרִים לג) לְאִישׁ חֶסֶד. וְהוּא

בא מצד הַחֶסֶד. וְכַתּוּב (תהלים קמוה) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרָכּוּכָה. אֵל תִּקְרִי יִבְרָכּוּכָה, אֶלָּא יִבְרָכּוּ כ"ה. כַּה תִּבְרָכּוּ - בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ. כַּה תִּבְרָכּוּ - בְּלִשׁוֹן הַקָּדוֹשׁ.

לְמַדְנּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעַת שֶׁהִפְחֵן שְׁלֹמֹה קָם וּפּוֹרֵשׁ יָדָיו, כָּל הַכֹּתִיבִים (סְפִירוֹת) הַקָּדוֹשִׁים שְׁלֹמֹה עָלָה מִתְעוֹרְרִים וּמִתְקַנְיִם לְהַתְּבַרֵךְ, וּמֵאִירִים מֵעַמֶּק הַבְּאֵר שֶׁנִּמְשָׁךְ לָהֶם מֵאוֹתוֹ עִמָּק שִׁיּוּצָא תָמִיד, וְלֹא פּוֹסְקִים הַבְּרֻכּוֹת הַנוֹבְעוֹת מִבוֹעֵים לְכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִתְבָּרְכִים וּמִשְׁקִים מִכָּלֵם.

וְלְמַדְנּוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן לַחֲשׁ וּשְׂתִיקָה יֵשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. לְמַלְךְ שְׂרוּצָה לְהַזְדוּג בַּמַּלְכָּה וְרוּצָה לְהַכְנִס אֵלֶיהָ בְּלַחֲשׁ, וְכָל הַשְּׂמֵשִׁים מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹתוֹ זְמַן וּמִתְלַחֲשִׁים: הֲרֵי הַמַּלְךְ בָּא לְהַזְדוּג בַּמַּלְכָּה. מִי הַמַּלְכָּה? זֹו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מִי כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל? כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל סָתֵם.

לְמַדְנּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּהֵן צָרִיף לְזַקֵּף זְמִין עַל שְׂמָאל, שְׂכַתּוּב (ויקרא ט) וַיֵּשֶׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם. יָדוֹ כְּתוּב, וְלֹא יָדָיו, מִשּׁוּם שֶׁשְּׂבַח הַיָּמִין עַל הַשְּׂמָאל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וְהוּא יִמְשַׁל בָּךְ. לְמַדְנּוּ, כִּהֵן שְׂרוּצָה לְפָרֵשׁ יָדָיו, צָרִיף שִׁיתוּסֵף קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁתוֹ, שְׂצָרִיף לְקַדֵּשׁ יָדָיו עַל יַד הַקָּדוֹשׁ. מִי יַד שֶׁל הַקָּדוֹשׁ? זֶה לְוִי, שְׂצָרִיף כִּהֵן לְטַל קִדְשָׁה שֶׁל מִים מִיָּדָיו, שְׂכַתּוּב וּקְדִשְׁתָּ אֶת הַלְוִיִּם. הֲרֵי הֵם קְדוֹשִׁים. וְכַתּוּב בְּלוִיִּם, (במדבר יח) וְגַם אֶת אַחִיךָ מִטָּה לְוִי וְגו'. שְׂבֵט אָבִיךָ - כָּלֵל. מִכָּאֵן שְׂכָל כִּהֵן שְׂפּוֹרֵשׁ יָדָיו, צָרִיף לְהַתְּקַדֵּשׁ עַל יָדֵי קְדוֹשׁ, לְהוֹסִיף קִדְשָׁה עַל

חֶסֶד, דְּכַתִּיב, (דברים לג) לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא אֶתִּי מִסְטָרָא דְחֶסֶד. וְכַתִּיב (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרָכּוּכָה, אֵל תִּקְרִי יִבְרָכּוּכָה, אֶלָּא יִבְרָכּוּ כ"ה. כַּה תִּבְרָכּוּ, בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ. כַּה תִּבְרָכּוּ, בְּלִשׁוֹן הַקָּדוֹשׁ.

הַתַּנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעַתָּא דְכִהְנָא דְלַתְתָּא קָם וּפָרִיס יְדוּי, כָּל כְּתָרִין קְדִישִׁין דְלַעִילָא מִתְעָרִין, וּמִתְתַּקְנִין לְאַתְבָּרְכָא, וְנַהֲרִין מֵעוּמָקָא דְבִירָא, דְאַתְמַשְׁךְ לְהוּ מַהֲהוּא עוּמָקָא דְנַפְקָ תְּדִיר, וְלֹא פָסִיק בְּרַכָּאן דְנִבְעִין, מִבוֹעֵין לְכִלְהוּ עַלְמִין וּמִתְבָּרְכִין וּמִתְשַׁקְּיִין מִכָּלְהוּ.

וְהַתַּנָּא, בְּהַהוּא זְמַנָּא, לְחִישׁוּתָא וּשְׂתִיקוּתָא הָוִי בְּכָל עַלְמִין. לְמַלְךְ דְּבַעֵי לְאַזְדוּגָא בְּמִטְרוּנִיתָא, וּבַעֵי לְמַעַאל לָהּ בְּלַחֲשׁוֹ, וְכָל שְׂמֵשִׁין מִתְעָרִין בְּהַהוּא זְמַנָּא וּמִתְלַחֲשִׁין, הָא מַלְכָּא אֶתִּי לְאַזְדוּגָא בְּמִטְרוּנִיתָא. מָאן מִטְרוּנִיתָא. דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מָאן כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל סָתֵם.

הַתַּנָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּהֵן בַּעֵי לְזַקְפָּא יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, דְכַתִּיב, (ויקרא ט) וַיֵּשֶׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם. יָדוֹ כְּתִיב, וְלֹא יָדָיו. מִשּׁוּם דְשְׂבַחָא דִימִינָא עַל שְׂמָאלָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רָזָא הוּא, מִשּׁוּם דְכַתִּיב, (בראשית ג) וְהוּא יִמְשׁוֹל בָּךְ.

הַתַּנָּא, כִּהֵן דְּבַעֵי לְפָרְסָא יְדוּי, בַּעֵי דִיתוּסֵף קִדְשָׁה (דף קמ"ו ע"ב) עַל קִדְשָׁה דִילֵיהּ, דְּבַעֵי לְקַדֵּשׁא יְדוּי, עַל יָדָא דְקְדִישָׁא. מָאן יָדָא דְקְדִישָׁא. דָּא לִינְוָה. דְּבַעֵי כִּהֵן לִיטוּל קִדְשָׁה דְמִיָּא מִיָּדוּי, דְכַתִּיב וּקְדִשְׁתָּ אֶת הַלְוִיִּם, הָא אֵינּוּן קְדִישִׁין. וְכַתִּיב בְּהוּ בְלוִיִּם,

(במדבר יח) וְגַם אֶת אַחִיךָ מִטָּה לְוִי וְגו'. שְׂבֵט אָבִיךָ כָּלֵל. מִכָּאֵן, דְּכָל כִּהֵן

קדשתו. ולכן לא יטל קדשה של מים מכן אדם אחר שאיננו קדוש.

ובספרא דצניעותא למדנו, לוי שהתקדש כהן על ידו, צריך הוא להתקדש בתחלה. ולמה לוי? שיתקדש על ידי כהן אחר. למדנו, כהן אחר לא צריך, שהרי כהן שאינו שלם, לא צריך זה הכהן השלם להפגם על ידי פגום שלא שלם. אבל לוי שהוא שלם וראוי לעלות לדוכן ולעבד באהל מועד, הרי הוא שלם, והרי נקרא קדוש, שכתוב וקדשת את הלויים. אמר רבי תנחום, אף נקרא טהור, שכתוב וטהרת אתם. ומשום כך צריך להוסיף כהן קדשה על קדשתו.

למדנו, כהן שפורש ידיו, צריך שהאצבעות לא יתחברו זו בזו, כדי שיתברכו כתרים קדושים כל אחד ואחד לבדו כמו שראוי לו, משום ששם הקדוש צריך להתפרש באותיות רשומות שלא לערב זה בזה, ולא יתפון (ולא תפון) באותם דברים.

אמר רבי יצחק, רוצה הקדוש ברנף הוא שיתברכו עליונים כדי שיתברכו תחתונים, ויתברכו עליונים שהם קדושים בקדשה עליונה על ידי התחתונים, שהם קדושים בקדשה עליונה, שהם קדושים מכל קדושים שלמטה, שכתוב (תהלים קמה) וחסידיה יברכוכה.

אמר רבי יהודה, כל כהן שלא יודע סוד זה, ולמי מברך, ומאי הברכה שמברך - אין ברכתו ברכה, והינו מה שכתוב (מלאכי ב) פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. מה זה דעת? דעת סתם. ותורה יבקשו מפיהו,

דפריס ידוי, בעי לאתקדשא על ידי דקדישא, ליתוסף קדשה על קדושתיה. ועל דא, לא יטול קדשה דמיא, מבר נש אחרא, דלא הוי קדישא.

ובצניעותא דספרא תאנא, לוי דאתקדש כהנא על ידוי, בעי הוא לאתקדשא בקדמיתא. ואמאי לוי, ויתקדש על ידא דכהנא אחרא. תאנא, כהנא אחרא לא בעי, דהא כהן דלא שלים, לא בעי האי כהנא שלים, לאתפגם על ידא דפגימא דלא שלים. אבל לוי דאיהו שלים, ואתחזי לסלקא בדוכנא, ולמפלח במשפן זמנא, הא שלים הוא, והא אקרי קדוש, דכתיב וקדשת את הלויים. אמר רבי תנחום, אף אקרי טהור, דכתיב, (במדבר ח) וטהרת אותם. ובגין כך בעי לאוספא כהנא קדשה על קדושתיה.

תאנא, כהנא דפריס ידוי, בעי דלא יתחברון אצבעאן דא בדא, בגין דיתברכון פתרין קדישין, כל חד וחד בלחודוי, כמה דאתחזי ליה. בגין דשמא קדישא בעי לאתפרשא באתוון רשימין דלא לאערבא דא בדא. ולא יתפון (ג"א ולא תפוןא) באינון מלין.

אמר רבי יצחק, בעי קדשא ברנף הוא דיתברכון עלאי, בגין דיתברכון תתאי, ויתברכון עלאי דאינון קדישין בקדושה עלאה, על ידא דתתאי, דאינון קדישין בקדושה עלאה, דאינון קדישין מכל קדישין דלתתא, דכתיב, (תהלים קמה) וחסידיה יברכוכה.

אמר רבי יהודה, כל כהן דלא ידע רזא דא, ולמאן מברך, ומאן היא ברכתא דמברך, לאו ברכתא דיליה ברכתא, והיינו דכתיב, (מלאכי ב) פי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. מאי דעת. דעת סתם. ותורה יבקשו מפיהו, עלאין, יבקשו מפיהו.

עליונים יבקשו מִפִּיהוּ. תוֹרָה. תוֹרָה סֵתָם, הִיף
יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ? תוֹרָה. תוֹרָה. תוֹרָה
סֵתָם. אִיף אַחוּזָה תוֹרָה שְׁלֹמְעֵלָה
שְׁנִקְרָאת תוֹרָה סֵתָם? שְׁלֹמְדָנוּ,
תוֹרָה שְׁבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה
בְּאוֹתָם כְּתָרִים עֲלִיוֹנִים שְׁנִקְרָאוּ
כִּף. מָה הַטַּעַם? כִּי מִלֶּאֱפֶי ה' **י**
צְבָאוֹת הוּא. וְלִמְדָנוּ שְׁצָרִיף
הִפְהֵן לִכְנֹן בְּאוֹתָם דְּכָרִים
שְׁלֹמְעֵלָה לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
כִּפִּי שְׁצָרִיף.

רעיא מהימנא

מִצּוּה אַחַר זו - בְּרַפְת כְּהִנִּים.
יִבְרַכְךָ ה', יָאֵר ה', יִשָּׂא ה'. מְקוֹר
מִשְׁלֶשָׁה שְׁמוֹת אֱלוֹ: יוֹד ה"א
וְא"ו ה"א (יוד ה"ו וְא"ו ה"ו). קְדָשָׁה,
אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה, שְׁמִקְוֹרוֹ
יוד ה"א וְא"ו ה"א. הַקְּשׁוֹר שֶׁל
שְׁנֵיהֶם, הַיַּחְדוּד שֶׁל שְׁנֵיהֶם -
אֲדָנִי, שְׁבוּ א"י, שְׁרַמּוּזִים
אִיהֶדוּנָה"י (יאהדונה"י, וְזֶה הַעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי, וְהַשְׂכִּינָה הִיא יִאֶהְדוּנָה"י) מְקוֹר מַג'
שְׁמוֹת אֱלוֹ יוֹד ה"ו וְא"ו ה"ו שְׁרַמּוּזִים יִאֶהְדוּנָה"י,
וְזֶה הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, הַשְׂכִּינָה אִיהֶדוּנָה"י
(אִיהֶדוּנָה"י), וְרַמּוּזִים א"י רְבִיעִי
מִשְׁנֵי שְׁמוֹת מִפְרָשִׁים שְׁרַשׁוּמִים
בְּהֵם. (עַד כַּאן רַעִיא מַהִימְנָא).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְמַדְנוּ בְּסִפְרָא
דְּצִנִּיעוּתָא, שֵׁם הַקְּדוֹשׁ גְּלוּי
וּמְכֻסָּה, שְׁגִלוּי הָרִי כְּתוּב בְּיוֹד
ה"א וְא"ו ה"א. שְׁמְכֻסָּה כְּתוּב
בְּאוֹתִיּוֹת אַחְרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמְכֻסָּה
הוּא הַנְּסֻתָר (אַחְרִים), וְאוֹתוֹ שְׁמְכֻסָּה הוּא
נְסֻתָר) שֶׁל הַכֹּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
וְאִפְלוּ אוֹתוֹ שְׁמִגְלָה מְכֻסָּה
בְּאוֹתִיּוֹת אַחְרוֹת, בְּגִלְל אוֹתוֹ
טָמִיר הַטְּמִירִים בְּפָנִים.

שְׁהָרִי כַּאן צָרִיף הִכְהֵן לְצָרְף שֵׁם
הַקְּדוֹשׁ וְלַהוֹרִיד רַחֲמִים, (בְּלָם)
שְׁכָלָם כְּלוּלִים בְּדַבּוּר שֶׁל עֲשָׂרִים
וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת (שְׁכָלָן מִדוֹת) (בְּשֵׁנִי
כְּתָרִים) כְּתָרִי הַרַחֲמִים. וּבְאוֹתִיּוֹת
אֱלוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה סְתוּמִים עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם מִדוֹת הַרַחֲמִים, וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שֶׁל הַעֲתִיק נְסֻתָר וְגִנּוּז

וּמֵאֵי יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. תוֹרָה. תוֹרָה סֵתָם, הִיף
אֶחֱידָא תוֹרָה דְּלַעִילָא דְּאֶקְרִי תוֹרָה סֵתָם.
דְּתַנִּינָא, תוֹרָה שְׁבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה בְּאִינוּן
כְּתָרִין עֲלָאִין דְּאֶתְקָרוּן הָכִי. מָאֵי טַעְמָא. כִּי
מִלֶּאֱפֶי יי צְבָאוֹת הוּא. וְתַנִּינָא, דְּבַעִי כְּהִנָּא
לְכוּנָא בְּאִינוּן מְלִין דְּלַעִילָא, לִיַּחְדָּא שְׁמָא
קְדִישָׁא כְּמָה דְּאֶצְטְרִיף.

רעיא מהימנא

שְׁקוּרָא בְּתַר דָּא, בְּרַפְת כְּהִנִּים יִבְרַכְךָ יי. יָאֵר יי. יִשָּׂא
יי. מְקוּרָא מִתְּלַת שְׁמֵהֶן אֱלִין, יוֹד ה"א וְא"ו
ה"א (כ"א יוֹד ה"ו וְא"ו ה"ו). קְדָשָׁה, אֶהְיֶה אֶהְיֶה אֶהְיֶה,
דְּמְקוּרָא דִּילֵיהּ, יוֹד ה"א וְא"ו ה"א. קְשׁוּרָא דְּתַרְוֵיהוּ,
יַחְדוּ דְּתַרְוֵיהוּ, אֲדָנִי, דְּבִיָּה א"י, דְּרַמּוּזִין אִיהֶדוּנָה"י
(כ"א יִאֶהְדוּנָה"י וְדָא עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא וְשְׂכִינְתָא אִיהִי יִאֶהְדוּנָה"י) (כ"א
מְקוּרָא מַג' שְׁמֵהֶן אֱלִין יוֹד ה"ו וְא"ו ה"ו דְּרַמּוּזִין יִאֶהְדוּנָה"י וְדָא עֲמוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא שְׂכִינְתָא אִיהֶדוּנָה"י) (כ"א אִיהֶדוּנָה"י) וְרַמּוּזִין א"י
רְבִיעֵאָה, מְתָרִי שְׁמֵהֶן מְפָרְשֵׁן, דְּרַשִּׁימִין בְּהוּן (ע"כ רַעִיא
מַהִימְנָא).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּאנָא בְּצִנִּיעוּתָא דְּסִפְרָא,
שְׁמָא קְדִישָׁא אֶתְגַּלְיָא וְאֶתְפְּסִיָּא.
דְּאֶתְגַּלְיָא, כְּתִיב בְּיוֹד ה"א וְא"ו ה"א.
דְּאֶתְפְּסִיָּא כְּתִיב בְּאַתּוּן אַחְרָן, וּמָהֵהוּא
דְּאֶתְפְּסִיָּא הֵהוּא טְמִירָא (כ"א אַחְרָנִין וְהוּא דְּאֶתְפְּסִיָּא
הוּא טְמִירָא) דְּכֹלָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְאִפְלוּ הֵהוּא
דְּאֶתְגַּלְיָא, אֶתְפְּסִיָּא בְּאַתּוּן אַחְרָן, בְּגִין הֵהוּא
טְמִירָא דְּטְמִירִין בְּגוּ.

דְּהָא הָכָא בְּעֵי כְּהִנָּא לְצָרְפָא שְׁמָא קְדִישָׁא,
וְלְמִיחַת רַחֲמִי, (בְּלָחָה) דְּכֹלָהוּ כְּלִילָן
בְּדִיבּוּר דְּעֲשָׂרִין וְתַרְיַן אַתּוּן (כ"א דְּכֹלָהוּ מְכִילָן) (כ"א
כְּתָרִי כְּתָרִי) כְּתָרִי דְּרַחֲמִי. וּבְהִנֵּי אַתּוּן דְּהָאֵי שְׁמָא,
סְתִימָאן עֲשָׂרִין וְתַרְיַן מְכִילָן דְּרַחֲמִי, וְתַלְיִסְר
אֱלוֹ שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה סְתוּמִים עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם מִדוֹת הַרַחֲמִים, וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שֶׁל הַעֲתִיק נְסֻתָר וְגִנּוּז

דַעֲתִיקָא סְתִים וְגַנְיָז מַפְלָא, וְתַשְׁעָה דְאַתְגְּלִיין
מִזְעִיר אַנְפִין (בְּזַעֲרֵי אַנְפִין) וּמִתַּחֲבָרֵן כְּלָהּ בְּצִרּוּפָא
דְשָׂמָא חַד, דְהָוָה מְכוּוֹן פְּהֵנָא כַד פְּרִיס יְדוּי
בְעֵשְׂרִין וַתְרִין אַתְוּוֹן גְּלִיפֵן.

וְהָאֵנָּא, כַּד הָוָה צְנִיעוּתָא בְעֵלְמָא, הָוָה
מִתְגְּלִיָּיא שְׂמָא דָּא לְכֻלָּא. מִדְּאַסְגִּי
חֲצִיפּוּתָא בְעֵלְמָא, סְתִים בְּאַתְוּוּי. דְכַד הָוָה
מִתְגְּלִיָּיא. פְּהֵנָּא מְכוּוֹן, וְשָׂמָא מִתְפָּרֵשׁ. בְּמָאֵי
מְכוּוֹן. מְכוּוֹן בְּסִתִּימָא דְטְמִיר וְגַנְיָז, וּמִתְגְּלִיָּיא
וּמִתְפָּרֵשׁ. מִדְּאַסְגִּי חֲצִיפּוּתָא בְעֵלְמָא, סְתִים
כְּלָא בְּאַתְוּוֹן רְשִׁימִין.

וְהָא חֲזִי, דְכָל הַגִּי עֵשְׂרִין וַתְרִין אַתְוּוֹן (ס"א רחמי)
(ס"א דְכָל הַגִּי כ"ב מְכִילֵן דְרַחֲמִין), (דף קמ"ז ע"א) מִשָּׁה
אַמְרֵן בְּתִירֵי זְמַנִּי. זְמַנָּא קְדַמָּא אָמַר, תְּלִיסַר
מְכִילֵן דַּעֲתִיקָא דַּעֲתִיקִין סְתִימָא דְכֻלָּא,
לְנַחֲתָא אֵלִין לְאַתֵּר דְדִינָא אֲשַׁתְּכַח, לְאַכְפִּיָּא
לְהוּ. זְמַנָּא תְנַיִנָּא, אָמַר תַּשְׁעָה מְכִילֵן דְרַחֲמִי,
דְכֻלִּילֵן בְּזַעֲרֵי אַנְפִין, וְנִהֲיִרִין מַעֲתִיקָא
סְתִימָא דְכֻלָּא. וְכֻלָּהּ כְּלִיל פְּהֵנָּא כַד פְּרִיס
יְדוּי לְבָרְכָא עֲמָא, וּמִשְׁתַּכְּחֵן דְמִתְבָּרְכִין כְּלָהּ
(ס"א עליון) עֲלָמִין בְּסִטְרָא דְרַחֲמִי, דְאַתְמַשְׁכֵּן
מַעֲתִיקָא טְמִירָא סְתִימָא דְכֻלָּא. וְכָל הַגִּי
עֵשְׂרִין וַתְרִין אַתְוּוֹן, מְכִילֵן סְתִימָאֵן.

יְבָרְכֵךָ יי וְיִשְׁמְרֵךָ, אֵלִין תֵּלַת קְרָאֵי, וְתֵלַת
שְׂמֵהֵן דְתִרִיסַר אַתְוּוֹן כְּלִילֵן
לְקַבְּלֵיהוֹן, וּבְכֻלָּא אַתְפּוּוֹן פְּהֵנָּא. וְכָל עֲלָאֵי
וְתַתָּאֵי מִתְבַּסְמֵן בְּעֵשְׂרִין וַתְרִין אַתְוּוֹן,
דְסִתִּימִין בְּהַגִּי תֵלַת קְרָאֵי, לְקַבִּיל עֵשְׂרִין וַתְרִין
(אתוון) מְכִילֵן דְרַחֲמִי דְכֻלִּיל כְּלָא. וּבְגִין כֶּף
כְּתִיב אָמור, וְלֹא אָמרו, כִּמְה דְאוּקִימָנָא.
אָמור. דְבַעֲי לְכוּוֹנָא בְכָל הַגִּי סְתִימִין, בְּכָל
הַגִּי דְרַגִּין. אָמור: בְּמֵלִין סְתִימִין דְלַעֲיָלָא.
אָמור: חוֹשְׁבֵן רמ"ח אַבְרִין דְבְּאָדָם חֲסֵר חַד.

מִהַכֵּל. וְתַשְׁעָה שְׁהַתְגַּלוּ מִזְעִיר
אַנְפִין (בְּזַעֲרֵי אַנְפִין), וּמִתַּחֲבָרִים כְּלָם
בְּצִרּוּף שֵׁם אָחָד שֶׁהִיא הַפְּהֵן
מְכוּוֹן כְּשִׁפְרָס יְדוּי בְעֵשְׂרִים
וּשְׁתֵּים אֲוִתִיּוֹת חֲקוּקוֹת.

וְלְכוּוֹנֵנוּ, כְּשֶׁהִיָּתָה צְנִיעוּת
בְּעוֹלָם, הִיָּה מִתְגַּלָּה שֵׁם זֶה לְכָל.
מִשְׁרַבְתָּה הַחֲצִפָּה בְּעוֹלָם, נִסְתַּר
בְּאוֹתִיּוֹתָיו. שְׂכֻשְׁהִיא מִתְגַּלָּה,
הַפְּהֵן הִיָּה מְכוּוֹן, וְהֵשֵׁם מִתְפָּרֵשׁ.
כִּמְה מְכוּוֹן? מְכוּוֹן בְּנִסְתַּר שְׁטִמִּיר
וְגַנְיָז, וּמִתְגַּלָּה וּמִתְפָּרֵשׁ.
מִשֶּׁהַתְרַבְּתָה הַחֲצִפָּה בְּעוֹלָם,
נִסְתַּר הַכָּל בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת.

וְכֹא רָאָה שְׂכָל אֵלֹו עֵשְׂרִים
וּשְׁתֵּים אֲוִתִיּוֹת (רחמים) (שְׂכָל אֵלֹו
עֵשְׂרִים וּשְׁתֵּים מִדּוֹת הַרַחֲמִים), מִשָּׁה אָמַר
אוֹתָן בְּשִׁפְתֵי פְעָמִים. פְּעַם
רִאשׁוֹנָה אָמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
שֶׁל עֲתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתַּר הַכָּל,
לְהוֹרִיד אֵלָה לְמָקוֹם שְׁנַמְצָא
הַדִּין, לְכַפּוֹתָם. פְּעַם שְׁנִיָּה אָמַר
תַּשְׁעָה מִדּוֹת רַחֲמִים שְׂכָלֵלִים
בְּזַעֲרֵי אַנְפִין, וּמְאִירִים מִהַעֲתִיק
נִסְתַּר הַכָּל. וְכֻלָּם כּוֹלֵל הַפְּהֵן
כְּשִׁפּוּרֵשׁ יְדוּי לְבָרְךָ אֵת הַעֵם,
וְנַמְצָאִים שְׁמִתְבָּרְכִים כָּל (הַעֲלִיוֹנִים)
הַעוֹלָמוֹת בְּצַד הַרַחֲמִים
שְׁנַמְשְׁכִים מִהַעֲתִיק הַטְּמִיר,
נִסְתַּר הַכָּל. וְכָל הַעֵשְׂרִים וּשְׁתֵּים
אוֹתִיּוֹת הִלְלוּ מִדּוֹת נִסְתַּרוֹת.

יְבָרְכֵךָ ה' וְיִשְׁמְרֵךָ, אֵלֹו שְׁלֹשָׁה
פְּסוּקִים וּשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת שֶׁל שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת הַכְּלִילוֹת כְּנַגְדָם,
וּבְכָל הַתְּפוּז הַפְּהֵן. וְכָל עֲלִיוֹנִים
וְתַתְּחוּנִים מִתְבַּשְׂמִים בְּעֵשְׂרִים
וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת שְׁנִסְתַּרוֹת
בְּשִׁלְשֵׁת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ, כְּנַגְד
עֵשְׂרִים וּשְׁתֵּים (אוֹתִיּוֹת) מִדּוֹת
רַחֲמִים שְׂכוֹלֵלוֹת הַכָּל. וְלִכְּן
כְּתוּב אָמור, וְלֹא אָמרו, כִּמוֹ
שְׂבָאֲרָנוּ. אָמור - שְׂצָרִיךָ לְכוּוֹן
בְּכָל הַנִּסְתַּרִים הִלְלוּ בְּכָל
הַמַּעֲלוֹת הִלְלוּ. אָמור - בְּדַבְּרִים

מאי טעמא. דבחד תליין פלהו. וכלהו מתברכאן בהאי ברכתא, בהני תלת קראי, פדאמרן. להם: לאתפללא בהאי ברכתא עלאיין ותתאיין.

האנא, אמר רבי יוסי, יומא חד יתיבנא קמיה דרבי אלעזר בן רבי שמעון, שאילנא ליה, אמיןא, רבי מאי קא חמא דוד דקאמר (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי, אדם תינח, בהמה למה. אמר ליה יאות שאלת, פלא במנינא הוא, זכו אדם, לא זכו בהמה.

אמיןא, רבי, רזא דמלה קא בעינא. אמר ליה פלא אתמר, ותא חזי, קרא קדשא בריך הוא לישראל אדם, פגוונא דלעילא. וקרא להו בהמה, וכלא בחד קרא, דכתיב (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי וגו'. ואתן צאני צאן מרעיתי, הא בהמה. אדם אתם, הא אדם. וישראל אקרו אדם ובהמה, ובגין כך אדם ובהמה תושיע יי. ועוד רזא דמלה, זכו אדם פגוונא דלעילא. לא זכו, בהמה אקרו. וכלהו מתברכאן בשעתא חדא. אדם דלעילא. ובהמה דלתתא. ופל שפן דכלא אית בהו בישראל, הדא הוא דכתיב אדם ובהמה תושיע יי.

ותא חזי, לית ברכתא לתתא אשתכח, עד דישתכח לעילא. ומדאשתכח לעילא אוף לתתא אשתכח, וכלא הכי תליא לטב ולבייש. לטב, דכתיב (הושע ב) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לבייש, דכתיב (ישעיה כד) יפקוד יי על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי יהודה, בגין כך (האי תפארת פתח ביה) כתיב אמור להם סתם, לאתברכא עלאיין

נסתרים של מעלה. אמור - חשבון רמ"ח איברים שבאדם חסר אחד. מה הטעם? שבאחד כלם תלויים. וכלם מתברכים בברכה זו בשלשת הפסוקים הללו כמו שבארנו. להם - לכלל בברכה זו עליונים ותחתונים.

דמדנו, אמר רבי יוסי, יום אחד ישבתי לפני רבי אלעזר בן רבי שמעון ושאלתי אותו, אמרתי, רבי, מה ראה דוד שאמר (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'? אדם מילא, בהמה למה? אמר לו, יפה שאלת, הפל הוא במנין. זכו - אדם. לא זכו - בהמה.

אמרתי, רבי, סוד הדבר אני רוצה. אמר לו, הכל נאמר, ובא ראה, הקדוש ברוך הוא קרא לישראל אדם, פדגמה שלמעלה, וקרא להם בהמה, והכל בפסוק אחד, שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי וגו'. (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי - הרי בהמה. אדם אתם - הרי אדם. וישראל נקראו אדם ובהמה, ומשום זה אדם ובהמה תושיע ה'. ועוד סוד הדבר, זכו - אדם פדגמה שלמעלה, לא זכו - נקראו בהמה, וכלם מתברכים בזמן אחד - אדם שלמעלה ובהמה שלמטה. וכל שפן שהכל יש בהם בישראל. זהו שכתוב אדם ובהמה תושיע ה'. ובא ראה, הברכה לא נמצאת למטה עד שתמצא למעלה, ומשנמצאה למעלה - גם למטה נמצאת, והכל תלוי כך לטוב ולרע. לטוב, שכתוב (הושע ב) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לרע, שכתוב (ישעיה כד) יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי יהודה, בגלל זה (התפארת הו' פתח ב) פתוח אמור להם, סתם, בתחלה, ואחר כך את בני ישראל

להתברך עליונים ותחתונים כלם כאחד, שכתוב פה תברכו

אָמור לָהֶם סֵתָם, לְהַתְּבַרְךָ כָּלֶם
כְּאָחֵד. יִבְרַכְךָ ה' - לְמַעַלְה.
וַיִּשְׁמְרְךָ - לְמִטָּה. יָאֵר ה' פָּנָיו -
לְמַעַלְה. וַיַּחַנְךָ - לְמִטָּה. יִשָּׂא ה'
פָּנָיו - לְמַעַלְה. וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם -
לְמִטָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כָּלֶם מִתְּבַרְכִים
כְּאָחֵד בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת
חֻקוֹקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁנַכְלָל
וְנוֹסְתָר כְּאֵן, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
אוֹתִיּוֹת כָּלֶם מִתְּבַרְכִים. וְהֵם
רַחֲמִים תּוֹף רַחֲמִים, שְׁלֵא נִמְצָא
בְּהֵם דִּין. וְלֵא? וְהָרִי כְּתוּב יִשָּׂא
ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ! אָמַר רַבִּי אַבָּא,
יִשָּׂא - יִסְלַק וַיַּעֲבִיר כְּדִי שְׁלֵא
יִמְצָא דִין כָּלֶל.

רַמְדֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעָה
שֶׁהִכְהֵן פּוֹרֵשׁ יְדִיו, אָסוּר לַעֲם
לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשְׂכִינָה
שׁוֹרָה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם
כֵּן, כִּיּוֹן שְׁלֵא רּוֹאִים, אִזּוּ מָה
אִכְפַּת לָהֶם, שֶׁהָרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת לב)
כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיִּיהֶם
לֹא רּוֹאִים, אֲבָל בְּמִיתָתָם רּוֹאִים?
אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
רְמוּז בְּאֶצְבָּעוֹת יְדָיו, וְצָרִיף
הָאָדָם לִפְחוֹד. אַף עַל גַּב שְׁלֵא
רּוֹאֵה שְׂכִינָה, לֹא צָרִיף לְהִסְתַּפֵּל
עַל הַיָּדִים שֶׁל הַכְּהֻנִים, כְּדִי
שֶׁהַעֲם לֹא יִמְצָא בְּחֻצְפָה אֶל
הַשְּׂכִינָה.

רַמְדֵנוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהִכְהֵן פּוֹרֵשׁ
יְדָיו, צָרִיף הָעַם לְשׁוּב בְּיָרְאָה,
בְּאִימָה, וְלִדְעַת שְׁאוֹתָהּ שַׁעָה עַת
רְצוֹן נִמְצָא בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
וּמִתְּבַרְכִים עַלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
וְאִין דִּין בְּכָלֶם, וְהִיא הַשַּׁעָה
שֶׁמְתַגַּלָּה הַנּוֹסְתָר עֵתִיק הָעֵתִיקִים
בְּזַעִיר אַנְפִין, וְנִמְצָא שְׁלוֹם בְּכָל.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרֹאשֵׁי שְׁלֹשֶׁת
הַפְּסוּקִים הֵלְלוּ יו"ד יו"ד יו"ד:
"יִבְרַכְךָ י"אֵר י"שָׂא. כָּלֶם

וְתַתְּאִין, כְּלָהוּ כְּחֵדָא. דְּכִתִּיב כֹּה תְּבַרְכוּ
בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם
סֵתָם, לְאַתְּבַרְכָּא כְּלָהוּ כְּחֵדָא, יִבְרַכְךָ יי,
לְעִילָא. וַיִּשְׁמְרְךָ, לְתַתָּא. יָאֵר יי פָּנָיו, לְעִילָא.
וַיַּחַנְךָ, לְתַתָּא. יִשָּׂא יי פָּנָיו, לְעִילָא. וַיִּשֶׂם לָךְ
שְׁלוֹם לְתַתָּא.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כְּלָהוּ כְּחֵדָא מִתְּבַרְכָּאן,
בְּעֶשְׂרִין וַתְּרִין אַתּוּון גְּלִיפֵן דְּשִׁמָּא
קְדִישָׁא דְאַתְּפַלֵּל וְסֵתִים הָכָא, בְּעֶשְׂרִין וַתְּרִין
אַתּוּון מִתְּבַרְכָּאן כְּלָהוּ. וְאִינוּן רַחֲמֵי גּוֹ רַחֲמֵי,
דְּלֹא אִשְׁתַּכַּח בְּהוּ דִּינָא. וְלֹא, וְהַפְּתִיב יִשָּׂא יי
פָּנָיו אֵלֶיךָ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, יִשָּׂא: יִסְלַק וַיַּעֲבִיר
בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח דִּינָא כָּלֶל.

הַתַּנָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעָתָא דְכַהֲנָא פְּרִיס
יְדוּי, אָסִיר לִיָּה לְעַמָּא לְאַסְתַּפְּלָא בִּיָּה,
מִשּׁוּם דְּשְׂכִינְתָּא שְׂרִיא בִּידוּי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
אִי הָכִי, כִּיּוֹן דְּלֹא חֲמָאן מָה אִכְפַּת לָהּ, דְּהָא
כְּתִיב (שְׁמוֹת לב) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיִּיהוּן
לֹא חֲמָאן, אֲבָל בְּמִיתָתְהוּן חֲמָאן. אָמַר לִיָּה,
מִשּׁוּם דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא רְמִיזָא בְּאֶצְבָּעֵן דִּידוּי,
וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְדַחֲלָא, אַף עַל גַּב דְּלֹא חֲמָאן
שְׂכִינְתָּא, לֹא בְּעָאן לְאַסְתַּפְּלָא בִּידֵיהוּ דְכַהֲנֵי,
בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכְחוּן עַמָּא חֻצְיַפָּאן לְגַבֵּי
שְׂכִינְתָּא.

הַתַּנָּא, בְּהֵיא שַׁעָתָא דְכַהֲנָא פְּרִיס יְדוּי,
צָרִיכִין עַמָּא לְמִיתַב בְּדַחֲלֵלוּ,
בְּאִימְתָא, וְלִינְדַע דְּהֵיא שַׁעָתָא, עֵידָן רַעוּתָא
אִשְׁתַּכַּח בְּכָלְהוּ עַלְמִין, וּמִתְּבַרְכָּן עַלְאִין
וְתַתְּאִין, וְלִית דִּינָא בְּכָלְהוּ. וְהוּא שַׁעָתָא,
דְּאַתְּגַלִּי סְתִימָא עֵתִיקָא דְעֵתִיקִין בְּזַעִיר אַנְפִין
וְאַשְׁתַּכַּח שְׁלָמָא בְּכָלֹא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵנִי תֵּלֶת קְרָאִי (דף קמ"ז ע"ב)

רִישֵׁיהוּן יו"ד יו"ד יו"ד, י"בְּרַכְךָ י"אֵר י"שָׂא. כְּלָהוּ לְאַחֲזָאָה

להראות אמונה השלמה,
ולהתברך מהעתיק מי שצריך.
יו"ד יו"ד יו"ד, להתברך זעיר
אנפין מעתיק הכל. ומשום כך,
בכרך ה' למעלה, וישמרך הוא
למטה, וכן פלם.

ושנה התנא לפני שמעון, מי
שמצטער בחלומו, שיבא בשעה
שהכהנים פורשים ידיהם,
ויאמר: רבונו של עולם, אני שלך
וחלומותי שלך וכי. למה?
משום שאותה שעה נמצאים
רחמים בכל העולמות, ומי
שיבקש תפלתו בצערו, מתהפך
לו דין לרחמים.

ושמו את שמי. מה זה ושמו את
שמי? אמר רבי יהודה, יתקנו,
כמו שכתוב (במדבר ד) ושמו אותם
איש איש על עבודתו ואל משאו.
להתקין בברכתם פתרים של ימין
לימין, וכתרים של שמאל
לשמאל כראוי, שצריך שלא
יטעו בהם להתקין הפל כדי
שיתברכו עליונים ותחתונים.

ואם יעשו כך, מה פתוב? ואני
אברכם. למי? לאותם פהנים,
שכתוב (בראשית כז) ומברכך ברוך.
וכתוב (שם יב) ואברכה מברכך.
הם מברכים את העם, ואני אברך
אותם, ולפיכך פתוב ושמו, ולא
כתוב יאמרו או יזכרו.

רמדנו, כל כהן שלא אוהבים
אותו העם, לא יפרש ידיו.
ומעשה היה ככהן אחד שקם
ויפרש ידיו, ועד שלא השלים
נעשה גל עצמות. מה הטעם?
משום שלא ברך בחביבות. וקם
אחר ופרש ידיו וברך, והתתקן
אותו היום. כל כהן שאינו אוהב
את העם או העם לא אוהבים
אותו, לא יפרש ידיו לברך את
העם, שכתוב (משלי כב) טוב עין
הוא יברך, אל תקרי יבורך, אלא
יברך.

מהימנותא שלימא. ולא תברכא מעתיקא מאן
דאצטריך. יו"ד יו"ד יו"ד, לאתברכא זעיר
אנפין מעתיקא דכלא. ובגין כך יברכך יי
לעילא, וישמרך הוא לתתא, וכן פלהו.

ותאני תנא קמיה דרבי שמעון, האי מאן
דמצער בחלמיה, ליתי בשעתא דכהני
פרסי ידיהו, ולימא רבונו של עולם אני שלך
וחלומותי שלך וכי. אמאי. משום דההיא
שעתא אשתכחו רחמי בעלמין פלהו, ומאן
דיבעי צלותיה בצעריה, אתהפך ליה דינא
לרחמי.

ושמו את שמי. (במדבר ו) מהו ושמו את שמי.
אמר רבי יהודה, יתקנו. כמה דכתיב,
(במדבר ד) ושמו אותם איש איש על עבודתו ואל
משאו. לאתקנא בברכתהון פתרין דימינא
לימינא, וכתרין דשמאלא לשמאלא, פדקא
חזי. דבעיא דלא יטעון בהון, לאתקנא כלא,
בגין דיתברכו עלאינ ותתאין.

ואי יעבדון הכי, מה כתיב. ואני אברכם.
למאן. לאינון פהני, דכתיב, (בראשית כז)
ומברכך ברוך. וכתוב (בראשית יב)
ואברכה מברכך. אינון מברכין לעמא, ואנא אברך
להו. ולפיכך פתיב ושמו, ולא כתיב יאמרו,
או יזכרו.

תאנא, כל כהן דלא רחמין ליה עמא, לא
יפרוס ידיו. ועובדא הוה פחד כהן
דקם ופריס ידיו, ועד דלא אשלים, אתעביד
תלא דגרמי. מאי טעמא. משום דלא ברין
בחביבותא. וקם אחר ופריס ידיו וברין,
ואתתקן ההוא יומא. כל כהן דהוא לא רחמים
לעמא, או עמא לא רחמין ליה, לא יפרוס
ידיו לברכא לעמא, דכתיב, (משלי כב) טוב עין
הוא יבורך אל תקרי יבורך, אלא יברך.

לְמַדְנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה, בֵּא וּרְאֵה
מִה פְּתוּב בְּאוֹתוֹ בְּלַעַם הַרְשָׁע.
בְּשַׁעַת שְׁנַמְסֵר לוֹ לְבָרְךָ אֶת
יִשְׂרָאֵל, הִיָּה מְשַׁגֵּיחַ בְּעֵינַי רְעָה
כְּדִי שְׁלֵא תִתְקַים הַבְּרָכָה, וְהִיָּה
תּוֹלָה דְבָרָיו בְּאוֹתָהּ עֵינַי רְעָה,
שְׁפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כּוּד) נָאֵם בְּלַעַם בְּנוֹ
כְּעַר. מִה זֶה בְּנוֹ כְּעַר? מֵאוֹתוֹ
שְׁהִיָּה שׁוֹנֵא אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם. וְנָאֵם הַגָּבֵר שְׁתָּם הָעֵינַי,
שְׁפָתוֹם הָעֵינַי טוֹב מֵהֶם, כְּדִי שְׁלֵא
יִתְבָּרְכוּ וְלֵא תִתְקַים הַבְּרָכָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּף הוּא בּוֹדְאִי,
שְׁנַמְצָאֵת פְּתִיחַת (שְׁנַמְצָאֵת פְּתִיחַת)
עֵינַי לְבָרְךָ, שְׁפָתוֹב (דְּנִיאל ט) פְּקַח
עֵינֶיךָ, כְּדִי לְבָרְךָ. וּבִרְכַת רַב
הַמְּנוּנָא סְבָא כֶּף הִיָּה אוֹמֵר:
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְפַקַח עֵינָיו
עֲלֶיךָ. וּבְאוֹתוֹ רְשָׁע פְּתוּב שְׁתָּם
הָעֵינַי, כְּדִי שְׁלֵא יִתְבָּרְכוּ עַל יָדוֹ.
וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, לִכְן צְרִיךְ הַכֶּהֵן
לְבָרְךָ בְּעֵינַי טוֹבָה, בְּרַכְתּוֹ תִתְקַים.
וְשְׁלֵא מְבָרְךָ בְּעֵינַי טוֹבָה, פְּתוּב
(מְשַׁלֵּי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לָחֶם רַע
עֵינַי וְאֵל תִּתְאַוּ לְמִטְעָמוֹתָיו.
כְּלוּמַר, אֵל תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַכָּה
כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בֵּא רְאֵה, פְּתוּב
(דְּבָרִים כג) וְלֵא אָבָה ה' אֱלֹהֶיךָ
לְשִׁמְעַע אֵל בְּלַעַם וְגוֹ'. לְשִׁמְעַע אֵל
בְּלַעַם? ! אֵל בְּלַק הִיָּה צְרִיךְ לוֹ
לְהִיּוֹת, שְׁהָרִי בְּלַק עָשָׂה הַכֵּל!
מִה זֶה אֵל בְּלַעַם? אֵלֵא מְשׁוּם
שְׁהִיָּה סוֹתָם עֵינָיו כְּדִי שְׁלֵא
יִתְבָּרְכוּ יִשְׂרָאֵל. לְמַדְנוּ, אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבַלְעָם: רְשָׁע, אִתָּה סוֹתָם עֵינֶיךָ
כְּדִי שְׁלֵא יִתְבָּרְכוּ בְּנֵי - אֲנִי אֶפְקַח
עֵינַי, וְכָל הַדְּבָרִים שְׁתֵּאמַר,
אִתָּה אִתָּם לְבָרְכָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(שם) וַיִּהְיֶה ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת
הַקְּלָלָה לְבָרְכָה פִי אִתָּה וְגוֹ'.

וְעַל כֵּן פְּתוּב, (מְשַׁלֵּי כב) טוֹב עֵינַי
הוּא יְבָרְךָ פִי נִתְּן מִלְחָמוֹ לְדָל.

תֵּאנָא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה מִה כְּתִיב
בְּהִיּוֹא רְשָׁע דְּבַלְעָם, בְּשַׁעַתָּא
דְּאִתְמַסֵּר לִיה לְבָרְכָא לְיִשְׂרָאֵל, הִיָּה מְשַׁגֵּחַ
בְּעֵינָא בִישָׂא, בְּגִין דְּלֵא יִתְקַיֵּים בְּרַכְתָּא, וְהִיָּה
תְּלִי מְלוּי בְּהִיּוֹא עֵינָא בִישָׂא, דְּכְתִיב, (בַּמְדַּבֵּר כּוּד)
נָאֵם בְּלַעַם בְּנוֹ כְּעַר. מֵאִי בְנוֹ כְּעַר. מִהִיּוֹא
דְּהִיָּה סְאֵנִי לְהוּ יִתִּיר מִכָּל בְּנֵי עַלְמָא. וְנָאֵם
הַגָּבֵר שְׁתָּם הָעֵינַי, דְּסָתִים עֵינָא טְבָא מְנִיָּהוּ,
בְּגִין דְּלֵא יִתְבָּרְכוּ, וְלֵא יִתְקַיֵּים בְּרַכְתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הִכִּי הוּא וְדָאִי, דְּאִשְׁתַּכַּח
פְּקִיעָא (ס"א דְּאִשְׁתַּכַּח פְּקִיעָא) דְּעֵינָא לְבָרְכָא,
דְּכְתִיב, (דְּנִיאל ט) פְּקַח עֵינֶיךָ, בְּגִין לְבָרְכָא.
וּבְרַכְתָּא דְּרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, הִכִּי אָמַר, קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יְפַקַח עֵינָיו עֲלֶיךָ. וּבְהִיּוֹא רְשָׁע
פְּתִיב, שְׁתוּם הָעֵינַי. בְּגִין דְּלֵא יִתְבָּרְכוּ עַל
יָדוֹ. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּגִין כֶּף פְּהֵנָא דְּבָרֶיךָ
בְּעֵינָא טְבָא, בְּרַכְתִּיה אִתְקַיֵּים. וְדְלֵא מְבָרְךָ
בְּעֵינָא טְבָא, פְּתִיב, (מְשַׁלֵּי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לָחֶם
רַע עֵינַי וְאֵל תִּתְאַוּ לְמִטְעָמוֹתָיו, כְּלוּמַר אֵל
תִּבְעוּ מְנִיָּה בְּרַכְתָּא כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תֵּא חַזִּי, פְּתִיב (דְּבָרִים כג) וְלֵא אָבָה
יְי אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַע אֵל בְּלַעַם וְגוֹ'. לְשִׁמְעַע
אֵל בְּלַעַם, אֵל בְּלַק מִיבְעִי לִיה, דְּהֵא עָבִיד
בְּלַק כְּלָא, מִהוּ אֵל בְּלַעַם. אֵלֵא מְשׁוּם דְּהִיָּה
סָתִים עֵינָיו, בְּגִין דְּלֵא יִתְבָּרְכוּ יִשְׂרָאֵל. תֵּאנָא,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְבַלְעָם, רְשָׁע, אִתָּה סָתִים עֵינֶיךָ בְּגִין דְּלֵא
יִתְבָּרְכוּ בְּנֵי. אֲנֵא אֶפְקַח עֵינֶי, וְכָל מְלִין
דְּתִימָא, אִתְפַּךְ לְהוּ לְבָרְכָאן. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב,
וַיִּהְיֶה ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה לְבָרְכָה כִּי
אִתְבָּרְךָ וְגוֹ'.

וְעַל דָּא כְּתִיב, טוֹב עֵינַי הוּא יְבָרְךָ פִי נִתְּן
מִלְחָמוֹ לְדָל. מִהוּ מִלְחָמוֹ. כְּמָה

מה זה מלחמו? כמו שבארנו, שכתוב (ויקרא כא) לחם אלהיו מקדשי הקדשים וגו'. משמע שקדשי הקדשים, לחם אלהיו יצא ממנו, ולכן פי נתן מלחמו לדל. למדנו כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שעליונים ותחתונים מתברכים רק בגלל ישראל.

שלמדנו, אמר רבי יהודה אמר רבי יוסי, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יפגסו בירושלים של מעלה עד שיפגסו ישראל בירושלים של מטה, שנאמר (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר. כלומר, כל זמן שהשכינה כאן בגלות, השם שלמעלה לא נשתלם, וכל התקונים לא נתקנו, כביכול נשאר השם הקדוש חסר.

רבי אבא היה הולך ללוד, פגע בו רבי זירא בר רב. אמר לו, הרי ראיתי פני השכינה, ומי שרואה פני השכינה, צריך ללכת ולרוץ אחריה. זהו שכתוב (הושע ו) ונדעה נרדפה נרדפה לדעת את יי. וכתוב (ישעיה ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי וגו'. כי מציון תצא תורה וגו'. ואנא בעינא למהך בתרף, ולמילך מאינון מלי מעלייתא, דאתון טעמין כל יומא, מאדרא קדישא.

מה זה שכתוב, (בראשית טו) והאמן בה' ויחשבה לו צדקה? אם הקדוש ברוך הוא חשב אותה לאברהם או אברהם לקדוש-ברוך-הוא? ואני שמעתי שהקדוש ברוך הוא חשב אותה לאברהם, ולא התישב בלבי. אמר לו, כך בארנו, ולא היה כך. בא ראה, ויחשבה, לא כתוב ויחשב לו, אלא ויחשבה, ודאי שאברהם חשב אותה לקדוש-ברוך-הוא. אמר לו הקדוש ברוך הוא, צא מאצטגנינות

דאוקימנא, דכתוב, (ויקרא כא) לחם אלהיו מקדשי הקדשים וגו'. משמע דקדשי הקדשים לחם אלהיו נפק מיניה. ובגין כך פי נתן מלחמו לדל. תניא, כמה חביבין ישראל קמי קדשא בריך הוא, דעלאי לא מתברכי אלא בגיניהון דישראל.

דתנינן, אמר רבי יהודה, אמר רבי חייא, אמר רבי יוסי, נשבע הקדוש ברוך הוא, שלא יפגס בירושלם של מעלה, עד שיפגסו ישראל בירושלם של מטה, שנאמר (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבא בעיר. כלומר, כל זמן דשכינתא הכא בגלותא, שמא דלעילא לא אשתלים. וכל תקונין לא אתקנו, כביכול אשתאר (דף קמ"ז ע"א) שמא קדישא חסרא.

רבי אבא היה אזיל ללוד, פגע ביה רבי זירא בר רב, אמר ליה הא חמינא אפי שכינתא, ומאן דחמי אפי שכינתא, בעי למיזל ולרהטא בתראה. הדא הוא דכתוב, (הושע ו) ונדעה נרדפה נרדפה לדעת את יי. וכתוב (ישעיה ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר יי וגו'. כי מציון תצא תורה וגו'. ואנא בעינא למהך בתרף, ולמילך מאינון מלי מעלייתא, דאתון טעמין כל יומא, מאדרא קדישא.

מאי דכתוב, (בראשית טו) והאמן ביי ויחשבה לו צדקה, אי קדשא בריך הוא חשבה לאברהם, או אברהם לקודשא בריך הוא. ואנא שמענא, דקודשא בריך הוא חשבה לאברהם, ולא אתישבא בלבאי. אמר ליה הכי אוקימנא, ולא הכי הוי. תא חזי, ויחשבה, ויחשוב לו לא כתיב, אלא ויחשבה, אברהם ודאי חשבה לקודשא בריך הוא. דתניא, כתיב (בראשית טו) ויוצא אותו החוצה, אמר ליה קדשא לקדוש-ברוך-הוא. שלמדנו, כתוב ויוצא אתו החוצה. אמר לו הקדוש ברוך הוא, צא מאצטגנינות

שְׁלֶךְ, לֹא אוֹתָהּ הִדְרָךְ לְדַעַת שְׁמִי, אֶתָּה רוֹאֶה וְאֲנִי רוֹאֶה, אֲבָרָם אֵינּוּ מוֹלִיד, אֲבָרָהֶם מוֹלִיד. מִפְּאֵן וְהִלָּאֵה הַשְּׁתַדְּלוֹ בְּדֶרֶךְ אַחֲרַת, כִּי יִהְיֶה זֶרֶעֶךָ. מִה זֶה כִּי? הִיא כְּתוּר עֲשִׂירֵי הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְדַעַת אֶת שְׁמוֹ, וְהִיא הַכְּתוּר שֶׁהַדִּינִים מִתְּעוֹרְרִים מִמֶּנָּה.

וְכִמְרַנּוּ, כִּי יִהְיֶה זֶרֶעֶךָ מִמֶּשׁ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂמַח אֲבָרָהֶם לְהַסְתַּפֵּל וְלְדַעַת אֶת שְׁמוֹ וְלִהְדַבֵּק בוֹ, מִשׁוּם שֶׁהַתְּבַשׂר בְּכִי, וְאֵף עַל גַּב שְׂמֵתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה הַדִּינִים, חָשַׁב אֲבָרָהֶם לְאוֹתוֹ הַכְּתוּר, אֵף עַל גַּב שֶׁהִיא דִין, כְּאִלוֹ הִיא רַחֲמִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וַיַּחֲשֹׁבָהּ. מִה זֶה וַיַּחֲשֹׁבָהּ? אֶת אוֹתוֹ הַכְּתוּר, צְדָקָה וְרַחֲמִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּי הִיא כְּתוּר עֲשִׂירֵי, וְנִקְרְאת צְדָקָה, וּמִמֶּנָּה מִתְּעוֹרְרִים הַדִּינִים. וְאֲבָרָהֶם, אֵף עַל גַּב שִׁדְעָה שֶׁמֵּהֲצָדֵק הִזָּה מִתְּעוֹרְרִים הַדִּינִים, הוּא חָשַׁב אוֹתָהּ צְדָקָה שְׂלֵא מִתְּעוֹרְרִים מִמֶּנָּה הַדִּינִים, בְּגִלְל שֶׁהִיא רַחֲמִים.

עוֹד אָמַר רַבִּי אֲבָא, מִה שְׂכָתוֹב (שם כד) וְהוּא בְּרַךְ אֶת אֲבָרָהֶם בְּכַל כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים-א כט) כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ. וְכָתוּב כִּי תִבְרְכוּ. שֶׁבְּגִלְל יִשְׂרָאֵל מִתְּבַרְכֵת הַכִּי עַל יְדֵי הַכֶּהֵן, בְּשָׂבִיל שִׁיתְּבְרְכוּ יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, וְתִמְצָא בְּרָכָה בְּכָל וְלַעֲתִיד לְבָא (כתוב) כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (תהלים קלד) יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן וְגו'.

שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם. וַיְהִי בְיוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה וְגו'. שָׁנָה רַבִּי יוֹסִי, בְיוֹם שֶׁנִּכְנְסָה פְּלוֹת לַחֲפָה. בְּמָה בְּאַרְנוֹ בְיוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה? אֵלֶּא מְלָמֵד שֶׁעַל יְדֵי מֹשֶׁה נִכְנְסָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי עַד וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבוֹא אֶל אֱהֱל מוֹעֵד

בְּרִיךְ הוּא, צֵא מֵאַצְטִגְנִינּוֹת שְׁלֶךְ, לֹא הוּא אוֹרְחָא לְמַנְדַע שְׁמִי, אֶת חָמִי, וְאַנָּא חֲמִינָא, אֲבָרָם אֵינּוּ מוֹלִיד, אֲבָרָהֶם מוֹלִיד. מִפְּאֵן וְלִהְלָאֵה, אֲשַׁתְּדְּלוֹ בְּאַרְחָא אַחֲרָא, כִּי יִהְיֶה זֶרֶעֶךָ. מָאִי כִי? הִיא כְּתוּרָא עֲשִׂירָאֵה קְדִישָׁא דְמִלְפָא, לְמַנְדַע שְׁמִיָּה, וְהִיא כְּתוּרָא דְדִינִין מִתְּעוֹרִין מִמֶּנָּה.

וְתִאנָּא, כִּי יִהְיֶה זֶרֶעֶךָ מִמֶּשׁ. בְּהִיא שְׂעֵתָא חֲדֵי אֲבָרָהֶם, לְאַסְתַּפְּלָא וְלְמַנְדַע שְׁמִיָּה, וְלִאֲתַדְּבַקָא בִיָּה, מִשׁוּם דְּאֲתַבְּשׂר בְּכִי, וְאֵף עַל גַּב דְּדִינִין מִתְּעוֹרִין מִמֶּנָּה, חֲשִׁבָהּ אֲבָרָהֶם לְהִהוּא כְּתוּרָא, אֵף עַל גַּב דִּהִיא דִינָא, כְּאִלוֹ הִיא רַחֲמִי. הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, וַיַּחֲשֹׁבָהּ. מָאִי וַיַּחֲשֹׁבָהּ. לְהִהוּא כְּתוּרָא. צְדָקָה רַחֲמִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּי כְּתוּרָא עֲשִׂירָאֵה הִיא, וְאֲתִקְרִי צְדָקָה, וְדִינִין מִתְּעוֹרִין מִמֶּנָּה, וְאֲבָרָהֶם אֵף עַל גַּב דִּידַע דְּדִינִין מִתְּעוֹרִין מִמֶּנָּה מִהִיא צְדָקָה. הוּא חֲשִׁבָהּ צְדָקָה, דְּדִינִין לֹא מִתְּעוֹרִין מִמֶּנָּה, בְּגִין דִּהוּא רַחֲמִי.

הוּא אָמַר רַבִּי אֲבָא, מָאִי דְכִתִּיב, (בראשית כד) וַיִּבְרַךְ אֶת אֲבָרָהֶם בְּכָל, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ. וְכָתִיב כִּי תִבְרְכוּ, דְּבִגְיִנְיָהוּ דִּישְׂרָאֵל מִתְּבַרְךְ הִיא כִי עַל יְדָא דְכִהְנָא, בְּגִין דִּיתְּבְרְכוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וַיִּשְׁתַּפַּח בְּרִכְתָּא בְּכָלֵא וְלִזְמָנָא דְאַתִּי (ס"א כתיב) כְּמָה דְאַתָּה אָמַר (תהלים קלד) יִבְרַכְךָ יי מִצִּיּוֹן וְגו'.

(תהלים קלה) בְּרוּךְ יי מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם. וַיְהִי בְיוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה וְגו'. (במדבר ז') תָּנָא רַבִּי יוֹסִי, בְיוֹם שֶׁנִּכְנְסָה כְּלָה לַחֲוּפָה. בְּמָאִי אוּקְיָמָנָא בְיוֹם פְּלוֹת מֹשֶׁה. אֵלֶּא מְלָמֵד, דְּעַל יְדֵי דְמֹשֶׁה נִכְנְסָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי עַד הַשְּׁתָא אֲתַעַכְבַת דְּלֹא עֵיילַת לְדוּכְתָהּ, וְהַכְּתִיב עָכְשׁוּ הַתְּעַכְבָּה שְׂלֵא נִכְנְסָה לְמִקוּמָהּ, וְהָרִי כְּתוּב (שמות מ) וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לְבוֹא אֶל אֱהֱל מוֹעֵד

וְגו' (שמות מ) וְלֹא יָכוֹל מִשֶּׁה לְבֹא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד
וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין מוֹקְדִים וּמְאוּחָר
בַּתּוֹרָה.

וַיְהִי בַיּוֹם פֶּלֶת מִשֶּׁה, פֶּלֶת שֶׁל מִשֶּׁה וְדָאֵי.
דְתַנִּינָן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאֵי דְכְתִיב,
(תהלים סח) עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי וְגו'. אֲלֵא
בְשַׁעָה שְׁאַמֵּר לוֹ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, (שמות ג) שֶׁל
נְעֻלְיָךְ מְעַל רַגְלֶיךָ, אֲזַדְעֻזַע הָהָר, אָמַר מִיכָאֵל
קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם תִּבְעִי
לְסַתּוֹר אָדָם. וְהָא כְתִיב (בראשית ה) זָכַר וּנְקָבָה
בְּרָאִם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם, וְלִית בְּרִכְתָּא אֲשַׁתְּכַח,
אֲלֵא בְמֵאן דְּאִיהוּ דְכַר וּנְוִקְבָא, וְאַתְּ אִמְרַת
לְאַתְפָּרְשָׁא מְאַתְתִּיהָ.

אָמַר לִיהָ הָא קַיִים מִשֶּׁה פְּרִיָה וְרַבִּיָה, הַשְּׁתָּא
אֲנָא בְּעֵינָא דִּיתְנַסְב בְּשְׁכִינְתָּא,
וּבְגִינְיָה יַחוּת שְׁכִינְתָּא לְדִיִּירָא עֲמִיָה, הָדָא
הוּא דְכְתִיב עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי. וּמֵאֵי
שְׁבִי. שְׁכִינְתָּא דְאַתְנַסִּיבַת עֲמֹךְ. לְקַחַת מִתְּנוּת
בְּאָדָם. בְּאָדָם לָא כְתִיב, אֲלֵא בְּאָדָם הַיְדוּעַ
לְמַעְלָה. וּבִיּוֹמָא דְנַחְתַּת שְׁכִינְתָּא, הַהוּא יוֹמָא
דְאַתְנַסְבָּא בְּמִשֶּׁה נַחְתָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב פֶּלֶת
מִשֶּׁה, פֶּלֶת מִשֶּׁה מִמֶּשׁ.

וּבִיהוּשַׁע דְאַנְפוּי כְּאַנְפוּי סִיְהֵרָא כְתִיב, (יהושע ה)
שֶׁל נְעֻלְךָ, דִּלְא אַתְפָּרֶשׁ אֲלֵא בְּזַמְנִין
יְדִיעֵן, דְּהָא לָא אַתְנַסִּיבַת עֲמִיָה שְׁכִינְתָּא כָּל
כֶּף, וְלֹא אַתְחַזִּי לִיהָ, דְכְתִיב (יהושע ה) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ
אֶל [עַל] פְּנֵי אַרְצָה. אֲבָל הֵכָא כֹּלֵת מִשֶּׁה
וְדָאֵי. מִתְּנוּת בְּאָדָם, מִתְּנַת כְּתִיב, זַכָּאָה
חוֹלְקִיָה דְמִשֶּׁה, דְמֵאֲרִיָה בְּעֵי בִיקְרִיָה, עַל כָּל
שְׂאָר בְּנֵי עֲלֻמָּא.

וַיֹּאמֶר יי אֶל מִשֶּׁה נְשִׂיא אָחַד לַיּוֹם. (במדבר ז)
מֵהוּ לַיּוֹם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹמִין
דְלַעֲלֵא, דְאַתְחַנְכוּ (דף קמ"ח ע"ב) לְאַתְבְּרָכָא,

וְגו' ? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין מְקַדֵּם
וּמְאַחֵר בַּתּוֹרָה.

וַיְהִי בַיּוֹם פֶּלֶת מִשֶּׁה, וְדָאֵי פֶלֶתוֹ
שֶׁל מִשֶּׁה. שְׁשִׁנִּינוּ, אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, מֵהוּ שְׁפַתּוֹב (תהלים סח)
עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי וְגו' ?
אֲלֵא בְשַׁעָה שְׁאַמֵּר לוֹ הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא (שמות ג) שֶׁל נְעֻלְיָךְ מְעַל
רַגְלֶיךָ, הַזְדַּעְזַע הָהָר. אָמַר מִיכָאֵל
לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רַבּוֹנוֹ
שֶׁל עוֹלָם, הַתְּרַצָּה לְסַתּוֹר אָדָם ?
וְהִרִי פְתוּב (בראשית ה) זָכַר וּנְקָבָה
בְּרָאִם וַיְבָרֶךְ אֹתָם, וְאֵין נִמְצְאָת
הַבְּרִכָּה אֲלֵא בְּמִי שֶׁהוּא זָכַר
וּנְקָבָה, וְאַתָּה אוֹמֵר לְהַפְּרֵד
מֵאַשְׁתּוֹ ?

אָמַר לוֹ: הִרִי קַיִים מִשֶּׁה פְּרִיָה
וְרַבִּיָה, כַּעַת אֲנִי רוֹצֵה שְׁיִשָּׂא אֶת
הַשְּׁכִינָה, וּבְשִׁבְלֵי תְרַד הַשְּׁכִינָה
לְדוֹר עֲמוֹ. זְהוּ שְׁפַתּוֹב עֲלִיתָ
לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי. וּמֵהוּ הַשְּׁבִי ?
שְׁכִינָה שְׁנַשְׂאָה לָךְ. לְקַחַת מִתְּנוּת
בְּאָדָם. בְּאָדָם לָא כְתוּב, אֲלֵא
בְּאָדָם הַיְדוּעַ לְמַעְלָה. וּבַיּוֹם
שְׁיַרְדָּה הַשְּׁכִינָה, אוֹתוֹ יוֹם
שְׁנַשְׂאָה לְמִשֶּׁה הִיא יְרַדָּה, זְהוּ
שְׁפַתּוֹב פֶּלֶת מִשֶּׁה, פֶּלֶת מִשֶּׁה
מִמֶּשׁ.

וּבִיהוּשַׁע שְׁפָנוּי כְּפָנוּי הַלְבָנָה,
כְּתוּב (יהושע ה) שֶׁל נְעֻלְךָ, שֶׁלֹּא
נִפְרַד אֲלֵא בְּזַמְנִים יְדוּעִים, שֶׁהִרִי
הַשְּׁכִינָה לָא נִשְׂאָה לוֹ כָּל כֶּף וְלֹא
נִרְאָתָה לוֹ, שְׁפַתּוֹב (שם) וַיִּפֹּל
יְהוֹשֻׁעַ אֶל [עַל] פְּנֵי אַרְצָה. אֲבָל
כַּאֲן פֶּלֶת מִשֶּׁה וְדָאֵי. מִתְּנוּת
בְּאָדָם, מִתְּנַת כְּתוּב. אֲשַׁרִי חֲלָקוּ
שֶׁל מִשֶּׁה שְׂרַבּוֹנוֹ חֲפִץ בִּיקְרוֹ עַל
כָּל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מִשֶּׁה נְשִׂיא אָחַד
לַיּוֹם. מֵהוּ לַיּוֹם ? אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, יָמִים שְׁלַמְעֵלָה שֶׁהַתְּחַנְכוּ
לְהַתְּבַרְךָ בְּאוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר

בְּאֵינוֹן תְּרִיסָר תְּחֻוּמִין,

תחומים שגפּרדים, וכל אָד
התּתקן והתחנך בברכה על ידי
אותם שלמטה. למדנו, פלם
מתברכים בגלל מזבח שלמעלה,
ואפלו התחנך, ואפלו עובדי
כוכבים ומזלות מתברכים.

שְׁמַרְנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
אֲלֵמֶלֶא לֹא הִקְרִיבוּ שָׁנִים עֶשֶׂר
נְשִׂאִים אֵלָיו, לֹא יָכַל הָעוֹלָם
לְעַמֵּד לִפְנֵי שָׁנִים עֶשֶׂר נְשִׂאִי
יִשְׁמַעֵאל, שְׁכַתוֹב, (בראשית כה)
שָׁנִים עֶשֶׂר נְשִׂאִים לְאַמְתָּם.
מִשֶּׁהִקְרִיבוּ אֵלָיו שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
לְקַחוּ שְׁלֹטוֹן שֶׁל הַפֶּל, מִשׁוּם כֶּף
נְשִׂאֵי אֶחָד לְיוֹם.

וְכֹרֵ מַה שֶּׁהִקְרִיבוּ, כְּדָגְמָה
שְׁלִמְעֵלָה הִקְרִיבוּ, כְּדֵי שִׁיתְּבָרְכוּ
כָּלֶם. אֵילִם שְׁשִׁים, עֲתוּדִים
שְׁשִׁים, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שיר השירים ג)
שְׁשִׁים גְּבֻרִים סְבִיב לָהּ, שְׁבַעַד
הַגְּבוּרָה. כֶּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב
וְגו', וְהָרִי נִתְּבָאָר. אֲשֶׁרִי חֲלַקְמָ
שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מוֹרִיק עֲלֵיהֶם בְּרֻכּוֹת וּמְקַשֵּׁב
לְתַפְלוּתֵיהֶם, וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים
כב) פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעֹרֵעַר וְלֹא
כְּזָה אֶת תְּפִלַּתְם וְגו'.

כְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יִמְלֹךְ
ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרִשְׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר
אֶל אֶהֱרֹן וְאֶמְרָת אֵלָיו בְּהַעֲלוֹתְךָ
אֶת הַנִּזְרוֹת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח,
(תהלים יט) וְהוּא כְּחֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ
וְגו'. אֲשֶׁרִי חֲלַקְמָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה בָּהֶם,
וְנָתַן לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת, עֵץ חַיִּים,
שָׁבוּ הָאָדָם אוֹחוֹ (יורש) חַיִּים
לְעוֹלָם הַזֶּה וְחַיִּים לְעוֹלָם הַבָּא.
שְׁכַל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה וְאוֹחוֹ
בָּהּ, יֵשׁ לוֹ חַיִּים (אוֹחוֹ בַחַיִּים). וְכָל
מִי שֶׁעוֹזֵב דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְנִפְרָד
מִהַתּוֹרָה, כָּאֵלּוּ נִפְרָד מִהַחַיִּים,

דְּמִתְּפָרְשָׁא, וְכָל חַד אֶתְתַּקֵּן וְאֶתְחַנֵּךְ בְּבִרְכַּתְךָ
עַל יְדוּי דְּאֵלִין דְּלִתְתָּא. תָּאנָא, כְּלָהּוּ מִתְּבָרְכִין
בְּגִין מִדְּבַחָא דְּלַעֲיָלָא, וְאֶפִּילוּ תִתְּאָה וְאֶפִּילוּ
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת מִתְּבָרְכִין.

דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלֵמֶלֶא לָא אִקְרִיבוּ
אֵלִין תְּרִיסָר נְשִׂאִין, לָא יָכִיל עֲלֵמָא
לְמִיקָם קָמִי תְּרִיסָר נְשִׂאִי יִשְׁמַעֵאל, דְּכְתִיב,
(בראשית כה) שָׁנִים עֶשֶׂר נְשִׂאִים לְאוֹמוֹתָם.
מִדְּאִקְרִיבוּ אֵלִין דְּיִשְׂרָאֵל, נְסִיבוּ שׁוֹלְטָנוּתָא
דְּכְלָהּוּ, בְּגִין כֶּף נְשִׂאֵי אֶחָד לְיוֹם.

וְכֹרֵ מַה דְּאִקְרִיבוּ, כְּגוֹוְנָא דְּלַעֲיָלָא אִקְרִיבוּ,
בְּגִין דִּיתְּבָרְכוּן כְּלָהּוֹן. אֵילִם שְׁשִׁים,
עֲתוּדִים שְׁשִׁים, כְּמָה דְּכְתִיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים
גְּבוּרִים סְבִיב לָהּ, דְּבִסְטָר גְּבוּרָה. כֶּף אַחַת
עֶשְׂרֵה זָהָב וְגו', וְהָא אֶתְמַר, זַכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן
דְּצְדִיקָיָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְרִיק עֲלֵיהוּ
בְּרַכָּאן, וְצִיִּית צְלוֹתְהוֹן, וְעֲלֵיהוּ כְּתִיב, (תהלים
כב) פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעֹרֵעַר וְלֹא כְּזָה אֶת תְּפִלַּתְם
וְגו'.

כְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

יִמְלוֹךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרִשְׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ

וַיְדַבֵּר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן
וְאֶמְרָת אֵלָיו בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנִּזְרוֹת וְגו',
(במדבר ח) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח, (תהלים יט) וְהוּא כְּחֹתֵן
יֵוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ וְגו'. זַכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוֹן, וְיָהָב לְהוֹן
אוֹרִיִּיתָא דְּקִשׁוּט, אֵילָנָא דְּחַיִּי, דְּבִיָּה אֶחָד
בְּר נֶשׁ (כ"א בְּרִית) חַיִּין לְהָאֵי עֲלֵמָא, וְחַיִּין לְעֵלְמָא
דְּאַתִּי. דְּכָל מָאן דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרִיִּיתָא וְאֶחָד
בָּהּ, אֵית לֵיה חַיִּין (כ"א אֶחָד בְּחַיִּין). וְכָל מָאן דְּשָׁבִיק
מְלֵי דְּאוֹרִיִּיתָא, וְאֶתְפָּרַשׁ מְאוֹרִיִּיתָא, כָּאֵלּוּ

משום שהיא חיים, וכל דבריה חיים. זהו שכתוב (משלי ד) כי חיים הם וגו'. וכתוב (שם א) רפאות תהי לשרף וגו'.

בא ראה, עץ החיים אחוז ממעלה למטה. ושמש זו שמאירה לכל, אורה מתחיל מהראש, ומתפשט בגוף האילן בדרך ישר. שני צדדים אחוזים בו, אחד לצפון ואחד לדרום, אחד ימין ואחד שמאל, (והם) בשעה שמאירה השמש כמו שנתבאר, מאותו גוף (גוף) האילן, מתזק לזרוע ימין ומאיר בתקפו, ומתקפו מאיר השמאל ונכלל באורו.

והוא כחתן יצא מחפתו. מהי חפתו? זהו (שיר השירים א) עטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו. יצא מחפתו - זהו ראש של כל אור, כמו שנאמר בפסוק שלאחריו, מקצה השמים מוצאו. זו ראשית הכל שנקראת מקצה השמים. ואז יצא כחתן ממש, כשיוצא לפגוש את בלתו אהובת נפשו, ופורש זרועותיו ומקבלה.

כמו זה והוא כחתן יצא מחפתו, הולכת השמש ומתפשטת למערב. כיון שמערב מתקרב, צפון מתעורר מולו בתחלה, ומתקרב למערב, ומזוג אותו במקומו, כמו שנאמר שכתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי. ואחר כך צד דרום, שהוא ימין, שכתוב וימינו תחבקני. אז ישיש כגבור לרוץ ארח, להאיר הלכנה, ופרשוה. בא ראה, בהעלתך את הגרת - אלו מגורות עליונות שכלן מאירות כאחת מהשמש.

רבי אבא פתח, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון. הפסוק הזה פרשוהו, אבל בא ראה, אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם

מתפרש מחיין, בגיין דהיא חיין, וכל מלוי חיין, קדא הוא דכתיב, (משלי ד) פי חיים הם וגו'. וכתיב (משלי ג) רפאות תהי לשרף וגו'.

תא חזי, אילנא דחיי, אחיד מעילא לתתא. והאי שמשא דנהיר לכלא, נהורא דיליה שארי מרישא, ואתפשט בגופא דאילנא בארח מישר, ב' סטרין אחידן ביה, חד לצפון, וחד לדרום. חד ימינא, וחד שמאלא. (ואינון) בשעתא דשמשא נהיר כמה דאתמר, מההוא גופא (כ"א) גופא) דאילנא, אתקיף לדרועא דימינא, ואנהיר בתוקפיה. ומתוקפיה נהיר שמאלא, ואתפליל בנהוריה.

והוא כחתן יוצא מחפתו, מאן איהו חפתו. דא איהו (שיר השירים ג) עטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו. יוצא מחפתו, דא איהו רישא דכל נהורא כמה דאת אמר בקרא דאבתריה, מקצה השמים מוצאו, דא שירותא דכלא, דאקרי מקצה השמים. וכדין, נפיק כחתן ממש, פד נפיק לאערעא לכלתיה, רחימתא דנפשו, ופריש דרועוי, ומקבל לה. כהאי גוונא והוא כחתן יוצא מחפתו, אזלא שמשא ואתפשט לגבי מערב, כיון דמערב אתקריב, סטר צפון אתער לקבליה בקדמיתא, וקריב למערב, וזויג ליה באתריה, כמה דאתמר דכתיב, (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי. ולבתר סטר דרום דאיהו ימינא, דכתיב וימינו תחבקני. פדין ישיש כגבור לרוץ ארח, לאנהרא סיהרא ואוקמוה. תא חזי, בהעלותך את הגרות, אלין בוצינין עלאין, דכלהו נהירין כחדא מן שמשא. (חסר כאן).

רבי אבא פתח, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה יי באור פניך יהלכון. האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי, זכאין אינון ישראל,

תורה הקדושה, ולמדם דרכיו להתדבק בו, ולשמר מצוות התורה לזכות בהן לעולם הבא, וקרבים בשעה שיצאו ממצרים, שהרי אז הוציאים משנות אחרת, והעלם להאחז בשמו, ואז נקראו בני ישראל בני חורין מהפל, שלא ישבו תחת רשות אחרת, והעלם להאחז בשמו, שעולה על הכל, ששולט על עליונים ותחתונים.

ומהתוך אהבתם קרא להם (שמות ז) בני בכרי ישראל, כדגמה (של הקדושה) עליונה. (ועל זה הרג (והרג) כל בכור שלמעלה ומטה, והתיר קשרים ואסורים של עליונים ותחתונים כדי להוציאם, ועשאם בני חורין מהפל. ועל זה לא רצה הקדוש ברוך הוא לא מלאך ולא שרף, אלא רק הוא. ועוד, שהרי הוא ידע להבחין ולדעת הכל ולהתיר אסורים, ואינם ברשות שליח אחר, אלא בידו.

בא ראה, באותו לילה שרצה הקדוש ברוך הוא להרג כל אותם בכורות כמו שנאמר, בשעה שירד הלילה, באו מזמרים לזמר לפניו. אמר להם, לא זמן הוא, שהרי שירה אחרת מזמרים בני בארץ.

בשעה שנחלק הלילה התעוררה רוח צפון, ואז עשה הקדוש ברוך הוא נקמות, וישאל עושים שירה בקול רם, (וישראל מזמרים ואומרים הלל בקול רם) ואז עשאם בני חורין מהפל, ומלאכים עליונים וכל מרכבותיהם היו מקשיבים להם לקולות ישראל. אחר שנמולו, רשמו את בתייהם מאותו דם ומדם הפסח בשלשה רשומים: (שם יב) על המשקוף ועל שתי השתי המזוזות.

מה הטעם? הרי פרשה, משום שהוא רשם קדוש, והמשחית

דקודשא בריך הוא יתב לון אורייתא קדישא, (דף קמ"ט ע"א) ואוליף לון ארחוי, לאתדבקא ביה, ולמיטר פקודי דאורייתא, למזכי בהו לעלמא דאתי. וקריב להו בשעתא דנפקו ממצרים, דהא פדין אפיק לון מרשותא אחרא, וסליק לון לאתאחדא בשמיה, וכדין אקרין בני ישראל, בני חורין מפלא. דלא יתבו תחות רשותא אחרא, וסליק לון לאחדא בשמיה, דסליק על פלא, דשליט על עלאין ותתאין.

ומגו רחימותא דלהון, קרא לון (שמות ד) בני בכורי ישראל, פגוונא (דקדושה) עלאה (ועל דא). קטל (ס"א וקטל) כל בכור דלעילא ותתא, ושרא קטירין ואסירין דעלאין ותתאין, בגין לאפקא לון, ועביד לון בני חורין מפלא. ועל דא לא בעא קדשא בריך הוא, לא מלאך, ולא שרף, אלא איהו. ועוד, דהא איהו ידע לאבחנא ולמנדע פלא, ולמשרי אסירין, ולאו אינון פרשותא דשליחא אחרא אלא בידיה.

תא חזי, בההוא ליליא דבעא קדשא בריך הוא לקטלא כל אינון בכורי כמה דאתמר, בשעתא דרמש ליליא, אתו מזמרין לזמרא קמיה, אמר לון, לאו עידן הוא דהא שירתא אחרא, מזמרין בני בארעא.

בשעתא דאתפליג ליליא, אתער רוח צפון, וקודשא בריך הוא כדין עבד נוקמין,

וישראל עבדין שירתא בקול רם, (ס"א וישראל מזמרין ואמרו הלל בקול רם) וכדין עבד לון בני חורין מפלא, ומלאכין עלאי, וכל משריין פלהו, הוו צייתין להון לקליהון דישראל. בתר דאתגזרו, רשימו לבתיהון, מההוא דמא, ומדמא דפסחא, בתלת רשימין. (שמות יב) על המשקוף ועל שתי המזוזות.

מאי טעמא. הא אוקמוה בגין דאיהו רשימא

כשהוא יוצא ורואה אותו דם שהיה רשום על אותו פתח, חס על ישראל. זהו שכתוב ופסח ה' על הפתח וגו'. כאן יש להסתכל, אם הקדוש ברוך הוא בא והרג בארץ מצרים ולא שליח אחר, רשם זה שעל הפתח לשם מה, והרי הכל גלוי לפניו? ועוד, מה זה ולא יתן המשחית? ולא ישחית צריך לו להיות!

אלא ודאי כך זה, שכתוב (שם) וה' הכה כל בכור. וה' - הוא ובית דינו. ואותו בית דין פאן נמצא. (מכאן שבבל) ובכל צריך להראות מעשה כפי להנצל, שהרי כגון זה על המזבח, כפי שלא ימצא המשחית. זה במעשה, ובזמן שלא צריך את זה, כמו ראש השנה, שהוא יום הדין, ובעלי לשון הרע עומדים על ישראל, צריכים דברים, תפלות ובקשות, וצריכים להראות מעשה (ברוח ונפש) כמו שבארנו, והרי נתבאר. ובמה? בשופר, (להראות שופר) לעורר שופר אחר. ואנו מוציאים באותו קול רחמים ודין פאחד, הכל פראוי. כמו שלאותו שופר עליון מוציא קול שהוא כלל של אַחד. ולעורר רחמים אנו הולכים, ולשבר את בעלי הדין שלא ישלטו ביום הזה. וכשמתעוררים הרחמים, כל המנורות העליונות מאירות מצד זה ומצד זה, ואז (משלי טז) באור פני מלך חיים.

בא ראה, בשעה שהכהן (הגדול) מתפונן להדליק נרות למטה והיה מקריב קטרת בשמים, באותה שעה אז מנורות עליונות מאירות, ונקשר הכל פאחד, ושמחה וחדוה נמצאת בכל העולמות. זהו שכתוב (שם כז) שמן וקטרת ישמח לב, ועל זה בהעלתך את הנרות.

בהאי יומא. וכד רחמי מתערין, פלהו בוצינין עלאין נהרין מהאי גיסא ומהאי גיסא. פדין (משלי טז) באור פני מלך חיים.

הא חזי, בשעתא דכהנא (רבא) אתפונן לאדלקא בוצינין לתתא, והנה קריב קטורת בוסמין, בההוא שעתא פדין בוצינין עלאין נהרין, ואתקטר פלא כחדא, וחדו וחדוותא אשתכח בכלהו עלמין, הדא הוא דכתיב, (משלי טז) שמן וקטורת ישמח לב, ועל דא בהעלותך את הנרות.

קדישא, ומחבלא כד איהו נפיק, ורחמי ההוא דמא דהוה רשים על ההוא פתחא, חיים עלייהו דישראל, הדא הוא דכתיב ופסח יי על הפתח וגו'. הכא אית לאסתכלא, אי קדשא בריך הוא אתי וקטיל בארעא דמצרים, ולא שליח אחרא, רשימא דא דעל פתחא למה, והא כלא גלי קמיה. ותו, מהו ולא יתן המשחית, ולא ישחית מיבעי ליה.

אלא ודאי הכי הוא, דכתיב, (שמות יב) ויי הכה כל בכור. ויי: הוא ובית דינו.

וההוא בי דינא הכא אשתכח. (ס"א מכאן דככלא) ובכלא בעי לאחזאה עובדא, בגין לאשתזבא. דהא כגוונא דא על גבי מדבחא, בגין דלא אשתכח מחבלא.

האי בעובדא, ובזמנא דלא אצטריך האי, פגון ראש השנה, דאיהו יומא דדינא, ומאריהון דלישנא בישא קיימין עלייהו דישראל, בעינן מלין, צלותין ובעותין, ובעינן לאחזאה עובדא (ס"א ברוחא ונפשא) כמה דאוקימנא. והא אתמר, ובמה.

בשופר. (לאחזאה שופר) לאתערא שופרא אחרא. ואנן מפיקין בההוא קלא, רחמי ודינא כחדא, פלא בדקא יאות. כמה דההוא שופר עלאה, אפיק קלא דאיהו כללא כחדא. ולא תערא רחמי קאזלינן, ולתברא מאריהון דדינא, דלא ישלטון

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי יצחק, היו הולכים בדרך. פגעו באותם הרי קרדו. עד שהיו הולכים, הרים רבי אלעזר עיניו, וראה אותם הרים רמים, והיו חשוכים, ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר לאותם חברים, אלו אבא פאן, לא היינו פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי תורה בינינו, הדין פאן לא נמצא.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו'. פמה חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר יש סודות עליונים, והתורה פלה נקראת עליונה. ושנינו בשלש עשרה מדות של התורה: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל פלו יצא.

שהרי התורה, שהיא כלל עליון, אף על גב שיצא ממנה ספור אחד בעולם, ודאי לא באה להראות את אותו ספור, אלא להראות דברים עליונים וסודות עליונים. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל פלו יצא. משום שאותו ספור של התורה או אותו מעשה, אף על גב שהוא יוצא מכלל התורה, לא להראות על עצמו יצא בלבד, אלא להראות על אותו כלל עליון של התורה פלה יצא.

בגון זה, שכתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי פסוק זה יצא מכלל התורה, וכא בספור העולם. מה אכפת לנו אם שורה בזה או בזה, שהרי במקום אחד שישרה? אלא ללמד על הכלל פלו יצא. ואשריהם ישראל שנתנה להם תורה עליונה תורת אמת. ומי שאומר שאותו

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי יצחק, היו אזלי באורחא, פגעו באינון טורי קרדו, עד דהוו אזלי, זקף עינוי רבי אלעזר, וחמי אינון טורי רמאי, והוו חשוכן, ודחלן בדחילו. אמר רבי אלעזר לאינון חבריאי, אלו אבא הכא, לא הוה דחילנא, אבל כיון דאנן תלתא, ומלי דאורייתא ביננא, דינא הכא לא אשתכח.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתיב ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו', פמה חביבין מלי דאורייתא, דבכל מלה ומלה, אית רזין עלאין, ואורייתא כלא, עלאה אקרי. ותנינן בתליסר מכילן דאורייתא, כל דבר שהיה בכלל, ויצא מן הכלל, ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל פלו יצא.

דהא אורייתא דאיהי (דף קמ"ט ע"ב) פללא עלאה, אף על גב דנפיק מנה, חד ספור בעלמא. ודאי לא אתי לאחזאה על ההוא ספור, אלא לאחזאה מלין עלאין, ורזין עלאין. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל פלו יצא. בגין דההוא ספור דאורייתא, או ההוא עובדא, אף על גב דהוא נפקא מכללא דאורייתא, לאו לאחזאה על גרמיה נפק בלבד, אלא לאחזאה על ההוא פללא עלאה דאורייתא כלא נפק.

בגון האי דכתיב, (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי האי קרא מכללא דאורייתא נפק, ואתי בספור דעלמא. מאי אכפת לן, אי שרי בהאי, או בהאי, דהא באתר חד לישרי. אלא ללמד על הכלל פלו יצא. וזכאין אינון ישראל, דאתיהיב להו אורייתא עלאה אורייתא דקשוט. ומאן דאמר, דההוא ספורא

ספור של התורה, להראות על אותו ספור בלבד הוא בא - תפח רוחו. שאם כך, היא אינה תורה עליונה, תורת אמת, אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת.

בא ראה, מלך בשר ודם לא מכבודו לדבר דברי הדיוט, כל שכן לכתבם. ואם עולה בדעתך שמלך עליון הקדוש ברוך הוא לא היו לו דברים קדושים לכתב ולעשות מהם תורה, אלא שהוא פנס דברי הדיוטות, כמו דברי עשו, דברי הגר, דברי לכן ביצקב, דברי האתון, דברי בלעם, דברי בלק, דברי זמרי, וכנסם, וכל שאר הספורים שכתובים, ועשה מהם תורה.

אם כך, למה נקראת תורת אמת, (תהלים ט) תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישירים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזקב ומפז רב, אלה אותם דברי תורה? אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת, תורת ה' תמימה, וכל דבר ודבר בא להראות דברים (אחרים) עליונים. שאותו דבר של אותו ספור לא להראות על עצמו יצא בלבד בא, אלא להראות על אותו כלל הוא בא, כמו שבארנו.

בא ראה, ותנח התיבה וגו'. פסוק זה כך, כל שפן אחרים, (הפסוק הזה כך הוא, והרי נתבאר) בלשעה שדין תלוי על העולם והדינים שרויים, והקדוש ברוך הוא יושב על כסא דין לדון העולם באותו פסא, כמה רשומים נרשמו בו, כמה פתקים גנוזים בתוכו בתוף תיק המלך. כל הספרים שפתוחים שם נגזו, ומשום כך לא נשפח

דאורייתא, לאחזאה על ההוא ספור בלבד קאתי, תיפח רוחיה. דאי הכי, לאו איהי אורייתא עלאה, אורייתא דקשוט, אלא ודאי אורייתא קדישא עלאה, איהי אורייתא דקשוט.

הא חזי, מלך בשר ודם, לאו יקרא דיליה הוא, לאשתעי מלה דהדיוטא, כל שפן למכתב ליה, ואי סליק בדעתך, דמלכא עלאה קדשא ברוך הוא, לא הוו ליה מלין קדישין, למכתב ולמעבד מנייהו אורייתא, אלא דאיהו כניש כל מלין דהדיוטין, פגון מלין דעשו. מלין דהגר. מלין דלכן ביצקב. מלין דאתון. מלין דבלעם. מלין דבלק. מלין דזמרי. וכניש להו, וכל שאר ספורין דכתיבין, ועביד מנייהו אורייתא.

אי הכי, אמאי אקרי (מלאכי ב) תורת אמת, (תהלים ט) תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישירים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזקב ומפז רב. אלין אינון מלי דאורייתא. אלא ודאי אורייתא קדישא עלאה, איהו אורייתא דקשוט, תורת ה' תמימה. וכל מלה ומלה, אתייה לאחזאה מלין (אחריו) עלאין, דההוא מלה דההוא ספור, לאו לאחזאה על גרמיה בלבד קא אתייה, אלא לאחזאה על ההוא כללא קאתי, כמה דאוקימנא.

הא חזי ותנח התיבה וגו'. האי קרא כך, כל שפן אחרנין, (כ"א האי קרא כך איהו והא אתמר) בשעתא דדינא תלי על עלמא, ודינין שריין, וקודשא ברוך הוא יתיב על כורסייה דדינא למידן עלמא בההוא כורסייה, כמה רשימין אתרשימו ביה, כמה פיתקין גניזין בגויה, בגו אחמתא דמלכא, פלהו ספרים דפתיחו תמן אתגניזו, ובגין כך לא אתנשי

אחמתא דמלכא, פלהו ספרים דפתיחו תמן אתגניזו, ובגין כך לא אתנשי

דְּבַר מֵהַמֶּלֶךְ, וְכֹסֵף זֶה לֹא נִתְקַן
וְלֹא שׁוּרָה אֲלֵא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי,
שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין, יוֹם שְׁבוּ כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם נִפְקָדִים בּוֹ, כָּלֶם עוֹבְרִים
לִפְנֵי אוֹתוֹ כֹּסֵא. וְעַל זֶה וַתִּנַּח
הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, בַּחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי וְדָא, שֶׁהוּא דִין הָעוֹלָם.

עַל הָרִי אֶרְרֹט - אֵלּוּ (עֲמוּדֵי הַכֹּסֵא)
בְּעֵלֵי הַדִּין, בְּעֵלֵי יִבְכָּה וְיִלְלָה,
וְכֹלֶם שְׁלוּחִים (שְׁכֵלֶם שְׁקִטִים) בְּאוֹתוֹ
יוֹם לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִמָּה
בְּעֵלֵי מַגְנִים מִתְעוֹרְרִים בְּיוֹם זֶה,
וְכֹלֶם עוֹמְדִים תַּחַת אוֹתוֹ כֹּסֵא
בְּדִין הָעוֹלָם.

וְיִשְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה בְּאוֹתוֹ
יוֹם, וּמִבְקָשִׁים וּמִתְחַנְּנִים לִפְנֵי,ו
וְתוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא חָס עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ דִּין
לְרַחֲמִים, וְכָל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (שם פט) אֲשֶׁרִי
הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. וְעַל זֶה צָרִיךְ
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שְׁאוֹתוֹ שְׁתוֹקֵעַ
שִׂידַע עֵקֶר הַדְּבָר, וַיְכּוֹן בָּהּ
בַּתְרוּעָה, וַיַּעֲשֶׂה הַדְּבָר בְּחֻכְמָה,
וְעַל זֶה כָּתוּב אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי
תְרוּעָה, וְלֹא כָּתוּב תוֹקְעֵי תְרוּעָה,
וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

הֲרִבּוּ כָּל אוֹתוֹ יוֹם. כְּשִׁירַד
הַלֵּילָה עָלוּ לְמִקּוֹם אֶחָד, וּמִצְאוּ
מַעְרָה אַחַת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
יִכְנַס אֶחָד לְתוֹךְ הַמַּעְרָה, אִם
נִמְצָא מִקּוֹם שֶׁהוּא יוֹתֵר מִתְקַן.
נִכְנַס רַבִּי יוֹסִי, וַרְאָה מַעְרָה אַחֶרֶת
בְּתוֹכָהּ, אוֹר הִנֵּר בָּהּ. שָׁמַע קוֹל
אֶחָד שֶׁהִיא אוֹמֵר: בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת
הַנֵּרוֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יֵאָרוּ
שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת. כֵּאֵן לְקַחָה כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אוֹר, וְהָאֵם הַעֲלִינָהּ
מִתְעַטְרָת, וְכָל הַנֵּרוֹת מִמֶּנָּה
מְאִירִים. בָּהּ שְׁתֵּי שְׁלֵהֲבוֹת
דְּקִיקוֹת פּוֹרְחוֹת, כָּלֶם שׁוֹשְׁבֵינִין
(מִסְרָגִים) קְשׁוּרִים לְעֲלִינָהּ, וּמִשָּׁם
לְמַטָּה.

מִלָּה מִן מִלְכָּא, וְהָאִי כוֹרְסִיָּא לֹא אֲתִקָּן, וְלֹא
שְׂרִיא. אֲלֵא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דְּאִיהוּ יוֹמָא
דְּדִינָא, יוֹמָא דְכָל בְּנֵי עַלְמָא אֲתִפְקָדוּן בֵּיהּ,
כְּלָהוּ עֲבָרִין קָמִי הֵהוּא כְּרְסִיָּא. וְעַל דָּא, וַתִּנַּח
הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְדָאִי,
דְּאִיהוּ דִינָא דְעַלְמָא.

עַל הָרִי אֶרְרֹט, אֵלּוּ (סִמְכֵי כוֹרְסִיָּא) מְאָרִיהוֹן
דְּדִינִין, מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא וְיִלְלָא, וְכְלָהוּ
שְׁלִיחִין (ס"א דְכְּלָהוּ שְׁכִיבִין) בְּהֵהוּא יוֹמָא קָמִי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְכִמָּה מְאָרִי תְרִיסִין אֲתַעְרוּ בְּהָאִי
יוֹמָא, וְכְלָהוּ קָיִמִי תַחוֹת הֵהוּא פְּרִסִיָּא,
בְּדִינָא דְעַלְמָא.

וְיִשְׂרָאֵל מְצִלָּאן צְלוֹתָא בְּהֵהוּא יוֹמָא, וּבְעֵאן
וּמִתְחַנְּנִין קָמִיהּ, וְתוֹקְעִין בְּשׁוֹפָר,
וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָיִס עֲלֵיהוּ, וּמִהַפֵּךְ דִינָא
לְרַחֲמִי. וְכָל עֲלָאִי וְתַתָּאִי, פְּתַחִי וְאָמְרִי, (תהלים
פט) אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. וְעַל דָּא בְּעִינָא
בְּהֵהוּא יוֹמָא, דְּהֵהוּא דְתַקַּע, דִּידַע עֲקָרָא
דְּמִלָּה, וַיְכּוֹנוּן בֵּיהּ בַּתְרוּעָה, וַיַּעֲבִיד מִלָּה
בְּחֻכְמָתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי
תְרוּעָה, וְלֹא כְּתִיב תוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָא אֲתִמַּר.
אֲזִלוּ כָּל הֵהוּא יוֹמָא, כַּד רָמַשׁ לִילְיָא, סְלִיקוּ
לְחַד אֲתֵר, וְאֲשַׁכְחוּ חַד מְעֵרְתָא. אָמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, לִיעוֹל חַד גּוּ מְעֵרְתָא, אִי אֲשַׁתְּכַח
אֲתֵר דְּאִיהוּ יִתִּיר מִתְתַקַּן. עָאֵל רַבִּי יוֹסִי, וְחָמָא
מְעֵרְתָא אַחֶרָא בְּגוּיָהּ, נְהוּרָא דְשָׂרְגָא בֵּיהּ,
שָׁמַע חַד קְלָא דְהוּהוּ אָמַר, בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת
אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יֵאָרוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת. הֲכָא
נְטִילָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל נְהוּרָא, וְאָמָא עֲלָאָה (דף
ק"ג ע"א) מִתְעַטְרָא, וְכְלָהוּ בּוֹצִינִין מִינָה נְהַרִין.
בָּהּ תְרִין טוֹפְסִירִין דְּקִיקִין פְּרַחִין, שׁוֹשְׁבֵינִין
(ס"א שְׁכִיבִין) כְּלָהוּ קְטָרִין לְגַבִּי עֲלָאָה, וּמִתְמַן
לְתַתָּא.

שָׁמַע רַבִּי יוֹסִי וְשָׁמַח. בָּא אֶל רַבִּי אֱלֶעָזָר. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלֶעָזָר, וְנָכְסוּ, שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְדִּימָנוּ הַיּוֹם הַזֶּה לְהַרְחִישׁ לָנוּ בְּנֵסִים. נִכְנְסוּ. בִּינוֹן שְׁנַכְנְסוּ, רָאוּ שְׁנֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, (תהלים לו) מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנַפְיָךְ יַחְסִיּוּן. קָמוּ אֵלֶּה, וַיֵּשְׁבוּ כָלֶם, וְשָׁמְחוּ כָלֶם. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים, שְׁמַצָּאנוּ אֶתְכֶם. חֲסִד עֲשֵׂה לָנוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמָקוֹם זֶה. עֲכָשׁוּ הַדְּלִיקוּ גִירוֹת.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, בְּהַעֲלַתְךָ אֶת הַגִּירוֹת, בְּהַעֲלַתְךָ מִמֶּשׁ, בְּהַדְּלַקְתָּךְ. שֶׁהָרִי פָּאֲחַת נַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן שְׁתֵּי עֲבוּדוֹת, שֶׁהֵן קָשֶׁר אֶחָד, וּמַה? שְׁמֵן וּקְטֹרֶת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב, דְּכַתִּיב, (שמות ל) וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֹן וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַגִּירוֹת בֵּין הָעֲרִפִּים יִקְטִירָנָהּ. מַה שׁוֹנָה כָּאֵן בְּהִיטִיבוֹ, וּמַה שׁוֹנָה שֵׁם וּבְהַעֲלֹת? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַפֵּל דְּבָר אֶחָד.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּהִיטִיבוֹ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שיר השירים א) כִּי טוֹבִים דְּדִידְךָ מֵיָּיִן. טוֹבִים - רוֹוִי יָיִן, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ירמיה מד) וְנִשְׁבַּע לְחֵם וְנִהְיָה טוֹבִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הֵטְבָה מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תָמִיד. וּבְהַעֲלֹת, שֶׁהָרִי בְּזִמְן שְׁמֵשְׁקִים וּמְרוּיִם מִהַשְׁקָאֵת הַנַּחֲל, אֲזַ עֲלִיּוֹנִים מִתְעַלִּים, וּבְרַכּוֹת (עליונות וּתְחִיבוֹת) נִמְצָאוֹת בְּכָלֶם, וְשִׁמְחִים כִּפְלָל. וְעַל זֶה וּבְהַעֲלֹת.

רַבִּי אַחָא אָמַר, בְּשַׁעֲבָה שְׁעַמְקַ הַפֵּל מֵאִיר, (שְׁתַּנּוּם הַפֵּל מֵאִיר) מֵאִיר בְּנַחֲל, וְהַנַּחֲל שׁוֹפֵעַ (מֵאִיר) בְּדִירָךְ יֵשֶׁר לְהַשְׁקוֹת הַפֵּל, וְאֲזַ כְּתוּב בְּהַעֲלֹת (בְּהִיטִיבוֹ), מִשּׁוּם שֶׁזֶה יוֹצֵא

שָׁמַע רַבִּי יוֹסִי וְיַחְדִּי, אֶתְאָ לְגַבִּי רַבִּי אֱלֶעָזָר, אָמַר לִי רַבִּי אֱלֶעָזָר, נִיעוּל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְדִּים לָן הָאִי יוֹמָא, לְאֶתְרַחֲשָׁא לָן בְּנֵסִין. עָאלוּ, כִּיּוֹן דְּעָאלוּ, חָמוּ תְרִין בְּנֵי נִשְׂאָ, דְּהוּוּ לְעָאן בְּאוּרִייתָא. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, (תהלים לו) מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנַפְיָךְ יַחְסִיּוּן. קָמוּ אֵלֶּיִן, וַיִּתְּבִי כְלָהוּ, וַיַּחְדּוּ כְלָהוּ, אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, מַה יִּקְרַח חֲסִדְךָ אֱלֹהִים, דְּאִשְׁפַּחְנָא לָכוּ. חֲסִד עֲבַד לָן קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֶתְרָ דָּא, הַשְׁתָּא אֲדִלְיקוּ בּוֹצִינִין.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר. (במדבר ח') בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַגִּירוֹת, בְּהַעֲלוֹתְךָ מִמֶּשׁ, בְּאֲדִלְקוּתְךָ. דְּהָא כְּחֻדָּא אֶתְעֵבִיד עַל יְדָא דְכַהֲנָא תְרִין פּוּלְחָנִין. דְּאִינוּן קְשׁוּרָא חֻדָּא. וּמֵאֵן אִינוּן. שְׁמֵן וּקְטֹרֶת. כְּדַכְּתִיב, (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב. דְּכַתִּיב, (שמות ל) וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֹן וּגוֹ'. וְכַתִּיב וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַגִּירוֹת בֵּין הָעֲרִפִּים יִקְטִירָנָהּ. מֵאִי שְׁנָא הֵכָא בְּהִיטִיבוֹ, וּמֵאִי שְׁנָא הָתָם וּבְהַעֲלֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּפְלָא חַד מְלָה.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּהִיטִיבוֹ: כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר (שיר השירים א) כִּי טוֹבִים דְּדִידְךָ מֵיָּיִן. טוֹבִים: רוֹוִי חֻמְרָא. כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר, (ירמיה מד) וְנִשְׁבַּע לְחֵם וְנִהְיָה טוֹבִים. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הֵטְבָה מִמֶּשׁ. כְּמַה דְּאֶתְ אָמַר (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תָמִיד. וּבְהַעֲלֹת, דְּהָא בְּזִמְנָא דְּאֶתְשַׁקְיִין וְאֶתְרוּיִין מִשְׁקִיו דְּנַחֲלָא, כְּדִין עֲלִיּוֹן עֲלִיּוֹא, וּבְרַכּוֹן (כ"א עֲלִיּוֹן וְתַתְּאִין) אִשְׁתַּפְּחוּ בְּכַלְהוּ, וַיַּחְדּוּ בְּכָלֶא. וְעַל דָּא וּבְהַעֲלֹת.

רַבִּי אַחָא אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְעַמִּיקָא דְכִלְא נְהִיר, (כ"א דְסַתְּנִיקָא דְכִלְא נְהִיר) נְהִיר בְּנַחֲלָא. וְנַחֲלָא, נְגִיד (כ"א נְהִיר) בְּאַרְחַ מִיִּשְׁרָ לְאִשְׁקָאָה כִלְא. כְּדִין כְּתִיב, בְּהַעֲלֹת (כ"א בְּהִיטִיבוֹ) בְּגִין דְּהָא מְעוּמְקָא

מעמק הפל. בהעלת, שבא מצד
עליון של עמק (של סתום) הפל
שנקרא מחשבה. והכל דבר אחד.
ואז כנסת ישראל מתברכת,
וברכות נמצאות בכל העולמות.

רבי יצחק פתח, כתוב (מלכים-א ח)
בנה בניתי בית זבל לך מכוון
לשבתך עולמים. בית זבל, בית
זבול ודאי. כשנפקדו בדיה פל
גנזי המלך ושולטת בהם, אז
נקרא בית זבול. ורקיע אחד יש
שנקרא זבול, שהרי זה נמצא
לקבל ברכות ולסדר הכל, וזה
נקרא בית זבול.

בא ראה, כתוב (דברים לג) ולזבולן
אמר שמח זבולן בצאתך
ויששכר באהלך. מלמד
שהשתפפו כאחד. זה יוצא ועורף
קרב, וזה יושב ועוסק בתורה,
וזה נותן חלק לזה, וזה נותן חלק
לזה. בחלק זבולון הים, וכנסת
ישראל נקראת ים פנרת. וכך
ראוי, משום שתכלת זו יוצאת
משם, ופרשוה, שהרי למטה כמו
שלמעלה. ים פנרת למעלה - ים
פנרת למטה, תכלת למעלה -
תכלת למטה, והכל במקום אחד.
ועל זה ירש זבולון, לצאת לערף
קרב. ומנין לנו שכן זה? שכתוב
(שם) עמים הר יקראו שם יזבחו
זבחי צדק. זבחי צדק בודאי. מה
הטעם? כי שפע ימים יינקו.
ויששכר חלקו בתורה, ונותן
לזבולון חלק של התורה בודאי.
ועל זה השתפפו כאחד, להתברך
זבולון מיששכר, שבכפת התורה
היא ברפת הכל.

רבי אבא אמר, ירשת התורה
בודאי כף היא, ודרגה ששית זו
נותנת שכר (ששית אחת נותנת שכר)
תורה, ומורישה לה לכנסת
ישראל, מוריש הלבן לתכלת.

משיכיר בין תכלת ללבן,

דכלא נפקי, בהעלת דאתי מסטרא עלאה,
(בראשית כ"א א') דעמיקא (ס"א דסתימא) דכלא, דאקרי
מחשבה. וכלא חד מלה, וכדין כנסת ישראל
אתברכא, וברכאן אשתפחי בכלהו עלמין.

רבי יצחק פתח, פתיב (מלכים א ח)
בנה בניתי בית
זבל לך מכוון לשבתך עולמים. בית זבל,
בית זבל ודאי, פד אתפקדו בידהא, פל גנזי
מלכא, ושלטא בהו. פדין אקרי בית זבול.
ורקיע חד אית דאקרי זבול, דהא דא אשפח
לקבלא ברכאן, ולסדרא כלא, והאי אקרי בית
זבול.

הא חזי, פתיב (דברים לג) ולזבולן אמר שמח זבולן
בצאתך ויששכר באהלך, מלמד
דאשתפפו כחדא. דא נפיק ואגח קרבא, ודא
יתיב ולעי באורייתא. ודא יהיב חולקא לדא,
ודא יהיב חולקא לדא. בחולקיה דזבולון ימא,
וכנסת ישראל אקרי ים פנרת. והכי אתחזי,
בגין דהא תכלת נפיק מתמן, ואוקמוה, דהא
לתתא כגוונא דלעילא, ים פנרת לעילא, ים
פנרת לתתא. תכלת לעילא, תכלת לתתא,
וכלא באתר חד.

ועל דא ירית זבולון, למיפק לאגחא קרבא,
ומנלן דהכי הוא. דכתיב, (דברים לג) עמים
הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק. זבחי צדק
ודאי. מאי טעמא. פי שפע ימים יינקו.
ויששכר חולקיה באורייתא, ויהיב לזבולון
חולקא דאורייתא ודאי, ועל דא אשתפפו
כחדא, לאתברכא זבולון מיששכר, דברכתא
דאורייתא, היא ברכתא דכלא.

רבי אבא אמר, אחסנתא דאורייתא ודאי הכי
הוא, ודרגא דא שתיתאה יהיב אגר (ס"א
חד שתיתאה יהיב אגר) אורייתא, ואחסין לה לכנסת
ישראל, אחסין חוורא לתכלתא. ועל דא תנינן,

דִּישְׁתַּמּוּדְעַן גּוּוּנִי, דְּהָא כְּדִין אַקְרִי בְּק"ר, וְחַוּוּרָא אֲתִי לְעֵלְמָא, וְתַכְלֵתָא אֲתַעְבֵּר. וְעַל דָּא כָּל קְרַבִּין דְּמִלְפָּא, וְכָל זַיְיָנִי מִלְפָּא בִידְהָא אֲתַמְנָן, וְהָא אוּקְיַמְנָא.

בְּאֵר חֲפְרוּהָ שְׁרִים פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, (במדבר כא)
בְּאֵר, דָּא פְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. חֲפְרוּהָ שְׁרִים, דָּא אַבָּא וְאַמָּא, דְּאוּלִּידוּ לָהּ. פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, אֲלִין אַבְהֶן. דְּכְתִיב, (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְגו'. בְּגִין (דף ק"נ ע"ב)
לְאַתְבָּרְכָא מְנַהוּן, עַל יְדֵי דְדַרְגָּא חַד, וּמְנוּ. צַדִּיק דְּקָאִים עָלָהּ. וְעַל דָּא אַמְרִינָן, כִּד הָאִי בְּאֵר נְטֻלָּא, בְּסִיוְעָא דְאַבְהֶן נְטֻלָּא.

וְאַקְרִי בְּאֵר, וְאַקְרִי יָם. אַקְרִי בְּאֵר, בְּשַׁעֲתָא דִּיצְחָק נְפִיק מְזַיְינָא מִסְטָרָא דְאִימָא, וְאֲתִי לְאַמְשַׁכָּא אַבְתָּרָא דְדָא, וּמְלִי לָהּ, כְּדִין אַקְרִי בְּאֵר דִּיצְחָק. בְּאֵר דְּמַרְיָם. וְהָא אוּקְמוּהָ. יָם כִּד אֲתַנְהַרָא מְנַהַרָא עֲלָאָה דְאַבָּא, כְּדִין אַקְרִי יָם, דְּנַחֲלִין אַזְלִין לְגִוּוּהָ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר פֶּל הַנַּחֲלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלָא. (קהלת א)

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, (ברכות א) מְשִׁפְּרִי בֵּין תַּכְלֵת לְלֶבֶן, שִׁינְדְעוּ הַגּוּוּנִים, שְׁהָרִי אִז נִקְרָא בְּק"ר, וְהַלְבָּן כָּא לְעוֹלָם, וְהַתַּכְלֵת נַעְבֵּר. וְעַל זֶה כִּל קְרַבּוֹת הַמֶּלֶךְ וְכָל פְּלִי זֵין הַמֶּלֶךְ נִמְנוּ בִידְיָהּ, וְהָרִי בְּאַרְנוּ. בְּאֵר חֲפְרוּהָ שְׁרִים פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם. בְּאֵר - זֶה פְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. חֲפְרוּהָ שְׁרִים - זֶה אַבָּא וְאַמָּא שְׁהוּלִידוּ אוֹתָהּ. פְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם - אֵלוּ הָאֲבוֹת, שְׁכַתּוּב (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְגו'. בְּשִׁבִיל לְהַתְבַּרְךָ מֵהֶם עַל יְדֵי דְרָגָה אַחֲרָת. וּמִי הַדְרָגָה? צַדִּיק שְׁעוּמֵד עָלֶיהָ. וְעַל זֶה אַמְרָנוּ, כְּשֶׁבָּאֵר זֶה נּוֹטְלָת - בְּסִיוְעָא הָאֲבוֹת נּוֹטְלָת.

וְנִקְרָאתָ בְּאֵר, וְנִקְרָאתָ יָם. נִקְרָאתָ בְּאֵר בְּשַׁעֲתָא שִׁינְדְעוּ יוֹצֵא מְזִין מְצַד אִמָּא וּבָא לְהַמְשִׁיף אַחֲרֵי זֶה וּמְמַלָּא אוֹתָהּ, אִז נִקְרָאתָ בְּאֵר יִצְחָק, בְּאֵר מַרְיָם, וְהָרִי בְּאַרְנוּ. יָם, כְּשֶׁמְאִירָה מְאוּר עֲלִיּוֹן שֶׁל אַבָּא, אִז נִקְרָאתָ יָם, שְׁנַחֲלִים הוֹלְכִים לְתוֹכָהּ, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר (קהלת א) כִּל הַנַּחֲלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלָא.

וּמִיּוֹמָא דְגַלְתָּה כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל בְּגַלּוּתָא, כְּתִיב (איוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנִּי יָם, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְנַהֲרִי יַחֲרַב וְיָבֵשׁ, דָּא צַדִּיק. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבָד וְגו'. דְּהוּא הָוָה נַהֲרִי עֲלָאָה וְיִקְרָא, דְּעֵייל בְּגוּוּהָ, וְהוּא כְּנִישׁ כֶּל אֵינּוֹן נַהֲרִין וְנַחֲלִין, דְּנַגְדִּין מְנַגִּידוּ דְּהוּא נַהֲרִי קְדִישָׁא, דְּלֵא פְּסִקִין מִיּוֹמֵי לְעֵלְמִין, דְּנַגְדִּין וְנַפִּיק מְעַדְן עֲלָאָה, וְהוּא עֵייל בְּגוּוּהָ וּמְלִי אַגְמָהָא, וּמְתַמְּן יִרְתִּין עֲלְמִין כְּלָהוּ (אמנונו ורתינו) בְּרַפְּן בְּכֻלָּא.

וּמִיּוֹמָא דְגַלְתָּה כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל בְּגַלּוּתָא, כְּתִיב (איוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנִּי יָם, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְנַהֲרִי יַחֲרַב וְיָבֵשׁ, דָּא צַדִּיק. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבָד וְגו'. דְּהוּא הָוָה נַהֲרִי עֲלָאָה וְיִקְרָא, דְּעֵייל בְּגוּוּהָ, וְהוּא כְּנִישׁ כֶּל אֵינּוֹן נַהֲרִין וְנַחֲלִין, דְּנַגְדִּין מְנַגִּידוּ דְּהוּא נַהֲרִי קְדִישָׁא, דְּלֵא פְּסִקִין מִיּוֹמֵי לְעֵלְמִין, דְּנַגְדִּין וְנַפִּיק מְעַדְן עֲלָאָה, וְהוּא עֵייל בְּגוּוּהָ וּמְלִי אַגְמָהָא, וּמְתַמְּן יִרְתִּין עֲלְמִין כְּלָהוּ (אמנונו ורתינו) בְּרַפְּן בְּכֻלָּא.

הָא חַזִּי, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְבָּרְכָא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, עֲלְמִין כְּלָהוּ אַתְבָּרְכָן, וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מְתַבְּרְכִים, וְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה יוֹנְקִים וּמְתַבְּרְכִים בְּגַלְלָהּ. וְהָרִי בְּאַרְנוּ שְׁהִיא מְגַנָּה עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ

שנתבאר.

כתוב (שמות יד) ויסע מלאך האלהים ההלך וגו'. מלאך האלהים - זו כנסת ישראל. והרי בארנו שאותה שעה בסיוע האבות לוקחת. וכשהם נמצאים אצלה, הפל נמצאים. ומשום כך נמסר בפסוקים אלו שם הקדוש, שכולל בהם האבות, כמו שבארנו. פסוק אחד פסדר, ואחד למפרע, ואחד פסדר.

ויסע מלאך האלהים ההלך וגו' - זה פסדר, משום שאברהם נמצא כאן וכל אותם שבאים מצדו, ועל כך הוא פסדר כמו זה. כאן התעטר אברהם בעטרתיו ועטר את כנסת ישראל, ואותיות אלו פלן בדרך ישר ללכת ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ועל זה כתוב ויסע. אימתי לוקחים במשאותיהם? הוה אומר ביום, כשמאיר השמש, וזהו פסוק אחד שהוא בשבעים ושנים אותיות. שני של יצחק, כך גם שנמצא בשבעים ושנים אותיות, להמצא בדין לגבי המצרים ולגבי ישראל ברחמים. ועל זה כתוב ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל, למול אלה ולמול אלה. ויהי הענן והחשך, שפך הוא יום של יצחק, שמענן היה, ענן וחשך ממנו הוא. ומשום כך סודר האותיות למפרע, (בדרך עקב) ולא בדרך ישר כמו זה.

ועל זה כל האותיות למפרע, שכתוב ויהי הענן והחשך. שפיון שנכנס יצחק בדיניו, לא קרב זה אל זה. כתוב זה אל זה. אותם שבאו מצד אברהם לא קרבו זה לזה, שהרי לא יכלו, משום שבאר זו נדבקה ביצחק, כמו

ינקין ומתברכן בגינה. והא אוקימנא דהיא אגנא עלייהו, דישראל, כמה דאתמר.

בתיב (שמות יד) ויסע מלאך האלהים ההלך וגו'. מלאך האלהים דא כנסת ישראל. והא אוקימנא, דההיא שעתא, בסיוע דאבהן נטלא. וכד אינון משתפחין לגבה, פלא משתפחי. ובגין כך אתמסר באלין קראי שמא קדישא, דכליל בהון אבהתא, כמה דאוקימנא. חד קרא כסדרא, וחד למפרע, וחד פסדרא.

ויסע מלאך האלהים ההלך וגו', דא כסדרא בגין דאברהם אשתכח הכא, וכל אינון דאתו מסטריה, ועל דא איהו כסדרא כגוונא דא.

הכא אתעטר אברהם בעטרוי, ואעטר לה לכנסת ישראל, ואלין אתוון פלהו בארץ מישר, למיהך ביממא. דכתיב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ועל דא כתיב ויסע, אימתי נטלין במטלנייהו, הוי אימא ביממא, כד נהיר שמשא. ודא חד קרא דאיהו בשבעין ותריין אתוון.

תניינא דיצחק, הכי נמי דאשתכח בשבעין ותריין אתוון, לאשתכחא בדינא לגבי מצראי ולגבי ישראל ברחמי. ועל דא כתיב, ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל, לקביל אלין ולקביל אלין. ויהי הענן והחשך, דהכי הוא יומא דיצחק, דעיבא הוי, עננא וחשוכא מניה הוא. ובגין כך סדורא דאתוון למפרע, (באורחא עקיבא) ולא בארץ מישר, כגוונא דא.

ועל דא אתוון פלהו למפרע, דכתיב ויהי הענן והחשך, דכיון דעאל יצחק בדיניו, לא

קרב זה אל זה. פתיב זה אל זה, אינון דאתו מסטרא דאברהם, לא קריבו

שנאמר ויאר את הלילה. שששהתמלאה להתחבר (להתחזק) ביצחק, לא קרב זה אל זה ולא יכל להתקרב, עד שבא יעקב והתחבר באברהם, ולקח את יצחק ושם אותו באמצע, ואז התקשרה האמונה זה בזה וזה בזה, ונצלו ישראל.

ושנינו, במקום שנמצאים האבות, שאר הצדיקים נמצאים אפס, ועל זה שם זה עולה לצדדים אחרים מפרדים, אף על גב שכלם יוצאים לדרך אחד.

בשמיארה בא"ר זו מצד יצחק ונקשרת בו, נעשה ים הגדול פקיה, וגלים חזקים עולים ויורדים בוצף ורגז בתקיפות, נוטל למעלה, עולה, ויורד למטה. אברהם בא מולו (כנגדו), ומתוף רגז ווצף וחמה ותקיפות זה אל זה לא היו מתקרבים, עד שבא יעקב ושוכף הרגז, וממיה ושובר גלי הים. זהו שכתוב (שמות ט"ו) ויט משה את ידו על הים ויולף ה' את הים ברוח קדים עזה וגו'. מה זה ברוח קדים עזה? זו רוח יעקב, עזה, תקיפה למולו לשבר רגז ים זה. וישם את הים לחרבה ויבקעו המים, (הוא) רוקן הים ממי רגז, ונחלקו המים לצד אברהם ולצד יעקב. זהו שכתוב ויבקעו המים, לצד זה ולצד זה, ועל כף כל האותיות בדרך ישר פראוי.

אלה אותיות בדרך ישר בצד יעקב, וכל אותם שבאו מצדו וכשבא יעקב, התחבר באברהם ולקח את יצחק, והשרהו באמצע. אז התקשרה האמונה זה בזה וזה בזה. ועל זה מעשה בתקוה בשם הקדוש בזווג האבות נודע, שהוא קשר אחד,

באמצעייתא. פדין אתקשר מהימנותא דא ברא ודא ברא, ועל דא, עובדא בתקונא בשמא קדישא

דא ברא. דהא לא יכלין, בגין דהאי באר אתדבקא ביצחק. פמה דאת אמר, ויאר את הלילה. דכד אתמלויא לאתחברא (ס"א לאתקפא) ביצחק, לא קרב זה אל זה, ולא יכל לקרבא. עד דאתא יעקב, ואתחבר באברהם, ונטל ליצחק, ושאר יליה באמצעייתא, פדין אתקשר מהימנותא דא ברא ודא ברא, ואשתזיבו ישראל.

ותנינו, באתר דאבהתא אשתכחי, שאר צדיקייא משתכחי גבייהו, ועל דא שמא דא, סליק לסטרין אחרנין מתפרשו, אף על גב דכלהו נפקין לארחה חד.

בר נהרא האי בא"ר מסטרא דיצחק, ואתקשר ביה, אתעביד ימא רבא תקיפא, וגלגלין תקיפין, סלקין ונחתין בוצף ורוגזא בתקיפו, נוטיל לעילא, (דף קנ"א ע"א) סליק, ונחתית לתתא, אברהם אתי לקבלא (ס"א לגבליה), ומגוז רוגזא וזעפא וחימתא ותקיפו, זה אל זה לא הוו מתקרבין, עד דאתא יעקב, ושכיף רוגזא, ומאיך ותבר גלגלי ימא, הדא הוא דכתיב, (שמות יד) ויט משה את ידו על הים ויולף ה' את הים ברוח קדים עזה וגו'. מאי ברוח קדים עזה. דא רוח יעקב, עזה תקיף לקבליה, לתברא רוגזא דהאי ימא. וישם את הים לחרבה ויבקעו המים (נ"א הווא) אריק ימא מימי רוגזין, ואתפליגו מיא לסטרא דאברהם ולסטרא דיעקב, הדא הוא דכתיב ויבקעו המים לסטרא דא ולסטרא דא. ועל דא אתוון פלהו בארז מישר פדקא יאות.

אלין אתוון בארז מישר, בסטר דיעקב, וכל אינון דאתו מסטריה, וכד אתא יעקב,

אתחבר באברהם, ונטל ליצחק, ושאר יליה באמצעייתא. פדין אתקשר מהימנותא דא ברא ודא ברא, ועל דא, עובדא בתקונא בשמא קדישא

קָשֶׁר נֶאֱמָן, לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה
שְׁלֵמָה, וּבְזוּוּג הָאֲבוֹת כְּאֶחָד
נַעֲשֶׂה הַכֹּל.

וְיִוָּדְעִים הַחֲכָרִים לְלַכֵּת בְּדַרְךְ
יֶשֶׁר, לְהַתְקִין מַעֲשֵׂה כְּרֹאוּי,
וּבְשֵׁם זֶה קָשֶׁר הָאֲבוֹת, נִמְצְאוּ
דְרָכִים לְדִין וּלְרַחֲמִים, לְסִיּוּעַ,
לְחֶסֶד, לְיִרְאָה, לְתוֹרָה, לְחַיִּים,
לְמוֹת, לְטוֹב, לְרַע. אֲשֶׁרֵיהֶם
הַצְּדִיקִים שְׂיִוָּדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה
וְיִוָּדְעִים לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הָרִי הָאֲבוֹת בְּמַסְעוֹת, בְּמַעֲשִׂים,
בְּקִשְׁרִים שְׂמַתְקֻשְׁרִים זֶה בְּזֵה.
וּכְשֶׂמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד, אֵין מִי
שְׂיִקוּם לְפָנֵיהֶם. וְשִׁנְיָנוּ, בְּמִקוּם
שֶׁהָאֲבוֹת נִמְצְאוּ, שְׂאֵר
הַצְּדִיקִים נִמְצְאוּ עֲלֵיהֶם. וְעַל
זֶה שֵׁם זֶה עוֹלָה לְצַדִּיקִים אֲחֵרִים
נְכַדְרִים, אֵף עַל גַּב שְׂפָלָם יוֹצְאִים
לְדַרְךְ זֶה.

הַשְּׁלֵמָה מִחַהֲשַׁמְמוֹת סִימָן ח

שְׁבָעָה יָמִים עֲלִיוֹנִים כְּרֹא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם,
וְעֲלֵיהֶם שְׂתַל וּבְנָה עוֹלָמוֹת. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה',
וְלֹא כְּתוּב בְּשֵׁשֶׁת.

וּכְנִגַּד אוֹתָם שְׁבָעָה יָמִים עֲלִיוֹנִים
כְּרֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ
שְׁבָעָה צְדִיקֵי אָמֶת, לְהַעֲמִידָם
וּלְהַאֲרִי לָהֶם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּנִגַּד
יוֹמוֹ, וְשְׂתַל אוֹתָם כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּדוֹר שְׂרֹאוּי, וְהֵם אֲבוֹת הָעוֹלָם,
אֲבָרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב יוֹסֵף מִשֶּׁה
אֲהָרֹן דָּוִד.

וְהֵם נְקֻרָאִים הָרִים, הָרְרֵי קָדֵם,
שֶׁהֵם תְּלוּיִים מֵאוֹתָם שְׁבָעָה יָמִים
עֲלִיוֹנִים, וְהַשְּׁבִיעִי שְׂעוֹמֵד
לְפָנֵיהֶם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (זכריה יב) וּבֵית
דָּוִד כְּפֹלְהִים כְּמֶלֶךְ ה' לְפָנֵיהֶם.

בְּזוּוּגָא דְאַבְהֵן אֲשֶׁתְּמוֹדַע, דְּאִיהוּ קְשׁוּרָא חַד,
קְשׁוּרָא מְהִימְנָא, לְמַהוּי רְתִיכָא שְׁלִימְתָא.
וּבְזוּוּגָא דְאַבְהֵן כְּחָדָא, אֲתַעֲבִיד כְּלָא.

וְיִדְעִין חֲבֵרִיָּא לְמִיהָךְ בְּאַרְחַ מִיֶּשֶׁר, לְאַתְקִנָּא
עוֹבְדִין כְּדָקָא יְאוּת, וּבְשִׂמָא דָּא קְשׁוּרָא
דְאַבְהֵן, אֲשֶׁתְּכַחוּ אוֹרְחִין לְדִינָא, וּלְרַחֲמֵי,
לְסִיּוּעַ, לְחֶסֶד, לְדַחִילוֹ, לְאוֹרֵייתָא, לְחַיִּי,
לְמוֹתָא, לְטָב, לְבִישׁ. זְכָאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָּא,
דִּי־דְעִין אוֹרְחוּי דְאוֹרֵייתָא, וְיִדְעִין לְמִיהָךְ
בְּאוֹרְחוּי דְמֶלֶכָא קְדִישָׁא, זְכָאִין אֵינּוֹן בְּעֶלְמָא
דִּין וּבְעֶלְמָא דְאַתִּי.

הָא אַבְהֵן בְּמִטְלָנִין, בְּעוֹבְדִין, בְּקְשׁוּרִין
דְמַתְקֻשְׁרֵי דָּא בְּדָא. וְכַד מַתְחַבְּרִין כְּחָדָא,
לִית מָאן דִּיקוּם קְמִייהוּ. וְתַנִּינֵן, בְּאַתְר
דְאַבְהֵתָא אֲשֶׁתְּכַחוּ, שְׂאֵר צְדִיקֵיָּא מִשְׂתַּכְּחֵי
גְּבִייהוּ. וְעַל דָּא שְׂמָא דָּא סְלִיק לְסִטְרִין
אַחֲרָנִין מִתְפָּרְשֵׁן, אֵף עַל גַּב דְכֻלְהוּ נְפֻקִין
לְאַרְחָא חַד.

הַשְּׁלֵמָה מִחַהֲשַׁמְמוֹת (סִימָן ח)

שְׁבָעָה יוֹמִין עֲלֵאִין, בְּרֹא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא
בְּעֶלְמָא. וְעֲלֵייהוּ שְׂתִיל וּבְנֵי עֲלָמִין.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שְׂמוֹת כ) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
ה', וְלֹא כְּתִיב בְּשֵׁשֶׁת.

וּלְקַבִּיל אֵינּוֹן שְׁבָעָה יוֹמִין עֲלֵאִין, בְּרֹא
בְּאַרְעָא שְׁבָעָה זְכָאִי קְשׁוּט, לְקִימָא
לוֹן, וְלֹאֲנַהֲרָא לוֹן, כֹּל חַד וְחַד לְקַבִּיל יוֹמִיָּה.
וְשְׂתִיל לָהּ, כֹּל חַד וְחַד בְּדָרָא דְאַתְחַזִּי לִיהּ.
וְאֵינּוֹן אַבְהֵן דְעֶלְמָא, אֲבָרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
וְיוֹסֵף וּמִשֶּׁה וְאַהֲרֹן וְדָוִד.

וְאֵינּוֹן אֵיקְרוּן הָרִים, הָרְרֵי קָדֵם, דְּאֵינּוֹן תְּלִיזִין
מֵאֵינּוֹן שְׁבָעָה יוֹמִין עֲלֵאִין. וְשְׁבִיעֵאָה
דְקִימָא קְמִייהוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (זכריה יב) וּבֵית
דָּוִד כְּפֹלְהִים כְּמֶלֶךְ ה' לְפָנֵיהֶם.

ואף על גב דאיהו שביעא, ופד אתפליל ביה ביוסף, ויהיב ליה תפנוקא מבי מלפא, אקרי אוף איהי שביעא.

וברהו אחידו בה בשכינתא, ברזא דשבעה. בגין דשכינתא אקרי בת שבע. בת מאימא עילא, דאיהי כללא דשבע דרגין דעמה. ואיהי דרגא דצדק, עשירא דאינון ספירין, דאיקרי בהו קדשא ברין הוא.

ונקרא שביעי בפתוב, שפתוב (דברי הימים-א כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל וכו', עד הממלכה. ומה הטעם? והרי היא רביעית לימים! אלא בגלל נטיעה אחרונה ונקללת בשביעית, משום כך לקחה שמו, והכל אחד.

וכך אחד ואחד מהאבות ידע את הקדוש ברוך הוא מתוך דרגתו ואחז בו באותה דרגה. אברהם ידע את הקדוש ברוך הוא מתוך אספקלריה שלו, שהיא מדת הגדלה, מדת החסד, שהיא ימין המלך, ועל כך הוא אחז בה ולא עזב אותה לעולמים, ועשה טוב עם כל בני העולם, ופרשוהי שהרי מעשיו העלוהו לדרגה הזאת.

יצחק ידע אותו בדרגת הגבורה, שנקראת פחד יצחק, ופחד ממנו לעולמים. יעקב ידע אותו מתוך דרגת התפארת, שהוא כלול מחסד ומפחד, ונקרא אמת, ואחז אותה, זהו שפתוב תתן אמת ליעקב.

יוסף ידע את הקדוש ברוך הוא מתוך אותה אספקלריה שנקראת כל, ונקרא יסוד, ועל זה נקרא יוסף כלכל, שכתוב ויכלכל יוסף, וכתוב ונקרא יסוד עולם. משה ואהרן הם שני כרובים שנשמע קול של מעלה מביניהם, ועל זה נתנה תורה על דם, זהו

ואף על גב דאיהו שביעא, ופד אתפליל ביה ביוסף, ויהיב ליה תפנוקא מבי מלפא, אקרי אוף איהי שביעא.

וברהו אחידו בה בשכינתא, ברזא דשבעה. בגין דשכינתא אקרי בת שבע. בת מאימא עילא, דאיהי כללא דשבע דרגין דעמה. ואיהי דרגא דצדק, עשירא דאינון ספירין, דאיקרי בהו קדשא ברין הוא.

ואיקרי שביעא בקרא, (דברי הימים א כט) דלך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל וכו', עד הממלכה. ומאי טעמא, והא רביעא היא ליומי. אלא בגין דאיהי נטיעה בתרא, ואתפלילת בשביעא, בגין כך נטלה שמה, וכולא חד.

וכך חד וחד מאבהן, ידע ליה לקודשא ברין הוא, מגו דרגא דיליה, ואחיד ביה בההוא דרגא. אברהם ידע ליה לקודשא ברין הוא, מגו אספקלריא דיליה דאיהי מדת הגדולה, מדת החסד, ימינא דמלפא. ועל דא אחיד בה, ולא שביק לה לעלמין, ועביד טיבו עם כל בני עלמא, ואוקמוה. דהא עובדוי סליקו ליה בהאי דרגא.

יצחק ידע ליה פדרגא דגבורה, דאקרי פחד יצחק, ודחיל ליה לעלמין. יעקב ידע ליה מגו דרגא דתפארת. דאיהו כליל מחסד ומפחד, ואקרי אמת, ואחיד בה. דהא הוא דכתיב, (מכה י) תתן אמת ליעקב.

יוסף ידע ליה לקודשא ברין הוא מגו ההיא אספקלריא, דאקרי כל. ועל דא אקרי יוסף כלכל, דכתיב (בראשית מז) ויכלכל יוסף.

ואיקרי יסוד עולם. משה ואהרן אינון תרין פרובין, דאשתמע קלא דלעילא מביניהו, ועל דא

שפּתּוֹב וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי
אִתְּךָ, וְהֵם שְׁנֵי כְרוּבִים שְׁלֹמֶעֱלָה,
וְהֵם גַּצ"ח וְהו"ד, וְהֵם שְׁנֵי
הַעֲמוּדִים שֶׁל הַגּוֹף.

כִּמוֹ זֶה יֵשׁ לַמַּלְכָּה לְמִטָּה שְׁנֵי
כְרוּבִים תַּחְתֶּיהָ שְׂיוֹנְקִים מִמְּנָה,
וְהֵם וְדָאֵי עֲלִיוֹנִים, עַל אַרְוֹן
הַעֲדָת, שְׁנִקְרָא צֶדֶק, אַרְוֹן
הַעֲדוּת. וּמִי עֲדוּת? זֶה יוֹסֵף, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ,
וְנִקְרָא תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְאַרְוֹן זֶה
תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה.

בֹּא רְאֵה, כָּל אוֹתָם אֲבוֹת עֲלִיוֹנִים
שְׁאַחֲזוּם לְמַעֲלָה, כָּלֶם רְמוּזִים
בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. וְדוֹד שְׁאַחֲזוּ
בְּאַחֲרוֹנָה, שֶׁהִיא תוֹרָה שְׁבַעֲל
פֶּה, רְמוּזָה בְּדַבְרֵי קַבְּלָה, וּמִשּׁוּם
כִּף נִקְרָאת קַבְּלָה, שְׁמִקְבֻלַּת אוֹר
מַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְאוֹתָם שְׁנֵי כְרוּבִים עֲלִיוֹנִים
עוֹמְדִים עַל אוֹתוֹ עֲדוּת וְאַרְוֹן,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד כִּי כָל
בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ. וְזֶהוּ סִיּוּם
הַשָּׁמַיִם, וּמִזּוּג אֶת הָאָרֶץ הַזֹּו.

וְכִף הוּא, שְׁכָל מֵה שְׁבַרָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲלָה - בְּרָא כְּנִגְדוֹ
לְמִטָּה. וְיוֹסֵף נִקְרָא עֲדוּת, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ, וְעַל
זֶה שְׁמוֹ שֶׁל יוֹסֵף שְׁלֵם כָּכָל,
לְמַעֲלָה וְלְמִטָּה.

וְעַל זֶה שְׁנֵינוּ שְׂיוֹסֵף וְהָאָרֶץ
וְהַשְׁכִּינָה הִיוּ הוֹלְכִים בְּמִדְבָּר
בְּיַחַד, וְכָל הָעוֹלָם הִיוּ אוֹמְרִים:
מֵה טִיבֵן שֶׁל שְׁנֵי אַרְוֹנוֹת הַלָּלוּ?
וּמִשְׂבִּיבִים לָהֶם: קִיָּם זֶה מֵה
שְׁפָתוֹב בְּזֶה. קִיָּם בְּוִדָאֵי. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וְצַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, הוּא
קִיּוּם הָעוֹלָם.

בֹּא דוֹד, שֶׁהוּא שְׂבִיעֵי שֶׁל
הָאֲבוֹת, אַחַז בַּהּ בְּבַת שְׁבַע
הַזֹּאת, שֶׁהִיא מְמַלְכָה, וְלֹא עֲזוּבָה

אֲתִיּוּהִיבַת אוֹרִייתָא עַל יַדִּייהוּ. הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ וְגוֹמֵר.
וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין דְלְעִילָא, אִינוּן נִצְחַ וְהוֹד,
וְאִינוּן תְּרִין סַמְכִין דְגוֹפָא.

בְּגוֹזָנָא דָא, אִית לָהּ לְמִטְרוֹנִיתָא לְתַתָּא, תְּרִין
כְּרוּבִין תַּחְוֹתָהּ, דִּינְקִין מִינָהּ. וְאִינוּן
עִילָאִין וְדָאֵי, עַל אַרְוֹן הַעֲדוּת, דְאִיקְרִי צֶדֶק,
אַרְוֹנָא דְעֲדוּת. וּמֵאן עֲדוּת, דָּא יוֹסֵף, הָדָא
הוּא דְכַתִּיב, (תְּהִלִּים פֶּא) עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ.
וְאִיקְרִי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְהִיא אַרְוֹנָא תוֹרָה
שְׁבַעֲל פֶּה.

הָא חֲזִי, כָּל אִינוּן אֲבָהֶן עִילָאִין דְאַחֲזִין
לְעִילָא, רְמִיזֵן כְּלָהוּ בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.
וְדוֹד דְאַחֲזִד בְּבַתְרִייתָא, דְאִיהִי תוֹרָה שְׁבַעֲל
פֶּה, רְמִיזָא בְּדַבְרֵי קַבְּלָה. וּבְגִין כִּף אִקְרִי
קַבְּלָה, דְמִקְבֻלַּת נְהִירוֹ מַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין עִילָאִין, קִיָּימִין עַל הַהוּא
סְהִדוּתָא דְאַרְוֹנָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דְּבָרִי
הַיָּמִים א' כט) וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְץ,
וְדָא אִיהוּ סִיּוּמָא דְשָׁמַיָא וּמִזּוּג לְהִיא אַרְץ.
וְהָכִי הוּא, דְכָל מֵה שְׁבַרָה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְעִילָא, בְּרָא לְקַבְּלִיהָ לְתַתָּא. וְיוֹסֵף אִקְרִי
עֲדוּת, הָדָא הוּא דְכַתִּיב עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ.
וְעַל דָּא שְׁמָא דְיוֹסֵף שְׁלֵם כְּכָלֵא לְעִילָא
וְתַתָּא.

וְעַל דָּא תְּנִינֵן, אַרְוֹן דְיוֹסֵף וְאַרְוֹן דְשְׂכִינְתָּא,
בְּהַדִּי הַדִּדִי הוּוּ אֲזִלִּין בְּמִדְבָּרָא, וְהוּוּ כּוּלִי
עֲלָמָא אֲמַרִי מֵה טִיבֵן שֶׁל שְׁנֵי אַרְוֹנוֹת אֵלוּ.
וּמִתִּיבִין לוֹן, קִיָּיִם זֶה מֵה שְׁפָתוֹב בְּזֶה. קִיָּיִם
וְדָאֵי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (מְשִׁלִּי י') וְצַדִּיק יִסוּד
עוֹלָם, אִיהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא.

אֲתָא דוֹד דְאִיהוּ שְׂבִיעֵאָה, דְאַבְהֵן אַחֲזִד בַּהּ, בְּהִיא בַת שְׁבַע, דְאִיהִי

לְעוֹלָמִים. זְהוּ שְׁפָתוֹב (יחזקאל לו)
וְדוֹד עֲבָדֵי נְשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם,
וְכַתוֹב (תהלים פט) כִּסְאוֹ כִשְׁמֶשׁ
נִגְדִי. וְכֹל זֶה לְמַדְתַּנּוּ הַתּוֹרָה,
שְׁפָלָם אַחֲזִים בְּשִׁכְנָה בְּסוּד שֶׁל
שָׁבַע.

בֹּא וּרְאֵה, אֲבָרְהָם נִרְאֶה רֵאשׁוֹן
קְדוֹשׁ שֶׁל הָעוֹלָם, כְּשֶׁרָצָה
לְהִתְקַרֵּב לְדִרְגָתוֹ, לֹא יָכַל, עַד
שֶׁעָלָה וְנוֹדַע בְּאוֹתָן שֶׁל דִּרְגוֹת
עֲלִיוֹנוֹת שְׁעָלָיו, שֶׁהוּא חֵלֵק שְׁלוֹ.
בֵּינָן שֶׁעָלָה וְהִתְדַעַד לֹא
לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתּוֹךְ אוֹתָן
שֶׁל דִּרְגוֹת, שְׁעַם אוֹתָן שָׁבַע,
וְשֶׁל דִּרְגוֹת, הֵן כְּתָר עֲלִיוֹן
חֲכָמָה בִּינָה, וְהֵן שְׁלֵמוֹת עֶשֶׂר
סְפִירוֹת שְׁנִקְרָא בְּהֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וְכֵינָן שֶׁעָלָה אַחַר כֶּף בְּאוֹתָן
שֶׁלשׁ, שֶׁהֵן עֵתִיק וְאָבָא וְאִמָּא,
שְׁשׁוּפַע מֵהֵן אוֹר לְמִטָּה, אִז אַחַז
לְחַלְקוֹ אוֹתָהּ דִּרְגָה שְׁפַתַת אוֹתָן
שֶׁלשׁ, שְׁנִקְרָא חֲסֵד.

שְׁאַת כְּלָן הוּא הַדְּבִיק מִתּוֹךְ
אוֹתָהּ אֲסַפְקֵלְרִיָּה שְׁשׁוּלְטַת
בְּלִלְיָה, שְׁבִהֵן וְדָאֵי לֹא הִיָּה אָדָם
שֶׁיִּדַע כְּלוּם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ בֵּן
שֶׁלשׁ שָׁנִים הַפִּיר אֲבָרְהָם אֶת
בּוֹרְאוֹ, וְדָקָא בֵּן שֶׁלשׁ.

וְבֹא רְאֵה סוּד שֶׁל שֶׁלשׁ שָׁנִים
אֵלוֹ וְלֹא חֲסֵד, מִשּׁוּם שֶׁשְׁכִּינָה
נִקְרָאת בֵּת שָׁבַע, וְלֹא יָכַל
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ עַד שֶׁעָלָה לְהוֹדַע
מִתּוֹכָהּ וְלִהְיוֹת מוֹאֵר וְלִהְיוֹת
לְכָל, מֵה שֶׁהוּא לְמִטָּה בְּאוֹתָן
דִּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת עִם אוֹתָן שָׁבַע
וְשֶׁלשׁ, הֵרִי עֶשֶׂר דִּרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
סוּד שֶׁל שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְכֵינָן שֶׁהִיָּה נְאוּר בְּאוֹתָן שֶׁלשׁ,
רָצָה לְהַעֲלוֹת בְּאוֹתָן שָׁבַע בְּסוּד
הַכְּתוּב (בראשית כא) וַיֵּצֵב אֲבָרְהָם
אֶת שָׁבַע כְּבֶשֶׂת הַצֹּאן. וְסוּד זֶה
רָמַז לְאַבְיִמְלֶךְ שֶׁלֹא יִפְרְעוּ מֵהֶם,

מִמְלָכָה, וְלֹא שְׁבִיק לָהּ לְעֹלָמִין. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (יחזקאל לו) וְדוֹד עֲבָדֵי נְשִׂיא לָהֶם לְעוֹלָם.
וְכַתִּיב, (תהלים פט) כִּסְאוֹ כִשְׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכֹל דָּא
אוֹלִיף לָן אוֹרִייתָא, דְּכִלְהוּ אַחֲזִדָן בַּהּ
בְּשִׁכְנִיתָא בְּרָזָא דְשָׁבַע.

הָא חֲזִי, אֲבָרְהָם בּוֹצִינָא קְדָמָאָה קְדִישָׁא
דְּעֹלָמָא, פֶּד בְּעָא לְסַלְקָא לְדִרְגִיָּה, לֹא
יָכִיל, עַד דְּסָלִיק וְאַשְׁתַּמוּדַע בְּאִינוֹן תְּלַת דִּרְגִין
עֵילָאִין דְּעֵלִיָּה, דִּהְוָא חוֹלְקָא דִּילִיָּה.

בֵּינָן דְּסָלִיק וְאַשְׁתַּמוּדַע לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, מִגּוֹ אִינוֹן תְּלַת דִּרְגִין, דְּעַם אִינוֹן
שָׁבַעָה, וְתְלַת דִּרְגִין הֵם כְּתָר עֲלִיוֹן חֲכָמָה
בִּינָה, וְאִינוֹן שְׁלִימוֹ דְּעֶשֶׂר סְפִירָן, דְּאִיקְרִי
בְּהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֵינָן דְּסָלִיק אַחַר כֶּף
בְּאִינוֹן תְּלַתָּא, דְּאִינוֹן עֵתִיקָא וְאָבָא וְאִמָּא,
דְּנִגִיד מְנַהוֹן נְהִירוֹ לְתַתָּא, כְּדִין אַחֲזִד
לְחוֹלְקִיָּה, הֵהוּא דִּרְגָא דְתַחוּתִיָּהוּ דְּאִינוֹן
תְּלַתָּא, דְּאִיקְרִי חֲסֵד.

דְּכִלְהוּ אַדְבִּיק לֹון, מִגּוֹ אֲסַפְקֵלְרִיָּא דְשֶׁלְטָא
בְּלִילְיָא, דְּבַהוּ וְדָאֵי לֹא הָוָה בֵּר נָשׁ
דִּידַע כְּלוּם. וְעַל דָּא תְּנִינָן, בֵּן שֶׁלשָׁה שָׁנִים,
הַפִּיר אֲבָרְהָם אֶת בּוֹרְאוֹ, בֵּן שֶׁלשָׁה דִּיִּיקָא.

וְהָא חֲזִי, רְזָא דְהִנֵּי שֶׁלשָׁה שָׁנִין, וְלֹא חֲסֵד,
בְּגִין דְשִׁכְנִיתָא אֲקָרִי בֵת שָׁבַע, וְלֹא יָכִיל
לְאַתְקַרְבָּא בְּהִדָּה, עַד דְּסָלִיק לְאַשְׁתַּמוּדַעָא
מְגוּיָה, וְלֹא תִנְהַרָא וְלֹא נְהַרָא לְכֹלָא מְאִי דְאִיָּהוּ
לְתַתָּא, בְּאִינוֹן דִּרְגִין עֵילָאִין אִינוֹן שָׁבַעָה
וְשֶׁלשָׁה, הֵרִי עֶשֶׂר דִּרְגִין עֲלָאִין, רְזָא דְשִׁמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכֵינָן דִּהְוָה מִתְנַהִיר בְּאִינוֹן שֶׁלשָׁה, בְּעָא
לְסַלְקָא בְּאִינוֹן שָׁבַע, בְּרָזָא דְכַתִּיב,
(בראשית כא) וַיֵּצֵב אֲבָרְהָם אֶת שָׁבַע כְּבֶשֶׂת הַצֹּאן.

וְרָזָא דָּא רָמַז לְאַבְיִמְלֶךְ, דְּלֹא יִתְפָּרַעוֹן מְנַהוֹן, עַד דִּישְׁתַּלִּימוּ אִינוֹן שָׁבַעָה

עד שישתלמו אותם שבעה צדיקי אמת בישראל. כנגד אותן שבע דרגות שלמעלה.

בין שהשתלמו, יהיה העולם התחתון כמו העולם העליון בקיום שלם, וכא דוד, שהוא שביעי, ויעורר את אותה בת שבע שלמעלה, שהיא נוקמת נקמות ישראל, ותפרע מהם.

זהו שכתוב (שמואל ב ח) ויהי אחרי כן ויפך דוד את פלשתים וכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. מה זה ויהי אחרי כן? אחר שנשתלמו ישראל והיו כמו למעלה, אז ויפך דוד את פלשתים וכניעם. שהרי עד עכשו לא יכלו ישראל לשבר את כחם, שהרי התעוררו החברים באותו מתג האמה, ופרשוה.

ובא וראה, זה שרמז לו אברהם בכבשות הצאן ולא בעזים ולא בדבר אחר, משום שהם מצד החסד, שמאותם ממנים שיונקים מצד החסד יונקים למטה אותם כבשים שתחת שלטונם, ואברהם אחז לחלקו מדת החסד, והפל בסוד החכמה.

ועל זה שנינו, מי ששרוי בתוף צאן לא מסתכן לעולמים. ואם הוא שרוי בתוף עזים ורועה אותם, פמה שומרי החקים יושבים כנגדו להסותו, בגלל שהם מצד של הדין הקשה.

אבל כשפא יצחק לכרת אתו ברית, כרת אתו בשבעה שנגלה מתוף אותו באר, שכתוב (בראשית כו) ויקרא אתה שבעה.

בא וראה, אברהם קרא לאותה באר מים נובעים באר שבע, ויצחק קרא לה שבעה. מה בין זה לזה? אלא משום שיצחק אחז

זכאי קשוט בישראל, לקביל אינון שבעה דרגין דלעילא.

בין דאשתלמו, יתיב עלמא תתאה כגוונא דעלמא עילאה. בקיומא שלים. וייתי דוד, דאיהו שביעאה, ויתער לההיא בת שבע דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל, ויתפרע מנהון.

הרא הוא דכתיב, (שמואל ב ח) ויהי אחרי כן ויפך דוד את פלשתים וכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. מאי ויהי אחרי כן. פתר דאשתלמו ישראל, והווי כגוונא דלעילא, כדין ויפך דוד את פלשתים וכניעם. דהא עד השתא לא יכלו ישראל למיתבר תוקפיהון, והא איתערו חברייא בההוא מתג האמה, ואוקמוה.

והא חזי, האי דרמז ליה אברהם בכבשות הצאן, ולא בעזים, ולא במילי אחריני, בגין דאינון מסטרא דחסד, מאינון ממנן דינקין מסטרא דחסד, ינקין לתתא אינון כבשים, תחות שולטניהון. ואברהם אחיד לחולקיה מדת החסד, וכולא ברזא דחכמתא. ועל דא תנינן, מאן דשרי גו עאנא, לא מסתפן לעלמין. ואי איהו שרי גו עזייא, ורעי לון, פמה גרדיני נימוסין, ותבין לקבליה לאסטאה ליה, בגין דאינון מסטרא דדינא קשא.

אבל פד אתא יצחק למגזר עמיה קיים, גזר עמיה בשבעה, דאתגלייא מגו ההיא בירא, דכתיב (בראשית כו) ויקרא אתה שבעה.

הא חזי, אברהם קרא לההיא בירא דמיין, באר שבע. יצחק קרא לה, שבעה. מה בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו

לְחַלְקוּ דְרָגָה שֶׁל פֶּחַד, שֶׁהוּא דִּין, וְעַל זֶה הוֹסִיף בַּה' ה'. וְהוּא בְּכָל מְקוֹם הִיא מִדַּת הַדִּין. וְסִימָנָהּ - (יחזקאל טו) הֵא דְרַבְּךָ בְּרֹאשׁ נְתַתִּי. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעַה. שְׁלֹא עָשָׂה בְּכַפְּשִׁים כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה אָבִיו, וְהִכָּל בְּסוּד הַחֲכֻמָּה, וְהוֹסִיף בַּה' ה', לְהִרְאוֹת שֶׁהִיא חֲלֹקָה.

בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבָרָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בְּרֹא אוֹתוֹ בְּדִין. כִּינּוּן שֶׁרָאָה שְׁלֹא מִתְקַיֵּם, שְׂתַף בּוֹ חֶסֶד, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים, וּפְרָשׁוּהָ בְּאֲבָרְהָם הַתְּקִיִּם הָעוֹלָם. בְּגִלְל כֶּף הַבָּאָר הַזֹּאת בֵּית הָעוֹלָם עַל שְׂמָה נִקְרָא, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב עַל כֶּן קָרָא שֵׁם הָעִיר בָּאָר שְׁבַע. אֵף עַל גַּב שֶׁהַבָּאָר הִזוּ נִדְבְּקָה בִּיצְחָק, שֶׁכְּתוּב וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעַה - שְׂמָה בָּאָר שְׁבַע צֵד שֶׁל אֲבָרְהָם, וְלֹא בָּאָר שְׁבַעַה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שיר השירים ב) וַיִּמְנֹו תַחֲבַקְנִי.

וְכֵא וּרְאֵה, אֲרַבְעָה מֵאוֹתָם שְׁבַעַה צִדִּיקֵי הָאֱמֶת, כְּשֶׁרְצוּ לְהִתְקַרֵּב לְשִׁכְנָה בְּסוּד שֶׁל שְׁבַע, כֻּלָּם פָּגְשׁוּ בְּבָאָר הַזֹּאת שְׁלֹא פּוֹסְקִים מִימֵיהָ לְעוֹלָמִים.

אֲבָרְהָם כִּרָּה אֶת הַבָּאָר הַזֹּאת מִשׁוּם שֶׁהוּא לְמַד אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִינּוּן שֶׁכִּרָּה אוֹתָהּ, הוֹצִיא מִים נוֹבְעִים שְׁלֹא פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים.

וְכִינּוּן שְׂמַת אֲבָרְהָם מַה כְּתוּב? (בראשית כו) וְכָל הַבָּאָרֶת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אֲבָרְהָם. כְּתוּב בְּאֶרֶת, וְרַק אַחַת הִיְתָה, שֶׁכְּתוּב בָּאָר שְׁבַע, וְקוֹרְאִים בְּאֶרֶת, מִשְׁמַע שְׂרָפִים הָיוּ, מִשׁוּם שֶׁהַבָּאָר הַזֹּאת נִרְאִית לְאֲבוֹת בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִיְתָה נִרְאִית לָהֶם גְּדוּלִים וְכַבִּירִים.

כִּינּוּן שֶׁמְלֵאוּהָ הַפְּלִשְׁתִּים עָפְרוּ,

דִּינָא, וְעַל דָּא אוֹסִיף בַּה' ה'. וְהוּא בְּכָל אֶתְרַ אִיהִי מִדַּת הַדִּין. וְסִימָנָהּ (יחזקאל טו) הֵא דְרַבְּךָ בְּרֹאשׁ נְתַתִּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעַה. דְּלֹא עַבְד בַּחוּרְפֹן, כְּמָה דְעַבְד אָבוּהָ, וְכֻלָּא בְּרָזָא דְחֲכֻמָּתָא, וְאוֹסִיף בַּה' ה', לְאַחֲזָאָה דְאִיהִי חוֹלְקִיָּהּ.

הָא חֲזִי, כִּד בְּרֹא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, בְּרֹא לִיה בְּדִינָא. כִּינּוּן דְּחֲזָא דְלֹא מִתְקַיֵּם, שְׂתַף בֵּיה חֶסֶד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים, וְאוֹקְמוּהָ בְּאֲבָרְהָם אִיתְקַיֵּם עֲלֵמָא. בְּגִין כֶּף הָאִי בִּירָא, בֵּיתָא דְעֵלְמָא, עַל שְׂמִיָּה אִיתְקַרִּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם כא) עַל כֶּן קָרָא שֵׁם הָעִיר בָּאָר שְׁבַע. אֵף עַל גַּב דְּהָאִי בִּירָא אֲתַדְבֵּק בִּיצְחָק, דְכְּתִיב (שם כו) וַיִּקְרָא אֹתָהּ שְׁבַעַה. שְׂמָה בָּאָר שְׁבַע, סְטָרָא דְאֲבָרְהָם, וְלֹא בָּאָר שְׁבַעַה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ב) וַיִּמְנֹו תַחֲבַקְנִי.

וְהָא חֲזִי, אֲרַבְעָה מֵאִינוּן שְׁבַעַה זְכָאִי קָשׁוּט, כִּד בְּעוּ לְאַתְקַרְבָּא בְּשִׁכְנֵינָתָא, בְּרָזָא דְשְׁבַע, כְּלֵהוּ אִיעָרְעוּ בְּהָאִי בָּאָר, דְּלֹא פָּסְקוּ מִימּוּי לְעֵלְמִין.

אֲבָרְהָם כִּרָּה לָהּ לְהָאִי בִּירָא, בְּגִין דְּאִיהוּ אוֹלִיף לְכָל בְּנֵי עֲלֵמָא, דִּיפְלַחוּן לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכִינּוּן דְּכִרָּה לָהּ, אֲפִיק מִינּוּן נְבַעִין דְּלֹא פָּסְקִין לְעֵלְמִין.

וְכִינּוּן דְּמַת אֲבָרְהָם, מַה כְּתִיב (בראשית כו) וְכָל הַבָּאָרֶת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי אָבִיו בִּימֵי אֲבָרְהָם. בְּאֶרֶת כְּתִיב, וְחַד הָוָה, דְכְּתִיב בָּאָר שְׁבַע, וְקָרוּ לִיה בְּאֶרֶת, דְּמִשְׁמַע דְּסִגְיָאִין הָיוּ. בְּגִין דְּהָאִי בִּירָא, מִתְחַזִּי לוּן לְאַבְהֶן בְּכָל דְּוִכְתָּא דְהוּוּ אֲזֵלִין, וְהָוָה מִתְחַזִּי לוּן כְּבִירִין סִגְיָאִין.

כִּינּוּן דְּמִלְאוּ פְלִשְׁתִּים עָפְרָא, רָזָא דְאַהֲדָרוּ

סוד שחזרו בני העולם לעבודה זרה, והעולם היה שמים, שאין מי שיודע את הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יצחק מה כתוב? (שם) וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מה זה וישב? אלא שהשיב את העולם לתקונו ולמד את בני העולם שידעו את הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב (שם כה) ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו.

באר זו ממי היתה? ממי שפל חיי העליונים והתחתונים תלויים בו וראה הכל, זהו שכתוב (דניאל ב) ידע מה שבחשך ואור שרוי עמו.

וכא וראה, אותם עבדי יצחק, משום שהם מצד הדין הקשה, כשחפרו אותה מה כתוב? שטנה, והרי פרשה, עד שהוא בא ויחפר באר אחרת ויקרא שמה רחובות ודאי. אבל עבדי אביו, משום שכלם באים מצד הימין, ולא היתה שטנה בעולם, ולא יצא דין מהבאר הזאת להסטיין עליהם כשמעשיהם לא היו כשרים.

ומהבאר הזאת הוא הפתח לדעת את הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא כם אודה יה. ועד שלא הסתלק מהעולם, ברוך את יעקב ושלחו לחרון להזדוג. וכשהלך לחרון מה כתוב? (בראשית כט) וירא והנה באר בשדה. כיון שראה יעקב את כבוד הקדוש ברוך הוא מתוך אותה באר שנקראת באר שבע, אז אמר ללבן, (שם) אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה, ונקא הקטנה.

בא וראה, כנגד אותם שבעה צדיקים צנה הקדוש ברוך הוא בתורה להקריב קרבן מוסף שבע

בני עלמא לעבודה זרה, הוה עלמא שמים, דלית דידע לקודשא בריהּ הוא. כיון דאתא יצחק, מה כתיב, וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מאי וישב, אלא דאתיב עלמא לתיקוניה, ואוליף לון לבני עלמא דידעון לקודשא בריהּ הוא. הדא הוא דכתיב, (בראשית כה) ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו.

האי בירא ממאן הוא. ממאן דכל חייז עילאין ותתאין וקיומיהון תליין ביה. וחזי כלא. הדא הוא דכתיב, (דניאל ב) ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא.

ותא חזי, אינון עבדי יצחק בגין דאינון מסטרא דדינא קשייא, פד חפרו לה, מה כתיב, שטנה, והא אוקמוה, עד דאתא איהו (בראשית כו) ויחפר באר אחרת וגו', ויקרא שמה רחובות ודאי. אבל עבדי אביו, בגין דכלהו אתיין מסטרא דימינא, לא הוה שטנא בעלמא, ולא נפיק דינא בהאי בירא, לא שטנא לון, פד לא מכשרי עובדיהון.

ומהאי בירא, איהו פתחא למינדע ליה לקודשא בריהּ הוא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא כם אודה יה. ועד דלא סליק יצחק מעלמא, בריהּ ליה ליעקב, ושלחיה לחרון, לאזדוגא. וכד אזיל לחרון מה כתיב (בראשית כט) וירא והנה באר בשדה, כיון דחזא יעקב יקרא דקודשא בריהּ הוא, מגו ההוא בירא, דאקרי באר שבע. פדין אמר ליה ללבן, אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה דייקא.

תא חזי, לקבל אינון שבעה זפאין, פקיד קדשא בריהּ הוא באורייתא, לקרבא קרבן מוסף, בשבע זמנין בשתא. בגין

פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, כְּדִי לְהוֹסִיף לָהֶם תְּפִנוּקִים וְעִדּוּנִים מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. הָאֲבוֹת יִשְׁבְּעוּ בַתְּחִלָּה, וְאַחַר כֵּן הַבָּנִים, וְהֵם שָׁבַע פְּעָמִים וְלֹא יוֹתֵר.

בַּשָּׁבַת כִּנְגַד צְדִיק יִסוּד עוֹלָם שְׁנֵקְרָא כ"ל, וְנִקְרָא מוֹסָף שַׁבָּת, לְהוֹסִיף לוֹ עִדּוּנִים מִהַמַּח הַנִּסְתָּר. וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּנְגַד כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׁנֵקְרָא לְכַנְהוּ.

וּמִחֲמִישָׁה עֶשֶׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ רֵאשׁוֹן כִּנְגַד אֲבֵרָהּ אֲבֵיהֶם שְׁאָחוֹז בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְנִקְרָא רֵאשׁוֹן. וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי בַעֲצַרְת שְׁנֵתְנָה בּוֹ תוֹרָה בַּשָּׁבָעָה קוֹלוֹת, כִּנְגַד יַעֲקֹב שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי לְאֲבוֹת וְאָחוֹז בְּקוֹל, קוֹל יַעֲקֹב. וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה כִּנְגַד יִצְחָק שְׁנוֹלֵד בּוֹ, וְאָנוּ מִזְכִּירִים בּוֹ עֲקֻדַת יִצְחָק, וְהוּא יוֹם הַדִּין כִּנְגַד מִדַּת הַדִּין הָאָחוֹזָה בּוֹ.

בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים כִּנְגַד מִשָּׁה, שְׁבוּ קִבַּל הַקְּדוּשׁ כְּרוּף הוּא אֵת תְּפִלָּתוֹ וְחָס עַל יִשְׂרָאֵל וְהַחֲזִיר לוֹ אֵת הַתּוֹרָה. בַּחֲג הַסְּפוֹת כִּנְגַד אֶהְרֹן, שְׁבִזְכוּתוֹ הִלְכוּ אוֹתָם שָׁבָעָה עֲנָנִים שְׁכִסּוּ עַל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ סָפָה, וּמִשׁוּם זֶה עוֹשִׂים סָפָה, וּבְכָל הַתּוֹרָה יֵשׁ כְּמָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים נִסְתָּרִים בָּהּ. וּכְשֶׁשָּׁבַעַת אֵלֶּה מִתּוֹסְפִים בְּבִרְכוֹת, כָּל הָעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת רַבָּה. ע"כ מַהֵהשְׁמֹטוֹת.

שָׁבָעָה קְשׁוּרִים הֵם שְׁמַתְקֻשְׁרִים בָּהֶם שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת וְאַרְבָּעָה אַחֲרֵיהֶם. רֵאשׁ וְאַמְצַע בְּקֶשֶׁר אֶחָד. וְאַלֶּה אוֹתָם שְׁחִפְרוּ בְּאֵר מַיִם. שְׁנֵי זֶה אֵל זֶה, וְהֵם קֶשֶׁר אֶחָד בְּשִׁלְשׁ יוֹדִי"ן.

שְׁרִישֵׁי שְׁלֵמוֹת כָּל הָאָמוּנָה. רְבִיעֵי שְׁנֵי עֲמוּדִים שֶׁהַגּוֹף עוֹמֵד עֲלֵיהֶם. הַחֲמִישִׁי טוֹב וְרַע, נֶהָר שְׁמוּצִיא עֵץ הַחַיִּים וְהַמְּוֹת, הַעֲמֵק שֶׁל הַכֹּל. שְׁשֵׁי דִין

לְאוֹסְפָא לְהוֹ עִדּוּנִין וְתִפְנוּקִין מִבְּי מִלְפָּא, אֲבָהֶן יִשְׁבְּעוּן בְּקִדְמִיתָא, וּבְתֵר כֵּן בְּנִין. וְאִינוּן שָׁבָעָה זְמַנִּין וְלֹא יוֹתֵר.

בַּשָּׁבָתָא לְקַבֵּל צְדִיק יִסוּד עוֹלָם, דְּאִקְרִי כָל, וְאִקְרִי מוֹסָף שַׁבָּת, לְאוֹסְפָא לִיהַ עִדּוּנִין מִמוּחָא סְתִימָאָה, וּבְרִישׁ יִרְחָא, לְקַבֵּל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִתְקַרִּיאת סִיְהָרָא.

וּמִחֲמִיסָר יוֹמָא לְיִרְחָא קְדָמָאָה, לְקַבֵּל אֲבֵרָהּ אֲבוּהוֹן, דְּאִחִיד בְּמִדַּת הַחֶסֶד, וְאִקְרִי רֵאשׁוֹן. וּבְיִרְחָא תְּלִיתָאָה בַעֲצַרְת, דְּאִתְיִיהִיבַת בֵּיהַ אוֹרִייתָא בַּשָּׁבָעָה קוֹלוֹת, לְקַבֵּל יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ תְּלִיתָאִי לְאַבְהֶן, וְאִחִיד בְּקוֹל קוֹל יַעֲקֹב. וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, לְקַבֵּל יִצְחָק, דְּאִתְלִיד בֵּיהַ, וְאַנְן מְדַכְרִינְן בֵּיהַ עֲקֻדַת יִצְחָק, וְאִיהוּ יוֹמָא דְדִינָא, לְקַבֵּל מִדַּת הַדִּין דְּאִחִיד בָּהּ.

בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, לְקַבֵּל מִשָּׁה, דְּקַבֵּל קְדָשָׁא כְּרוּף הוּא בֵּיהַ צְלוֹתִיהַ, וְחָס עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַהֲדַר לִיהַ לּוּחֵי אוֹרִייתָא. בַּחֲג הַסְּפוֹת, לְקַבֵּל אֶהְרֹן, דְּבִזְכוּתִיהַ הוּוּ אֶזְלִין שָׁבָעָה עֲנָנִין, דְּחִפְּן עַל יִשְׂרָאֵל כְּסוּפוֹת, וּבְגִין כֵּן אִינוּן עֲבָדִין סָפָה. וְכָל אוֹרִייתָא, כְּמָה רִזִּין עֵילָאִין סְתִימִין בָּהּ, וְכֵד אֵלִין שָׁבָעָה מִתּוֹסְפִין בְּבִרְכָאן, כָּל עֲלָמָא בְּשִׁלְמוֹ סִגְיָאָה. (עד כאן מַהֵהשְׁמֹטוֹת).

שָׁבָעָה קְשׁוּרִין אִינוּן, דְּמַתְקֻשְׁרִי בְּהוּ תְּלַת אֲבָהֶן, וְאַרְבָּעָה אַחֲרֵנִין. רֵישָׁא וְאַמְצַעִיתָא בְּקֶשֶׁרָא חֹדָא. וְאַלִּין אִינוּן דְּחִפְרוּ כִּירָא דְמִיא. תְּנִינָא זֶה אֵל זֶה, וְאִינוּן קְשׁוּרָא חֹדָא, בְּתִלַּת יוֹדִין.

תְּלִיתָאָה, שְׁלִימוֹ דְכָל מְהִימְנוּתָא. רְבִיעָאָה, תְּרִין קְיִימִין, דְּגוּפָא קְיִימָא עֲלִייהוּ. חֲמִישָׁאָה, טב וּבִישׁ, נִהָרָא דְנִפְיָא אֵילָנָא דְחַיִּי

ברחמים. שביעי בתחלה נאמר באותו ראש שאמרנו, משום שהוא אמצע הכל. ומשום שהוא אמצע הכל, נקרא אני, עמוד שכל הענפים נאחזים מסביבו. שבע דרגות אלו, מדרגה אחת לדרגה אחת (אחרת), נודעת מרפכה אחת בכל אלו שנאחזים בה. וכן מדרגה לדרגה, וכלם מתנהגים אחריה של אותה דרגה שנפקדה עליהם, והרי בארנו את הדברים.

בא ראה, בשעה שדרגות אלו נמצאות, כל האמונה נמצאת. ואלו שבעת הענפים שסבבו את ישראל. בגלל זה פשוטות השכינה - באבות היא נוטלת. וכשאלה נוטלים, כל הדרגות האחרות נוטלות בהם, ואז מתעטרת כנסת ישראל כראוי.

בא ראה, זבולון שאמרנו יורש ים פנרת. ים פנרת סתם, וכך ראוי. אם כן, יהודה מה חלק יש בו? אלא יהודה נטל מלכות הכל ונאחז בה בכל הצדדים.

רבי אלעזר אמר, בפרשה זו הרי נאמר המעשה של המנוחה ותקוניה וכל מה שבה, מדוע כן בפעם אחרת? אלא כיון שהנשיאים הקריבו (למעלה) קרבן המזבח וכל תקון שראוי לו, בא הכתוב ודבר שוב על מעשה המנוחה שהוא תקון על ידו של אהרן, שהרי למעלה מנוחה, וכל הנרות (התקונים) שלה, על ידי אהרן הכל מאירים.

בא ראה, המזבח, שנים עשר נשיאים היו לחנכו ולהתקינו. והרי פרשה, שנים עשר הם השבטים לארבעה צדדים, ארבעה דגלים, וכלם שנים עשר, והכל פדגמה עליונה. המנוחה

ומותא, עמיקתא דכלא. שתיתאה, דינא ברחמי. שביעאה, בקדמיתא אתמר, בההוא רישא דאמרן, בגין דאיהו אמצעיתא דכלא. ובגין דאיהו אמצעיתא דכלא, אקרי אני, קיומא דכל ענפין דמתאחדן מסחרניה.

שבעה דרגין אלין, מדרגא חדא לדרגא חדא (ס"א אחרת), אשתמודעא רתיכא חדא, בכל אינון דמתאחדאן ביה. וכן מדרגא לדרגא, וכלהו אתנהגן אבתריה דההוא דרגא דאתפקדא עלייהו, והא אוקימנא מלי.

תא חזי, בשעתא דאלין דרגין משתכחי, כל מהימנותא אשתכח, ואלין שבעה עננין דאסחרו להו לישראל. בגין כן פד נטלא שכינתא, באבהתא נטלא. וכד אלין נטלין, פלהו דרגין אחרנין נטלין בהו, וכדין אתעטרת כנסת ישראל פדקא יאות.

תא חזי, זבולן דקאמרן ירית ים פנרת. ים פנרת סתם, והכי אתחזי. אי הכי יהודה מה חולקא אית ביה, אלא יהודה נטל מלכותא כלא, ואתאחיד ביה בכל סטריין.

רבי אלעזר אמר, האי פרשתא, הא אתמר עובדא דמנרתא ותקוניהא וכל מה דבה, אמאי הכי זמנא אחרא. אלא כיון דנשיאים קריבו (לעילא) קורבנא דמדבחה, וכל תקוניהא דאתחזי ליה, אתא קרא ואשתעי עובדא דמנרתא, דהיא תקוניהא על ידא דאהרן, דהא לעילא מנרתא, וכל בוצינין (ס"א תקונין) דילה, על ידא דאהרן נהרין פלא.

תא חזי, מדבחה, תריסר נשיאין הוו לחנכא ליה, ולאתקנא ליה, והא אוקמוה תריסר אינון שבטין, לארבע סטריין, ארבע דגלים, וכלהו תריסר. וכלא פגוניהא דלעילא. מנרתא

(דף קנ"א ע"ב) אתמני בשבעה בוצינין, לאדלקא על ידא דכהנא, וכלא כגוניהא

נמנית בשבעה גרות להדלק על ידי הפהו, והכל פוגמה עליונה. והמנורה על אות עומדת ובגס נעשתה, והרי פשוטה במעשה המנורה.

ומזבח פנימי ומנורה עומדים כאחד לשמחת הכל, שכתוב (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ובארנו ששני מזבחות היו: אחד פנימי של הכל, וזה עומד לחדוה, ואחד בחוץ להקריב קרבנות. ומהפנימי הזה יוצא לזה שבחוץ. ומי שרואה ויסתכל, ידע חכמה עליונה, סוד הדבר אדני יהוה, ועל כך לא נקראה הקטרת אלא בשעה ששמן אשתכח.

אשכחנא בספרא דשלמה מלכא, קטרת הוא לחדוה, ולסלקא מותנא. מאי טעמא. בגין דדינא מהאי דלבר אשתכח, וחדוה וחדו וקשוניא דנהירו, מההוא פנימאה, דכל חידו ביה קיימא. וכד האי אתער, פל דינא אסתלק מהאי, ולא יכיל למעבד דינא. ובגין כך קטרת קיימא לבטלא מותנא, ועל דא, קטרת קשירו הוא דכלא, ודא אתקריב בההוא פנימאה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו'.

קח את הלויים וגו'. הרי פשוה שצריך לטהרם (להנהיגם) ולהמשיכם להתקשר במקומם, משום שהם זרוע שמאל וצד הדין. וכל מי שבא מצד הדין, צריך שלא ירבה שער, משום שפרכה דין בעולם. ועל כך אשה כמו זה, שלא תתראה שעה החוצה, וצריכה לכסות ראשה ולכסות שורה, ובארנו והרי נתבאר. ואז מתברכים כל אלו שבאים מצד הדין. ועל כך כתוב בלויים, וכה מעשה להם לטהרם וגו', והעבירו תער וגו'. ונאמר פי הלויים לא עולים למקומם

דלעילא. ומנרתא, על את קיימא, ובניסא אתעבידת, והא אוקמוה בעובדא דמנרתא. ומדבח פנימאה, ומנרתא, קיימי כחדא, לחדוה דכלא. דכתיב, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ואוקימנא דתרי מדבחן הו, חד פנימאה דכלא, והאי קיימא לחדוה. וחד לבר, לקרבא קרבנין. ומהאי פנימאה נפיק להאי דלבר, ומאן דחמי ויסתכל, ינדע חכמתא עלאה, רזא דמלה אדני יהוה. ועל דא לא אתקרב קטרתא, אלא בשעתא דשמן אשתכח.

אשכחנא בספרא דשלמה מלכא, קטרת הוא לחדוה, ולסלקא מותנא. מאי טעמא. בגין דדינא מהאי דלבר אשתכח, וחדוה וחדו וקשוניא דנהירו, מההוא פנימאה, דכל חידו ביה קיימא. וכד האי אתער, פל דינא אסתלק מהאי, ולא יכיל למעבד דינא. ובגין כך קטרת קיימא לבטלא מותנא, ועל דא, קטרת קשירו הוא דכלא, ודא אתקריב בההוא פנימאה. זכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל וגו'.

קח את הלויים וגו', (במדבר ח) הא אוקמוה דבעי לדפאה (פ"א לדברא) לזון, ולאמשכא לזון, לאתקשרא באתרייהו, בגין דאינון דרועא שמאלא, וסטרא דדינא, וכל מאן דאתי מסטרא דדינא, בעי דלא ירבי שיערא, בגין דאסגי דינא בעלמא. ועל דא אתתא כהאי גוונא, דלא יתחזי שיערא לבר, ובעינא לאתחפייא רישה, ולכסי שיערהא, ואוקימנא, והא אתמר. וכדין אתברכן פל אינון דאתיין מסטרא דדינא. ועל דא בלינאי כתיב, וכה בלויים, וכה מעשה להם לטהרם וגו', והעבירו תער וגו'. ונאמר פי הלויים לא עולים למקומם

עד שְׁיָרִים אוֹתָם הַכֶּהֶן, מִשׁוּם שֶׁהֵימִין מִנְהִיג תְּמִיד לְשִׂמְלֵאל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּיוֹם שְׁעוּלִים הַלְוִיִּם לְמִקְוָם, בְּשָׁנֵי פְּרִים. מֵה הַטַּעַם פְּרִים? אֲלֵא הֵם כְּפָרִים לְקַבֵּל בְּשִׂמְלֵאל אֶת הַפָּרָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת פָּרָה אֲדֻמָּה. הַכֶּהֶן, כָּל הַכֹּחַ וְכָל תְּקוּן תְּלוּי בּוֹ, מִשׁוּם שֶׁכָּל כַּח הַגּוֹף עוֹמֵד בְּזִרְעוֹ זִמִּין, וְעַל כֵּן הַכֶּהֶן הוּא זִרְעוֹ שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְבוֹ עוֹמֵד לְהַתְקִין הַכָּל וְלְהַתְקִין עוֹלָם, (מֵה הַטַּעַם פְּרִים? אֲלֵא הֵם שְׂמֵאל כְּמוֹ הַפְּרִים לְקַבֵּל בְּשִׂמְלֵאל. בֵּא רֵאשִׁי, הַכֶּהֶן זִרְעוֹ זִמִּין שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל הַזֶּה, וְבוֹ עוֹמֵד לְהַתְקִין הָעוֹלָם וְלְהַתְקִין הַכָּל. מִשׁוּם שֶׁכָּל כַּח הַגּוֹף בְּזִרְעוֹ זִמִּין עוֹמֵד, וְכָל הַתְקוּן בּוֹ תְּלוּי) וְעַם כָּל זֶה לֹא נִמְצָא לְבָדוֹ, אֲלֵא בְּגוֹף וּשְׂמֵאל, וְהַגּוֹף הוּא עֶקֶר הַכָּל.

הַשְּׂלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת סִימָן ט

וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנָי ה'. רַבִּי יְהוּדָה שָׁאֵל אֶת רַבִּי אֲבָא, לְמָה הָיָה הַכֶּהֶן מְנִיף אֶת הַלְוִיִּם? אָמַר לוֹ, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה? לְתִינּוֹק כִּשְׁהוּא בּוֹכָה וְכוּעֵס, מֵה עוֹשִׂין כְּדֵי לְפַיְסוֹ? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מְנִיפִין אוֹתוֹ וּמְנַעְנְעִים אוֹתוֹ כְּדֵי לְשַׁתְּקוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא, יְהוּדָה יְהוּדָה, מְלָה זֹאת בָּאָה לְיָדְךָ וְלֹא חֲקַרְתָּ בָּהּ?! וְהֵלֵא יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיף מְדַבֵּר! כֵּן הִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כּוֹעֵסֶת וְרוֹגְזֶת, שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"ט) שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחִים כְּלֵי חֲמָס מְכַרְתִּיהֶם, וְכַתוּב אַרְוֵר אַפָּם כִּי עָזוּ וְעִבְרְתֶם כִּי קִשְׁתֶּה, לְפִי שְׁהֵם מִתְּגַבְּרִים וּמִתְקַשְׂשִׁים בְּאִפְסָם וְעִבְרְתֶם לְצִאת לְעִשׂוֹת דִּין לְכָלוֹת וְלִהְכָרִית בְּנֵי הָעוֹלָם, אַזִּי הַכֶּהֶן, שֶׁהוּא הַחֲסֵד הָעֲלִיּוֹן, מְנִיף אוֹתוֹ הַצֵּד שֶׁל הַלְוִיִּם, שֶׁהוּא מִדַּת

וְלִשְׁקֵט רְגֵזָה וְכַעֲסָה, כְּדֵי

תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֵרם וְגוֹ', וְהַעֲבִירוּ תַעֲר וְגוֹ'. וְאֵתְמַר לִיּוֹאֵי לֹא סִלְקִין לְאַתְרֵיהוּ, עַד דִּירִים לֹן כַּהֲנָא, בְּגִין דִּימִינָא מְדַבֵּר תְּדִיר לְשִׂמְלֵאל. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּיוֹמָא דְסִלְקִין לִיּוֹאֵי בְּדוֹכְתֵיהוּ, בְּתֵרִין פְּרִים. מָאֵי טַעְמָא פְּרִים. אֲלֵא אֵינְהוּ כְּפָרִים, לְקַבֵּל בְּשִׂמְלֵאל לְהֵאֵי פָּרָה דְאַקְרִי פָּרָה אֲדוּמָה. פְּהֵנָּא כָּל חֵילָא וְכָל תְּקוּנָא בֵּיה תְּלִיָא, בְּגִין דְּכָל חֵילָא דְגוּפָא בְּזִרְעוֹ יְמִינָא קִיָּמָא. וְעַל דָּא כַּהֲנָא דְזִרְעוֹ דִּישְׂרָאֵל כְּלָהוּ הוּי. וּבֵיה קִיָּמָא לְאַתְקָנָא כְּלָא וְלְאַתְקָנָא עֲלִמָּא (ס"א מָאֵי טַעְמָא פְּרִים אֲלֵא אֵינְהוּ שְׂמֵאל כְּפָרִים לְקַבֵּל בְּשִׂמְלֵאל. תָּא חַוִּי כַּהֲנָא דְזִרְעוֹ יְמִינָא דִישְׂרָאֵל כְּלָהוּ חַוִּי וּבֵיה קִיָּמָא לְאַתְקָנָא עֲלִמָּא וְלְאַתְקָנָא כְּלָא בְּגִין דְּכָל חֵילָא דְגוּפָא בְּזִרְעוֹ יְמִינָא קִיָּמָא וְכָל תְּקוּנָא בֵּיה תְּלִיָא) וְעַם כָּל זֶה, לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּלַחֲדוּי, אֲלֵא בְּגוּפָא וּשְׂמֵאלָא, וְגוּפָא עֶקֶרָא הוּא דְכְּלָא.

הַשְּׂלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת (סִימָן ט)

וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנָי יי. רַבִּי יְהוּדָה שָׁאֵל לְרַבִּי אֲבָא, לְמָה הָיָה הַכֶּהֶן מְנִיף אֶת הַלְוִיִּם. אָמַר לוֹ, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה לְתִינּוֹק. כִּשְׁהוּא בּוֹכָה וְכוּעֵס, מֵה עוֹשִׂין כְּדֵי לְפַיְסוֹ? אָמַר לִי רַבִּי יְהוּדָה, מְנִיפִין אוֹתוֹ וּמְנַעְנְעִים אוֹתוֹ כְּדֵי לְשַׁתְּקוֹ.

אָמַר לִי רַבִּי אֲבָא, יְהוּדָה יְהוּדָה, מְלָה זֹאת בָּאָה לְיָדְךָ וְלֹא חֲקַרְתָּ בָּהּ, וְהֵלֵא יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיף מְדַבֵּר כֵּן הִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה,

כּוֹעֵסֶת וְרוֹגְזֶת, דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית מ"ט) שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחִים כְּלֵי חֲמָס מְכַרְתִּיהֶם, וְכַתִּיב (בְּרֵאשִׁית מ"ט)

אַרְוֵר אַפָּם כִּי עָזוּ וְעִבְרְתֶם כִּי קִשְׁתֶּה, לְפִי שְׁהֵם מִתְּגַבְּרִים וּמִתְקַשְׂשִׁים בְּאִפְסָם וְעִבְרְתֶם לְצִאת לְעִשׂוֹת דִּין לְכָלוֹת וְלִהְכָרִית בְּנֵי הָעוֹלָם, אַזִּי הַכֶּהֶן, שֶׁהוּא הַחֲסֵד הָעֲלִיּוֹן, מְנִיף אוֹתוֹ הַצֵּד שֶׁל הַלְוִיִּם, שֶׁהוּא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כְּדֵי לְשַׁתְּקוֹ

הגבורה, כדי לשכף ולשקט רגזה וכעסה, כדי שישתברו השערות מכל שוליהן ולא יתגברו ולא יתחזקו, כעין דגמא זו הפכה שמניף את הלויים תנופה כדי שישקט הצד של הגבורה שלהן, כדי שלא יתעורר הדין בעולם. בא רבי יהודה ונשק את ידיו. וכשיתעוררו הדינין בעולם, כל הדינים הנמצאים בכל יום ויום, אברהם אבינו עליו השלום הוא דוחה אותם לחוץ ואינם עומדים לפניו, הוא דכתיב, (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. (עד כאן מכהשממות).

זאת אשר ללויים וגו'. (במדבר ח) תא חזי, ליואה בר חמש ועשרין שנין יפלה בר חמשין שנין סליק לדוכתיה ואתעטר. וחסש ועשרין שנין יפלה, דהא בר נש (ס"א תא חזי ליואה בר חמש ועשרין שנין סליק לדוכתיה ואתעטר. וחסש ועשרין שנין יפלה לדרגא דחמשי). פד סליק להאי דרגא דחמשין שנין ולהלאה, נחית מן תוקפא דאשא דביה, וכיון דאשא וחמימותא אתקרה, הא פגים לההוא אתר דאתקשר ביה.

ועוד, דקלא דזמרא לא אתקשר בהדיה כל פה. וקלא בעי דלא יתפגם, אלא בעי לאתקפא, דהא באתר דדינא תקיף קיימא, ולא בחלשא. ובגין פה בעי דלא יפגים ההוא אתר דאתקשר ביה, דאיהו דינא תקיפא, ולא חלשא, ועל דא לא בעי לאחזאה חולשתא פלל בכל סטרין. זפאה הוא בר נש דאשתדל באורייתא, וינדע אורחוי דקודשא בריה דהוא, ולא סטי לימינא ולשמאלא, דכתיב (הושע יד) פי ישרים דרכי יי.

וידבר יי אל משה במדבר סיני וגו'. (במדבר ט) אמר רבי אבא, מאי טעמא אזהר להון הקא על פסחא, והא אתמר להו במצרים. אלא בשנה השנית הוה, דישראל חשיבו דהא

זאת אשר ללויים וגו'. (במדבר ח) תא חזי, ליואה בר חמש ועשרין שנין יפלה בר חמשין שנין סליק לדוכתיה ואתעטר. וחסש ועשרין שנין יפלה, דהא בר נש (ס"א תא חזי ליואה בר חמש ועשרין שנין סליק לדוכתיה ואתעטר. וחסש ועשרין שנין יפלה לדרגא דחמשי). פד סליק להאי דרגא דחמשין שנין ולהלאה, נחית מן תוקפא דאשא דביה, וכיון דאשא וחמימותא אתקרה, הא פגים לההוא אתר דאתקשר ביה.

ועוד, דקלא דזמרא לא אתקשר בהדיה כל פה. וקלא בעי דלא יתפגם, אלא בעי לאתקפא, דהא באתר דדינא תקיף קיימא, ולא בחלשא. ובגין פה בעי דלא יפגים ההוא אתר דאתקשר ביה, דאיהו דינא תקיפא, ולא חלשא, ועל דא לא בעי לאחזאה חולשתא פלל בכל סטרין. זפאה הוא בר נש דאשתדל באורייתא, וינדע אורחוי דקודשא בריה דהוא, ולא סטי לימינא ולשמאלא, דכתיב (הושע יד) פי ישרים דרכי יי.

וידבר יי אל משה במדבר סיני וגו'. (במדבר ט) אמר רבי אבא, מאי טעמא אזהר להון הקא על פסחא, והא אתמר להו במצרים. אלא בשנה השנית הוה, דישראל חשיבו דהא

ועוד, דקלא דזמרא לא אתקשר בהדיה כל פה. וקלא בעי דלא יתפגם, אלא בעי לאתקפא, דהא באתר דדינא תקיף קיימא, ולא בחלשא. ובגין פה בעי דלא יפגים ההוא אתר דאתקשר ביה, דאיהו דינא תקיפא, ולא חלשא, ועל דא לא בעי לאחזאה חולשתא פלל בכל סטרין. זפאה הוא בר נש דאשתדל באורייתא, וינדע אורחוי דקודשא בריה דהוא, ולא סטי לימינא ולשמאלא, דכתיב (הושע יד) פי ישרים דרכי יי.

וידבר יי אל משה במדבר סיני וגו'. (במדבר ט) אמר רבי אבא, מאי טעמא אזהר להון הקא על פסחא, והא אתמר להו במצרים. אלא בשנה השנית הוה, דישראל חשיבו דהא

ישראל שפסח זה הוא רק במצרים, וכיון שעשו אותו פעם אחת במצרים, חשבו שלא צריך יותר. בא הקדוש ברוך הוא והזהירם עליו, שלא יחשבו שעבר זמנו במצרים ולא יצטרך. בגלל זה במדבר סיני בשנה השנית, להתקין להם לדורי דורות.

ואף על גב שהזהירם במצרים, עכשו צוה להם פעם אחרת באותו מקום שבו נתנו כל מצוות התורה. ועל כן בשנה השנית מה זה בשנה השנית בחדש הראשון? אלא סוד עליון הוא שנה אחת וחדש אחד. מה בין זה לזה? חדש זו הלכנה. שנה זה השמש, שמאיר ללכנה. ואז היה בזמן שכל המצוות נמסרו בו.

רבי שמעון אמר, אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות ספורים בעלמא ודברי הדיוטות. שאם כן, אפלו בזמן זה אנו יכולים לעשות תורה בדברי הדיוטות, ובשבח יותר מפלם. אם להראות דבר העולם, אפלו אותם סופרים בעולם יש ביניהם דברים יותר עליונים. אם כן, גלף אחריהם ונעשה מהם תורה כמו זה. אלא כל דברי התורה דברים עליונים הם וסודות עליונים.

בא ראה, עולם עליון ועולם תחתון במשקל אחד נשקלו. ישראל למטה - מלאכים עליונים למעלה. במלאכים העליונים פתוב, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות. (זה במקום עליון) בשעה שיורדים למטה (אף על גב שיורדים), מתלבשים בלבוש העולם הזה. ואם לא יתלבשו בלבוש כמו של העולם הזה, לא יוכלו לעמד בעולם הזה, והעולם לא יסבל אותם. ואם במלאכים כן, התורה

פסח לאו איהו אלא במצרים, וכיון דעבדו ליה זמנא חדא במצרים, חשיבו דלא אצטרף יתיר. אתא קדשא בריה הוא ואזהר לון עליה, דלא יחשבו דהא קא עבר זמניה במצרים, ולא יצטרף. בגין (דק"ב ע"א) כן במדבר סיני בשנה השנית, לאתקנא להו לדרי דרין.

ואף על גב דהא אזהר להו במצרים, השתא פקיד לון זמנא אחרא, בההוא אתר דכל פקודין דאורייתא ביה אתיהיבו. ועל דא בשנה השנית. מאי בשנה השנית בחדש הראשון. אלא רזא עלאה היא, חד שנה וחד חדש. מה בין האי להאי. חדש: דא סיהרא. שנה: דא שמשא, דנהיר לסיהרא. וכדין הוה בזמנא דכל פקודין דאורייתא אתמסרו ביה.

רבי שמעון אמר, ווי ליההוא בר נש דאמר, דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא, ומלין דהדיוטי. דאי הכי, אפילו בזמנא דא, אנון יכלין למעבד אורייתא, במלין דהדיוטי, ובשבחא יתיר מפלהו. אי לאחזאה מלה דעלמא, אפילו אינון קפסירי דעלמא, אית ביניהו מלין עלאין יתיר. אי הכי גזיל אבתריהו, ונעביד מנייהו אורייתא, פהאי גוונא. אלא כל מלין דאורייתא, מלין עלאין אינון, ורזין עלאין.

הא חזי, עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו. ישראל לתתא, מלאכי עלאי לעילא. מלאכי עלאי כתיב בהו, (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות. (האי כאתר עלאה) בשעתא דנחתין לתתא (אף על גב דנחתין), מתלבשי בלבושא דהאי עלמא. ואי לאו מתלבשי בלבושא כגוונא דהאי עלמא, לא יכלין למיקם בהאי עלמא, ולא סביל לון עלמא. ואי במלאכי כן, אורייתא דברא להו, וברא עלמין פלהו,

שְׁבַרְאָה אוֹתָם וּבְרָאָה אֶת כָּל
הָעוֹלָמוֹת וְעוֹמְדִים בְּגִלְגָּלָה עַל
אֶחָת פְּמָה וְכַמָּה, כִּינּוֹן שְׁיִרְדָּה
לְעוֹלָם הַזֶּה, אִם לֹא תִתְלַבֵּשׁ
בְּלְבוּשֵׁי הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוּכַל
הָעוֹלָם לְסַבֵּל.

וְעַל זֶה סִפּוּר זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה,
לְבוּשׁ הַתּוֹרָה הוּא. מִי שֶׁחֹשֵׁב
שְׂאוֹתוֹ לְבוּשׁ הִיא הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ
וְלֹא דִבְרַי אַחֵר - תִּפְחֵ רוּחוֹ, וְלֹא
יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. בְּגִלְגָּל
זֶה אָמַר דָּוִד, (שם קיט) גַּל עֵינַי
וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ. מַה
דְּתַחֲוֹת לְבוּשָׁא
דְּאוֹרֵייתָא.

שְׂתַחַת לְבוּשׁ הַתּוֹרָה.
בֹּא רְאֵה, יֵשׁ לְבוּשׁ שְׁנֵרְאָה לְכָל,
וְאוֹתָם הַטְּפָשִׁים כְּשֵׁרוֹאִים לְבוּשׁ
עַל בֶּן אָדָם שְׁנֵרְאָה יִפֶּה, לֹא
מִסְתַּפְּלִים יוֹתֵר. חוֹשְׁבִים שְׂאוֹתוֹ
לְבוּשׁ הוּא הַגּוֹף, וְחוֹשְׁבִים
שֶׁהַגּוֹף הִיא הַנֶּשְׁמָה.

כִּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ גּוֹף, וְהֵם
מַצּוֹת הַתּוֹרָה שְׁנֵקְרָאִים גּוֹפֵי
תּוֹרָה. גּוֹף זֶה מִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים,
שֶׁהֵם סִפּוּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. טְפָשִׁי
הָעוֹלָם לֹא מִסְתַּפְּלִים, רַק בְּאוֹתוֹ
לְבוּשׁ, שֶׁהוּא סִפּוּר הַתּוֹרָה, וְלֹא
יִדְעִים יוֹתֵר, וְלֹא מִסְתַּפְּלִים בְּמַה
שְׂתַחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. אוֹתָם
שְׂיִדְעִים יוֹתֵר לֹא מִסְתַּפְּלִים
בְּלְבוּשׁ, אֲלֵא בְּגוֹף שֶׁהוּא תַחַת
אוֹתוֹ לְבוּשׁ. הַחֲכָמִים עֲבָדֵי
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם עַמְדוֹ בְּהַר
סִינַי, לֹא מִסְתַּפְּלִים אֲלֵא רַק
בְּנֶשְׁמָה, שֶׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, תּוֹרָה
מִמֶּשׁ. (וְלַעֲלָם) וְלַעֲתִיד לְבֹא
עֲתִידִים לְהַסְתַּכֵּל בְּנֶשְׁמָה שֶׁל
נִשְׁמַת הַתּוֹרָה.

בֹּא רְאֵה, כִּי גַם לְמַעְלָה יֵשׁ
לְבוּשׁ, וְגוֹף, וְנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה
לְנֶשְׁמָה. הַשְּׂמִים וְחִילוֹתֵיהֶם אֵלֶּה
אוֹתָם לְבוּשִׁים, וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל זֶה
הַגּוֹף שֶׁמְקַבֵּל אֶת הַנֶּשְׁמָה שֶׁהִיא
תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הִיא גּוֹף
לְנֶשְׁמָה. נִשְׁמָה שְׂאֵמְרָנוּ זֶה

וְקִימִין בְּגִינָה, עַל אֶחָת פְּמָה וְכַמָּה כִּינּוֹן
דְּנַחְתַּת לְהֵאֵי עֲלָמָא, אִי לָאו דְּמִתְלַבֵּשָׂא בְּהַנִּי
לְבוּשֵׁין דְּהֵאֵי עֲלָמָא, לֹא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל.

וְעַל דָּא הֵאֵי סִפּוּר דְּאוֹרֵייתָא, לְבוּשָׁא
דְּאוֹרֵייתָא. אִיהוּ. מָאן דְּחָשִׁיב דְּהֵהוּא
לְבוּשָׁא אִיהוּ אוֹרֵייתָא מִמֶּשׁ, וְלֹא מְלָה אַחֲרָא,
תִּיפַח רוּחִיה, וְלֹא יִהְיֶה לִיה חוֹלְקָא בְּעֲלָמָא
דְּאִתִּי. בְּגִין כִּן אָמַר דָּוִד, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי
וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ. מַה דְּתַחֲוֹת לְבוּשָׁא
דְּאוֹרֵייתָא.

הָא חֲזִי, אִית לְבוּשָׁא דְּאִתְחֲזִי לְכָלָא, וְאִינוּן
טְפָשִׁין כַּד חֲמָאן לְבַר נֶשׁ בְּלְבוּשָׁא
דְּאִתְחֲזִי לִוְן שְׁפִירָא, לֹא מִסְתַּפְּלִין יְתִיר.
חָשִׁיבוּ דְּהֵהוּא לְבוּשָׁא, גּוֹפָא, וְחָשִׁיבוּ דְּגוֹפָא,
נִשְׁמָתָא.

בְּהֵאֵי גּוֹוֹנָא אוֹרֵייתָא, אִית לָהּ גּוֹפָא, וְאִינוּן
פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, דְּאִקְרוּן גּוֹפֵי תּוֹרָה.

הֵאֵי גּוֹפָא מִתְלַבֵּשָׂא בְּלְבוּשֵׁין, דְּאִינוּן סִפּוּרִין
דְּהֵאֵי עֲלָמָא. טְפָשִׁין דְּעֲלָמָא, לֹא מִסְתַּפְּלִי
אֲלֵא בְּהֵהוּא לְבוּשָׁא, דְּאִיהוּ סִפּוּר דְּאוֹרֵייתָא,
וְלֹא יִדְעֵי יְתִיר, וְלֹא מִסְתַּפְּלִי בְּמַה דְּאִיהוּ
תַּחֲוֹת הֵהוּא לְבוּשָׁא. אִינוּן דִּידְעִין יְתִיר, לֹא
מִסְתַּפְּלִין בְּלְבוּשָׁא, אֲלֵא בְּגוֹפָא, דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת
הֵהוּא לְבוּשָׁא. חֲפִימִין עֲבָדֵי דְּמִלְכָּא עֲלָאָה,
אִינוּן דְּקִימוּ בְּטוֹרָא דְּסִינַי, לֹא מִסְתַּפְּלִי אֲלֵא
בְּנִשְׁמָתָא, דְּאִיהִי עֶקְרָא דְּכָלָא אוֹרֵייתָא מִמֶּשׁ.
(וְלַעֲלָמָא) וְלַזְמַנָּא דְּאִתִּי, זְמִינִין לְאִסְתַּפְּלָא

בְּנִשְׁמָתָא דְּנִשְׁמָתָא דְּאוֹרֵייתָא.

הָא חֲזִי, הֵכִי נָמִי לְעֵילָא, אִית לְבוּשָׁא, וְגוֹפָא,
וְנִשְׁמָתָא, וְנִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. שְׂמִיא
וְחִילֵיהוּן. אֵלִין אִינוּן לְבוּשָׁא. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
דָּא גּוֹפָא, דְּמְקַבֵּלָא לְנִשְׁמָתָא, דְּאִיהִי תְּפָאֶרֶת
יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא אִיהוּ גּוֹפָא לְנִשְׁמָתָא. נִשְׁמָתָא

תפארת ישראל, שהיא תורה ממש. ונשמה לנשמה זהו העתיק הקדוש, והכל אחוז זה בזה.

אוי לאותם רשעים שאומרים שהתורה היא רק ספור בעלמא, והם מסתכלים בלבוש זה ולא יותר. אשרי הצדיקים שמסתכלים בתורה פראוי. יין אינו יושב, רק בקנקן. כף התורה אינה יושבת אלא בלבוש זה, ועל כף לא צריך להסתכל אלא במה שיש תחת הלבוש. ועל כף כל הדברים הללו וכל הספורים הללו הם לבושים.

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. מה זה ויעשו? אמר רבי יוסי, הרי נתבאר, כל מי שמראה מעשה למטה פראוי, כאלו עשאו למעלה, שהרי בגללו התעורר דבר זה, כפיככול, כאלו הוא עשאו, והרי נתבאר. איש איש כי יהיה טמא וגו'. איש איש - שתי פעמים, למה? אלא איש שהוא איש וראוי לקבל נשמה עליונה, והוא פגם עצמו שלא שורה עליו שכינה (תחלה) (נשמה) עליונה. מה הטעם? משום שהוא גרם והוא טמא את עצמו. ועל זה איש איש. איש שראוי להיות איש, והוא מטמא את עצמו שלא תשרה עליו קדשה של מעלה.

או בדרך רחוקה - זהו אחד מעשרה שהם נקודים בתורה, וכלם באים להראות דבר. מה זה בדרך רחוקה? משום שאדם שהוא מטמא את עצמו, מטמאים אותו מלמעלה. כיון שמטמאים אותו מלמעלה, הריהו בדרך רחוקה. מאותו מקום ודרך שזרע ישראל אחוזים בו, הרי בדרך רחוקה אחוז, שהתרחק (מלהתקרב) לקרב אליכם ולהתקשר בככם כמו שאתם מתקשרים.

שרייה עלוי שכינתא (ס"א שירותא) (ס"א נשמתא) עלאה. מאי טעמא. בגין דאיהו גרים, והוא מסאב ליה לגרמיה. ועל דא איש איש. איש דיתחזי למהוי איש, והוא מסאב גרמיה, דלא ישרי עלוי קדשה דלעילא.

או בדרך רחוקה, (במדבר ט) דא איהו חד מעשרה דאינון נקודים באורייתא, וכלהו אתיין לאחזאה מלה. מאי בדרך רחוקה. בגין דבר נש דאיהו מסאב גרמיה, מסאבין ליה לעילא. כיון דמסאבין ליה לעילא, הא איהו בדרך רחוקה מההוא אתר וארחא דזרעא דישראל אחידן ביה, הא בדרך רחוקה אחיד, דאתרחק (נ"א מלקרב) למקרב לכון, ולאנתקשרא בכון, כמה דאתון מתקשרין.

דאמרן דא תפארת ישראל, דאיהי אורייתא ממש. ונשמתא לנשמתא, דא איהו עתיקא קדישא. וכלא אחיד דא בדא.

ווי לאינון חייביא, דאמרי דאורייתא לאו איהי אלא ספורא בעלמא, ואינון מסתכלי בלבושא דא ולא יתיר. זפאין אינון צדיקייא, דמסתכלי באורייתא כדקא יאות. חמרא לא יתיב אלא בקנקן. כף אורייתא לא יתיב אלא בלבושא דא. ועל דא לא בעי לאסתכלא, אלא במה דאית תחות לבושא. ועל דא כל אינון מלין, וכל אינון ספורין, לבושין אינון.

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו. (במדבר ט) מאי ויעשו. אמר רבי יוסי, הא אתמר, כל מאן דאחזי עובדא לתתא כדקא יאות, כאלו עביד ליה לעילא. דהא בגיניה אתער ההוא מלה, כפיככול, כאלו הוא עביד ליה, והא אתמר. (דף קנ"ב ע"ב).

איש איש כי יהיה טמא וגו'. (במדבר ט) איש איש תרי זמני, אמאי, אלא איש דהוא איש, ויתחזי לקבלא נשמתא עלאה, והוא פגים גרמיה. דלא

אמר רבי יצחק, והא כתיב פי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה, דאתחזי תרין מלין משמע דכתיב או. אמר רבי יוסי, כאן, עד לא מסאבין ליה, כאן, בתר דמסאבין ליה. ומשמע אפילו האי, או האי, לא ישרי עלוי קדשה דלעילא, ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה.

ואם תאמר, הרי בחדש השני עושה אם לא תקן עצמו - לא! אלא כיון שנטהר ותקן עצמו, הרי החדש השני לעשות פסח. מכאן, כל איש שמטהר עצמו, מטהרים אותו.

שאם תאמר שבדרגה עליונה יותר עומד בחדש השני - לא כף! שהרי ישראל זרע קדש שעשו פסח בזמנו, לקחו את הלבנה ואת השמש כאחד, ומי שלוקח יסוד בתחלה - לוקח הבגין. מה היסוד? אל תאמר יסוד עליון של צדיק העולם, אלא יסוד של אבן טובה, כמו שנאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. וזוהי האבן ששורה עליה מי ששורה. אמר רבי יהודה, ודאי הכל אפלו בחדש השני, אבל אינו כמי שנוטל בזמנו. מה הטעם? זה שנוטל פסח בזמנו, נוטל ממטה למעלה ולא יורד, משום שפעלים בקדש ולא מורידים. וזה שנוטל אחר זמנו, יורד ממעלה למטה. בגלל זה שוים בכל, ולא שוים. שנה עולה ולא יורד, וזה יורד ולא עולה. בגלל כף מי שמקריב פסח בזמנו, יש לו שבח יותר. אשריהם ישראל שזכאים בכל, שזכאים בתורה, וכל מי שזוכה בתורה, זוכה לו בשם הקדוש. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

אמר רבי יצחק, והא כתיב פי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה, דאתחזי תרין מלין משמע דכתיב או. אמר רבי יוסי, כאן, עד לא מסאבין ליה, כאן, בתר דמסאבין ליה. ומשמע אפילו האי, או האי, לא ישרי עלוי קדשה דלעילא, ולא יעבדון פסחא בזמנא דישראל עבדין ליה.

ואי תימא, הא בירחא תננינא עביד אי לא מתקן גרמיה, לא. אלא כיון דמתדכי ומתקן גרמיה, הא ירחא תננינא למעבד פסחא. מכאן, כל בר נש דמדכי גרמיה, מדפאן ליה.

דאי תימא דבדרגא עלאה נתיר קאים בירחא תננינא, לאו הכי, דהא ישראל זרעא קדישא דעבדו פסחא בזמניה, נטלו ליה לסיהרא ולשמשא כחד. ומאן דנטיל יסודא בקדמיתא, נטיל בניינא. מאי יסודא. לא תימא יסודא עלאה דצדיקא דעלמא, אלא יסודא דאבן טבא, פמה דאת אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. והאי הוא אבן דשאר עליה מאן דשאר.

אמר רבי יהודה, ודאי כלא נטיל אפילו בירחא תננינא. אבל לאו איהו פמאן דנטיל ליה בזמניה. מאי טעמא. דא דנטיל פסחא בזמניה, נטיל מתתא לעילא, ולא נחית. בגין דמעלין בקדש, ולא מורידין. ודא דנטיל בתר זמניה, (דף קנ"ג ע"א) נחית מעילא לתתא. בגין כף שוין בכלא, ולא שוין. דדא סליק ולא נחית, ודא נחית ולא סליק. בגין כף מאן דמקרב פסחא בזמניה, שבחא נתיר אית ליה. זכאין אינון ישראל,

דזכאין בכלא, דזכאין באורייתא, וכל מאן דזכי באורייתא, זכי ליה בשמא קדישא. זכאין אינון ישראל, בעלמא דין ובעלמא דאתי.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

מצוה לעשות פסח שני על אלו שלא יכלו או שנטמאו בטמאה אחרת. אם סוד הפסח סוד האמונה שישראל נכנסים בה, שולט בניסן, ואז הוא זמן לשמחה, איך יכלו אלה שלא יכלו או שנטמאו לעשות בחדש השני, שהרי עבר הזמן?

אלא כיון דפנסת ישראל מתעטרת בעטרותיה בניסן, לא מעבירה כתריתה ועטרותיה ממנה שלשים יום. וכל אותם שלשים יום מיום שיצאו ישראל מפסח, יושבת המלכה בעטרותיה, וכל חילותיה בחדונה. מי שרוצה לראות את המלכה יוכל לראות. הפרוז מכריז: כל מי שלא יכול לראות את המלכה, יבא ויראה עד שלא ינעלו השערים. אימתי הפרוז מכריז? בארבעה עשר לחדש השני, שהרי משם ועד שבעה ימים השערים פתוחים. מפאן והלאה ינעלו השערים. ועל זה פסח שני.

מצוה זו - שחיתת הפסח בזמנו. ואחריו פסח ראשון ופסח שני לאכל אותם כמשפטן. וטמאים להיות נדחים לפסח שני, שהיא מצוה שלישית. תנאים ואמוראים, יש בני אדם כמו חלין של טהרה מצד מיכאל, וכמו חלין של הקדש, כגון בשר קדש, והם מצד גבריאל. כהן ולוי. ויש בני אדם שהם כמו ימים טובים, והם קדש קדשים.

שבינה היא פסח ראשון מימין, ופסח שני משמאל. פסח ראשון מימין, ששם חכמ"ה. פסח שני משמאל, ששם שבגבורה עוברים כל האשים הנכריים, שהם פקש ותבן לגבי אש של גבורה, הטמאים נדחים לפסח שני.

וכל טמאה נדה, ומצורע, וזב וזבה ויולדת, באשא

פקודא למעבד פסח שני, על אינון דלא יכלו, או דאסתאבו במקאבו אחרא. אי רזא דפסח, רזא דמהימנותא דישראל עאלין בה, שלטא בניסן, וכדין איהו זמנא לחדונה, איך יכלו אליו דלא יכלו, או דאסתאבו, למעבד בירחא תניינא, דהא אעבר זמנא.

אלא כיון דפנסת ישראל מתעטרא בעטרהא בניסן, לא אתעדיאת כתרעהא ועטרהא מנה תלתין יומין. וכל אינון תלתין יומין מן יומא דנפקו ישראל מפסח ותבא מטרוניתא בעטרהא, וכל חילאה בחדונה. מאן דבעי למחמי למטרוניתא, יכיל למחמי. פרוזא כריז, פל מאן דלא יכיל למחמי מטרוניתא, ייתי ויחמי עד לא ינעלון תרעיה. אימתי פרוזא כריז. בארבעה עשר לירחא תניינא, דהא מתמן עד שבעה יומין, תרעין פתיחן. מפאן ולהלאה ינעלון תרעיה. ועל דא פסח שני. (ע"ב)

פקודא דא, שחיתת הפסח בזמנו. ואבתריה פסח ראשון ופסח שני לאכול אותן כמשפטן. וטמאים להיות נדחים לפסח שני, דאיהו פקודא תליתאה. תנאין ואמוראין, אית בני נשא כחולין דטהרה, מסטרא דמיכאל. וכחולין דהקדש, כגון בשר קדש, ואינון מסטרא דגבריאל. כהן ולוי. ואית בני נשא דאינון פיומין טבין, ואינון קדש קדשים.

שבינתא איהי פסח ראשון, מימינא. ופסח שני, משמאלא. פסח ראשון מימינא, דתמן חכמ"ה. פסח שני משמאלא, דתמן בינה. וכגין דבגבורה מתעברין כל אשין נוכראין, דאינון פקש ותבן לגבי אש דגבורה, טמאים נדחים לפסח שני.

וכל טמאה נדה, ומצורע, וזב וזבה ויולדת, באשא

משמאל, ששם בינה. ומשום שבגבורה עוברים כל האשים הנכריים, שהם פקש ותבן לגבי אש של גבורה, הטמאים נדחים לפסח שני.

וכל טמאה נדה, ומצורע, וזב וזבה ויולדת, באשא

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא לֹא שׁוֹרֵה בָּהּ עַד שֶׁמִּתְלַבֶּנֶת בְּאֵשׁ הַגְּבוּרָה, שְׁכֵתוֹב (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְבָרֵי כָאֵשׁ נֶאֱמַר ה'. וְכָאֵשׁ זֹה, אִם בְּרֹזֶל הוּא - מִתְפּוֹצֵץ, וְאִם אֶבֶן הוּא - נִמּוּחַ.

וּבְיָמֶיךָ, שְׁשֵׁם תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, שְׁהִיא מִים - (ויקרא יב) וְטִהַרְהָ מִמְקוֹר דְּמִיָּה, וְנִטְהַר בָּהּ מִצְרַע, וְטִמְא מֵת, וְנֹכַח, וְטִמְא בְּכָל מִינֵי שְׂרָץ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטִהַרְתֶּם וְגו'.

בְּעִמּוּד הָאֶמְצָעִי כְּלֵי מִתְיַחֲדָת בְּכַעֲלָה, שְׁהִיא אֵשׁ, אַחַר שֶׁמִּתְקַדְּשֵׁת בְּשִׂמְלָה וְנִטְהַר בְּמִי מְקוּה בְּיָמֶיךָ, וְאוֹמְרִים עַל כְּלֵי פֶסַח: כְּלִים שֶׁנִּשְׁתַּמְשׁוּ בָהֶם בְּצוּנָה, מְטַבְּלִים בְּצוּנָה וְהֵם טְהוּרִים. אוֹתָן נִשְׁמָת שֶׁהֵן מִצַּד הַרְחֻמִּים, וְהֵן רְחֻמִּים, בְּעֲלֵי חֵן וְחֶסֶד, לֹא צְרִיכִים לְהִטְהַר בְּמִים פּוֹשְׂרִים כְּבִינּוּנִים. כֹּל שֶׁכֵּן בְּחַמֵּי חַמִּים, שֶׁבָּהֶם נִטְהָרִים וְשְׁעִים גְּמוּרִים שֶׁמִּחְמָמִים עֲצָמָם בְּאֵשׁ יֵצֵר הָרַע, וְעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (במדבר לא) כֹּל דְּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ, בְּגִלְלֵי שְׁזֵהֲמָתָם רָבָה. אֲבָל צְדִיקִים גְּמוּרִים בְּצוּנָה, שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר, כֹּל הַמְּשִׁים רֹחַ בֵּין הַדְּבָקִים מְצַנְנִין לוֹ גִּיהֶנָּם.

וְאִם נִשְׁמָת חֲמָרִיּוֹת, שֶׁהֵם כְּכֵלֵי חֶרֶס - שְׁבִירָתָן זֹהִי טְהַרְתָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר נִשְׁבְּרוּ, נִטְהָרוּ. וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רֹחַ נִשְׁבְּרָה וְגו'. אֲבָל אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וּבַתּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה, שֶׁהֵם אֵשׁ וּמִים, וְאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, שְׁהִיא אוֹר, שְׁכֵתוֹב בָּהּ (משלי ו) וְתוֹרָה אוֹר, הֵם נִטְהָרִים בָּהּ.

וְעוֹד בְּפֶרֶק הַרְוָאָה: הַרְוָאָה תְּמָרִים בְּחִלּוּם, תְּמוֹ עוֹנוֹתָיו. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (איכה ד) תָּם עֲוֹנָךְ בַּת צִיּוֹן.

דְּגִבּוּרָה אִיהוּ שׁוֹרֵף. דְּנִשְׁמָתָא אִיהוּ מְאָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיהוּ לֹא שְׂרִי בָּהּ, עַד דְּאִתְלַבֶּנֶת בְּאֵשׁא דְּגִבּוּרָה, דְּכְתִיב, (ירמיה כג) הֲלֹא כֹה דְבָרֵי כָאֵשׁ נֶאֱמַר י'. וְכֵהִי אֵשׁ, אִם בְּרֹזֶל הוּא מִתְפּוֹצֵץ, וְאִם אֶבֶן הוּא נִמּוּחַ.

וּבְיָמֵינָא (ג"א וְכַמֵּי) דְתַמְנָן תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, דְּאִיהִי מִים, (ויקרא יב) וְטִהַרְהָ מִמְקוֹר דְּמִיָּה, וְאִתְדַפְּי בָּהּ מִצְרַע, וְטִמְא מֵת, וְזָב וְטִמְא בְּכָל מִינֵי שְׂרָץ. (דף קנ"ג ע"א) הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (יחזקאל לג) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטִהַרְתֶּם וְגו'.

בְּעִמּוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא מְאָנָא אִתְיַחֲדָת בְּכַעֲלָה, דְּאִיהִי אִתְתָּא, בְּתַר דְּאִתְקַדְּשֵׁת בְּשִׂמְלָלָא, וְאִתְדַפְּאָת בְּמִי מְקוּה בְּיָמֵינָא, וְאוֹמְרִים עַל מְאָנֵי דְפֶסַחָא, כְּלִים שֶׁנִּשְׁתַּמְשׁוּ בָהֶן בְּצוּנָה, מְטַבְּלִין בְּצוּנָה, וְהֵן טְהוּרִים. אֵינּוּן נִשְׁמָתִין דְּאֵינּוּן מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי, וְאֵינּוּן רְחֻמִּים, מְאָרֵי חֲנָא וְחֶסֶדָא, לֹא צְרִיכִין לְאִדְפָּאָה בְּמִים פּוֹשְׂרִים כְּבִינּוּנִים. כֹּל שֶׁכֵּן בְּחַמֵּי חַמִּין, דְּבַהוּן מִתְדַכִּין וְשְׁעִים גְּמוּרִים, דְּמִחְמָמִין גְּרַמֵּייהוּ בְּאֵשׁא דְיֵצֵר הָרַע. וְעֲלִיהוּ אִתְמַר, כֹּל דְּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ. בְּגִין דְּזוֹהֲמָא דְלַהוּן נְפִישָׁא. אֲבָל צְדִיקִים גְּמוּרִים בְּצוּנָה. דְּעֲלִיהוּ אִתְמַר, כֹּל הַמְּשִׁים רֹחַ בֵּין הַדְּבָקִים, מְצַנְנִים לֵיהּ גִּיהֶנָּם.

וְאִי נִשְׁמָתִין חֲמָרִים, דְּאֵינּוּן כְּמִינֵי חֶרֶס, שְׁבִירָתָן זֹהִי הִיא טְהַרְתָּן. כְּמָה דְאִתְ אִמְר נִשְׁבְּרוּ, נִטְהָרוּ. וְרָזָא דְמִלָּה, (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רֹחַ נִשְׁבְּרָה וְגו'. אֲבָל אֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵייתָא דְבַכְתָּב וּבְאוֹרֵייתָא דְבַעֲלָ פֶה, דְּאֵינּוּן אֵשׁ וּמִים, וְאֵינּוּן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּרִזֵּי דְאוֹרֵייתָא, דְּאִיהוּ אוֹר, דְּכְתִיב בָּהּ, (משלי ו) וְתוֹרָה אוֹר, בְּאוֹרֵייתָא אֵינּוּן מִתְדַכִּין בָּהּ.

וְעוֹד בְּפֶרֶק הַרְוָאָה, הַרְוָאָה תְּמָרִים בְּחִלּוּם, תְּמוֹ עוֹנוֹתָיו. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (איכה ד) תָּם עֲוֹנָךְ בַּת צִיּוֹן. בְּגִין

וְעוֹד בְּפֶרֶק הַרְוָאָה: הַרְוָאָה תְּמָרִים בְּחִלּוּם, תְּמוֹ עוֹנוֹתָיו. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (איכה ד) תָּם עֲוֹנָךְ בַּת צִיּוֹן.

מתמרים, ביה תם, דרגא דיעקב, דאתמר ביה, (בראשית כה)
ועקב איש תם. חובין מרים, ועל דא תמרים: תמן ת"ם,
ותמן מ"ר.

הכא רמיו, וימתקו המים. הדא הוא דכתיב, (שמות טו)
ויורהו יי עץ וימתקו המים. מהכא, מאן דאשתדל
באורייתא, דאיהו עץ. חובין דיליה, דאתמר בהון (שמות
א) וימרו את חיייהם בעבודה קשה, קדשא בריה הוא
מחיל ליה, ויתחזרון מתיקין.

דיומין ייתון, דיתקיים בהו כמפקנו דמצרים, דאתמר
ביה (שמות א) וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא.
ובגלותא בתראה, לית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת.
לקיים בהון (צפניה ג) והשארתי כף עם עני ודל וחסו בשם
יי. לאתקיימא בהון (שמואל ב כב) ואת עם עני תושיע. ואלין
עתירים דישתארון בהון יתקיים בהון, (שמות ה) נרפים
אתם נרפים. נרפים הם באורייתא. נרפים הם, למעבד
טיבו עם מארי תורה. ואנשי חיל המסוככים מעיר לעיר
ולא יחוננו.

ונרפים הם בכבוד המס, דאי תימא כבדין אינון בכבוד
המס, ולא עבדין טיבו, בגין דא תכבד העבודה
על האנשים ויעשו בה, דכובד המס עלייהו, ואל ישעו
בדברי שקר, דאינון משקרין ואמרין דכובד המס עלייהו,
ובגין דא לא יעבדון טיבו. אינון משקרין במלוליהו,
ואמרין דמהכובד דתכבד עלייהו, תבן אין נתן, ממונא
דשקרא, דביה טועין (כ"א שועין) לקודשא בריה הוא ובגין
דלא ישעון ביה, ולא חסו בשם יי, אין נתן לעבדיה.
ואלין דאית לון, טמיר וגניז ממונא מלגו, דאיהו תוכן,
כגון תוף האוצר ותיבה, אתקיים בהו ותוכן לבנים
תתנו. ודא כספים לבנים, דיהון בההוא דרא.
בההוא זמנא (שמות ט"ו) שם שם לו חוק ומשפט, ואינון

ומשום שלא מדברים בו ולא חסו בשם ה', אין נתן לעבדיה.

ואליה שיש להם נסתר וגנוז הממון מבפנים, שהוא תכן, כמו תוף האוצר ותבה, מתקיים בהם
ותכן לבנים תתנו. וזה כספים לבנים שיהיו באותו דור.

באותו זמן, (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט, והם בעלי משנה. גם כאן ויבאו מרתה, חזרת

לָהֶם תִּוְרָה שְׁבַעַל פֶּה מֵרָה
בְּדַחְקִים רַבִּים, בַּעֲנִיּוֹת, שִׁיתַּקִּים
בָּהֶם (שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה - זֹו קָשִׁיא. בַּחֲמֹר
- זֶה קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים - זֶה
לַבּוֹן הַלֶּכֶה. וּבִכָּל עֲבֹדָה בְּשֹׁדָה
- זֹו בְּרִיתָא. אֶת כָּל עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר
עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ - זֶה תִּיק"ו.

וְרוּעָה הַנְּאֻמָּן, שֵׁם הַתְּקִים בָּךְ,
שֵׁם שֵׁם לוֹ חַק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסְהוּ.
וּכְעֵץ הַדַּעַת הִזָּה טוֹב וְרַע, שֶׁהוּא
אֲסוּר וְהַתֵּר, וּבִאֲוֹתָם סוּדוֹת
שֶׁהַתְּגִלוּ עַל יָדְךָ, וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.
כְּמוֹ מֶלַח שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר,
כִּי יִמְתְּקוּ בְּסוּדוֹת שֶׁמִּתְּגַלִּים
עַל יָדְךָ כָּל אוֹתָן קָשׁוֹת
וּמִחְלוּקוֹת שֶׁל מַיִם מְרִירִים שֶׁל
תִּוְרָה שְׁבַעַל פֶּה, יִחְזְרוּ מִתּוֹקִים
מִי הַתּוֹרָה. וַיִּסְוֶרְךָ, בְּסוּדוֹת אֵלוֹ
שֶׁהַתְּגִלוּ עַל יָדְךָ, יִהְיוּ לָךְ
מִתּוֹקִים, וַיִּחְזְרוּ לָךְ כָּל הַדַּחְקִים
שֶׁלָּךְ כַּחֲלוּמוֹת שֶׁעָבְרוּ. וְחַל"ם
בַּהַפּוֹךְ אוֹתוֹת - מְל"ח,
שֶׁמִּמְתִּיק אֶת הַבֶּשֶׂר. גַּם יִסּוּרִים
מִמְתְּקִים, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהָ.

וְלִרְשָׁעִים חוֹזְרִים הַיִּסּוּרִים מֶלַח
סְדוּמִית, שֶׁמַּעֲוֹר אֶת הַעֵינַיִם,
לְקַיֵּם בָּהֶם (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים
תִּכְלִינָה. וְהֵם עָרַב רַב רְשָׁעִים,
שִׁיתַּקִּים בָּהֶם בְּאוֹתוֹ זְמַן, (דניאל
יב) יִתְבַּרְרוּ וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים
וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְּלַבְּנוּ - אֵלֶּה
בַּעֲלֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ - הֵם זָרַע
קֹדֶשׁ שֶׁל שָׂר הַעֵם. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב
(זכריה יג) וַיִּצְרַפְתִּים כְּצֹרֶף אֶת
הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים - אֵלֶּה
עָרַב רַב.

וְהַמְּשַׁבְּלִים יְבִינוּ (דניאל שם) - אֵלוֹ
בַּעֲלֵי קְבֻלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (שם)
וְהַמְּשַׁפְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ.
אֵלוֹ אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים כְּזֹהֵר זֶה
שֶׁנֶּקְרָא סֶפֶר הַזֹּהֵר, שֶׁהוּא כְּמוֹ
תַּבַּת נֹחַ שֶׁמִּתְּכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם
יִתְקַיֵּם (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ.

מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. אוֹף הֵכָא וּבְאֹו מִרְתָּה, אֶתְהַדְרַר לֹון אוֹרִייתָא
דְּבַעַל פֶּה, מֵרָה בְּדַחְקִין סְגִיאיִן, בַּעֲנִיּוֹתָא, דִּיתַקִּים בְּהוּ,
(שם א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה: זֹו קוּשִׁיא.
בַּחֲמֹר: דָּא קַל וְחֹמֶר. וּבִלְבָנִים: דָּא לַבּוֹן הַלֶּכֶה. וּבִכָּל
עֲבֹדָה בְּשֹׁדָה: דָּא בְּרִיתָא. אֶת כָּל עֲבֹדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ
בָהֶם בְּפָרֶךְ: דָּא תִיק"ו.

וְרוּעָא מְהִימָנָא, תַּמָּן אֶתְקִים בָּךְ, שֵׁם שֵׁם לוֹ חַק וּמִשְׁפָּט
וְשֵׁם נִסְהוּ. וּבִהֵאֵי עֵין הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דָּאִיהוּ
אִיסוּר וְהִיתֵר. וּבְאִינוּן רִזִּין דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, וַיִּמְתְּקוּ
הַמַּיִם. כַּמְּלַח דְּמִמְתְּקַת בְּשָׂרָא, הֵכִי יִתְמַתְּקוּן בְּרוּזִיא
דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, כָּל אִינוּן קוּשִׁיִּין וּמִחְלוּקוֹת, דְּמִיִּין
מְרִירָן דְּאוֹרִייתָא דְּבַעַל פֶּה, אֶתְהַדְרֵר מִתִּיקָן מִי אוֹרִייתָא,
וַיִּסּוּרִין דִּילָךְ, בְּרוּזִין אֵלִין דָּאֶתְגַּלְיִין עַל יָדְךָ, יִהּוֹן לָךְ
מִתִּיקִין, וַיִּהְדְּרוּן לָךְ כָּל דַּחְקִין דִּילָךְ, כַּחֲלָמִין דְּעַבְרִין.
וְחַל"ם, בְּהִיפּוּף אֶתְוּוֹן מְל"ח. דְּמִמְתְּקַת יֵת בְּשָׂרָא. אוֹף
יִסּוּרִין מִמְתְּקִים. כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ.

וְלִרְשָׁעִים מִתְּהַדְרִין יִסּוּרִין מֶלַח סְדוּמִית, דָּאִיהֵי מַסְמָא
אֶת הַעֵינַיִם, לְקַיֵּמָא בְּהוּ (איוב יא) וְעֵינֵי רְשָׁעִים
תִּכְלִינָה. וַאִינוּן (דף קנ"ג ע"ב) עָרַב רַב רְשִׁיעֵיא, דִּיתַקִּים
בְּהוּ בְּהֵוּא זְמַנָּא, (דניאל יב) יִתְבַּרְרוּ וַיִּתְּלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים
וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים. יִתְּלַבְּנוּ: אִינוּן מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. וַיִּצְרְפוּ:
אִינוּן זָרַע קֹדֶשׁ דְּשָׂר עַמָּא. הֵדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (זכריה
יג) וַיִּצְרַפְתִּים כְּצֹרֶף אֶת הַכֶּסֶף. וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים, אִינוּן
עָרַב רַב.

וְהַמְּשַׁבְּלִים יְבִינוּ, (דניאל יב) אִינוּן מֵאֲרֵי קְבֻלָּה, דָּאֶתְמַר
בְּהוּן (דניאל יב) וְהַמְּשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר
הַרְקִיעַ. אֵלִין אִינוּן דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין כְּזֹהֵר דָּא, דָּאֶקְרִי סֶפֶר
הַזֹּהֵר, דָּאִיהוּ כְּתִיבַת נֹחַ, דְּמִתְּכַנְּסִין בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי,
וְשְׁבַע מִמְּלֻכוֹתָא. וְלִזְמַנִּין אֶחָד מַעֲרִי, וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה.
דְּבַהוּן יִתְקַיֵּם (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ.
וְדָא אוֹרָה דְּסַפְרָא דָּא, וְכֹלָא עַל סִיבָה דִּילָךְ.

תַּבַּת נֹחַ שֶׁמִּתְּכַנְּסִים בָּהּ שְׁנַיִם מַעֲרִי וְשְׁבַע מִמְּלֻכוֹת, וְלִפְעָמִים אֶחָד מַעֲרִי וְשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה, שֶׁבָּהֶם
יִתְקַיֵּם (שמות א) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיְאֻרָה תִּשְׁלִיכֶוּהוּ. וְזֶה אוֹרָה שֶׁל סֶפֶר זֶה, וְהַכָּל עַל הַסֶּבֶה שֶׁלָּךְ.

ומי גרם זה? עורב, שאתה תהיה באותו זמן כיונה, ששליח אחר שנקרא בשמך, פעורב שנשלח בתחלה ולא חזר בשליחות, שהשתדל בשקצים, שנאמר בהם עמי הארץ שקץ, בגלל ממונם, ולא השתדל בשליחותו להחזיר צדיקים בתשובה, כאלו לא עשה שליחות רבונה.

ובך יתקום סוד היונה שנוכנס בעמקי תהום רבה, כך תכנס אתה בעמקי תהומי התורה. זהו שפיתוב (יונה ב) ותשליכני מצולה בלבב ימים. ויהיו חכמה חסד נצח לימין, שבגללם אמר דוד (תהלים קיח) 'מיין ה' רוממה ימין ה' עשה חיל. ושלש משמאל יתקשרו כאחד, שהם בינה גבורה הוד, ושלש דרגות שבאמצע - פתר תפארת יסוד - שאחוזות בימין ושמאל.

ומשום שראה אותך נביא מתקשר בשלש דרגות האמצע, פתח עליך פסוק זה, (ישעיה נב) הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. ומשום שאתה תהיה אחוז בשני משיחים, אמר דוד על שלשה ימינים של משיח בן דוד, ימין ה' שלש פעמים. פנגד שלשה שמאלים שאחוז בהם משיח בן אפרים, אמר מצד אחד שמאל, גבורה, לא אמות. פי אחיה - מצד שמאל של הו"ד שלך, שנאמר בו ונתן ההוד למשה, נתן בך מצד בינה.

משום שבו היית חרב וכש בכל, בגלל משיח בן אפרים, בתורתך, בגביאותך עליו, בגופך שסבלת כמה מיני יסורים כדי שהוא לא ימות, ובקשפת עליו רחמים, נאמר בו פי אחיה, מצד הבינה. ומשום זה לא אמות - מצד הגבורה. פי

אחיה - מצד הבינה, עץ החיים, שהתגברה עליו קריאת שמע של שחרית, וקושר אותו בקשר של תפלין בימין אברהם, שהוא שחרית.

ומאן גרים דא. עורב דאנת תהא בההוא זמנא, פיונה. דשליח אחרא דאקרי בשמך, פעורב דאשתלח בקדמייתא, ולא אתהדר בשליחותא, דאשתדל בשקצים, דאתמר בהון, עמי הארץ שקץ. בגין ממונא דלהון, ולא אשתדל בשליחותיה לאהדרא לצדיקייא בתיובכתא. כאלו לא עביד שליחותא דמאריה.

ובך יתקיים רזא דיונה, דעאל בעמקין דתהומי נמא, הכי תיעול אנת בעמיקו דתהומי אורייתא, הדא הוא דכתיב, (יונה ב) ותשליכני מצולה בלבב ימים. ויהיו חכמה חסד נצח לימין. דבגניניהו אמר דוד, (תהלים קיח) מיין יי עושה חיל מיין יי רוממה ימין יי עושה חיל. ותלת משמאלא יתקשרון פחדא, דאינון בינה גבורה הוד. וג' דרגין דאמצעיתא, פתר תפארת יסוד, דאחידן בימינא ושמאלא.

ובגין דחזא לך נביא מתקשר בתלת דרגין דאמצעיתא, פתח עליך האי קרא, (ישעיה נב) הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד. ובגין דאנת תהא אחיד בתרין משיחין, אמר דוד על ג' ימינין דמשיח בן דוד, ימין יי תלת זמנין. לקביל ג' שמאלין, דאחיד בהן משיח בן אפרים, אמר מסטרא דחד שמאלא, גבורה, לא אמות. פי אחיה, מסטרא דשמאלא דהו"ד דילך, דאתמר ביה ונתן ההוד למשה. אתיהיב בך, מסטרא דבינה.

בגין דביה הוית אנת חרב וכש בכלא, בגין משיח בן אפרים, באורייתך, בגביאותך עליה, בגופך דסבילת כמה מיני יסורין, בגין דלא ימות הוא. ובעית רחמי עליה. אתמר ביה פי אחיה, מסטרא דבינה. ובגין דא לא אמות, מסטרא דגבורה. פי אחיה מסטרא דבינה, אילנא דחיי, דאתגבר עליה קריאת שמע של שחרית, וקשיר ליה בקשורא דתפלין, בימינא דאברהם, דאיהו שחרית.

אחיה - מצד הבינה, עץ החיים, שהתגברה עליו קריאת שמע של שחרית, וקושר אותו בקשר של תפלין בימין אברהם, שהוא שחרית.

ואספר מעשי יה - מצד ההוד. יסר יסרני יה - חכמה ובינה, מימין ומשמאל, בשלשה ימים ובשלשה שמאלים. ולמות לא נתנני - העמוד האמצעי בג' שכולל פתר וצדיק, והוא בן י"ה. ומיד יקום ו' לה' בימין ושמאל, ברחמים ותחנונים, בכמה פיוסים לה ולבניה. זהו שפיתוב (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דוד הנפלת. ומשום זה אמר הנביא (ירמיה לא) בבכי יבאו ובתחנונים אובילים.

קם רעה הנאמן ונשק לו וברך אותו, ואמר, ודאי שליח רבונך אתה אלינו. פתחו תנאים ואמוראים ואמרו, רועה הנאמן, אתה היית יודע כל זה, ועל ידך התגלתה, אבל בעונה שלך, שנאמר בך (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, במקומות אלו שאתה מתבייש להחזיק טובה אליך, מנה הקדוש ברוך הוא אותנו ולמנוחה הקדושה להיות בידך ובפיך במקומות אלו. (עד כאן רעיא מהימנא).

וביום הקים את המשפן. רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מה זה פזר? כמו שנאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא? בא להשמיענו פזר נתן לאביונים. פזר שנתן לעניים, פזר זה נאה. מה זה ונוסף עוד? בכל. ונוסף עוד - בעשר. ונוסף עוד - בחיים. פסוק זה בך צריך לו להיות: יש מפזר ויוסף עוד. מה זה ונוסף? אלא אותו מקום ששורה בו מיתה, הוא גורם לו שיתוסף מחיים שלמעלה להוסיף לו. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא,

ואספר מעשי יה, מסטרא דהוד. יסור יסרני יה, חכמה ובינה, מימין ומשמאל, בתלת ימין, ותלת שמאלין. ולמות לא נתנני, עמודא דאמצעיתא, בג' דקליל פתר, וצדיק, ואיהו בן י"ה. ומיד יקום ו' לה' בי"ה, בימין ושמאל, ברחמי ותחנוני, בכמה פיוסים לה ולבניה, הדין הוא דכתיב, (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דוד הנפלת. ובגין דא אמר נביא, (ירמיה לא) בבכי יבאו ובתחנונים אובילים.

קם רעיא מהימנא, ונשיק ליה, וברוך ליה, ואמר ודאי שליחא דמארך אנת לגבן. פתחו תנאים ואמוראים ואמרו, רעיא מהימנא, אנת הוית ידע כל דא, ועל ידך היא אתגלייא, אבל בעונה דילך, דאתמר בך (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, באלין אתרין דאנת מתבייש לאחזקא טיבו לגבך, מני קדשא בריך הוא לן, ולבוצינא קדישא, למהוי בידך ובפומך באלין אתרין. (ע"כ רעיא מהימנא).

וביום הקים את המשפן. (במדבר ט) רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מאי פזר. כמה דאת אמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא, קא משמע לן פזר נתן לאביונים, פזר דיהיב למסכני, האי פזורא יאות. מאי ונוסף עוד. בכלא. ונוסף עוד בעותרא. ונוסף עוד בחיי.

האי קרא הכי מיבעי ליה, יש מפזר ויוסף עוד, מאי ונוסף. אלא ההוא אתר דשרי ביה מיתה, הוא גרים ליה דיתוסף מחיים דלעילא לאוספא ליה. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא, קרא אסהיד, דכל מאן דיהיב למסכני, אתער אילנא דחיי, לאוספא לה היא אילנא דמותא, וכדין אשתכח חיים וחדו

הפסוק מעיד שכל מי שנותן לעניים, מעורר עץ החיים להוסיף לאותו עץ המות, ואז נמצא חיים ושמחה למעלה. והאדם שגורם את זה, בשעה שצריך לו, אותו עץ החיים עומד עליו,

ואותו עץ המות מגן עליו, ומשום כך ונוסף עוד (כמו שגאמר). צדקתו עמדת לעד (תהלים קיא). מה זה עמדת לעד? עמדת על האדם לזמן לו קיום וחיים. כמו שהוא נתן לו חיים ועורר לגבי החיים, כך גם נותנים לו, ואלו שני אילנות (נותנים לו) עומדים עליו להצילו ולהוסיף לו חיים.

קרנו תרום בכבוד. בא ראה, העולם שאמרנו, אותה קרן תרום, ובמה? בכבוד שלמעלה, שאיש זה גרם לחברם כאחד, ולרוקן ברכות למעלה ומטה.

רבי אבא אמר, בכל זמן שהמשפן מוקם במעשי בני אדם, אז אותו יום, יום של שמחת הפל, ושמן משחת קדש מתרוקן באותם גרות, ומאירים פלם. מי שגורם את זה, גורם לו (באותו עולם הבא) שינצל בעולם הזה, ויהיו לו חיים בעולם הבא. זהו שכתוב (משלי יא) וצדקה תציל ממות, וכתוב (שם ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.

עשה לה שתי חצוצרות פסף וגו'. רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) ובלקת החיות ילכו והנשוא החיות מעל הארץ ונשאו האופנים. ובלקת החיות, ברוחות שלמעלה היו הולכים. שאם תאמר שזה למעלה למעלה - לא. למטה. אלא כמו זה מלפני הפנים, וזה לאחור הפנים.

רוח מארבע רוחות בארבעה מדורים ובארבעה צדדים, בזיום שנבראו בהדור הפנים המאירות. בגלל זה פעין (נאש"ר) כמראה החיות, שהם ארבע זויות, דגלים פרושים, אר"ה נש"ר שו"ר אד"ם, שכולל כלם ארבעה

לעילא. ובר נש דגרים דא, בשעתא דאצטריף ליה, ההוא אילנא דחיי קאים עליה, וההוא אילנא דמותא אגין עלוי. ובגין כך ונוסף עוד.

(במה דאת אמר).

צדקתו (דף קנ"ד ע"א) עמדת לעד. (תהלים קיב) מאי עמדת לעד. עומדת עליה דבר נש, לזמנא ליה קיומא וחיים, כמה דאיהו יהיב ליה חיים, ואתער לגבי חיון, הכי נמי יהיב ליה. ואינון תרי אילנין (תבין ליה) קיימין עליה לשיזבא ליה, ולאוספא ליה חיון.

קרנו תרום בכבוד, תא חזי עלמא דאמרן, ההוא קרן תרום. ובמה. בכבוד דלעילא, דהאי בר נש גרים לחברא לון פחדא, ולא ארקא ברכאן לעילא ותתא.

רבי אבא אמר, בכל זמנא דמשפנא אתקם בעובדיהון דבני נשא, פדין ההוא יומא, יומא דחדווה דכלא, ומשח רבות קדישא אתרק בהנהו בוצינין, ונהרין פלהו. מאן דגרים דא, גרים ליה (בשהוא עלמא דאתי) דישתזיב בהאי עלמא, ויהא ליה חיים בעלמא דאתי, הדא הוא דכתיב, (משלי יא) וצדקה תציל ממות, וכתיב (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.

עשה לה שתי חצוצרות פסף וגו'. (במדבר י) רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) ובלקת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא החיות מעל הארץ ונשאו האופנים. ובלקת החיות, בקווצפירא דלעילא הוו אזלי. דאי תימא דהאי לעילא לעילא. לאו, לתתא. אלא כגוונא האי מקמי אנפין, והאי לבתר אנפין.

זקא מארבע זיקין, בד' מדורין, ובד' סטריין, בזיוון דאתברון בקולמיטין דאנפין נהירין. בגין כך פעין (נאש"ר)

מלאכים ששולטים וכוללים הכל.

דגל ראשון, מרפכה מזינת, ארני"ה, מיכאל, רשום בפרישת הדגל הפרוש למיין. מזרח ראשית השמש הולך במשאו באור. שני ממנים תחת ידיו, יופיא"ל צדקיא"ל. אחד ללמד (לתורה), ואחד ללכת בשוק שהולך.

בשאר"ה לוקחים, לוקחים כמה מרפכות מזינות מצד ימין, והכל אחד. לצד שמאל השמש הולך (לוקח באחד לצד השמאל, השמש הולך) ומאיר ומעטר אותם. אלה ורכבות ממנים תחתיו, וכלם ביראה ובאימה, בזיע וברתת. אריה מושיט יד ימינו, כונס לכל חילותיו אליו. שלש מאות ושבעים אלה אריות סביב אותו ארני"ה, והוא ביניהם באמצע. בשגועה האריה הזה, הרקיעים מזדעזעים, וכל החילות והמרפכות מזדעזעים מיראתו. מאותו קול מתלהט נהר די נור, ויורד באלה וחמש מאות דרגות הגיהנם של מטה. אז מזדעזעים כל רשעי הגיהנם, והאש לוקטת, ועל זה כתוב (עמוס א) אריה שאג מי לא יירא.

גועה פעם שניה - שלש מאות ושבעים אלה אריות, כלם גועים. מושיט יד שמאלו - כל בעלי הדין למטה פוחדים ונכפים תחת אותה יד, ואותה יד פושטת עליהם, וכלם תחתיה, כמו שנאמר (בראשית מט) ידך בעורף איבך.

ארבע כנפים לכל אחד ואחד מאש לכנה. כלם לוקטים. כל פנים של פפתור ופרח בלבן של אותה אש שקועים.

ארבע גדפין לכל חד וחד, מאשא חוורא. פלהו מלהטין. כל אפין דחזור ושושן פחוורתא דהוא אשא שקיען.

פמראה החיות, דאינון ארבע זווין, דגלין פרישן, ארני"ה. נש"ר. שו"ר. אד"ם. דכליל פלהו ארבע מלאכין דשלטין וכלילן כלא.

דגלא קדמאה, משריא מזינא, ארני"ה. מיכאל, רשים בפרישו דגלא פרישא לימינא. מזרח שירותא דשמשא, אזיל במטלנוי, בנהירו. תרין ממנן תחות ידיה, יופיא"ל, צדקיא"ל. חד לאורתא (נ"א לאורייתא).

וחד, למיהן בשוקא דאזיל.

בר אלין נטלין, נטלין כמה משריין מזינין, מסטרא דימינא, וכלא חד. לסטרא

שמאלא, שמשא אזיל (ס"א נטל בר חד לסטר שמשא, שמשא אזיל) ונהיר, ומעטר להו. אלה ורכוון ממנן תחותיו. וכלהו בדחילו באימתא בזיע בררת. אריה אושיט ידיה ימינא, פניש לכל חילוי לגביה, תלת מאה ושבעין אלה אריותא, סוחרניה דהוא ארני"ה, ואיהו בינייהו באמצעיתא.

בר געי האי אריה, מזדעזען רקיעין, וכל חילין ומשריין מזדעזעין, מדחילו דיליה. מההוא קלא, נהר די נור מתלהטא, ונחית באלה וחמש מאה דרגין דגיהנם לתתא, פדין פלהו חייבין דגיהנם מזדעזען, ומלהטן אשא, ועל דא כתיב, (עמוס א) אריה שאג מי לא יירא.

געי תניינות, תלת מאה ושבעין אלה אריותא, פלהו געאן. אושיט ידיה שמאלא, כל מאריהון דדינא לתתא דחלין, ואתפפיין תחות ההוא ידא. וההוא ידא פשיט עלייהו, וכלהו תחותיה. כמה דאת אמר, (בראשית מט) ידך בעורף איבך.

ארבע גדפין לכל חד וחד, מאשא חוורא. פלהו מלהטין. כל אפין דחזור ושושן פחוורתא דהוא אשא שקיען.

ארבע אנפין לכל חד וחד לארבע סטריין, פלהו נהירין בתוורא דשמשא. חד לסטר מזרח, נהיר בחדו. וחד לסטר מערב, (כ"א דא כניש) דאתפניש נהוריה. וחד לסטר צפון, חשוף בלא נהירו, פצלא דשמשא לגבי שמשא. צלא חשוף, שמשא נהיר. בגין דשמשא וצלא, ימינא ושמאלא, ואזלא כחדא. חשוכן (כ"א חושבון) דאזלין עמיה, פל אינון דנטלין זיינא.

ובלהו מימינא ומשמאלא בתלת רישין. רישא חדא דיליה, שבועין וארבע אלה, ושית מאה. אלין אינון רישא חד. נפקי חילא בימינא, דאיהו ארים עלייהו. בר פל אינון ממנן דלתתא, תחות אלין. שלטונין אלין על אלין, דרגין תתאין עם עלאין, דלית לון חשבנא.

ראש שני, שהולך בראש הראשון, חשבונו חמשים וארבעה אלה וארבע מאות, פרט לכל הממנים הללו שפתח לארבעה צדדים שאין להם חשבון. ראש שלישי, שהולך אחריהם, חמשים ושבעה אלה וארבע מאות. כמו שנוטל הימין, כך גם נוטל השמאל. כך גם מלפניהם, כך גם מאחריהם.

ביון שנוסע ראשון - והורד המשכן. וכל הלויים אומרים שירה. בעלי התשבחות כלם מצדו. ואז כתוב, (יחזקאל א) כי רוח החיה באופנים.

הגר שני, מרפכה מזינת, נש"ר, אוריאל, דרו"ם. ושני ממנים עמו - שמשיאל, חסדיאל. נשר זה עולה, וכל בעלי הפנפים מלפניו. פמה מרפכות עולות בכל הצדדים, פל אחת ואחת בחזק השמש.

ובלהו מימינא ומשמאלא בתלת רישין. רישא חדא דיליה, שבועין וארבע אלה, ושית מאה. אלין אינון רישא חד. נפקי חילא בימינא, דאיהו ארים עלייהו. בר פל אינון ממנן דלתתא, תחות אלין. שלטונין אלין על אלין, דרגין תתאין עם עלאין, דלית לון חשבנא.

רישא תניינא, דאזיל ברישא קדמאה, חשפון דיליה חמשין וארבע אלה, וארבע מאה. בר פל (דף קנ"ד ע"ב) אלין ממנן דתחות לד' סטריין, דלית לון חשבנא. רישא תליתאה, דאזיל בתרייהו, חמשין ושבעה אלה, וארבע מאה. פגוונא דנטיל ימינא, הכי נמי נטיל שמאלא, הכי נמי מקמיהו, הכי נמי מבתרייהו.

ביון דנטיל האי קדמאה, והורד המשפן. וכלהו ליוואי אמרי שירתא, מארי דתושבחן פלהו מסטריה. פדין (יחזקאל א) כי רוח החיה באופנים פתיב.

הגר תניינא. משריאי מזיינא, נש"ר, אוריאל, דרו"ם. תרי ממנן עמיה, שמשיאל, חסדיאל. האי נשר סליק, וכל מאריהון דגדפין מקמיה. פמה משריין סלקין בכל סטריין. פל חד וחד בתוקפא דשמשא.

בכל סטריין. פל חד וחד בתוקפא דשמשא.

רוח של רוח פנימית יוצאת, ואותה הרוח מגיעה לנשר הזה, ועולים איבריו ומכסים את הגוף, כמו שנאמר (איוב לט) המבינתך יאבר נץ פרש כנפיו לתימן. כמו דגמת כעין (דברים לב) כנשר יעיר קנו, נשר נץ זה עם יונה, עם נץ, וכל בעלי הכנפים כלם מצפצפים ושמחים. אחד מצד (עמוד אחד) לפניו עולה ממטה למעלה. כמה צפרים יורדות ועולות, מצפצפות ושמחות, הולכות ומשוטטות.

בשנומע, מושיט כנף ימין, כונס לכל חיליו, שלש מאות וחמשים אלף בעלי כנפים בשני גופים, נשר וארני"ה כאחד. מרים קול, כל האחרים עולים ויורדים, מצפצפים מצדם ממה דרגות.

שדשה ראשים הם כאחד במחנות אלו, וכלם בחשבון אחד. וחשבון הראשים הללו - ראש אחד, ארבעים וששה אלף וחמש מאות. ראש שני, חמשים ותשעה אלף ושלוש מאות. ראש שלישי, ארבעים וחמשה אלף ושש מאות וחמשים.

משני צדדים אלו יוצאים שני כרוזים שהולכים לפני כל המחנות, כששני אלה מכריזים: כל החילות וכל המחנות, חיות קטנות עם גדולות, כלם מתכנסים. מי ראה נסיעת כל הרקיעים, כלם נוסעים במשא במחנות לפני אותו משכן.

בשעה שאחד מהם, אותו שבא מצד ארצה, פושט קול כדי שלא יודעזעו כל אותם קולות, אז מתכנסות כל אותן מחנות. בשעה שאחר קורא, נשבר הקול ולא פושט, כל אותן המחנות של הנשר הזה, כלן מתכנסות לנסע במסעם. כנגד אלו שתי חצוצרות כסף, כגון זה הכל למטה. בא

רוחא דרוחא פנימאה נפיק, ויהוא רוחא מטי להאי נשר, וסליק אברוי ומכסויא לגופא. כמה דאת אמר, (איוב לט) המבינתך יאבר נץ יפרוש כנפיו לתימן. כגוונא כדוגמא כעין כנשר יעיר קנו האי נשר נץ בהדיה יונה, בהדיה נץ, וכל מארי דגדפין פלהו מצפצפן וחדאן. חד מסטרא (ס"א חר סמכא) קמיה, סליק מתתא לעילא. כמה ציפריין נחתין ועאלין, מצפצפן וחדאן, אזלין ושאטין.

כד נטיל, אושיט גדפא ימינא, פניש לכל חילוי, תלת מאה וחמשין אלף מארי דגדפין, בתרי גופי, נשר וארני"ה כחדא. ארים קלא, פלהו אחרנין סלקין ונחתין, מצפצפן מסטרייהו, מכמה דרגין.

תלת רישין אינון כחדא, במשריין אלין. וכלהו כחד חשבון. וחושבן דאלין רישין, רישא חדא, ארבעין ושית אלף וחמש מאה. רישא תנינא חמשין ותשע אלף ותלת מאה. רישא תליתאה, ארבעין וחמש אלפין, ושית מאה וחמשין.

מאלין תרי סטריין, נפיק תריין כרוזי, דאזלי מקמי כלהו משריין. כד אלין תרי מכריזי, כל חילין, וכל משריין, חיוון זעירין עם רברבן, פלהו מתכנשי. מאן חמי נטילא דכלהו רקיעין, כולהו נטלין במטולא במשריין, לקמיה דיהוא משכנא.

בשעתא דחד מנייהו, יהוא דאתי מסטרא דארצה, פשיט קלא, בגין דלא יודעזעון כל אינון קלין. כדין מתכנשין כל אינון משריין. בשעתא דאחרא קרי, מתבר קלא ולא פשיט, כל אינון משריין דהאי נשר, פלהו מתכנשו לנטלא במטלנייהו. לקביל אינון, שתי חצוצרות כסף, כגוונא דא כלא

רָאָה, כְּשֶׁאֵלֶּה נּוֹסְעִים, מַה כְּתוּב?
(יחזקאל א) וּבִלְכַת הַחַיִּוֹת יִלְכוּ
הָאוֹפְנִים אֶצְלָם, אוֹתָם
שֶׁמֶתְכַנְּסִים אֵלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁהֲרֹאֵשׁ
מִסְתַּפֵּל, כִּף גַּם כָּלָם.

דְּגַל שְׁלִישִׁי, שׁוּר, גְּבִרְיָאֵל, צָפוֹן.
שְׁנֵי מְמַנִּים עִמּוֹ, קַפְצִיָּא"ל
חֲזַקִּיָּא"ל. הַשׁוּר הַזֶּה מִצַּד
שְׂמָאל. קָרְנָיו עוֹלוֹת בֵּין שְׁתֵּי
עֵינָיו. רוֹגְזוּ בְּהִסְתַּכְּלוֹת, עֵינָיִם
לוֹהֲטוֹת כְּאֵשׁ שֶׁל נּוֹר דּוֹלֵק. נוֹגַח
וְרוֹפֵס בְּרִגְלָיו וְלֹא חָיִס.

כְּשֶׁנּוֹעָה הַשׁוּר הַזֶּה, יוֹצְאִים
מִנְקַב תְּהוֹם רַבָּה כְּמַה חֲבוּרוֹת
מַפִּים (מחבלים), כָּלֵם גּוֹעִים
וּמְשׁוּטְטִים לְפָנָיו, וְהַחֲמַת וְהַתִּיק
שָׁבוּ שֶׁל כָּל עוֹנוֹת תְּלוּיִם לְפָנָיו,
שֶׁהָרִי כָּל עֲבֵרוֹת הָעוֹלָם כְּתוּבִים
בְּסֵפֶר וְעוֹלָיִם.

שְׁבַעַה נְהָרוֹת אֵשׁ שׁוֹפְעִים לְפָנָיו.
כְּשֶׁצָּמָא הוֹלֵף לְאוֹתוֹ נְהַר דִּינּוֹר,
וְשׂוֹאֵב אוֹתוֹ בְּגִמְיַעָה אַחַת.
וְאוֹתוֹ נְהַר מִתְמַלֵּא כְּבַתְחַלָּה וְלֹא
נְהַיָּה אֲכֻזָּב. כָּל אוֹתָם חִילוֹת
שׂוֹאֵבִים אֵשׁ אוֹכְלֹת אֵשׁ.
וְאֵלְמָלֵא שְׂמַצַּד אֲרִיָּה יוֹצֵא נְהַר
אֶחָד שֶׁל מִים שְׂמַכְבִּים אֶת
הַגְּחָלִים שֶׁלָּהֶם, לֹא יוֹכֵל הָעוֹלָם
לְסַבֵּל.

חֲשֵׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁם נִמְצָא, לֹא נִמְצָא
אוֹר. כְּמַה חִילוֹת שֶׁל שׁוֹמְרֵי חֻק
הוֹלְכִים וּמְשׁוּטְטִים בַּחֲשָׁךְ,
וְאוֹתוֹ נְהַר שְׁדוֹלֵק בְּצַד הַזֶּה, אֵשׁ
שְׁחַרְהַ חֲשׂוֹכָה. וְאִם תֹּאמַר שְׂאִין
אֵשׁ לְבָנָה, אֵשׁ שְׁחַרְהַ, אֵשׁ
אֲדָמָה, אֵשׁ שֶׁל שְׁנֵי גִּנְיָם - אֵל
תֹּאמַר, שְׁחַרְהַ וְדָאִי כִּף זֶה! וְעַם
כָּל זֶה לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה כִּף נִמְצָא,
וּמִשֶּׁם שׁוֹפֵעַ לְתַחְתּוֹנִים הַלְלוּ.

שְׁנֵינּוּ, הַתּוֹרָה בְּמַה נִמְצָאתָ? אֵשׁ
לְבָנָה, וְאֵשׁ שְׁחַרְהַ עַל גְּבִי לְבָנָה.
בְּשְׁנֵי סוּגֵי אֵשׁ נִמְצָאת הַתּוֹרָה.
בֹּא רָאָה, הָאֵשׁ אַחַת הִיא,
וּמִתְחַלֶּקֶת לְאַרְבָּעָה. הַמִּים אֶחָד

לְתַתָּא. תָּא חֲזִי, פַּד אֵלִין נְטֻלִין מַה כְּתִיב,
(יחזקאל א) וּבִלְכַת הַחַיִּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפְנִים אֶצְלָם,
אֵינּוֹן דְּמִתְכַנְּשׁוּ לְגַבִּיָּהּ, כְּגוֹוֹנָא דְרִישָׁא
אִסְתַּפֵּל, הָכִי נָמִי כְּלָהוּ.

הַגְּרָא תְּלִיתָאָה. שׁוּר. גְּבִרְיָאֵל. צָפוֹן. תְּרִין
מְמַנִּין עִמִּיה, קַפְצִיָּא"ל חֲזַקִּיָּא"ל. הָאִי
שׁוּר מְסֻטְרָא דְשְׂמָאלָא. קָרְנָיו סְלִקִין בֵּין תְּרִין
עֵינָיו. רְגִיזוּ בְּאַסְתַּפְלוֹתָא, עֵינָיִן מְלַהֲטִין כְּאֵשׁ
דְּנוֹר דְּלִיק. נְגַח וְרַפְסָא בְּרִגְלוֹי וְלֹא חָיִס.

כַּד גְּעִי הָאִי שׁוּר, נְפַקִין מְנוֹקְבָא דְתְּהוֹמָא
רַבָּא, כְּמַה חֲבִילִי שְׂרִיקִין (ס"א טריקין), כְּלָהוּ
גְּעָאן וְשְׂטָאן קְמִיָּה, וְחִימְתָא, וְאַחְמְתָא דְכָל
חֻבְיִן תְּלִיָּא קְמִיָּה, דְּהָא כָּל חֻבֵי עֲלָמָא,
כְּלָהוּ בְּסִפְרָא סְלִיקִין וּכְתִיבִין.

שְׁבַעַה נְהָרֵי דְאֵשׁ נְגַדִין קְמִיָּה, פַּד צַחֵי אֲזִיל
לְגַבִּי הַהוּא נְהַר דִּינּוֹר, וְשְׂאִיב לִיָּה
בְּגִמְיַעָה חָדָא. וְהַהוּא נְהַר אֲתַמְלִי
כְּדְבַקְדְּמִיתָא, וְלֹא כְּדִיב. כָּל אֵינּוֹן חֲיִילִין,
שְׂאֵבִין אֵשׁ אֲכָלָא אֵשׁ. וְאֵלְמָלֵא דְמְסֻטְרָא
דְּאַרְיָה, נְפִיק חַד נְהַרָא דְמִיָּא, דְּמַכְבִּין
גְּחַלְתִּיָּהּ, לֹא יִכִּיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל.

חֲשׂוֹכָא דְשְׂמָשׁא תְּמָן אֲשַׁתְּכַח, לֹא אֲשַׁתְּכַח
נְהִירוֹ. כְּמַה גְּרִדִּינִי נְמוֹסִין אֲזִלִין
וְשְׂטָאן בְּחֲשׂוֹכָא וְהַהוּא נְהַר דְּדְלִיק בְּסֻטְרָא
דָּא, נוֹרָא אוֹכְמָא חֲשׂוֹךְ. וְאִי תִימָא, דְּלֹא אִית
אֵשׁא חוֹוֹרָא, אֵשׁא אוֹכְמָא, אֵשׁא סוּמְקָא,
אֵשׁא דְתַרִי גּוֹוִנִי. לֹא תִימָא, דְּהָא וְדָאִי הָכִי
הוּא, וְעַם כָּל דָּא לְעִילָא לְעִילָא הָכִי אֲשַׁתְּכַח,
וּמִתְמָן נְגִיד לְאֵלִין תַּתָּאי.

תְּנִינִן אוֹרִיָּיתָא בְּמַה אֲשַׁתְּכַחַת. אֵשׁא חוֹוֹרָא,
וְאֵשׁא אוֹכְמָא עַל גְּבִי אֵשׁא חוֹוֹרָא. בְּתַרִי
אֵשִׁי אֲשַׁתְּכַחַת אוֹרִיָּיתָא. תָּא חֲזִי, אֵשׁא חָדָא
הוּא, וְהָאִי אֲתַפְלִיג לְאַרְבָּעָה. מִיָּא חָדָא (ד)

הם, ומתחלקים לארבעה. הרוח אחת היא, ומתחלקת לארבעה. שלשה ראשים נמצאים (מתחברים) במרכבות אלו. חשבונם - ראש אחד, ששים ושנים אלה ושבע מאות. ראש שני, ארבעים ואחד אלה וחמש מאות. ראש שלישי, חמשים ושלשה אלה וארבע מאות. פרט לכל אלו הדרגות האחרות שנפרדות בצדיקה, ואין להן חשבון. כלן דרגות על דרגות, פרט לכמה חילות של שומרי חק שהם למטה, חצופים כפלב, נושכים כחמור. אוי למי שנמצא לפניהם, ודין שלהם בצד רביעי.

דגל רביעי, אד"ם, רפא"ל, מערב. יחד אתו רפואה. בצד שאדם נכלל, דין עליון עליו מתרפא. זה (אחד) אוהז בקרני השור, כשרוצה להכניסם לתהום רכה, וכופת אותם שלא ישרף העולם. לאחר זה שורה קול דממה דקה, דין. (כאן) דבר בחשאי, לא נשמע דבר הברה כלל.

בצד זה שורה מי ששורה, עולה מי שעולה, השמש מתכנס להאיר למקום זה. בגלל זה ותקעתם תרועה בצד דרום. אבל כאן לא זה ולא זה. מדוע תרועה? לכפות צד צפון, ולכן צד צפון לאחור.

בא ראה, שתי חצוצרות, משום שהם מצד שנים שאמרנו, ממזרח ומדרום. הן עתידות לשבר דינים ולכפותם. ועל זה הן מכסוף. ומשום זה, וביום שמחתכם ובמועדיכם וגו', ותקעתם בחצוצרת. סתם, בין למעלה בין למטה. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם ונתן להם חלק עליון על כל שאר העמים, והקדוש ברוך

קנ"ה ע"א) איהו, והאי אתפליג לארבע. רוחא חדא איהו, והאי אתפליג לארבע.

תלת רישין אשתכחו (ס"א אתחברו) במשריין אלין. חשבון דלהון, רישא חדא שתיין ותרי אלה ושבע מאה. רישא תנינא, ארבעין וחד אלה וחמש מאה. רישא תליתאה, תלת וחמשיין אלה וארבע מאה. בר כל אינון דרגין אחרנין דאתפרשן בסטרייהו, ולית לון חשבנא. פלהו דרגין על דרגין. בר כמה גרדיני נמוסין דאינון לתתא, חציפין ככלבא, נשכין כחמרא, ווי מאן דאשתכח גבייהו, ודינא דלהון בסטרא רביעאה.

הגלא רביעאה, אד"ם רפא"ל. מערב. בהדיה אסוותא. בסטרא דאדם אתפליל דינא עלאה עליה אתסי. האי (ס"א חר) אחיד בקרנוי דשור, כד מיבעי לאעלא לון לתהומא רפא. וכפית לון, דלא יוקיד עלמא. בתר דא שריא קול דממה דקה דינא. (ס"א הקא) מלה בחשאי, לא משתמע מלה דהברה כלל.

בסטרא דא, שריא מאן דשריא, סליק מאן דסליק, שמשא אתפניש לאנהרא להאי אתר. בגין כן ותקעתם תרועה, בסטר דרום. אבל הקא, לאו האי ולא האי. אמאי תרועה. לאכפייא סטר צפון, ובגין כן סטר צפון לאחורא.

הא חזי, שתי חצוצרות, בגין דאינון מסטרי תרי דקאמרי, ממזרח ומדרום. אינהו זמינין לתברא דינין, ולאכפייא לון. ועל דא אינון מכסוף. ובגין כן וביום שמחתכם ובמועדיכם וגו', ותקעתם בחצוצרות, סתם, בין לעילא בין לתתא. זכאין אינון ישראל, דקודשא בריהו הוא בעי בקריהון, ונהיב לון חולקא עלאה על כל שאר עמין. וקודשא

הוא משתבח בתשכחותיהם. זהו שכתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אפה ישראל וגו'.

ויהי בנסע הארץ ויאמר משה וגו'. רבי אלעזר אמר, פאן יש להסתפל, נ' שהיא (מגורח) מחזרת לאחור, פאן בשני מקומות, למה? ואם תאמר נ' כפופה, הרי ידוע נ' כפופה נקבה. נ' פשוטה, כלל של זכר ונקבה. והרי בארנו במקום זה, ויהי בנסע הארץ. למה חזר לאחור כף כמו זה?

בא ראה, נ' באשרי יושבי ביתך לא נאמרה, משום שהיא בגלות, והרי פרשה החברים, שכתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל וגו'. אלא מה כתוב למעלה? וארון ברית ה' נסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מגוחה. פיון שהיה נוסע הארון, נו"ן נוסעת עליו (עמוס), והרי השכינה יושבת על גבי הארון.

בא ראה חביבות הקדוש ברוך הוא לגבי ישראל, שהרי אף על גב שהם סוטים מדרך הישר, הקדוש ברוך הוא לא רוצה לעזבם, ובכל זמן מחזיר פניו למולם, שאם לא כף, לא יעמדו בעולם.

בא ראה, הארון היה נוסע לפניהם דרך שלשה ימים, נ' לא הייתה נפרדת ממנו, ונוסעת עמו. ומתוך אהבת ישראל מחזיר פניו ומסתובב מלגבי הארון, כמו עפר האילים, כשהוא הולך, מחזיר פניו למקום שמשם יצא. ועל כן בנסע הארון, נו"ן מסובכת פנים למול ישראל, וכתפי הגוף לגבי הארון.

ועל כף, כשהארון היה נוסע, משה אמר קומה ה', לא תעזב אותם, החזר פנים אלינו, ואז נו"ן

ברוך הוא אשתבח בהו בתושבחתיהו, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אפה ישראל וגו'.

ויהי בנסע הארון ויאמר משה וגו'. (במדבר י') רבי אלעזר אמר, הכא אית לאסתפל, נ' דאיהי (ס"א מגורח) מחזרא לאחורא הכא בתרי דוכתי, אמאי. ואי תימא נ' כפופה, הא ידיעה נ' כפופה נוקבא. נ' פשוטה, כלל דדכר ונוקבא. והא אוקימנא באתר דא, ויהי בנסע הארון. אמאי אתהדר לבתר פגיונא דא 5.

הא חזי, נ באשרי יושבי ביתך לא אתמר, בגין דהיא בגלותא. והא אוקמוה חבריא דכתיב, (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל וגו'. אלא מה כתיב לעילא, וארון ברית יי נוסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מגוחה. פיון דהוה נטיל ארונא, נו"ן נטיל עליה (נ"א עמיה), והא שכינתא על גבי ארונא יתיב.

הא חזי, חביבותא דקודשא בריך הוא לגבייהו דישראל, דהא אף על גב דאינון סטאן מארח מישר, קדשא בריך הוא לא בעי לשבקא לון, ובכל זמנא אהדר אנפוי לקבליהו, דאי לאו הכי לא יקומון בעלמא. הא חזי, ארונא הוה נטל קמיהו ארח תלתא יומין, נ לא הוה מתפרש מניה, ונטיל עמיה. ומגו רחימו דלהון דישראל, אהדר אנפוי ואסתחר מלגבי ארונא, כהאי איילא דעזלתא, פד איהו אזיל, אהדר אפוי לאתר דנפיק. ועל דא בנסע הארון, נו"ן אסחר אנפין לקבליהו דישראל, וכתפי גופא לגבי ארונא. ועל דא כד ארונא הוה נטיל, משה אמר קומה יי, לא תשבוק לון, אהדר אנפון לגבן,

חוזרת לגביהם כצורה זו, כמי שמחזיר פניו למי שאוהב. וכשהיה מתחיל הארון (וישראל) לשרות, אז החזירה נו"ן פניה מישראל, והחזרה לגבי הארון, ובכל החזר.

אמר רבי שמעון, אלעזר, בודאי כף הוא, אבל פאן לא החזיר פניו מישראל, שאם כף, צריכה נו"ן להתהפך מגון של אחר עליון (שלמעלה), זה מגזר לאחור, וזה בדרך ישר לגבי הארון.

אל"א ודאי לא החזיר פניו מהם. ומה עשה בשעה שהארון התחיל להשרות? אמר משה שובה ה', ואז שורה הארון, והשכינה עומדת בצד אחר, והפנים מול ישראל ומול הארון. (ומשום כך) ואז הפל נכלל (לתוכה) לפונן, לארון ולישראל. אלא שישאל גרמו אחר כך, שכתוב ויהי העם פמתאננים.

אמר רבי אלעזר, אני שאמרתי מספרו של רב ייבא סבא, שאמר שבין מצד זה ובין מצד זה חזר. אמר לו, נאה אמר, אבל זה שאמרנו, כך תמצא בספרו של רב המנונא סבא, וכך זה בודאי. והמן פזרע גד הוא. אמר רבי יוסי, להעמיד זרע וחילות בארץ, כמו שנאמר (בראשית מט) גד גדוד יגודנו. מה זרע גד נטלו חלקם בארץ אחרת, כך המן שרה על ישראל מחוץ לארץ הקדושה.

דבר אחר פזרע גד הוא - פזרע גד לבן, ונקפה כשיורד לאויר, ונטחן (והתגשם) (ונבלע) בגוף, והרי פרשוה החברים. ועינו כעין הבדלח, כמו אותו בדולח שהוא לבן, כגון הימין (לבן העין) שלמעלה. (פזרע גד, כך לא נקראו בארץ

פדין נו"ן אתהדר לגביהו כגוונא דא ז פמאן דמהדר אנפיה למאן דרחים, וכד הוה שארי ארונא (וישראל) למשרי, פדין אהדר נון אנפוי מישראל, ואתהדר לגבי ארונא, ובכלא אתהדר.

אמר רבי שמעון, אלעזר, בודאי הכי הוא, אבל הכא לא אהדר אנפוי מישראל, דאי הכי בעי נון לאתהפכא מגוונא דאחרא עלאה (ס"א ולעילא), האי ז מניזר לאחורא והאי באורח מישר לגבי ארונא.

אל"א ודאי לא אהדר אנפוי מנייהו, ומה עביד בשעתא דשארי ארונא למשרי. אמר משה שובה יי, פדין שארי ארונא, ושכינתא קאים בסטרא אחרא, ואנפין לקבלייהו דישראל, ולקבליה דארונא. (ובגין כך) וכדין פלא כליל (לעוה) לכוונא, (דף קנ"ה ע"ב) לארונא, ולישראל. אלא דישראל גרמו לבתר, דכתיב ויהי העם פמתאוננים.

אמר רבי אלעזר, אנא דאמרן מספרא דרב ייבא סבא, דאמר דבין בהאי גיסא, ובין בהאי גיסא, אתהדר. אמר ליה, שפיר קאמר, אבל דא דאמינא, הכי תשפח בספרא דרב המנונא סבא, והכי הוא ודאי.

והמן (במדבר י"א) פזרע גד הוא. אמר רבי יוסי, לקיימא זרעא וחיילין בארעא, כמה דאת אמר (בראשית מט) גד גדוד יגודנו. מה זרעא דגד נטלי חולקיהון בארעא אתרא, כן מן שריא עלייהו דישראל, לבר מארעא קדישא.

דבר אחר פזרע גד הוא. פזרעא דגד חוורא, ואקפי כד נחית לאוירא, ואתנגריס (ס"א ואתגשים) (ס"א ואתבלע) בגופא, והא אוקמוה חברייא.

ועינו כעין הבדולח, פההוא בדולחא דאיהו חוור, כגוונא דימינא (ס"א

מצרים, אבל לך מכשפים ורע כורע גר הוא, כורע גר לבן, וכחו כפארש יורד מלמעלה למטה).
אמר רבי יצחק, מה שונה (שאמר) משה בדבר זה (הלש) למעלה כנקבה, שכתוב אם כף את עשה לי? את? ! אתה צריך לו להיות! אלא למקום שהמות שורה בו הוא אמר, ואותו מקום של הנקבה הוא. בגלל זה אמר הרגני נא הרוג, וזה עץ המות. והרי בארנו שבצע החיים לא שורה המות. ועל כף חזר לגבי אילן המות ואמר את, ולא אמר אתה, וכף צריך לו.

מיד - ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה רוצה מות בכל זמן - הרי לך, ואצלתי מן הרוח וגו'. בא ראה שפאן ידע משה שהוא ימות ולא יפנס לארץ, שהרי אלדד ומידד היו אומרים דבר זה.

על כף לא צריך לו לאדם בשעה שהקדוש שורה בו לקלל עצמו, שהרי כמה עומדים עליו שמקבלים אותו דבר. בזמן אחר שרצה מיתה, לא קבלו ממנו, משום שהכל היה לתועלת ישראל. כעת אינו, אלא מתוך רגז ודחוק, ומשום זה קבלו ממנו. ועל כף נשארו לאחר כף אלדד ומידד ואמרו את זה, שמשה יתאסף, ויהושע יכניסם לישראל לארץ.

ומשום זה בא יהושע למשה וקנא על משה, ומשה לא השגיח בכבודו, ועל כף אמר, אני משה כלואם. מה זה כלואם? מנע מהם אותם דברים, כמו שנאמר (שמות לו) ויכלא העם מהביא. (בראשית ח) ויכלא הגשם מן השמים. מניעות ממש. ומשה לא רצה. צא וראה

חיוורא דעיןא) דלעילא. (כורע גר הכי לא אקרוין בארעא דמצראי אבל לךד מחרשי וריעא כורע גר הוא כורע גרא חוורא ואתקפיה כד נחית מלעילא לתתא).

אמר רבי יצחק, מאי שנא (דאמר) דמשה במלה דא (חליש) לעילא כנוקבא, דכתיב אם פכה את עושה לי, את, אתה מיבעי ליה. אלא לאתר דמותא שארי ביה קאמר, ויהוא אתר דנוקבא איהו. בגין כף אמר הרגני נא הרוג, ודא אילנא דמותא. והא אוקימנא דבאילנא דחיי לא שרייא ביה מותא. ועל דא אתהדר לגבי אילנא דמותא ואמר את, ולא אמר אתה, והכי מיבעי ליה.

מיד (במדבר י"א) ויאמר יי אל משה אספה לי שבעים איש וגו'. אמר ליה קדשא בריך הוא, את בעי מותא בכל זמנא, הרי לך, ואצלתי מן הרוח וגו'. תא חזי, דהכא ידע משה דאיהו ימות, ולא ייעול לארעא, דהא אלדד ומידד מלה דא הוו אמרי.

על דא, לא לבעי ליה לאינש, בשעתא דרוגזא שארי ביה, ללטייא גרמיה. דהא כמה קיימי עליה דמקבלי ההיא מלה. בזמנא אוחרנא דבעא מיתה, לא קבילו מניה. בגין דכלא לתועלתא דישראל הוה. השתא לאו איהו, אלא מגו רוגזא ודוחקא, ובגין כף קבילו מניה. ועל דא אשתארו לבתר אלדד ומידד, ואמרו דא, דמשה יתפניש, ויהושע ייעול לון לישראל לארעא.

ובגין כף אתא יהושע לגבי משה, וקני עליה דמשה. ומשה לא אשגח ביקרא דיליה. ועל דא אמר, אדני משה כלואם. מאי כלואם. מנע מנהון אינון מלין, כמה דאת אמר (שמות לו) ויכלא העם מהביא. (בראשית ח) ויכלא הגשם

מן השמים. מניעותא ממש. ומשה לא בעא. פוק חמי ענוותנותיה דמשה,

עונתנותו של משה, מה פתוב?
המקנא אתה לי וגו'. אשרי חלקו
של משה, שהוא עלה על כל
הנביאים העליונים (של העולם).
אמר רבי יהודה, כל שאר
הנביאים לגבי משה פלכנה לגבי
השמש.

רבי אבא היה יושב לילה אחד
ועוסק בתורה, והיו עמו רבי יוסי
ורבי חזקיה. אמר רבי יוסי, כמה
אותם בני האדם חזקי לב, שלא
משגיחים בדברי אותו עולם
כלום. אמר רבי אבא, בשור הלב
שאחוז בכל איברי הגוף עושה
להם. פתח ואמר, (קהלת) יש רעה
אשר ראיתי תחת השמש ורבה
היא על האדם. יש רעה - זה הוא
חזק רע של הלב, שרוצה לשלט
בדברי העולם הזה ולא משגיח
בדברי העולם ההוא דבר.

מדוע היא רעה? הפסוק אחר כך
מוכיח, שפתוב איש אשר יתן לו
האלהים עשר ונכסים וגו'. פסוק
זה קשה, כיון שפתוב ואיננו חסר
לנפשו מכל אשר יתאוה, למה
ולא ישליטנו האלהים לאכל
ממנו, שהרי אינו חסר לנפשו
כלום? אלא סוד הוא, וכל דברי
שלמה המלך מתלבשים הם
בדברים אחרים, כדברי התורה
שמתלבשים בספורי העולם.

בא ראה, אף על גב שרוצים
להסתפל בלבוש, כעת פסוק זה
כף אומר, שאדם הולך בעולם
הזה ונותן לו הקדוש ברוך הוא
עשר כדי שיזכה בו לעולם הבא
ותשאר אצלו הקרן. מהי הקרן?
אותה שעומדת, שהוא מקום
לצרר בו הנשמה. בגלל זה צריך
להשאיר אחריו לאותה קרן, וקרן
זו יקבלה לאחר שיצא מהעולם
הזה.

משום שקרן זו היא עץ החיים
של אותו עולם, ולא עומד בעולם

מה כתיב המקנא אתה לי וגו'. זכאה חולקיה
דמשה, דאיהו סליק על פלהו נביאי עלאי (נ"א
דעלמא). אמר רבי יהודה, כל שאר נביאין לגבי
משה, כסיהרא לגבי שמשא.

רבי אבא הוה יתיב ליליא חד, ולעי באורייתא.
והוה עמיה רבי יוסי ורבי חזקיה. אמר
רבי יוסי, כמה אינון בני נשא תקיפו לבא,
דלא משגיחי במלי דהווא עלמא כלום. אמר
רבי אבא, בשרא דלבא, דאחידא בכל שייפי
גופא, קא עביד לון. פתח ואמר, (קהלת) יש
רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על
האדם. יש רעה: דא איהי תוקפא בישא דלבא,
דבעי לשלטאה במלי דהאי עלמא, ולא אשגח
במלי דהווא עלמא מדי.

אמאי איהי רעה. קרא דבתריה אוכח, דכתיב
איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים
וגו'. האי קרא קשיא, כיון דכתיב ואיננו חסר
לנפשו מכל אשר יתאוה, אמאי ולא ישליטנו
האלהים לאכול ממנו, דהא אינו חסר לנפשו
כלום אלא. רזא איהו, וכל מלוי דשלמה
מלבא, מתלבשין אינון במלין אחרנין, במלי
דאורייתא, דאינון מתלבשין בספורי עלמא.

הא חזי, אף על גב דבעינן לאסתפל
בלבושא, השתא האי קרא הכי קאמר,
דבר נש אזיל בהאי עלמא, ויהיב ליה (דף קנ"ד
ע"א) קדשא ברין הוא עותרא, בגין דיזכי ביה
לעלמא דאתי, וישתאר לגביה קרן. מאי קרן.
ההוא דאיהו קיים, דאיהו אתר לאתצורא ביה
נשמתא. בגין כך בעי לאשארא אבתריה (נ"א
עותריה) להאי קרן, והאי קרן יקבל ליה, פתר
דיפוק מהאי עלמא.

בגין דהאי קרן, הוא אילנא דחיי דהווא
עלמא, ולא קיימא בהאי עלמא, אלא

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
 - עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. ובזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

החפץ חיים והחזון איש זי"ע

במכתבי מרן החפץ חיים זצ"ל (דף יד אות ג'), שספר בנו הר' אריה ליב על אביו, שהחזיק מאד בחכמת הקבלה באמרו כי הוא אחד מחלקי תורה היותר נעלים, ומרגלא בפומיה תמיד כי בלי סתרי תורה מגששים אנו באפלה, ובס' "מאיר עיני ישראל" (כ"ג ע' תקנ"ו), שרבי שלמה ספר לו על רבו החפץ חיים, שכל שבת קודש למד את הזהר של הפרשה, גם היה אומר לאחרים שילמדו הזהר של הפרשה, אפילו בחורים. והיה אומר שרבו כמדרש. (אור הזהר דף 82). ובספר מעשה איש (חלק ג' ע' צ"ח): שמרן החזון איש זצ"ל אמר להג' ר' שמריהו גריינימן זצ"ל, שאין ספר מוסר כל כך טוב כמו ספר הזהר. (מפעל הזהר העולמי - 0548436784)

❖ לימוד היומי - כ סיון ❖

פעם אחת יצא הרב המגיד על פתח חדרו ובידו מכתב חתום, ויאמר להרב זלמינקע המכתב הזה צריך אני לשלחו לבאר, ויתן לו המכתב ויסגר את חדרו, ויתבונן הרב באמרות רבו ויאמר אל לבו: אם היה פונת רבי רק שייגיע המכתב למקום אשר שולח, לא היה נותנו לי כי אם למשורתו פוליט, ועל כן רוצה הוא בודאי כי אנכי בעצמי אשא לשם המכתב, ועל כן נשא לבו את רגליו ויקח בידו המכתב לנשא אותו לבאר כי לא רחוקה באר ממעזריטש.

ויהי כאשר הלך כבדת ארץ, ירד מטר סוחף פתאם, ולא רצה לשוב העירה, וילך לדרך והמטר ירד עליה עד אשר בא לבית מלון אחת באם הדרך, ויכנס הרב ויגמור בדעתו ללון שם, כי פנה היום והוא עיף ומלבושיו מטפחים המה. וילן שם הרב וייבש בגדיו.

ויהי אך נהיתה לילה, ויבא סוחר אחד איש נכבד וירצה גם כן מחמת המטר ללון שם וינהג הסוחר אתו עוף שחוטא ויתנה לבית המבשלת שייבשלו אותה, והוא לקח גמרא מארגז חפציו וישב ללמד עד אשר תבשל סעדת הערב שלו. אבל כאשר למד עקם מאד את פשט הגמרא ועל כן היה לו קשיות וספקות רבות ולא היה יכול למצא דרך הישרה בתוספות ונצטער האיש כי ידע כי תמיד אין דרכו בכך, אבל לא היה יכול לבוא על הפשט האמתית, ובין כך נתבשל המרק עם העוף שלו, ויסגר האיש את הגמרא וישב לאכל, כי אמר אולי מחמת עיפות הדרך אינו צליל מחו ויאכל האיש וישכב לנוח על מטה כבודה אשר הכינו לו, והרב שכב על הספסל בלא כר ולא דבר מאומה עם הסוחר.

וגם הבעל עגלה של הסוחר שכב על הספסל לא רחוק ממקום הרב, ובאשר כבו את הנרות נתאנה הבעל עגלה תאנה רחמנא ליצלן וינסה לילך אל שפחת הבית, אבל היא מאנה לשמעו לו ותתן את קולה ברעש. ויהי כי ירא הבעל עגלה לנפשו מאדונו עשה עצמו כאלו הקיץ לקול ההמלה, ויזדלק נר ויעליל על הרב כי הוא רצה

לעשות כדברים האלה, ויכה את הרב על הלחי ויכפתו ויניחו על הארץ, אבל הסוחר נתבלבל מאד מההמלה ונגזלה שנתו, ויקם וידליק נר ויקח רמב"ם אחד אשר הולך אתו, וישב ללמד. אבל גם פה עקם מאד את הפשט הישר ותעה מדרך הישר, וילך נבוך בו ויתפלא הסוחר מאד, ויצטער מזה.

והרב באשר שכב על הארץ תחת הספסל הארץ לא יכל לסבל העקמימות הזה, ויאמר להסוחר: הנה אנכי מלאתי מלים הלילה הזאת. קדם טעית במאמר הגמרא אשר פשוטו כך וכך, ולא יקשה לך שום קשיא, ועתה גם בהרמב"ם אתה הולך תועה, כי כן וכן הפשט הישר.

ויראה הסוחר כי חכו ממתקים וייטבו הדברים בעיניו מאד, ויאמר להרב: "חכך ממתקים, אבל אין כלך מחמדים", כי הלא בר אוריין אתה, ולמה עשית את המעשה הזאת? ויען הרב: לא היו דברים מעולם, והמשרת של מעלתו העליל עלי כי רציתי לעשות כמעשהו, אבל חלילה לי מעוון, יאים נא כבודו עליו ויודה לו תקף. וכן עשה הסוחר והבעל עגלה הודה, והתירו אגדת הרב, והשתעשעו כל הלילה בלמודים.

ובבקר נסע הסוחר לדרך והרב התבונן במה שעבר עליו הלילה ונגמר בדעתו לשוב למעזריטש, כי הבין ברב חכמתו כי לא היה זה מקרה, ורק רבו שלחו לקבל ההכאה הזאת בשביל מתוק איזה דבר הצריך פידוע ליודעי חן. וכן עשה וחסר למעזריטש ולא גלה מה שעבר עליו לשום אדם. אולם אחר כך, באשר ראה אותו המגיד, שחק ממולו ויאמר לו: תדע בני, כי גם שמתר לתלמיד חכם שיהיה אצלו שמינה שבשמינית מגדלות, אבל לתלמיד אהוב איני רוצה שיהיה בו אף חלק העשירי הזה, לבד המתקת הדינין שנמתקו מעליך בזה הדרך.

[הגאון הצדיק הרב יהודה לביא – סימן מב]

שֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבוֹת מְשָׁלוֹת וְתְשׁוּבוֹת רַב פְּעָלִים, מְגָהוֹת וּמְהַדְרוֹת

(אמר המעתיק: בימי חרפי התחלתי על דעת עצמי להקדים שאלות ותשובות רב פעלים למרנא הגאון רבינו יוסף חיים זכותו יגן עלינו אמן, ושוב חזרתי בי מכמה טעמים ובפרט מזכיות היורשים, אך שלש תשובות שכבר כמעט סימתי בכתב יד ואיני רוצה שיאבדו בתהום הנשיה אני מדפיס ועולה לזכוי הרבים. החלק העליון הם דברי הגאון רבינו יוסף חיים וההערות הם ממני).

קיוז) שאלות ותשובות רב פעלים חלק א' ארח חיים סימן א': שאלה – שעתיד אדם להתבע לעתיד לבוא אף על זה שלא למד מעשה מרפבה, והאר"י הזהיר על זה בכמה מקומות

נשאלתי מאיש מבין, וזו לשונו: שאל ממני איש פשוט ויודע ספר מעט, כי שבח להשם יתברך למדתי דברי רבותינו זכרונם לברכה מדרש ואגדה וקצת גמרא, אך בלמוד הנסתר לא נכנסתי^א,

ונא! וכן הוא מן הראוי דאין לאדם לטיל בפרד"ס ובחכמת הנסתר, אלא רק לאחר שמלא פרסו ש"ס ופוסקים, כמו שכתב הרמב"ם (פרק ד' מהלכות יסודי התורה) והרמ"א (בהגהת שלחן ערוך יורה דעה סימן רמו סעיף ד, ועין עוד בדבריו בספר תורת העולה חלק ג' פרק ד') והש"ך (שם סעיף קטן ו) והגר"א (בבאורו שם סעיף קטן יח ועין עוד בפרושו על משלי כא, יז) דכן הוא על פי הגמרא (תנינה ג). אין מוסרים סתרי תורה אלא למי שיש בו חמשה דברים וכו', עין שם ולקמיה (יד). וכן כתב החזו"ן? איר (בתשובה סימן רי) ונודע ביהודה (מהדורא קמא חלק יורה דעה סימן צג, ועין עוד שם סימן עד דבור המתחיל ומעמיה) ופלא יועץ (ערך למוד) וחי' אדם (כלל י סעיף יב, ושואד החמיר בזה מורינו הרב חיים ויטאל, עין להלן) ושאלות ותשובות שואל ונשאל (חלק ה' יורה דעה סימן קיח). וכן כתבו חכמי המקבלים עצמם, עין למורינו הרב חיים ויטאל (ריש הקדמתו לשער ההקדמות והובא בריש ספרו עין חיים) ורמ"ק בספר אור נערב (חלק א פרק ו, וחלק ג פרק א) ומורינו הרב מאיר פאפיראש בספר אור צדיקים (סימן כ"ב סעיף ל') הובא בכף החיים (סימן קנ"ה סוף סעיף קטן י"ב), ומורינו הרב יוסף אירגאט בשומר אמונים (הקדמה ב/ הצעה ג-ד) והרב יצחק איוק חבר במגן וצינדה (פרקים ט-ט, כט) והגאון המחבר בשאלות ותשובות רב פעלים (חלק ג' סוף ישרים סוף סימן י"ג).

ורק אני קורא בספר הזהר והתקונים פאשר קוראין המון ישראל^י והנה בעתה באתי לשאל מאדוני קצת שאלות אשר אני נבון בהם, ואל תשיבני ריקם, ובטחתי שבודאי תשיב לי תשובה להשקיט רעיונותי, ולשפך דעתי בהם. והנה בראשית מאמר אפרש שיחתי כי אנכי איש יהודי מאמין בכל דברי חכמינו זכרונם לברכה, הן אמת ודבריהם אמת, וכל שכן וכל שכן בתורה שבכתב, משה אמת ותורתו אמת, ורק אנכי רוצה להתבונן במה שהרשונו חכמינו זכרונם לברכה להתבונן, והנני מציג לפני אדוני קצת שאלות אשר יעצוני כליותי לדעת אותם.

אמנם מי שהגיע לדרגה זו, חייב לעסק בכל פרד"ס התורה, וכמבאר במדרש משלי (פרשה י) שעתיד אדם להתבע לעתיד לבוא אף על זה שלא למד מעשה מרובה. והאר"י הזהיר על זה בכמה מקומות, עין למורינו הרב (בהקדמת שער ההקדמות ודלעיל) שער הגלגולים הקדמה יא, ובריש הקדמת שער המצוות, ועין עוד בספר שומר אמונים (אירגאס, ופוח א סי' כט - לו) ופלא יועץ (דלעיל).

הגר"א: פאשר מבין הסוד - יהיה לו הכל אצלו על בוריו כל הפרד"ס - אבל כל זמן שלא יבין הסוד אפלו הפשט אינו ברור בידו

והרב מנחם מענדל משקלוב כתב בפרוש הגר"א על משלי (ב, ט), ששמע מהגר"א כמה פעמים, שכאשר מבין הסוד, יהיה לו הכל אצלו על בוריו כל הפרד"ס, אבל כל זמן שלא יבין הסוד, אפלו הפשט אינו ברור בידו, כמו שכתוב בזהר הקדוש משפטים. עד כאן לשונו. וכן שם (ה, יח) כתב: בשתבין הסוד, תראה הפשוט איך הוא נכון ואמת וכו'. עד כאן לשונו, עין שם. ועין בשאלות ותשובות יחנה דעת (חלק ד' סימן מז). ובאמת נחלקו חכמי הדורות והשיטות, מהו הגדר לקביעת מלא פרסו ש"ס ופוסקים, ועין היטב בספר הברית (חלק א' מאמר ד פרק יד, וחלק ב' מאמר יב פרק ה) ודו"ק.

ונבו עין להחיד"א בספר מורה באצבע (פרק ב' סעיף מד) שכתב: למוד ספר הזהר מרומם על כל למוד, בשגם לא ידע מאי קאמר, ואף שיטעה בקריאתו, והוא תקון גדול לנשמה, לפי שהגם שכל התורה שמוותיו של הקדוש ברוף הוא, מפל מקום נתלכשה בכמה ספורים ואדם הקורא ומבין הספורים נותן דעתו על הפשט הפשוט, אבל ספר הזהר מן הסודות עצמו בגלוי, והקורא יודע שהם סודות וסתרי תורה, אלא שאינו מבין מקצר המשיג ועמק המשוג. עד כאן לשונו. וכן כתב בספרו שאלות ותשובות חיים שאל (סימן עה אות ב), עין שם ועין בפרוש שערי הקדש (על מורה באצבע שם). ועין בכף החיים (סימן קנ"ה סעיף קטן יב) שכתב: וכבר כתבנו במקום אחר שמי שאין לו יד בקבלה, ילמוד בספר הזהר. עד כאן לשונו.

וראה בטורי זהב (יורה דעה סימן רס"ה סעיף קטן יב) שכתב: ומקורו נהגו כן רבים וכן שלמים שלומדים ספר הזהר וכו'. עד כאן לשונו. אמנם עין היטב בספר העקרים (מאמר שני פרק כח) ובספר משנת חכמים למורינו הרב משה חאגיז (סימן רמ).

— פָּרֶק כַּח —

עֲנָף א: הַקְדָּמַת מוֹרִינוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן
עַל שֵׁעַר הַהַקְדָּמוֹת

עֲנָף ב: הַקְדָּמַת מוֹרִינוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן
עַל שֵׁעַר הַהַקְדָּמוֹת סֵפֶר דְּרָדָּךְ עֵץ חַיִּים לְהַרְמוֹחַ"ל [רַבֵּינוּ
מֹשֶׁה חַיִּים לֹוֶצְאֵטוֹ] בְּעַל סֵפֶר מְסַלֵּת יִשְׂרָאֵל - וְהוּא הַקְדָּמָה
לְסֵפֶר פִּתְחֵי חֻכְמָה, וְהוּא מֵיֶסֶד עַל סֵפֶר עֵץ חַיִּים לְמוֹרִינוּ
הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבֵּא

— פָּרֶק כַּח עֲנָף א —

הַקְדָּמַת מוֹרִינוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ
יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן עַל שֵׁעַר הַהַקְדָּמוֹת

הַקְדָּמַת מוֹרִינוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן עַל
שֵׁעַר הַהַקְדָּמוֹת

(א) סִבַּת אַרְךָ הַגָּלוּת

אָמַר הַצֶּעִיר מֵעִיר. הַדַּל בְּאַלְפֵי חַיִּים וַיִּטְאַל בֶּן לְאֲדוֹנֵי אָבִי
הָרַב יוֹסֵף וַיִּטְאַל זְכוּתוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבֵּא:

בְּהִיוֹתִי בֶן שְׁלֹשִׁים לְכַח תְּנַשֵּׁשׁ כַּחֵי יִשְׁבַּתִּי מִשְׁתוֹמֵם. וּמַחֲשׁבוֹתֵי
תְּמָהִים. כִּי עֶבֶר קָצִיר כָּלָה קִיץ וְאַנְחָנוּ לֹא נוֹשְׁעֵנוּ. רַפּוּאָה לֹא עֲלָתָה
לְמַחֲלַתְנוּ. אֵין מְזוֹר לְבִשְׂרָנוּ. וְלֹא עֲלָתָה אֲרוּכָה לְמַכְתָּנוּ לְחַרְבֵּן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ. הַנְּחָרֵב זֶה הַיּוֹם אֶלֶף וְת"ק וְד' שָׁנִים (1504) אוֹי לָנוּ כִּי
פָּנָה הַיּוֹם יוֹם אֶחָד שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא אֶלֶף שָׁנִים וְגַם נְטוּ

צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב'. וכלו כל הקצין ועדין בן דוד לא בא. ונודע את אשר אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו נחרב בימיו. ואתנה את פני לחקר ולדעת מה זה ועל מה נתארך קצנו וגלותנו. ומדיע לא בא בן ישי.

ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי. ממאמר אחד הובא בספר התקונים תקון ל' (דף ע"ג:). וזה לשונו: תננינא כתיב ורוח אלהים מרחפת וגו', מאי ורוח, אלא בודאי בזמנא דשכינתא נחתת בגלותא, האי רוח נשיב על אינון דמתעסקי באורייתא, בגין שכינתא דאשתפחת בינייהו, והאי רוח אתעביד קלא, ויימא הכי אינון דמיכין דשינתא בחוריהון, סתימין עיינין אטימי לבא, קומו ואתערו לגבי שכינתא, דאית לכו לבא בלא סכלתנו למנדע ביה, ואיהו ביניכו.

לימוד היומי - כד סיון

ורזא דמלה קול אומר קרא. כגון קרא נא היש עונך וגו' והיא אומרה מה אקרא כל הבשר חציר כלא אינון כבעירה דאכלין חציר, וכל חסדו כציץ השדה, כל חסד דעבדי לגרמיהו הוא דעבדי.

ובהוא זמנא מצאתי כתוב (תקוני זהר תקון ל'): ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (תהלים עח לט), דא איהו רוחו של משיח, וי לון מאן דגרמי דיוזיל ליה מן עלמא ולא יתוב לעלמא, דאלין אינון דעבדי לאורייתא יבשה, ולא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה וגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהי יו"ד מינה, ואשתארת ביי"ת יבישה, וי לון דגרמי ענייתא וחרבא וביזה והרג ואבדן בעלמא, והאי רוח דאסתלק דאיהו רוחו של משיח כמה דאתמר, ואיהו רוח הקדש, ואיהו רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת השם (ישעיה יא ב).

פקודא תננינא ויאמר אלהי"ם יהי אור ויהי אור (בראשית א ג), ובגין דא אמר הקדוש ברוך הוא (שיר ב ז) השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כו' דאיהו

רחימו בלא פֶּרַס, ולא על מִנַּת לִקְבֹּל פֶּרַס, וְיִרְאֶה וְאֶהְבֶּה על מִנַּת לִקְבֹּל פֶּרַס אִיִּי שִׁפְחָה, וְתַחַת שְׁלֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְגו' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירְתָּהּ (מִשְׁלֵי ל לֵא). עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

(ב) עֶסֶק הַתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה

וְהִנֵּה מֵה שִׁכְתָּב בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו וְאַפִּילוּ כֹּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאַוּרִיתָא כֹּל חֶסֶד דְּעֶבְדֵי לְגִרְמִיָּהוּ וְכו'. עִם הַיּוֹת שִׁפְשֵׁטוּ מְבֹאֵר, וּבִכְרֵט בְּזִמְנֵנוּ זֶה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֲשֶׁר הַתּוֹרָה נֶעֱשִׂית קִרְדָּם לַחֲתוֹךְ בְּהֵ אֶצֶל קֶצֶת בְּעֲלֵי תוֹרָה אֲשֶׁר עֶסֶקִם בַּתּוֹרָה עַל מִנַּת לִקְבֹּל פֶּרַס וְהַסְפָּקוֹת יִתְרוֹת, וְגַם לְהִיוֹתֵם מְכַלֵּל רְאִשֵׁי יְשִׁיבוֹת, וְדִינֵי סִנְהֶדְרָאוֹת, לְהִיוֹת שְׁמֵם וְרִיחֵם נוֹדֵף בְּכֹל הָאֶרֶץ וְדוֹמִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם לְאַנְשֵׁי דוֹר הַפְּלִגָּה הַבּוֹנִים מְגַדֵּל וְרֵאֲשׁוּ בְּשִׁמְיָם, וְעַקֵּר סִבַּת מַעֲשֵׂיהֶם הִיא מֵה שִׁכְתָּב אַחַר כֹּךְ הַכְּתוּב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כִּכְתוּב בְּסִפְרֵ הַזֶּהר בְּפֶרֶשׁת בְּרֵאשִׁית (דף כ"ה:): וְזֶה לְשׁוֹנוֹ עַל פְּסוּק אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ, שִׁחְמֶשֶׁה מִיָּנִים יֵשׁ בְּעֶרְב רֶב, וּמִן הַג' מִיָּנִים, מֵהֶם הוּא הַנִּקְרָא פֶת גְּבוּרִים, דְּעֲלִיָּהוּ אֶתְמַר הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם, וְאֵינּוֹן מִסְטֵרָא דְאַלְיָן דְּאַתְמַר בְּהוֹן (בְּרֵאשִׁית יא) הֵבֵה נְבִנָּה לָנוּ עִיר וּמְגַדֵּל וְגו' וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם בְּבִנְיָן בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְשׁוּיָן בְּהוֹן סִפְרֵ תוֹרָה וְעֵטְרָה עַל רִישֵׁיהָ, וְלֵא לְשִׁמָּה, אֱלֹה לְמַעַבְד לֹון וְכו'. וְהִנֵּה עַל הַפֶּת הַזֶּאת אֶמְרוּ בְּגִמְרָא: כֹּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה נִחַ לוֹ שְׁנֵהֲכֶכָה שְׁלִיתוֹ עַל פָּנָיו וְלֵא יֵצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם.

— לימוד היומי - כה סיון —

(ג) רְאִיָּה שְׁאִיִּן עוֹסְקִין לְשִׁמָּה

וְאַמְנָם הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה מְרֵאִים תִּימָה וְעֲנוּהָ בְּאַמְרָם כִּי כֹּל עֶסֶקִם בַּתּוֹרָה הוּא לְשִׁמָּה:

וְהִנֵּה הַחֲכָם הַגְּדוֹל הַתֵּנָּא רַבִּי מֵאִיר עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם הַעִיד עֲלֵיהֶם שְׁלֵא כֹךְ הוּא בְּאַמְרוֹ לְשׁוֹן כְּלָלוֹת כֹּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה זֹכָה לְדְבָרִים הַרְבֵּה וְכו' וּמְגַלִּים לוֹ רְזִי תוֹרָה וְנַעֲשֶׂה כְּנֶהֱר שְׁאִינּוֹ פּוֹסֵק וְהוֹלֵךְ וּכְמַעֲיָן הַמְתַּגְּבֵר מֵאֲלֵיו בְּלִתֵּי הַצְּטָרְכוֹ לְטָרַח וְלַעֲיָן בְּהֵ וְלַהוּצֵיא טַפִּין

טפין של מימי התורה מן הסלע, הנה זה יורה שאינו עוסק בתורה לשמה כהלכתה, ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת ורואה חסרונו ופחיתותו.

ד) בגדר שלא לשמה

האמנם אף על פי שלכאורה אפשר לפרש לשון המאמר על אפן זה [הגהה - אפשר פונתו על לקנטר כמו שכתב התוספות (פסחים נ:)] אב"ן ח"ו. ובצעף חיים כתב יד של החסיד בעל יסוד ושורש העבודה גרס אפשר לפרש כו' על עם הארץ ולא על תלמיד חכם כו']. עם כל זה דבר קשה מאד מאד לומר וכי בשופטני עסקינן ולא בכללות כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה והראיה על זה אמרו דרך כללות: ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיהו עבדי, ואין לומר דמלת כל היא יתרה ומשבשבתא, שהרי מקרא דורש וכל חסדו כציץ השדה, שלא נאמר וחסדו אלא וכל חסדו, לרמוז כי כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה הנקראת תורת חסד על לשונה הם דומים בחסד ההוא אל ציץ השדה משום דלגרמיהו עבדי. אבל באור לשון הנזכר לעיל יובן ראשיתו מאחריתו באמרו ויראה ואהבה על מנת לקבל פרס איהי שפחה ותחת שלש רגזה ארץ.

והענין יובן במה שכתב בספר הזהר בפרשת בראשית (דף כז:). ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה אתתא דההוא נער ואיהו שפחה דשכינתא, ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהתר טהור פשר, ואי לא איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור וכו' דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא. ובגין דא אתקבר משה לבר מארעא קדישא, וקבורתא דיליה איהי משנה דשלטא על מטרוניתא דאיהי קבלה למשה, ומלכא ומטרוניתא מתפרשא מבעלה, ובגין דא תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך דא עבדא ידעא, ושפחה דא משנה, ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב.

❖ לימוד היומי - כו סיון ❖

הנה מבאר כי תורתנו הקדושה כלולה ונמצאת בכל ארבע עולמות אבי"ע [אצילו"ת בריא"ה יציר"ה עשי"ה] ובהיותה בעולם האצילות אז נקרא קבלה, כי שם היא מפשטת מכל הלבושים הנקרא פשט מלשון פשטתי את כתנתי, שהיא בחינת המלבושים החיצוני, שהוא על גבי עור אדם המתפשט מעליו לפעמים, וזהו עקר מלת פשט.

(ה) הקדוש ברוך הוא ברא עולמות והשתעשע בסוד התורה

ואמנם בעולם האצילות אשר שם הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה כנזכר במדרשי רבותינו זכרונם לברכה, וגם בדברי המתרגם על פסוק דודי צח ואדם, וכמו שאמר הכתוב ואהיה אצלו אמון וגו', הנדרש לרבותינו זכרונם לברכה על בריאת העולם, שהיה הקדוש ברוך הוא מביט בתורה ובורא עולמות, ואין ספק כי לא כמעשה אדם הראשון ולא כמעשה דבני חרי וכמעשה אתונו דבלעם וכיצא בהם, בהיותם כפשוטם היה משתעשע בהם הקדוש ברוך הוא אלפים שנה קדם שנברא העולם ובורא בהם עולמות.

(ו) הפשט הוא לבוש הסוד

אמנם שעשועות של הקדוש ברוך הוא בתורה והיותו בורא בה את עולמו היתה בהיותו עוסק בתורה בבחינת הנשמה הפנימית שבה, הנקרא רזי תורה, הנקרא מעשה מרכבה, היא חכמת הקבלה פנודע אל היודעים. וטעם הדבר הוא להיותו עולם האצילות העליון מאד טוב ולא רע, דלא יכיל להתערבא עמיה קליפה, ועליה אתמר וכבודי לאחר לא אתו, כנזכר בספר התקונין (דף ס"ו תקון י"ח), וכן בספר הזהר בכרשת בראשית (דף כח.). עין שם.

ולכן גם התורה אשר שם איננה רק מפשטת מכל לבושי הגופנים, מה שאין כן למטה בעולם היצירה, עולם דמטטרו"ן

הַנִּקְרָא עֶבֶד טוֹב, וְהוּא הַנִּקְרָא עַץ הַדַּעַת טוֹב מִסְטָרָא דְסִמְלָא שֶׁהוּא קְלִיפִין דִּילֵיהּ, נִקְרָא עֶבֶד רַע, כִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם, הִם שֵׁית סְדְרֵי מִשְׁנֵה הַנִּקְרָאִים שֶׁפָּחָה כְּנֹזֵכַר לְעִיל וְכְנֹזֵכַר בְּפָרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית (שם דף כו.), וְלָכֵן נִקְרָאת מִשְׁנֵה, לְפִי שֵׁשׁם יֵשׁ שְׁנוּיִים הַפּוֹכִים טוֹב מִסְטָרָא דְעֶבֶד טוֹב הֵתֵר כְּשֶׁר טָהוּר רַע מִסְטָרָא דְעֶבֶד רַע אֲסוּר טָמָא פְּסוּל.

גַּם הוּא מְלִשׁוֹן כִּי מְרֻדְכֵי הַיְהוּדִי מִשְׁנֵה לְמַלְךְ, שֶׁהִיא שֶׁפָּחָה הַנִּקְרָא עֶבֶד מְלֶךְ מְלֶךְ, גַּם נִקְרָא מְלִשׁוֹן מִשְׁנֵה כְּנֹזֵכַר בְּפָרְשֵׁת פְּנִיחַס (דף רמד:) קָם זְמַנָּא תְנַיִנָּא, וְאָמַר מְאִירֵי מִתְנִיתִין, נִשְׁמַתִּין וְרוּחִין וְנִפְשִׁין דְלָכוּן, אֲתַעְרוּ פְּעוּ, וְאֲעַבְרוּ שִׁינְתָּא מִנְכוּן, דְאִיהוּ וְדֵאִי מִשְׁנֵה, אֲרַח פְּשֻׁט דְהֵאִי עֲלֵמָא, וְאֵנָּא לֹא אֲתַעְרָנָא בְּכוּ, אֶלָּא בְּרִזִין עֲלֵאִין דְעֲלֵמָא דְאֲתֵי, דְאֲתוֹן בְּהוֹן לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן (תְּהֵלִים קכא).

וְזֶה יוֹבֵן בְּמָה שֶׁפְּתוּב יוֹתֵר לְמַעֲלָה שָׁם, וְרַבְּנֵן דְּמִתְנִיתִין וְאֲמוּרָאִין, כָּל תְּלַמוּדָא דְלֵהוֹן, עַל רִזִין דְּאוּרִיִּיתָא סְדְרוּ לֵיהּ. וְנִמְצָא כִּי הַמִּשְׁנֵה וְהַש"ס הִם הַנִּקְרָא גּוֹפֵי תּוֹרָה.

— לימוד היומי - כז סיון —

ז) בַּמִּשְׁנֵה הוּא קְלִפַּת סוּדוֹת הַתּוֹרָה

וְהִנֵּה דְבַרְיָהֶם פְּחֻלוּם בְּלֵי פְתָרוֹן וְרִזְיָה וְסִתְרִיָּה הַפְּנִימִיִּים הַנִּקְרָא נִשְׁמַת הַתּוֹרָה הִם הִם פְּתָרוֹן הַחֲלוּם הַנִּכְפָּתֵר בְּהַקִּיץ בְּסוּד אֲנִי יִשְׁנֵה וְלִבִּי עָר. וְכִמוּ שֶׁפְּתַבּוּ חֲכָמִים זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה: "בְּמַחְשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם" (אֵיכָה ג ו'), זֶה תְּלַמוּד בְּבָלִי. אֲשֶׁר אֵינְנוּ מְאִיר אֶלָּא עַל יְדֵי סֵפֶר הַזֵּהר הִם הִם רִזִי תּוֹרָה וְסִתְרִיָּה אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר "וְתוֹרָה אֹר". וְאִין סֵפֶק כִּי כְּמוּ שֶׁהִיָּצַר נִקְרָאת עֶבֶד וְשֶׁפָּחָה בְּעֶרְךָ הָאֲצִילוֹת וְנִקְרָא קְלִיפִין וְלִבּוֹשִׁין דְּחַל כְּנֹזֵכַר בְּהַקְדַּמַת סֵפֶר הַתְּקוּנִין (דף ג): וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּבִיוֹמֵי דְחוּל לְבִישׁ עֶשֶׂר כְּתוּת דְּמִלְאָכְיָא, דְּמִשְׁמָשִׁי לְעֶשֶׂר סְפִירָן דְּבַרְיָאָה.

וְאִם כֵּן אִין לְתַמָּה כִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם שֶׁהִיא הַמִּשְׁנֵה תִּהְיֶה נִקְרָא שֶׁפָּחָה וְקְלִיפִין דְּתוֹרָה דְּאֲצִילוֹת.